

РЕШЕНИЕ

04.07.2022

с. Верхний Услон

КАРАР

№ 24-331

**Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының
Килди авыл жирлегенең генераль планын раслау турында**

Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл жирлегенең тотрыклы үсеше өчен шартлар тудыру максатларында, “Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003 елның 06 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, Югары Ослан муниципаль районы Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2022 елның 29 июнендәге карары белән килештерелгән генераль план проекты буенча иҗтимагый фикер алышулар, бәяләмәләрне исәпкә алып,

Югары Ослан муниципаль районы Советы
каrar итте:

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегенең генераль планын кушымталар нигезендә расларга.

2. Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге Советы карары белән расланган Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегенең 2016 елның 25 октябрэндәге 17-81 номерлы генераль планы үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында һәм Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Югары Ослан муниципаль районы Советының икътисади үсеш, экология, табигый ресурслар һәм жир мәсьәләләре буенча даими комиссиясенә әлеге карарның үтәләшен контрольдә тотуны йөкләргә.

Совет рәисе урынбасары,
Югары Ослан муниципаль районы Башлыгы урынбасары

С.В. Осянин

Югары Ослан муниципаль районы
Советының 2022 елның 4 июленнән
24-331 номерлы карарына
1 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КИЛДИ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

Территориаль планлаштыру турында нигезләмә

Казан 2022

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының
Килди авыл җирлегенең генераль планы
СОСТАВЫ

№ т/б	Исеме	№ бит/бит
1 том Генераль план		
Текст материаллары		
1	Территориаль планлаштыру турында нигезләмә	46
График материаллар		
2	Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларын планлаштырып урнаштыру картасы М1:10000	1/1
3	М1:10000 җирлек составына керүче торак пунктларның чикләре картасы (шул исәптән төзелә торган торак пунктларның чикләре)	2/1
4	М1:10000 җирлекнең функциональ зоналары	3/1
Кушымта		
5	Торак пунктлар чикләре турында белешмәләр	17
Том 2 Генераль планын нигезләү буенча материаллар		
Текст материаллары		
1	Аңлатма язуы	108
2	Әйләнә-тирә мохитне саклау. Аңлатма язуы	71
График материаллар		
3	М1:10000 җирлек территориясен заманча файдалануның картасы	1/1
4	М1:10000 табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләр картасы, гражданнар оборонасы чаралары буенча	2/1
5	Инженерлык инфраструктурасы картасы М1:10000	3/1
6	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы (гамәлдәге урыны) М1:10000	4/1
7	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы (проект тәкъдире) М1:10000	5/1

ЭЧТӨЛӨК

ЭЧТӨЛӨК.....	4
КЕРЕШ	6
ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТУРЫНДА ГОМУМИ МӨГЪЛУМАТ	8
ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ БУЕНЧА ФЕДЕРАЛЬ, РЕГИОНАЛЬ ҺӘМ ЖИРЛЕ ӨҺӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ	9
3.1. Гомуми оештыру чаралары.....	9
3.2. Сәнәгать житештерүен үстөрү буенча чаралар	9
3.3. Агросәнәгать комплексын үстөрү чаралары.....	9
3.4. Урман комплексын үстөрү буенча чаралар	13
3.5. Торак инфраструктурасын үстөрү буенча чаралар.....	13
3.6. Халыкка хезмэт күрсөтү системасын үстөрү буенча чаралар	15
3.7. Зиратлар территориялөрөн үстөрү чаралары.....	18
3.8. Туристлык-рекреация территориялөрөн үстөрү чаралары	18
3.9. Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстөрү чаралары.....	21
3.10. Торак пунктларның чиклөрөн билгеләү чаралары.....	26
3.11. Өйләнә-тирә мохитне саклау гамәлләре	36
3.12. Инженерлык инфраструктурасын үстөрү чаралары.....	47
3.13. Территорияне инженерлык өзерлөүне үстөрү чаралары.....	52
3.14. Гражданнар оборонасы, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары.....	52
4. Функциональ зоналарның параметрлары.....	54
1. Территорияның характеристикасы	26
1.1 Рельеф һәм геоморфология.....	26
1.2 Геологик төзелеш.....	27
2. Өйләнә-тирә мохитнең хәзерге торышын бәяләү	35
2.1 Атмосфера һавасының торышын бәяләү.....	35
2.2 Су ресурсларының торышын бәяләү	35
2.3 Жир ресурсларының торышын бәяләү.....	36
2.4 Житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү.....	36
2.5 Зиратлар белән вәзгыять	37
• 2.6 Акустик режим. Радиацион-гигиена торышы һәм электр магнит нурланышы	37
• 2.7 Яшелләндерелгән территорияләрнең торышын бәяләү.....	37
2.8 Хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының торышын бәяләү.....	37
2.9 Халык сәламәтлеге өчен куркынычлыкны бәяләү.....	38
3. Урман фонды жирләрә	38
4. Файдалы казылма ятмалары, жир асты байлыктары кишәрлекләре, тау бүлекләре	42
5. Аеруча саклана торган табигый территорияләр.....	42
6. Территорияне махсус куллану шартлары булган зоналар.....	44
6.1 Житештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары.....	44
6.2 Автомобиль юлларының юл бие полосалары, тимер юлларның саклау зонасы, аэродром яны территориясе	51
6.3 Магистраль яисә сәнәгать торбаүткөргечлөрөнә (газүткөргечләр, нефть үткөргечләр һәм нефть продуктлары үткөргечләр, аммиакопроводларга) кадәр иң аз ераклыктагы зоналар ..	51
6.4 Торба үткөргечләрнең (газүткөргечләрнең, нефть үткөргечләрнең һәм нефть продуктлары үткөргечләрнең, аммиакопроводларның) сак зоналары.....	52
6.6 Линияләрнең һәм элемент корылмаларының сак зонасы	57
6.7 Капиталь төзелеш объекты булган радиотехник объектны тапшыручы чиклөләр зонасы	58
6.8 Су саклау зоналары, яр бие яклау полосалары һәм яр бие полосалары, балык хуҗалыгы тыюлыклары зоналары	58

6.9 Су басу зоналары.....	64
6.10 Эчә торган һәм хужалык-көнкурешне су белән тәэмин иту чыганақларын санитар саклау зоналары.....	65
6.11 Дөвалау-савыктыру урыннарын, курортларны һәм табигый дөвалау ресурсларын саклауны санитар (тау-санитария) округлары	67
6.12 Саклана торган объектлар зоналары, саклана торган хәрби объектлар зоналары, хәрби объектларның саклау зоналары.....	67
6.13 Әйләнә-тирә мохитнең торышын стационар күзәтүләрнең сак зоналары, дәүләт геодезия челтәре, дәүләт нивелирлык челтәре һәм дәүләт чиктәш челтәрен саклау зоналары	67
6.14 Махсус сакланылучы табигать территорияләрнең (дәүләт табигать тыюлыгы, милли парк, табигать паркы, табигать һәйкәленең) саклау зоналары.....	67
7. Территорияләрне тотрыклы үстерү буенча чаралар	68
7.1 Атмосфера һавасын саклау гамәлләре	68
7.2 Жир өсте суларын саклау һәм алардан нәтижәле файдалану чаралары	75
7.3 Жир ресурсларын саклау һәм алардан нәтижәле файдалану гамәлләре.....	82
7.4 Житештерү һәм куллану калдыклары белән эш иту системасын оптимальләштерү чаралары	84
7.5 Халыкны физик йогынтылардан яклау чаралары	88
7.6 Объектларны житештерүне һәм урнаштыруны оптимальләштерү чаралары	88
7.7 Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны оештыру һәм алардан файдалану режимын үтәү чаралары	90
7.8 Территориянең табигый-экологик каркасын булдыру чаралары	94
7.9 Хайваннар һәм үсемлекләр дөнъясын саклау гамәлләре	94
7.10 Халыкны табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чаралары.....	97
7.11 Территориянең санитар-эпидемиологик торышын һәм халыкның сәламәтлеген оптимальләштерү чаралары	97
8. Файдаланган әдәбият исемлегенә.....	98

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегенең генераль планы «ТР пространство мәгълүматлары фонды» ДБУ тарафыннан проектка йөкләмә нигезендә эшлэнгән.

Генераль планы эшлөүгә заказ бирүче-Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты.

Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегенең генераль планы - шәһәр төзелеше стратегиясен, тормыш эшчәнлеген мохитен булдыру шартлары, жирлек территорияләренең үсеш юнәлешләре һәм чикләре, жирлек составындагы торак пунктларның чикләрен билгеләү һәм үзгәртү, территорияләренең функциональ зоналарын билгеләү һәм үзгәртү, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураларны үстерү, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм аеруча саклана торган табигать территорияләрен, экологик һәм санитария иминлеген саклауға шәһәр төзелеше таләпләрен билгели торган территориаль планлаштыру документы.

Генераль план аны гамәлгә ашыруның киләсе вакытлы срокларына эшлэнгән:

Генераль планы тормышка ашыру буенча беренчел чаралар билгелэнгән беренче чират-2031 елга кадәр.

Генераль планың барлык төп проект карарлары планлаштырылган хисап срогы - 2046 елга кадәр.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 23 статьясы нигезендә Килди авыл жирлегенең генераль планы проектына түбәндәгеләр керә:

Текстлы материаллар - территориаль планлаштыруның максатлары һәм бурычларын, территориаль планлаштыру чаралары исемлеген һәм генераль планың гамәлгә ашыру этаплары буенча аларны үтәү эзлеклелеген үз эченә алган нигезләмә.

График материалларда территориаль планлаштыру карталары (схемалары) бар.

Территориаль планлаштыру төкәдимнәрен нигезләү һәм аңлату максатларында эзерләнә торган проектны нигезләү материаллары авыл жирлегенең генераль планын раслау процессын килештерү һәм тәэмин итү өчен, текст һәм график материаллар составында эшлэнгән.

Текст материаллары жирлек территориясенең торышын, аны комплекслы үстерү проблемаларын һәм юнәлешләрен анализлауны, территориаль һәм пространство-планлаштыру үсешен нигезләүне, территориаль планлаштыру чаралары исемлеген, аларны гамәлгә ашыру этапларын, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычының төп факторлары исемлеген үз эченә ала.

График материалларда жирлекнең генераль планы проектын нигезләү схемалары бар.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы (ФЗ-190), «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон (ФЗ-131) нигезендә жирлекнең жирле әһәмияттәге чаралары расланьрга тиеш.

Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегенең генераль планы проектын эшлөгәндә түбәндәге материаллар кулланылды:

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 19 мартындагы 384-р (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) күрсәтмәсе белән расланган федераль дәрәжәдәге автомобиль юллары (тимер юл, һава, диңгез, эчке су, торба үткәргеч транспорты) өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемалары;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2022 елның 09 мартындагы 463-р күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең энергетика өлкәсендәге территориаль планлаштыру схемалары;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2012 елның 28 декабрендәге 2607-р номерлы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) күрсәтмәсе белән расланган сәламәтлек саклау өлкәсендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 26 февралендәге 247-р күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең югары һөнәри белем өлкәсендәге территориаль планлаштыру схемасы;

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 елның 21 февралендәге 134 номерлы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) карары белән расланган Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы;

- Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Советының 2020 елның 21 октябрендәге 2-23 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кертү);

- Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты һәм аның составына керүче Килди авыл җирлеге биргән рәсми мәгълүматлар.

ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТУРЫНДА ГОМУМИ МӘГЪЛУМАТ

Килди авыл жирлеге чиге «Югары Ослан муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 19-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) нигезендә кабул ителде.

Килди авыл жирлеге составына әлеге закон нигезендә Килди (административ үзәк), Федяево авылы, Уланово, Харино авыллары керә.

Килди авыл жирлеге Татарстанның көнбатыш өлешендә, Югары Ослан муниципаль районының көньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан. Жирлек Югары Ослан муниципаль районының Карагужа, Макыл, Яңа Рус Мәмәтхужасы, Соболевский, Ямбулат авыл жирлекләре һәм Татарстан Республикасының Кайбыч муниципаль районы белән чиктәш.

Килди авыл жирлегенең гомуми мәйданы 8946,5452 га тәшкил итә, шул исәптән торак пунктларның мәйданы - 216,1591 га, шулардан: Килди авылы - 74,0356 га, Федяево авылы - 24,252 га, Уланово авылы - 71,4242 га, Харино авылы - 46,4473 га (картографик материал буенча).

2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән расланган 2031 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе нигезендә Югары Ослан муниципаль районы Казан икътисадый зонасына керә. Казан икътисадый зонасының тармак структурасы химия сәнәгате (химия һәм нефть химиясе), электр энергетикасы, машина төзелеше (авиатөзелеш, судно төзелеше, электр жиһазлары житештерү), жиңел сәнәгать, агросәнәгать комплексы, яңа төзелеш һәм төзелеш материаллары житештерү тармаклары белән билгеләнә.

Жирлектә балалар бакчасы, фельдшер-акушерлык пункты, авыл мәдәният йорты, авыл клубы, китапханә, полиция бүлеге, почта элементәсе бүлеге, сәүдә объектлары бар.

Килди авыл жирлегенең Татарстан Республикасының башка жирлекләре һәм районнары белән транспорт элементәсе хәзерге вакытта «Казан - Буа - Ульяновск» федераль эһәмияттәге автомобиль юлы, «Уланово - Каратун» региональ яисә муниципальара эһәмияттәге автомобиль юллары, «Харино авылына чыгу», «Уланово - Каратун» - Килди, «Карагужа авылына килү», «Уланово - Каратун» - Карагужа автомобиль юллары һәм жирле эһәмияттәге автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла.

ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ БУЕНЧА ФЕДЕРАЛЬ, РЕГИОНАЛЬ ҺӘМ ЖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

3.1. Гомуми оештыру чаралары

Килди авыл жирлегенең үсеш юнәлешен билгеләгәндә Татарстан Республикасының, Югары Ослан муниципаль районының социаль-икътисади үсеш программалары, төбәк һәм федераль тармак программалары исәпкә алынды.

2015елның 17 июнәндәгә 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән «2031 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисади ады үстерү стратегиясе» расланды. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 25 сентябрәндәгә 707нче карары белән «2031 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисади үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру чаралары планы» расланды.

Казан агломерациясе составына керүче Югары Ослан муниципаль районы расланган Стратегия кысаларында түбәндәгә программаларны һәм проектларны гамәлгә ашыру территориясе булып тора: «Урнаштыру Реновациясе» проекты, «Казан агломерациясенең инженерлык инфраструктурасын үстерү һәм модернизацияләү» проекты, «Казан шәһәр яны зонасы» проекты, «Сәнәгать зоналары редевелопменты» проекты, «Казан агломерациясенең транспорт инфраструктурасын үстерү» проекты, «Идел-Кама агымы» экозонасы» флагман проекты, «Чиста юл», «Казан икътисади зонасында калдыклар белән идарә итү» флагман проекты.

3.2. Сәнәгать житештерүен үстерү буенча чаралар

Килди авыл жирлегенең генераль планы белән сәнәгать житештерүен үстерү буенча чаралар каралмаган.

3.3. Агросәнәгать комплексын үстерү чаралары

Килди авыл жирлегенең генераль планында беренче чиратта түбәндәгә чаралар каралган:

- Харино авылы янында урнашкан гамәлдә булмаган ашлык склады һәм бәрәңге саклагычы территориясен алга таба куркынычлык буенча IV класслы агросәнәгать комплексының перспективалы үсеш майданчыгын оештыру белән бергә (0,9669 га) реконструкцияләү;

- Харино авылы янында урнашкан эре мөгезле терлек фермасы территориясенең бер өлешен, алга таба III класслы куркынычлык класслы агросәнәгать комплексын үстерү майданчыгын оештыру белән реконструкцияләү (1,4137 га) һәм авыл хужалыгы жирләре зонасын оештыру өчен территориянең бер өлешен рекультивацияләү(5,9907 га);

- Харино авылы янәшәсендә урнашкан машина-трактор паркының кулланылмый торган территориясен, аннары IV класслы хәвефлеләктәгә агросәнәгать комплексын (0,4844 га) перспективалы үстерү майданчыгын оештыру белән реконструкцияләү.

Таблица 3.3.1

Кильди авыл жирлеге территориясендә агросәнәгать комплексын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ ӘҢҖӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР (ЖИРЛЕК)									
1	Харино авылы янында	Гамәлгә яраксыз ашлык склады һәм бәрәңгесаклагыч	Куркынычның IV класслы агросәнәгать комплексының перспективалы үсеше мәйданчыгын оештыру белән территорияне реконструкцияләү.	га	0,9669	-	+	-	Килди авыл жирлегенң генераль планы

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
2	Харино авылы янында	Эре мөгеzле терлекләрнең эшләмәүче фермасы	Куркынычның III класслы агросәнәгать комплексын (1,4137 га) перспектив үстерү майданчыгы территориянең бер өлешен реконструкцияләү һәм авыл хужалыгы жирләре зонасын оештыру өчен территориянең бер өлешен рекультивацияләү (5,9907 га)	га	7,4044	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп- хисап вакыты (2032- 2046 еллар.)	
3	Харино авылы янында	Эшләмәүче машина-трактор паркы	Куркынычның IV класслы агросәнәгать комплексының перспективалы үсеше мәйданчыгын оештыру белән территорияне реконструкцияләү.	га	0,4844	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

3.4 . Урман комплексын үстерү буенча чаралар

Килди авыл жирлегенең генераль планы, Югары Ослан муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасы һәм башка программалар, һәм исәп-хисап чорына кадәр документлар белән урман һәм урман сәнәгате комплексын үстерү чаралары күздә тотылмый.

3.5 . Торак инфраструктурасын үстерү буенча чаралар

Генераль планын гамәлгә ашыру чорында Килди авылы өчен 5,6 гектар территория (56 участок) кирәк булчак, Федяево авылы өчен яқынча 0,3 гектар территория (3 участок) кирәк булчак, Уланово авылы өчен 1,9 гектар тирәсе территория (19 участок), Харино авылы өчен даими халык өчен яңа шәхси торак төзелеше өчен 1,5 гектар тирәсе территория (15 участок) кирәк булчак.

Ирекле территорияләр саны чикләнгән булу сәбәпле, Килди авылы, Федяево авылы, Уланово авылы һәм Харино авылы чикләрендәге заманча чик эчендә яңа индивидуаль торак төзелешен үстерү өчен, генераль план белән 3,3 гектар территория каралган, алар арасында:

– Килди авылында - индивидуаль торак төзелеше өчен 0,9 га (торак пунктның заманча чиге эчендә);

– Федяево авылында - индивидуаль торак төзелеше өчен 0,2 га (торак пунктның заманча чиге эчендә);

– Уланово авылында - индивидуаль торак төзелеше өчен 1,1 га (торак пунктның заманча чиге эчендә);

– Харино авылында - 1,1 га (торак пунктның заманча чиге эчендә) индивидуаль торак төзелеше өчен.

Генераль планын гамәлгә ашыруның беренче чиратта (2031 елга кадәр) жирлектә индивидуаль торак төзелеше өчен 3,3 гектар территория каралган, шулардан:

– 0,9 га - Килди авылында индивидуаль торак төзелеше өчен, әлеге территорияләрдә торак фондының гомуми мәйданы яқынча 1,35 мең кв.м (9 участок) тәшкил итәчәк;

– 0,2 га - Федяево авылында индивидуаль торак төзелеше өчен, әлеге территорияләрдә торак фондының гомуми мәйданы яқынча 0,3 мең кв.м (2 участок) тәшкил итәчәк;

– 1,1 га - Уланово авылында индивидуаль торак төзелеше өчен, әлеге территорияләрдә торак фондының гомуми мәйданы яқынча 1,65 мең кв.м (11 участок) тәшкил итәчәк;

– 1,1 га - Харино авылындагы индивидуаль торак төзелеше өчен, әлеге территорияләрдә торак фондының гомуми мәйданы яқынча 1,65 мең кв.м (11 участок) тәшкил итәчәк.

Генераль планын гамәлгә ашыруның исәп-хисап срогына (2032-2046 еллар) жирлектә яңа торак төзелеше каралмаган.

Яңа торак төзелеше һәм тузган торакны алыштыру төзүчеләр көче белән, шул исәптән, финанслауның төрле схемаларын кулланып гамәлгә ашырылачак (төзүчеләр акчалары, ипотека акчалары, шул исәптән социаль ипотека, төзүчеләрнең ташламалы категорияләренә субсидияләр, яшь белгечләренә авылда калдыру программалары һ.б.).

Килди авыл жирлеге территориясендә торак инфраструктурасын үстөрү чаралары исемлеге

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документның исеме)
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ ӘҢҮМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР (ЖИРЛЕК)									
1	Килди авылы	гамәлдәге торак пункт чикләрендә торак фонды	яңа төзелеш	га	-	0,9	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
				мең кв. м.	-	1,35			
2	Федяево авылы	гамәлдәге торак пункт чикләрендә торак фонды	яңа төзелеш	га	-	0,2	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
				мең кв. м.	-	0,3			
3	Уланово авылы	гамәлдәге торак пункт чикләрендә торак фонды	яңа төзелеш	га	-	1,1	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
				мең кв. м.	-	1,65			
4	Харино авылы	гамәлдәге торак пункт чикләрендә торак фонды	яңа төзелеш	га	-	1,1	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
				мең кв. м.	-	1,65			

3.6 . Халыкка хезмэт күрсәтү системасын үстерү буенча чаралар Мәгариф оешмалары

Килди авылындагы 10 урынлы гамәлдәге балалар бакчасы халыкның мәктәпкәчә мәгариф оешмаларына булган фараз ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндрә.

Генераль план белән Карагужа авылында урнашкан Карагужа урта гомуми белем бирү мәктәбенә укучыларны мәктәп автобусы белән ташуны исәп-хисап срогына кадәр (2046) дәвам итәргә тәкъдим ителә.

Килди авыл жирлегенең генераль планында беренче чиратта Килди авылында урнашкан балалар бакчасына капитал ремонт ясау каралган.

Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру

Килди авыл жирлегенең генераль планы белән Килди авылы мәдәният йорты каршындагы балалар ижаты түгәрәкләре оештыру тәкъдим ителә.

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары

Килди авылында сменага 30 кеше килүче гамәлдәге фельдшер-акушерлык пункты дәвалау-профилактика медицина оешмаларында халыкның фаразланган ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндрә.ә.

Мәдәни-ял итү учреждениеләре

Генераль план белән беренче чиратта Уланово авылындагы 20 урынлык авыл клубына капитал ремонт ясау каралган.

Килди авыл жирлегенең генераль планы, беренче чиратта, исәп-хисап чорына китапханәләрне үстерү буенча чаралар каралмаган, чөнки гамәлдәге китапханә (Кильди авылында күпфункцияле үзәк бинасында) халыкның фаразланган норматив ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндрә.

Яссылык спорт корылмалары

Килди авыл жирлегенең генераль планы, беренче чиратта, исәп-хисап чорына яссы спорт корылмаларын үстерү буенча чаралар каралмаган, ягъни гамәлдәге балалар уен майданчыгы халыкның фаразланган норматив ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндрә.

Сәүдә предприятиеләре

Килди авыл жирлегенең генераль планы беренче чиратта һәм исәп-хисап чорына сәүдә предприятиеләрен үстерү буенча чаралар каралмаган, чөнки гамәлдәге кибетләр халыкның фаразланган норматив ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндрә.

Элемтә бүлекләре

Генераль планда Килди авылындагы почта элемтәсе бүлегенә капитал ремонт каралган.

Килди авыл жирлегендә халык саны кимүгә бәйле рәвештә (фаразлауларга караганда, 2046 елга халык саны 380 кеше тәшкил итәчәк) спорт учреждениеләре, көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, жәмәгать туклануы предприятиеләре, банк бүлекчәләре, жәмәгать урып-жыю оешмалары төзү күздә тотылмый.

Халыкка социаль һәм мәдәни-көн күреш хезмәте күрсәтү объектларын үстерү чаралары исемлегә

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вақыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренчә чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вақыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҢӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР									
Мәгариф оешмалары									
1	Килди авылы	Балалар бакчасы (башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе бинасында)	Капиталь ремонт	урын	10	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру									
1	Килди авылы	Авыл мәдәният йорты каршындагы балалар ижат түгәрәкләре	Оештыру	урын	-	2	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
ЖИРЛЕ ӘҢӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР (ЖИРЛЕК)									
Мәдәният һәм ял итү учреждениеләре									
1	Уланово авылы	Авыл клубы	Капиталь ремонт	урын	20	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
Элемтә бүлекләре									

№ т/ б	Жирлек составына керә торган торақ пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәу берәмле ге	Егәрлек		Тормышка ашыру вақыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренч е чират (2031 елга кадәр)	Исәп- хисап вақыты (2032- 2046 еллар.)	
1	Килди авылы	Почта элементәсе бүлеге	Капиталь ремонт	объект	1	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

3.7. Зиратлар территорияләрен үстерү чаралары

1000 кешегә 0,28 гектар норматив булган очракта, авыл жирлегендә яшәүче халыкның 2046 елга традицион жирләү зиратларына ихтыяҗы 0,11 гектар тәшкил итә.

Гамәлдәге зиратларның ирекле территорияләре халыкның традицион каберлекләргә булган фараз ихтыяҗларын тулысынча тәмин итә.

Генераль план беренче чиратта тәкъдим ителә:

- Килди авылында су объектының су саклау зонасында урнашу сәбәпле зиратның бер өлешен ябу (кадастр номеры 16:15:070101:189 булган жир кишәрлегендә һәм 16:15:070101 кадастр кварталы өлешендә). Зиратның ябылган өлешенең мәйданы 0,237 га тәшкил итәчәк;

- Чангара елгасының су саклау зонасында урнашу сәбәпле, Уланово авылында урнашкан зиратның бер өлешен (кадастр номеры 16:15:070201:215 булган жир кишәрлегендә) ябу. Зиратның ябылган өлешенең мәйданы 0,3525 тәшкил итәчәк.

Килди авыл жирлегенең генераль планы территорияне функциональ файдалануга жирләр өчен жир төзелеше документларын зиратларга китерү, ә атап әйткәндә, зират астындагы жир кишәрлеге өчен “сәнәгать, энергетика, транспорт, элементә, радиотапшырулар, телевидение, мәгълүматлаштыру, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен жирләр, оборона жирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр” жирләре категориясен билгеләү белән тәкъдим ителә. Анда 12.1 рәхсәтле файдалану төрен билгеләү каралган. «Ритуаль эшчәнлек».

3.8. Туристлык-рекреация территорияләрен үстерү чаралары

Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасында “Югары Ослан районының тарихи урыннарында” тарихи-мәдәни маршрут оештыру каралган.

Су объектлары янында рекреацион зоналар булдыру максатыннан, жәмәгать рекреацион зоналарын булдырып, Уланово авылындагы яр бие полосасын һәм аның янындагы буаны төзекләндерү күздә тотыла.

Килди авыл жирлегенең генераль планында рекреация территорияләрен үстерү шулай ук жирле халыкның ялы зонасы һәм килүчеләрнең ял мәйданчыклары буларак яшел утыртмалар системасын оештыру чараларын да күздә тотыла.

Яшел үсентеләр системасын оештыру буенча кешеләр ялы өчен уңайлы шартлар булдыру, авыл торак пунктының йөзен яхшырту өчен кирәкле чаралар комплексы ике төп этапны күздә тотыла: гомуми кулланылыштагы яшелләндерүне оештыру һәм чикләнган кулланылыштагы яшелләндерүне оештыру.

Гомуми файдаланудагы яшел үсентеләр утыртуны оештыру буенча чаралар-административ һәм ижтимагый биналар янында скверлар булдыру, көндәлек хезмәт күрсәтү үзәкләре булдыру, төп урамда бульвар урнаштыру, урамнарны яшелләндерү, чәчәк түтәлләре һәм газоннар урнаштыру.

Чикләнган кулланылышта булган яшел үсентеләр утыртуны оештыру буенча чаралар-мәгариф һәм тәрбия объектлары территорияләрен һәм башка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары территорияләрен яшелләндерү (үсентеләр утырту, җиләк-жимеш һәм декоратив агачлар, куаклар утырту, чәчәкләр утырту).

Килди авыл жирлегендө туристлык-рекреация территориялэрен үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вақыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вақыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӨҺӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР									
1	Килди авылы	«Югары Ослан районының тарихи урыннары буенча» тарихи-мәдәни маршруты	Маршрутны оештыру	-	-	-	+	-	Югары Ослан муниципаль районы СТП
ЖИРЛЕ ӨҺӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР (ЖИРЛЕК)									
1	Уланово авылы	Күл	Ижтимагый рекреацион зоналар булдыру белән яр буйларын һәм якин-тирә территорияне төзекләндерү	га	1,3175	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

2	Килди авыл жирлеге (Килди авылы, Федяево авылы, Уланово авылы, Харино авылы)	Гомуми кулланылыштаг ы яшеллөндөрү	Яшел үсентеләр утырту системасын оештыру	-	-	-	+	+	Килди авыл жирлегенең генераль планы
---	--	--	--	---	---	---	---	---	--

3.9. Транспорт-коммуникация инфраструктурасын стерү чаралары

Гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын үстерү

Федераль эһемияттәге автомобиль юлларын үстерү юнөлешләре Россия Федерациясенә федераль транспорт (тимер юл, һава, диңгез, эчке су транспорты) һәм федераль эһемияттәге автомобиль юллары өлкәсендә территорияль планлаштыру схемасында билгеләнде.

Килди авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясен территорияль планлаштыру схемасы беренче чиратта каралган:

- 4,53 км озынлыктагы «Казан - Буа - Ульяновск» федераль эһемияттәге автомобиль юлын реконструкцияләү;

- «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан» М-12 автомобиль юлының 3,99 км озынлыктагы яңа төзелеше.

Региональ һәм җирле эһемияттәге автомобиль юлларын үстерү юнөлешләре Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасында һәм Югары Осман муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасында билгеләнде, шуңа күрә Килди авыл җирлегенә генераль планы аларда билгеләнгән барлык чаралар исәпкә алынды.

Килди авыл җирлеге территориясендә Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасы беренче чиратта түбәндәгеләр каралган:

- 0,59 км озынлыктагы «Уланово - Каратун» региональ яисә муниципальара эһемияттәге автомобиль юлына капитал ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру);

- региональ яисә муниципальара эһемияттәге «Уланово-Каратун» - 0,04 км озынлыктагы Коргузага капитал ремонт (асфальт-бетон өслек урнаштыру).

Килди авыл җирлеге территориясендә генераль план беренче чиратта каралган:

- 0,46 км озынлыктагы «Дуңгыз фермасына керү» җирле эһемияттәге автомобиль юлын капитал ремонтлау (асфальт-бетон өслек урнаштыру);

- 0,12 км озынлыктагы «А/х предприятиесенә якин килү» җирле эһемияттәге автомобиль юлы төзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру);

- 0,63 км озынлыктагы «Килди авылы зиратына керү» җирле эһемияттәге автомобиль юлы төзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру);

- 0,48 км озынлыктагы җирле эһемияттәге «Фермага керү» автомобиль юлы төзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру);

- 0,19 км озынлыктагы «Уланово авылы зиратына керү» җирле эһемияттәге автомобиль юлы төзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру);

- 1,33 км озынлыктагы җирле эһемияттәге «Килди - Федяево» автомобиль юлы төзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру);

- 1,73 км озынлыктагы «Харино авылы зиратына керү» җирле эһемияттәге автомобиль юлы төзелеше (асфальт-бетон өслек урнаштыру).

Урам-юл челтәрен үстерү

Генераль планда Килди авыл җирлегенә һәр торак пунктында урамнарны һәм юлларны капитал ремонтлау һәм төзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру) каралган. Торак пунктларның төп һәм ярдәмче урамнарының юл өлешенә торышы канәгатьләнәрлек булмауны исәпкә алып, гамәлдәге урам-юл челтәрен реконструкцияләү күздә тотыла.

Шулай ук генераль план белән Килди авылында яңа урамнар төзү каралган.

Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чаралар төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ФЕДЕРАЛЬ ӘНӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									
1	Килди авыл жирлеге	«Казан - Буа - Ульяновск»	Реконструкция	км	4,53	-	+	-	РФ СТП өлкәсендә федераль транспорт һәм федераль әһәмияттәге автомобиль юллары
2	Килди авыл жирлеге	М-12 «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан»	Яңа төзелеш	км	-	3,99	+	-	РФ СТП өлкәсендә федераль транспорт һәм федераль әһәмияттәге автомобиль юллары
РЕГИОНАЛЬ ӘНӘМИЯТТӘГЕ ЧАРЛАР									

Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									
1	Килди авыл жирлеге	«Уланово - Каратун»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	км	0,59	-	+	-	Татарстан Республикасы СТП
2	Килди авыл жирлеге	«Уланово - Каратун» - Карагуҗа	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	км	0,04	-	+	-	Татарстан Республикасы СТП
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӘНӘМИЯТТӘГЕ ЧАРАЛАР									
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									
1	Килди авыл жирлеге	«Дуңгыз фермасына керү»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	км	0,46	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
2	Килди авыл жирлеге	«А/х предприятиесенә килү»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,12	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
3	Килди авыл жирлеге	«Килди авылы зиратына килү»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,63	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
4	Килди авыл жирлеге	«Фермага килү»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,48	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

5	Килди авыл жирлеге	«Уланово авылы зиратына килү»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,19	-	+	-	Килди авыл жирлегенен генераль планы
6	Килди авыл жирлеге	«Килди - Федяево»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	1,33	-	+	-	Килди авыл жирлегенен генераль планы
7	Килди авыл жирлеге	«Харино авылы зиратына килү»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	1,73	-	+	-	Килди авыл жирлегенен генераль планы
ЖИРЛЕ ӨҢӘМИЯТТӨГЕ (ЖИРЛЕК) ЧАРАЛАР									
Урам-юл челтәре									
1	Килди авылы	Үзәк ур.	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	км	1,4	-	+	-	Килди авыл жирлегенен генераль планы
		Үзәк ур., Заречная ур.	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,83	-	+	-	
		-	Яңа төзелеш	км	-	0,17	+	-	
2	Федяево авылы	Заречная ур.	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	1,0	-	+	-	Килди авыл жирлегенен генераль планы

3	Уланово авылы	Заозёрная ур.	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	км	0,73	-	+	-	Килди авыл жирлегенен генераль планы
			Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,79	-	+	-	
4	Харино авылы	Нагорная ур.	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	1,26	-	+	-	Килди авыл жирлегенен генераль планы

3.10. Торак пунктларның чикләрен билгеләү чаралары

Россия Федерациясе Җир кодексының 84 статьясындагы 1 өлешенең 1 пункты нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү, үзгәртү шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

"Җир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында" 2004нче елның 21нче декабреннән 172-ФЗ Федераль законның 8нче статьясындагы 1нче өлеше нигезендә (алга таба - күчерү турында Закон) торак пунктларның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү, шулай ук җир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләренә кертү яки җир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләреннән төшереп калдыру мондый җирләрне башка категориягә күчерү йә мондый җирләрне башка категорияләрдән торак пунктлар җирләренә күчерү булып тора.

Шулай итеп, 2010 елның 16 июнендәге 14-4692-ГЕ номерлы Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең хаты нигезендә, әгәр муниципаль берәмлекнең генераль планын раслау процедурасы бозылмаган булса, генераль планын раслау турындагы акт җирләрне яисә җир кишәрлекләрен күчерү турындагы акт булып тора.

Килди авылы, Федяево авылы, Уланово авылы һәм Харино авылы торак пунктлары өчен гамәлдәге чикләр буларак кадастр кварталлары чикләрен исәпкә алып, кадастр кварталлары чикләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы буенча Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча Идарәсе мәгълүматлары нигезендә торак пунктлар җирләре буйлап уздырылган чикләр кабул ителде.

Килди авыл җирлегенең генераль планы булып Килди, Федяево авылы, Уланово авылы чикләрен үзгәртү каралган. Харино авылы чикләрен үзгәртү каралмаган.

Генераль план нигезендә Килди авылы чигеннән 16:15:070101:189 кадастр номеры белән җир кишәрлеген һәм Олан авылыннан 16:15:070201:215 кадастр номеры белән җир кишәрлеген «торак пункт җирләре» категориясеннән «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемент, радио, телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен җирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр» категориясенә күчүгә тәкъдим ителә торган зиратларны урнаштыру белән бәйлә рәвештә, Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгының 2017 елның 22 августындагы №1-29/11295 хаты нигезендә чыгару каралган.

Килди авыл җирлегенең генераль планында шулай ук 16:15:070301:44, 16:15:070301:50, 16:15:070301:51, 16:15:070301:52, 16:15:070301:53, 16:15:070301:54, 16:15:070301:55 кадастр номерлары булган җир кишәрлекләрен «торак пункт җирләре» категориясеннән «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемент, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре» категориясенә күчүгә тәкъдим ителә торган Федяево авылы чикләреннән, космик эшчәнлекне тәмин итү, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр " торак пункт чикләренең бердәм архитектура-планлаштыру структурасы нигезендә (әлеге җир кишәрлекләрендә инженерлык инфраструктурасы объектлары урнашкан) төшереп калдыру каралган.

Килди авыл жирлеге составына керүче торак пунктлар чикләреннән төшереп калдырыла торган жир кишәрлекләре исемлеге

Жир кишәрлегенең кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлеген ең кадастры буенча майданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының майданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану*	Жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез
Килди авылы							
Төшереп калдырыла торган жир кишәрлекләре							
1. Торак пункт чикләрен үзгәртү							
16:15:070101:189	Торак пунктлар жирләре	Зират урнаштыру өчен	1,2113	1,2113	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тээмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр	Ритуаль хезмәт	Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре Министрлыгының 2017 елның 22 августындагы 1-29/11295 номерлы хаты
Барлыгы төшереп калдыруга				1,2113			
Уланово авылы							
Төшереп калдырыла торган жир кишәрлекләре							
1. Торак пункт чикләрен үзгәртү							

Жир кишәрлегенең кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлеген ең кадастры буенча майданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының майданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану*	Жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез
16:15:070201:215	Торак пунктлар жирләре	Зират урнаштыру өчен	1,1185	1,1185	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр	Ритуаль хезмәт	Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре Министрлыгының 2017 елның 22 августындагы 1-29/11295 номерлы хаты
Барлығы төшереп калдыруга				1,1185			
Федяево авылы							
Төшереп калдырыла торган жир кишәрлекләре							
1. Торак пункт чикләрен үзгәртү							
16:15:070301:44	Торак пунктлар жирләре	Электр тапшыру линияләренең терәген урнаштыру өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне	Коммуналь хезмәт күрсәтү	Торак пункт чигенең бердәм архитектура-планлаштыру

Жир кишәрлегенең кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рәхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлеген ең кадастры буенча майданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының майданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рәхсәт ителгән куллану*	Жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез структурасы
					тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр		
16:15:070301:50	Торак пунктлар жирләре	Электр тапшыру линияләренең терәген урнаштыру өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр	Коммуналь хезмәт күрсәтү	
16:15:070301:51	Торак пунктлар жирләре	Электр тапшыру линияләренең терәген урнаштыру өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен	Коммуналь хезмәт күрсәтү	

Жир кишәрлегенең кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлеген ең кадастры буенча майданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының майданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану*	Жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез
					жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр		
16:15:070301:52	Торак пунктлар жирләре	Электр тапшыру линияләренең терәген урнаштыру өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр	Коммуналь хезмәт күрсәтү	
16:15:070301:53	Торак пунктлар жирләре	Электр белән тәэмин итү инженерлык жиһазлары объектлары өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона,	Коммуналь хезмәт күрсәтү	

Жир кишәрлегене ң кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлеген ең кадастры буенча мәйданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогыны ң мәйданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштыр ылган рөхсәт ителгән куллану*	Жир кишәрлекләр ен төшереп калдыру өчен нигез
					куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр		
16:15:070301: 54	Торак пунктлар жирләре	Электр белән тәэмин итү инженерлык жиһазлары объектлары өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр	Коммуналь хезмәт күрсәтү	
16:15:070301: 55	Торак пунктлар жирләре	Электр белән тәэмин итү инженерлык жиһазлары объектлары өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм	Коммуналь хезмәт күрсәтү	

Жир кишәрлегенен кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рәхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлегенен кадастры буенча майданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының майданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рәхсәт ителгән куллану*	Жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез
					башка махсус билгеләнештәге жирләр		
Барлығы төшереп калдыруга				0,0021			
Барлығы искәргә				2,3319			

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең «Жир кишәрлекләреннән рәхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторын раслау турында» 2020 елның 10 ноябрәндәге П/0412 номерлы боерыгы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) белән туры килүгә.

3.10.2 нче таблица

Составына керүче торак пунктларның чикләрен билгеләү чаралары исемлеге

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренчел чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2032 - 2046 еллар)	

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренчә чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2032 - 2046 еллар)	
1	Килди авылы	торак пункт территориясе	жир кишәрлегенең торак пункты чигеннән «торак пунктлар жирләре» категориясе белән төшереп калдыру һәм әлеге жир кишәрлеген «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, мәгълүмат, космик эшчәнлек тәэмин итү өчен жирләр, оборона жирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр» категориясенә күчерү	га	1,2113	-	+	-	Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре Министрлыгының 2017 елның 22 августындагы 1-29/11295 номерлы хаты

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренчә чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2032 - 2046 еллар)	
2	Уланово авылы	торак пункт территориясе	жир кишәрлегенең торак пункты чигеннән «торак пунктлар жирләре» категориясе белән төшереп калдыру һәм әлеге жир кишәрлеген «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, мәгълүмат, космик эшчәнлек тәэмин итү өчен жирләр, оборона жирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр» категориясенә күчерү	га	1,1185	-	+	-	Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре Министрлыгының 2017 елның 22 августындагы 1-29/11295 номерлы хаты

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вақыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2032 - 2046 еллар)	
3	Федяево авылы	торак пункт территориясе	«торак пунктлар жирләре» категориясе булган жир кишәрлекләренең торак пункты чикләреннән төшереп калдыру һәм әлеге жир кишәрлекләрен «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона жирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр» категориясенә күчерү	га	0,0021 (7x0,0003)	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

3.11. Әйләнә-тирә мохитне саклау гамәлләре

3.11.1 нче таблица

Атмосфера һавасын саклау чаралары исемлегә

№ т/б	Объект исеме	Атмосфера һавасын саклау чараларының төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп-хисап чоры	
1	Житештерү калдыкларын жыю лагунасы	289.1325800.2017 уртак предприятие нигезендә 6.4 п., С33 урнаштыру		+	Килди авыл җирлегенең генераль планы, санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан җир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләре (раслаулар). РФ Хөкүмәтенең 03.03.2018 № 222 карары белән расланган).
2	500 баш дуңгыз үрчетү предприятиесе	С33 урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. С33 чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	
3	Машина-трактор паркы (автогараж, санүткәргеч, үлчәү, склад биналары, остаханәләр).	С33 урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. С33 чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	

№ т/б	Объект исеме	Атмосфера һавасын саклау чараларының төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп-хисап чоры	
4	Азык саклау, азык өстәмәләре өчен бирелгән бүлмә	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	
5	Ашлык складлары	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	
6	Катнаш азык әзерләү һәм саклау өчен бина	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	

№ т/б	Объект исеме	Атмосфера һавасын саклау чараларының төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп-хисап чоры	
7	Эшләмәүче асфальт-бетон заводы	Алга таба кулланылган очракта СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү таләп ителә. СЗЗ чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	Кильди авыл жирлеге Генераль планы.
8	IV класслы куркыныч агросәнәгать комплексының перспектив үсеше майданы (16:15:0701:467 КН белән жир кишәрлегенә)	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларның үтәлешен житештерү контроле		+	
9	III класслы куркыныч АПК үсешенең перспектив майданчыгы (16:15:0701:466 КН белән жир кишәрлегендә)	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларның үтәлешен житештерү контроле			

№ т/б	Объект исеме	Атмосфера һавасын саклау чараларының төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп-хисап чоры	
10	III класслы куркыныч АПК үсешенең перспектив майданчыгы (КН белән 16:15:0701:468 жир кишәрлегендә)	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларның үтәлешен житештерү контроле			
11	IV класслы куркыныч АПК перспективалы үсеше майданчыгы (КН белән 16:15:0701:469 жир кишәрлегендә)	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларның үтәлешен житештерү контроле			
12	Автомобиль юллары	Юл буйлап махсус билгеләнештәге яшелләндерү		+	

3.11.2 нче таблица

Өске су объектларын саклау чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Өске су объектларын саклау чаралары төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп-хисап	

				чоры	
1	Су саклау зоналары чикләрендәге территория	<p>Рельефка, су объектларына чистартылмаган юынты суларны агызуга юл куймау.</p> <p>ВОЗ чикләрендә транспорт чараларын юуны тыярга.</p> <p>Су саклау зоналары чикләрендә житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштыруга юл куймаска.</p> <p>Елгаларның су саклау зоналарын жирле үзидарә органнары, жирле халык һәм хужалык итүче субъектлар көчләре белән даими рәвештә чистартырга.</p> <p>зоналар режимын күрсәтеп, су саклау зоналары чикләре буенча мәгълүмати табличкалар билгеләргә.</p>	+		<p>РФ Су кодексы, СанПиН 2.1.3684-21 "Шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм халыкны эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарына, житештерү, ижтимагый биналарны эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм үткөрүгә санитар-эпидемиологик таләпләр".</p>
2	Чангара елгасының су саклау зоналары һәм яр буе яклау полосалары чикләрендә гамәлдәге торак төзелеше	ВОЗ, ПЗП чикләрендә торак төзелешендә чүп-чарга яраклы чокырларның герметиклыгын тикшерү.	+	+	
3	Уланово торак пунктының К-К.б. таба зират (КН	Чангара елгасының су саклау зонасында урнашуга бәйле рәвештә өлешчә ябылу	+		Килди авыл жирлеген генераль планы, РФ Су кодексы

	16:15:070201:215 булган жир кишәрлегендә)				
4	Кильди торак пунктыннан көнчыгышка таба зират (16:15:070101:189 КН белән жир кишәрлегендә)	Су саклау зонасында һәм Чангар елгасы кушылдыгының яр буе саклау полосасында урнашуга бәйле рәвештә өлешчә ябылу	+		
5	Авыл хужалыгы жирләренең яр буе саклау полосалары һәм су саклау зоналары чикләренә керә торган полосалары	Терлекләргә көтүгә чыгармау һәм жирләргә сөрү максатларында яр буе саклау полосасы чиге буйлап махсус билгеләнештәге яшелләндерү, су саклау зоналары чикләрендә пестицидлар кулланудан баш тарту	+		
6	ВОЗ чикләрендә юллар һәм стоянчалар	Юлларның каты катламын ясау	+		

3.11.3 нче таблица

Эчә торган су белән тәэмин итү чыганакларын саклау чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Чараның төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренч е чират	Исәп- хисап чоры	

1	Харино ав. көнбатыш читендәге скважина (16:15:070401:117 КН белән жир кишәрлегендә)	3 пояс составында санитария саклау зоналарын билгеләргә. Беренче пояс тоташ киртәсен төзәргә. ЗСО режимын үтәргә. Татарстан Республикасы Экология Министрлыгы белән скважинаны санитар саклау зоналары проектын килештерәргә Беренче пояс тоташ киртәсен төзәргә. ЗСО режимын үтәргә Беренче пояс тоташ койма белән әйләндереп алырга, сак сигнализациясе һәм сак яктырту белән тәэмин итәргә, өске суларны скважина тамагыннан бүлөп биерү өчен территорияне планлаштырырга. Эчә торган суның сыйфатына житештерү контролен тәэмин итәргә.	+		Килди бистәсенәң генераль планы, СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрнең санитар саклау зоналары», ЗСО проектлары
2	Килди авылының көнбатыш читендәге скважина (16:15:070101:1 КН белән жир кишәрлегендә)		+		
3	Скважина К.я-К.б. Улановодан (16:15:070601:121 КН жир кишәрлегендә)		+		
5	Килди бистәсендә (16:15:070101:146 КН белән жир кишәрлегендә)	Скважинаны тампонлаштыру буенча эшләр башкару		+	Килди авыл жирлегенә Генераль планы.
6	Уланово ав. яныннан Т-К.б. таба төзекләндерелгән чишмә (16:15:070601:127 КН белән жир кишәрлегендә)	3 пояс составында санитария саклау зоналарын билгеләргә. Беренче пояс тоташ киртәсен төзәргә. ЗСО режимын үтәргә.	+		Килди авыл жирлегенә Генераль планы.

Жир ресурсларын саклау чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Чараның төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп-хисап чоры	
1	Татарстан Республикасы, Югары Ослан районы, Килди авыл җирлеге, Харино авылы, 1,2 км төньякка биотермик чокыры	Файдаланмаган очракта, юкка чыгару процедурасын үткөрү, яки СЗЗ урнаштыру	+		Татарстан Республикасы территориясендә файдаланылмый торган үлэт базларын (биотермик чокырларны) бетерү тәртибе (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 06 маендагы 263 номерлы карары белән расланган)
2	Татарстан Республикасы, Югары Ослан районы, Макыл авыл җирлеге, Рус Макыл авылы, 2 км көньяк-көнбатышка таба биотермик чокыры				

3.11.5 нче таблица

Житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү системасын оптимальләштерү чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Чараның төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп-хисап чоры	
1	Жирлек территориясендә контейнер һәм махсус майданчыклар	Жирлек территориясендә зур габаритлы калдыкларны жыю өчен махсус майданчыклар булдыруны күздә тоту. Контейнер һәм махсус майданчыкларны эксплуатацияләгәндә санитар-эпидемиологик чаралар уздыруны тәэмин итәргә	+		СанПиН 2.1.3684-21
2	А/х житештерү объектлары	Тирес (тизэк) туплау өчен каты өслекле су үткөрми торган майданчыкларны төзекләндерергә.	+		
3	Татарстан Республикасы,	СЗЗ урнаштыру, яки, файдаланылмаган	+		Татарстан

№ т/б	Объект исеме	Чараның төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп- хисап чоры	
	Югары Ослан районы, Килди авыл жирлеге, Харино авылы, 1,2 км төньякка биотермик чокыры ОКС 16:15:0701:465	очракта, бетерү процедурасын үткөрү			Республикасы территориясендә файдаланылмый торган үлөт базларын (биотермик чокырларны) бетерү тәртибе (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 06 маендагы 263 номерлы карары белән расланган)
4	Татарстан Республикасы, Югары Ослан районы, Макыл авыл жирлеге, Рус Макыл авылы, 2 км көньяк- көнбатышка таба биотермик чокыры ОКС 16:15:111001:204				

3.11.6 нчы таблица

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны оештыру чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	ЗООИТ оештыру буенча чара төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп- хисап чоры	

№ т/б	Объект исеме	ЗОУИТ оештыру буенча чара төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп- хисап чоры	
1	500 баш дуңгыз үрчетү предприятиесе, машина-трактор паркы (автогараж, санпропускник, үлчөү) остаханәле склад биналары, житештерү калдыкларын жыю өчен лагуна, терлек азыгы, азык өстәмәләре саклау өчен ярдәмче бүлмә, катнаш азык житештерү һәм саклау урыны, биотермик чокырлар	СЗЗ билгеләргә	+		Санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану һәм санитар-яклау зоналарын билгеләү кагыйдәләре (РФ Хөкүмәтенен 03.03.2018 № 222 карары белән расланган).
2	IV категорияле төбәк юлы: Уланово - Каратун.	Бүлөп бирелгән полосаны һәм юл буе полосасын билгеләргә	+		«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясенен аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 декабрәндәге 257-ФЗ номерлы
5	Сулица елгасы, Чангара елгасы	Урында яр буе яклау полосалары һәм су саклау зоналары чикләренен мәгълүмати билгеләре белән билгеләргә	+		РФ Су кодексы
6	Су жыю скважиналары һәм чишмәләр	Санитария саклау зонасы чикләрен билгеләргә һәм ЕГРНга кертәргә	+		СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү һәм суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары»

№ т/б	Объект исеме	ЗОУИТ оештыру буенча чара төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп- хисап чоры	
7	Житештерү объектларын, транспорт өлкәсен кадастр номеры 16:15:070501:225 булган участокны төзекләндерү	СЗЗ билгеләргә			Санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану һәм санитар-яклау зоналарын билгеләү кагыйдәләре (РФ Хөкүмәтенең 03.03.2018 № 222 карары белән расланган).

3.11.7 нче таблица

Хайваннар һәм үсемлекләр дөньясын саклау чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Чараның эчтәлегә	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп- хисап чоры	
1	Урман утыртмалары	Торак йортлардан урман утыртмалары чикләренә кадәр янгынга каршы ераклыklarны саклау	+		СП 4.13130 «Янгынга каршы көрәш системалары. Яклау объектларында янгын таралуны чикләү. Күләмле- планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр»
2	«Мәскәү - Түбән Новгород - Казан» М- 12 тизйөрешле автомобиль юлы төзелеше	Юл төзелешен биологик ресурслар буенча Татарстан Республикасы Дәүләт комитеты белән килештерергә.	+		Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 06 июнәндәге 390 номерлы карары белән; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2014 елның 17 октябрәндәге 767 номерлы карары редакциясендә

3.12. Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары

3.12.1 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл жирлеге составына керүче торак пунктларны су белән тээмин итү системасын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҺӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР								
1	Килди авылы, Уланово авылы, Харино авылы	Су манаралары	Тузу белән сүтү	шт	3	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
			Яңа төзелеш	шт	3	+	-	
2	Килди авылы, Уланово авылы, Харино авылы	Су белән тээмин итү челтәрләре	Яңа төзелеш	км	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
3	Уланово авылы	Су белән тээмин итү челтәрләре	Реконструкция	км	1,96	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
4	Авыл жирлеге территориясе	Су куллануны исәпкә алу нокталары	Оештыру	шт	-	+	+	Килди авыл жирлегенең генераль планы

3.12.2 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл җирлеге составына керүче торак пунктларны су белән тәэмин итү системасын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘНӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР								
1	Авыл җирлеге территориясе	Канализациянең автоном системасы	Яңа төзелеш	шт	-	+	+	Килди авыл җирлегенең генераль планы

3.12.3 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл җирлеге составына керүче торак пунктлар территорияләрен санитар чистарту чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ҖИРЛЕ (РАЙОН) ӘНӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР								

№ т/б	Урнашу урыны	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӘНӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР								
1	Авыл жирлеге территориясе	Территорияне планлы-даими санитар чистарту	Оештыру	берәмлек	1	+	+	Килди авыл жирлегенең генераль планы
2	Килди авылы	Контейнерлар	Оештыру	берәмлек	3	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
3	Федяево авылы	Контейнерлар	Оештыру	берәмлек	1	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
4	Уланово авылы	Контейнерлар	Оештыру	берәмлек	2	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
5	Харино авылы	Контейнерлар	Оештыру	берәмлек	1	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

3.12.4 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл жирлеге составына керүче торак пунктларны газ белән тәэмин итү чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Тормышка ашыру вакыты	Чара чыганагы
-------	--------------	--------------	--------------	-----------------	---------	-----------------------	---------------

						Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӘНӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР								
1	Килди авылы, Федяево авылы, Уланово авылы, Харино авылы	Газ белән тәэмин итү челтәрләре	Яңа төзелеш	км	-	+	+	Килди авыл жирлегенең генераль планы

3.12.5 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл жирлеге составына керүче торак пунктларны электр белән тәэмин итү чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӘНӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР								
1	Авыл жирлеге территориясе	ТП 10/0, 4 кВ	Реконструкция	-	-	+	+	Килди авыл жирлегенең генераль планы
2	Авыл жирлеге территориясе	ВЛ 10, 0,4 кВ	Реконструкция	км		+	+	Килди авыл жирлегенең генераль планы

3	Килди авылы, Федяево авылы, Уланово авылы, Харино авылы	ВЛ 10, 0,4 кВ	Яңа төзелеш	км	-	+	+	Килди авыл жирлегенең генераль планы
---	--	---------------	-------------	----	---	---	---	--

3.12.6 нчы таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге составына керүче торак пунктларның аз тупланган челтәрләре челтәрләре буенча чаралар исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы
						Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп- хисап вакыты (2032- 2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӨҺӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР								
1	Килди авылы	АТС	Егәрлекне арттыру белән реконструкция	шт	41	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

3.13. Территорияне инженерлык эзерләүне үстерү чаралары

3.13.1 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл җирлеге территориясен инженерлык яклавы чаралары исемлеге

№ т/б	Урнашу урыны	Куркыныч табигый процесслар	Чараны тасвирлау
1	Сөлчә, Чангара елгалары буйлары, Чангара елгасының I кушылдыклары, Чангара елгасының II кушылдыклары, Клянча елгасы кушылдыклары, Лучевка елгасы кушылдыклары	Авыш сызык эрозиясе, чокырлар, ишелү эрозиясе	Елга үзәннәренең һәм чокыр битләренең агроурманмелиорация юлы белән терраса битләрен ныгыту, чокырларның тар өлешен күмү зарур.
2	Югары Ослан муниципаль районы территориясе	6 балл интенсивлыгы белән жир тетрәү	Биналарны һәм корылмаларны төзегәндә сейсмик куркыныч дәрәжәсен исәпкә алырга кирәк, биналарның һәм корылмаларның конструкцияләрен һәм нигезләрен исәпләү СП 14.13330.2018, СП 20.13330.2016 таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш

3.14. Гражданнар оборонасы, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары

3.14.1 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл җирлегенең табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү, гражданнар оборонасы чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Тормышка ашыру вакыты	Чара чыганагы (документ исеме)
-------	--------------	--------------	-----------------	-----------------------	--------------------------------

				Беренче чират	Исәп- хисап чоры	
1	Килди авыл җирлеге	Сөйләм сирена жайланмаларын урнаштыру	Берәмлек	+		Кильди авыл җирлеге Генераль планы.
2	Килди авыл җирлеге	Янгыннан ирекле сак булдыру		+		Кильди авыл җирлеге Генераль планы.
3	Торак пункт янындагы буалар	Пирсларны яңарту	Берәмлек	+		Кильди авыл җирлеге Генераль планы.

4. ФУНКЦИОНАЛЬ ЗОНАЛАРНЫҢ ПАРАМЕТРЛАРЫ

4.1 нче таблица

Килди авыл жирлегенең генераль планы проектында кулланыла торган функциональ зоналарның параметрлары

№ т/б	Функциональ зона исеме	Функциональ зонаның билгеләнешен тасвирлау	Функциональ зона параметрлары	Жир кишәрлекләрен функциональ зонада рөхсәт ителгән файдалану төрләренең кодлары	Урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектлар
1	Шәхси торак йортлар төзү зонасы	- йорт янындагы жир кишәрлекләре белән аерым торучы торак йортлар; -торак төзелешенә хезмәт күрсәтү өчен кирәкле, шулай ук гражданның яшәвенә бәйлә капитал төзелеш объектлары	Төп төзелештәге катларның иң чик саны: 3 (мансардны да кертеп); Төзелеш коэффициенты: 0,2-0,3	2.1; 2.2; 2.3; 3.4.1; 3.5.1; 3.8.1; 3.10.1; 4.4; 5.1.3; 9.3; 11.1, 11.2; 11.3; 12.0.1; 12.0.2	Индивидуаль торак йортлар төзү

№ т/б	Функциональ зона исеме	Функциональ зонаның билгеләнешен тасвирлау	Функциональ зона параметрлары	Жир кишөрлекләрән функциональ зонада рөхсәт ителгән файдалану төрләренең кодлары	Урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектлар
2	Күпфункциональ ижтимагый-эшлекле зона	<ul style="list-style-type: none"> - административ учреждениеләр; - көнкүреш хезмәтләре күрсәтүне тәэмин итүче объектлар; - кунакханә хезмәте күрсәтү объектлары; - ветеринария хезмәтләре күрсәтүне тәэмин итүче объектлар; -социаль хезмәт күрсәтү объектлары; - сәүдә объектлары, базарлар - жәмәгать туклануы объектлары; -эшқуарлық һәм эшлекле идарә объектлары; - банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтүче учреждениеләр; - эчке хокук тәртибен тәэмин итү өчен кирәкле объектлар; 	<p>Төп төзелештәге катларның иң чик саны: 5 (мансардны да кертеп);</p> <p>Төп төзелешнең иң чик биеклеге: 20 м;</p> <p>Төзелеш коэффициенты: 1</p>	<p>2.7; 3.1.2; 3.2.2; 3.2.3; 3.2.4; 3.3; 3.4.1; 3.4.2; 3.5.1; 3.5.2; 3.6.1; 3.7.1; 3.7.2; 3.8.1; 3.8.2; 3.9.2; 3.10.1; 4.1; 4.4; 4.5; 4.6; 4.7; 4.8.1; 5.1.1; 5.1.2; 5.1.3; 9.3; 11.1; 11.2; 11.3; 12.0.1; 12.0.2</p>	

№ т/б	Функциональ зона исеме	Функциональ зонаның билгеләнешен тасвирлау	Функциональ зона параметрлары	Жир кишәрлекләрен функциональ зонада рөхсәт ителгән файдалану төрләренең кодлары	Урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектлар
3	Махсуслаштырылган ижтимагый төзелеш зонасы	<p>- медицина хезмәте күрсәтү объектлары;</p> <p>- дини файдаланудагы биналар һәм корылмалар;</p> <p>- мәгариф һәм агарту объектлары;</p> <p>- мәктәпкәчә, башлангыч һәм урта гомуми белем бирү объектлары, мәгариф түгәрәкләре;</p> <p>- мәдәният объектлары, мәдәни-ял итү эшчәнлегенә объектлары;</p> <p>күңел ачу чараларын оештыру өчен билгеләнгән объектлар;</p> <p>- спорт объектлары;</p> <p>- күргәзмә-ярминкә эшчәнлеген башкару өчен билгеләнгән объектлар;</p>	<p>Төп төзелештәге катларның иң чик саны: 5 (мансардна да кертеп);</p> <p>Төп төзелешнең иң чик биеклегенә: 20 м;</p> <p>Төзелеш коэффициенты: 0,8</p>	<p>3.2.1; 3.2.2; 3.2.3; 3.2.4; 3.3; 3.4.1; 3.4.2; 3.4.3; 3.5.1; 3.5.2; 3.6.1; 3.7.1; 3.7.2; 3.8.1; 3.8.2; 3.9.2; 3.10.1; 4.1; 4.5; 4.6; 4.7; 5.1.2; 5.1.3; 11.1; 11.2; 11.3; 12.0.1; 12.0.2</p>	

№ т/б	Функциональ зона исеме	Функциональ зонаның билгеләнешен тасвирлау	Функциональ зона параметрлары	Жир кишәрлекләрен функциональ зонада рөхсәт ителгән файдалану төрләренең кодлары	Урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектлар
4	Тарихи төзелеш зонасы	<ul style="list-style-type: none"> - административ учреждениеләр; - көнкүреш хезмәтләре күрсәтүне тәэмин итүче объектлар; - кунакханә хезмәте күрсәтү объектлары; - ветеринария хезмәтләре күрсәтүне тәэмин итүче объектлар; -социаль хезмәт күрсәтү объектлары; - сәүдә объектлары, базарлар; - жәмәгать туклануы объектлары; -эшқуарлық һәм эшлекле идарә объектлары; - банк һәм иминият хезмәтләре күрсәтүче учреждениеләр; - эчке хокук тәртибен тәэмин итү өчен кирәкле объектлар; 	<p>Төп төзелештәге катларның иң чик саны: 5 (мансардны да кертеп);</p> <p>Төп төзелешнең иң чик биекlege: 20 м;</p> <p>Төзелеш коэффициенты: 1</p>	<p>2.7; 3.1.2; 3.2.2; 3.2.3; 3.2.4; 3.3; 3.4.1; 3.4.2; 3.5.1; 3.5.2; 3.6.1; 3.7.1; 3.7.2; 3.8.1; 3.8.2; 3.9.2; 3.10.1; 4.1; 4.4; 4.5; 4.6; 4.7; 4.8.1; 5.1.1; 5.1.2; 5.1.3; 9.3; 11.1; 11.2; 11.3; 12.0.1; 12.0.2</p>	-

№ т/б	Функциональ зона исеме	Функциональ зонаның билгеләнешен тасвирлау	Функциональ зона параметрлары	Жир кишәрлекләрен функциональ зонада рәхсәт ителгән файдалану төрләренең кодлары	Урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектлар
5	Житештерү зоналары, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы зоналары	сәнәгать, коммуналь һәм склад объектларын, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектларын, шул исәптән тимер юл, автомобиль, елга, диңгез, һава һәм торба үткәргеч транспорты корылмаларын һәм коммуникацияләрен урнаштыру, шулай ук техник регламентлар таләпләре нигезендә мондый объектларның санитар-яклау зоналарын билгеләү өчен билгеләнгән.	төзелеш коэффициенты : 0,8 кадәр	1.15; 2.7.1; 3.1.1; 3.3; 3.9.1; 3.9.2; 3.9.3; 4.1; 4.4; 4.5; 4.6; 4.9; 4.9.1.1; 4.9.1.3; 4.9.1.4; 6.0; 6.2.1; 6.3; 6.3.1; 6.4; 6.5; 6.6; 6.7; 6.8; 6.9; 6.9.1; 6.11; 6.12; 7.3; 7.6; 11.1, 11.2; 11.3; 12.0.1; 12.0.2; 2.7;6.9; 2.7.1; 3.1.2; 3.9.1; 6.7;	

№ т/б	Функциональ зона исеме	Функциональ зонаның билгеләнешен тасвирлау	Функциональ зона параметрлары	Жир кишәрлекләрен функциональ зонада рөхсәт ителгән файдалану төрләренең кодлары	Урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектлар
6	Житештерү зонасы	<p>- IV һәм V класс куркыныч сәнәгать житештерүе объектлары;</p> <p>- житештерү һәм эшкәртүдә алдынгы технологик чишелешләрне куллану шартында, башка куркыныч класслардагы сәнәгать житештерүе объектлары санитар-яклау зонасы</p> <p>- файдалы казылмалар чыгару объектлары</p>	төзелеш коэффициенты : 0,8 кадәр	1.15; 2.7.1; 3.1.1; 3.3; 3.9.1; 3.9.2; 3.9.3; 4.1; 4.4; 4.5; 4.6; 4.9; 4.9.1.1; 4.9.1.3; 4.9.1.4; 6.0; 6.2.1; 6.3; 6.3.1; 6.4; 6.5; 6.6; 6.7; 6.8; 6.9; 6.9.1; 6.11; 6.12; 7.3; 7.6; 11.1, 11.2; 11.3; 12.0.1; 12.0.2; 2.4; 2.7.1	
7	Инженерлык инфраструктурасы зонасы	<p>- электр, газ, жылылык объектлары, торак йортларны су белән тәэмин итү;</p> <p>- антенна-мачта корылмалары, элемтә объектлары;</p> <p>- гидротехник корылмалар;</p>	Билгеләнми	2.7.1; 3.1.2; 3.9.1; 6.7; 11.1, 11.2; 11.3; 12.0.1; 12.0.2	

№ т/б	Функциональ зона исеме	Функциональ зонаның билгеләнешен тасвирлау	Функциональ зона параметрлары	Жир кишәрлекләрен функциональ зонада рәхсәт ителгән файдалану төрләренең кодлары	Урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектлар
8	Транспорт инфраструктурасы зонасы	<p>- хезмәт автотранспортын саклау өчен даими яисә вакытлыча гаражлар, тукталышлар урнаштыру;</p> <p>- юл сервисы объектлары;</p> <p>- кешеләр яисә йөкләр ташу өчен кулланыла торган төрле юллар һәм корылмалар урнаштыру;</p>	Билгеләнми	<p>2.4; 2.7.1; 3.1.1; 3.9.1; 4.9.1.1; 4.9.1.2; 4.9.1.3; 4.9.1.4; 7.1.1; 7.1.2; 7.2.2; 7.2.3; 7.3; 7.4; 7.6; 11.1, 11.2; 11.3; 12.0.1; 12.0.2</p>	-Юл буе сервисы объекты
9	Авил хужалыгы жирләре зонасы	<p>авыл хужалыгы культуралары житештерүгә бәйле авыл хужалыгы жирләрендә хужалык эшчәнлеген гамәлгә ашыру;</p> <p>авыл хужалыгы терлекләрен көтү;</p> <p>- кыр юллары;</p>	Билгеләнми	Билгеләнми	-

№ т/б	Функциональ зона исеме	Функциональ зонаның билгеләнешен тасвирлау	Функциональ зона параметрлары	Жир кишөрлекләрән функциональ зонада рөхсәт ителгән файдалану төрләренең кодлары	Урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектлар
11	Урманнар зонасы	<p>- яклау урманнарын карау;</p> <p>- саклагыч урманнарында рөхсәт ителгән башка хужалык эшчәнлеге, тыюлыкларда табигый ресурслардан файдалану режимын үтәү, аеруча кыйммәтле жирләрнең үзенчәлекләрен саклап калу;</p> <p>-- агач һәм агач-куак ресурсларын эзерләү, беренчел эшкәртү һәм чыгару эшчәнлеге;</p> <p>- урманнарны саклау һәм торгызу;</p>	Билгеләнми	Билгеләнми	-
12	Зиратлар зонасы	-күмү урыннарын урнаштыру	Билгеләнми	3.1.1; 3.9.1; 11.1, 11.2; 11.3; 12.0.1; 12.0.2; 12.1	-

№ т/б	Функциональ зона исеме	Функциональ зонаның билгеләнешен тасвирлау	Функциональ зона параметрлары	Жир кишөрлекләрен функциональ зонада рөхсәт ителгән файдалану төрләренең кодлары	Урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектлар
13	Калдыклары жыю һәм күмү зонасы	Житештерү һәм куллану калдыкларын, медицина калдыкларын, биологик калдыкларны, радиоактив калдыкларны, озон катламын жимерүче матдәләрне урнаштыру, саклау, күмү, утильләштерү, эшкәртү, зарарсызландыру, шулай ук калдыкларны урнаштыру, күмү, саклау, зарарсызландыру объектларын (үлөт базларын, чүп-чар яндыру һәм чүп эшкәртү заводларын, көнкүреш чүп-чарын һәм калдыкларны күмү һәм сортировкалау полигоннарын, аларны икенчел эшкәртү өчен кирәк-яраклар жыю урыннарын) урнаштыру каралган.		3.9.1; 4.9.1.3; 11.1, 11.2; 11.3; 12.0.1; 12.0.2; 12.2	-
14	Акваторияләп зонасы	- өске су объектлары;	Билгеләнми	Билгеләнми	-

№ т/б	Функциональ зона исеме	Функциональ зонаның билгеләнешен тасвирлау	Функциональ зона параметрлары	Жир кишәрлекләрен функциональ зонада рәхсәт ителгән файдалану төрләренең кодлары	Урнаштыру өчен планлаштырыла торган объектлар
15	Башка зоналар	гомуми файдаланудагы жир кишәрлекләре; -урам-юл челтәре	Билгеләнми	12.0.1; 12.0.2; 12.3	-

1. Билгеле бер функциональ зонада урнаштыру өчен планлаштырыла торган федераль әһәмияттәге барлык объектлар, региональ әһәмияттәге объектлар, жирле әһәмияттәге объектлар, линия объектларыннан тыш, гамәлгә кертелә.

Югары Ослан муниципаль районы
Советының 2022 елның 4 июленнән
24-331 номерлы карарына
2 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КИЛДИ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

Генераль план проектын нигезләү материаллары
Аңлатма язуы

Казан 2022

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының
Килди авыл җирлегенең генераль планы
СОСТАВЫ

№ т/б	Исеме	№ бит/бит
1 том Генераль план		
Текст материаллары		
1	Территориаль планлаштыру турында нигезләмә	46
График материаллар		
2	Җирлекнең җирле әһәмияттәге объектларын планлаштырып урнаштыру картасы М1:10000	1/1
3	М1:10000 җирлек составына керүче торак пунктларның чикләре картасы (шул исәптән төзелә торган торак пунктларның чикләре)	2/1
4	М1:10000 җирлекнең функциональ зоналары	3/1
Кушымта		
5	Торак пунктлар чикләре турында белешмәләр	17
Том 2 Генераль планын нигезләү буенча материаллар		
Текст материаллары		
1	Аңлатма язуы	108
2	Әйләнә-тирә мохитне саклау. Аңлатма язуы	71
График материаллар		
3	М1:10000 җирлек территориясен заманча файдалануның картасы	1/1
4	М1:10000 табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләр картасы, гражданнар оборонасы чаралары буенча	2/1
5	Инженерлык инфраструктурасы картасы М1:10000	3/1
6	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган	4/1

	зоналар картасы (гамәлдәге урыны) М1:10000	
7	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы (проект тәкъдиме) М1:10000	5/1

ЭЧТӨЛЕК

1. Кереш 65
2. КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ 66
3. КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫ 67
 - 3.1. Икътисадый-географик урыны. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл жирлегенең халыкны күчерү системасында 67
 - 3.2. Жир фонды характеристикасы 68
 - 3.3. Демографик потенциал 70
 - 3.4. Житештерү территорияләре 71
 - 3.5. Агросәнәгать комплексы 71
 - 3.6. Урман комплексы 72
 - 3.7. Торак фонды 73
 - 3.8. Халыкка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары
 - 3.9. Зиратлар 78
 - 3.10. Туризм-рекреация потенциалы 78
 - 3.11. Тарихи-мәдәни мирас 79
 - 3.12. Транспорт-коммуникацион инфраструктура 79
 - 3.13. Инженерлык инфраструктурасы 83
 - 3.14. Территорияне инженер әзерләү 88
4. КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ҮСЕШ ЮНӘЛЕШЛӘРЕ 2046 ЕЛГА КАДӨР. ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ БУЕНЧА ЧАРАЛАРНЫ НИГЕЗЛӘУ 91
 - 4.1. Халык саны 91
 - 4.2. Икътисадый үсеш 92
 - 4.3. Сәнәгать житештерүе үсеше 92
 - 4.4. Агросәнәгать комплексы үсеше 93
 - 4.5. Урман комплексын үстерү 97
 - 4.6. Торак инфраструктурасы үсеше 97

4.7. Халыкка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын үстерү	102
4.8. Зиратлар территорияләрен үстерү	110
4.9. Туристик-рекреацион территорияләрне үстерү	110
4.10. Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү	114
4.11. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл жирлеге торак пунктларының чикләрен билгеләү	121
4.12. Инженерлык инфраструктурасын үстерү буенча чаралар	136
4.13. Территориянең инженерлык әзерлеген үстерү буенча чаралар	157
4.14. Гражданнар оборонасы буенча чаралар, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар исемлеге	159
5. ТЕХНИК-ИКТ ИСАДЫЙ КҮРСӨТКЕЧЛӘР	1
6. ФАЙДАЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ	8
7. Кушымталар	12

КЕРЕШ

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегенең генераль планы «ТР пространство мәгълүматлары фонды» ДБУ тарафыннан проектлауга йөкләмә нигезендә эшлэнгән.

Генераль планны эшләүгә заказ бирүче-Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты.

Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегенең генераль планы - шәһәр төзелеше стратегиясен, тормыш эшчәнлеген мохитен булдыру шартлары, жирлек территорияләренең үсеш юнәлешләре һәм чикләре, жирлек составындагы торак пунктларның чикләрен билгеләү һәм үзгәртү, территорияләренең функциональ зоналарын билгеләү һәм үзгәртү, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураларны үстерү, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм аеруча саклана торган табигать территорияләрен, экологик һәм санитария иминлеген саклауга шәһәр төзелеше таләпләрен билгели торган территориаль планлаштыру документы.

Генераль план аны гамәлгә ашыруның киләсе вакытлы срокларына эшлэнгән:

Генераль планны гамәлгә ашыру буенча беренче чираттагы чаралар билгелэнгән беренче чират - 2031 елга кадәр.

Генераль планның барлык төп проект карарлары планлаштырылган хисап срогы - 2046 елга кадәр.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 23 статьясы нигезендә Килди авыл жирлегенең генераль планы проектына түбәндәгеләр керә:

Текстлы материаллар - территориаль планлаштыруның максатлары һәм бурычларын, территориаль планлаштыру чаралары исемлеген һәм генераль планны гамәлгә ашыру этаплары буенча аларны үтәү эзлеклелеген үз эченә алган нигезләмә.

График материалларда территориаль планлаштыру карталары (схемалары) бар.

Территориаль планлаштыру тәкъдимнәрен нигезләү һәм аңлату максатларында эзерләнә торган проектны нигезләү материаллары авыл жирлегенең генераль планын раслау процессын килештерү һәм тәэмин итү өчен, текст һәм график материаллар составында эшлэнгән.

Текст материаллары жирлек территориясенең торышын, аны комплекслы үстерү проблемаларын һәм юнәлешләрен анализлауны, территориаль һәм пространство-планлаштыру үсешен нигезләүне, территориаль планлаштыру чаралары исемлеген, аларны гамәлгә ашыру этапларын, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычының төп факторлары исемлеген үз эченә ала.

График материалларда жирлекнең генераль планы проектын нигезләү схемалары бар.

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы (ФЗ-190), «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон (ФЗ-131) нигезендә жирлекнең жирле әһәмияттәге чаралары расланьрга тиеш.

Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегенең генераль планы проектын эшлэгәндә түбәндәге материаллар кулланылды:

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 19 мартындагы 384-р (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) күрсәтмәсе белән расланган федераль дәрәжәдәге автомобиль юллары (тимер юл, һава, диңгез, эчке су, торба үткәргеч

транспорты) өлкәсендә Россия Федерациясен территорияль планлаштыру схемалары;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2022 елның 09 мартындагы 463-р күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең энергетика өлкәсендәге территорияль планлаштыру схемалары;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2012 елның 28 декабрдәге 2607-р номерлы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) күрсәтмәсе белән расланган сәламәтлек саклау өлкәсендә Россия Федерациясен территорияль планлаштыру схемасы;

- Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2013 елның 26 февралдәге 247-р күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең югары һөнәри белем өлкәсендәге территорияль планлаштыру схемасы;

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 елның 21 февралдәге 134 номерлы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) карары белән расланган Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасы;

- Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Советының 2020 елның 21 октябрдәге 2-23 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кертү);

- Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты һәм аның составына керүче Килди авыл җирлеге биргән рәсми мәгълүматлар.

КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫНЫҢ МАКСАТЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

Жирлекнең генераль планы - җирлекнең шәһәр төзелеше үсеше стратегиясен билгели торган территорияль планлаштыру документи.

Генераль план халыкның һәм дөүләт мәнфәгатьләрендә тормыш эшчәнлеге мохитен формалаштыру шартларын, җирлекләренң территорияләрен үстерү юнәлешләрен һәм чикләрен билгеләүче, территорияләрен зоналаштыру, инженерлык, транспорт һәм социаль инфраструктураларны үстерү, тарихи-мәдәни мирас объектларын һәм аеруча саклана торган табигать территорияләрен саклауга шәһәр төзелеше таләпләрен, экологик һәм санитария иминлеген билгеләүче төп шәһәр төзелеше документи булып тора.

Килди авыл җирлегенең генераль планын эшлөгәндә территорияль планлаштыруның төп максатлары түбәндәгеләр:

федераль законнар һәм Россия Федерациясе субъекты законнары нигезендә территорияне үстерүгә идарә итүнең нәтижәле инструментын булдыру;

авыл җирлегенең муниципаль берәмлек буларак бөтенлеген территорияль планлаштыру чаралары белән тәэмин итү;

инженерлык һәм транспорт инфраструктурасын үстерүне исәпкә алып, җирлекнең рекреацион һәм социаль-икътисадый потенциалын максимал ачуга туры килә торган территорияне планлаштыру оешмасы, территорияне функциональ яктан зоналарга бүлү һәм шәһәр төзелешен зоналаштыру өчен шартлар тудыру буенча рациональ карарлар эзерләү.

Генераль планың проект карарлары планлаштыру структурасын оештыру мәсьәләләрен комплекслы хәл итү өчен нигез булып тора; җирлекнең территорияль, инфраструктура һәм социаль-икътисадый үсеше; территорияль зоналардан файдалануның хокукый режимын билгели торган җирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен эшләү; инвестицион үсеш зоналарын билгеләү.

Күрсәтелгән максатларны гамәлгә ашыру территориаль планлаштыруның түбәндәге бурычларын хәл итү юлы белән гамәлгә ашырыла:

әлеге проблемаларны муниципаль мохит параметрларын, яшәп килгән тормыш тәэмин итү ресурсларын, шулай ук аерым кабул ителгән шәһәр төзелеше карарларын анализлау нигезендә хәл итүне тәэмин итә торган торак пунктлар территорияләренең шәһәр төзелеше үсеше проблемаларын ачыклау;

территорияне функциональ зоналаштыру (функциональ зоналарның планлаштырыла торган чикләрен чагылдыру);

шәһәр төзелешен зоналаштыру, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләрен эзерләү өчен территорияләргә гармонияле һәм тотрыклы үстерү өчен алшартлар тудыручы торак пунктларның оптималь функциональ-планлаштыру структурасын эшләү;

Килди авыл жирлегенең шәһәр төзелеше, инфраструктура, табигый, социаль һәм рекреацион компонентларның үзара килештерелгән һәм балансланган динамикасын тәэмин итә торган үсеш параметрлары системасын билгеләү;

әйләнә-тирә табигать мохитен саклап калган очракта, авыл жирлегенең инвестицион жәлеп итүчәнлеген тәэмин итү буенча беренчел чаралар һәм гамәлләр исемлеген эзерләү;

капиталь төзелеш объектларын урнаштыру, сәнәгать, энергетика, транспорт һәм элементә жирләренең гамәлдәге һәм планлаштырыла торган чикләре.

КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫ

Икътисадый-географик урыны. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының халыкны күчерү системасында Килди авыл жирлегенең урыны

Килди авыл жирлеге чиге «Югары Ослан муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләргә территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 19-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) нигезендә кабул ителде.

Килди авыл жирлеге составына әлеге закон нигезендә Килди (административ үзәк), Федяево авылы, Уланово, Харино авыллары керә.

Килди авыл жирлеге Татарстанның көнбатыш өлешендә, Югары Ослан муниципаль районының көньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан. Жирлек Югары Ослан муниципаль районының Карагуҗа, Макыл, Яңа Рус Мәмәтхужасы, Соболевский, Ямбулат авыл жирлекләре һәм Татарстан Республикасының Кайбыч муниципаль районы белән чиктәш.

Килди авыл жирлегенең гомуми мәйданы 8946,5452 га тәшкил итә, шул исәптән торак пунктларның мәйданы - 216,1591 га, шулардан: Килди авылы - 74,0356 га, Федяево авылы - 24,252 га, Уланово авылы - 71,4242 га, Харино авылы - 46,4473 га (картографик материал буенча).

2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән расланган 2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисадый үстерү стратегиясе нигезендә Югары Ослан муниципаль районы Казан икътисадый зонасына керә. Казан икътисадый зонасының тармак структурасы химия сәнәгате (химия һәм нефть химиясе), электр энергетикасы, машина төзелеше (авиатөзелеш, судно төзелеше, электр жиһазлары житештерү), жиңел сәнәгать, агросәнәгать

комплексы, яңа төзелеш һәм төзелеш материаллары житештерү тармаклары белән билгеләнә.

Жирлектә балалар бакчасы, фельдшер-акушерлык пункты, авыл мәдәният йорты, авыл клубы, китапханә, полиция бүлеге, почта элементәсе бүлеге, сәүдә объектлары бар.

Килди авыл жирлегенең Татарстан Республикасының башка жирлекләре һәм районнары белән транспорт элементәсе хәзерге вакытта «Казан - Буа - Ульяновск» федераль эһәмияттәге автомобиль юлы, «Уланово - Каратун» региональ яисә муниципальара эһәмияттәге автомобиль юллары, «Харино авылына чыгу», «Уланово - Каратун» - Кильдеево, «Карагужа авылына килү», «Уланово - Каратун» - Карагужа автомобиль юллары һәм жирле эһәмияттәге автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла.

Күчерү системасында роль

Килди авыл жирлегенең территорияль оешмасы Югары Ослан муниципаль районының халыкны күчерү системасының бер өлеше булып тора, ул Татарстан Республикасының халыкны күчерү системасына керә һәм аның территориясен үстерүнең гомуми билгеләре белән дә, шәһәр төзелеше ситуацияләре белән дә характерлана.

Торак пунктларның бер-берсе белән, район үзәге-Югары Ослан һәм Казан шәһәре белән элементәсе булган юллар халыкны күчерү системасында төп система барлыкка китерүче фактор булып тора. Килди авыл жирлегендә өлеге юллар булып «Казан - Буа - Ульяновск» федераль эһәмияттәге автомобиль юлы, «Уланово - Каратун» региональ яисә муниципальара эһәмияттәге автомобиль юлы тора.

Аның буенча тарихи үсеш нәтижәсендә жирлек, район һәм Татарстан Республикасының бөтен территориясен күчереп утырту системасы формалаша башланган елга челтәре икенче система барлыкка китерүче фактор булып тора. Килди авыл жирлегендә елга челтәре Сулица һәм Чангар елгаларынан тора.

2022ел башына Килди авыл жирлегенең уртача тыгызлыгы 1 кв. км га 4,4 кеше тәшкит иткән.

Килди авыл жирлеге территориясендә 396 кеше яшәгән халык дүрт торак пункт территориясендә яши: Килди авылы - жирлек үзәге, Федяево авылы, Уланово авылы, Харино авылы - гади торак пунктлар.

Килди авыл жирлегенең урнашу системасы ике ранг характерында.

Беренче рангны 219 кеше яшәгән жирлек үзәге алып тора, анда административ функцияләр, мөгариф, мәдәният, сәламәтлек саклау оешмалары, сәүдә предприятиеләре урнашкан.

Икенче рангны гомуми халык саны 18 кеше булган Федяев авылы, Уланово авылы, гомуми саны 89 кеше, Харино авылы, гомуми саны 70 кеше тәшкит итә.

Жир фондына характеристика

Жир фондын категорияләр буенча бүлү

Теге яки бу территория чикләрендә урнашкан барлык жирләр аның жир ресурслары буларак карала, алар яки хужалык әйләнешенә жәлеп ителгән, яки анда файдаланылырга мөмкин.

Россия Федерациясе Жир кодексының 7 п.1 статьясы нигезендә Россия Федерациясендә максатчан билгеләнеш буенча жирләр түбәндәге категорияләргә бүленә:

авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр;

торак пунктлар жирләре;
сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшыру, телевидение, мәгълүмат жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона жирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр;
махсус сакланылучы территорияләрнең һәм объектларның жирләре;
урман фонды жирләре;
су фонды жирләре;
запас жирләр.

Килди авыл жирлегенең гомуми мәйданы 8946,5452 га тәшкил итә (картографик материал буенча).

Урман фонды жирләре 1382,7296 га мәйданны били, бу авыл жирлегенең бөтен мәйданының 15,4%ын тәшкил итә (картографик материал буенча).

Килди авыл жирлеге территориясендәге жирләр категорияләре буенча мәгълүмат юк.

Жир фондын милек рәвешләре буенча бүлү

Килди авыл жирлеге территориясендә федераль милектәге жирләрнең барлыгы турында мәгълүмат юк.

Әмма, Урман кодексының 8 ст. нигезендә, урман фонды жирләре составындагы урман кишәрлекләре федераль милектә. Килди авыл жирлеге территориясендә федераль милектә булган урман жирләрнең гомуми мәйданы якинча 8946,5452 га тәшкил итә.

Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы мәгълүматлары буенча Килди авыл жирлеге территориясендә республика милкендәге ике жир кишәрлеге урнашкан.

3.2.1 нче таблица

Килди авыл жирлеге чикләрендә региональ жирләр исемлеге

№ т/б	Участокның урыны	Жирләр категориясе	Жир кулланучының исеме	Участок мәйданы, га
1	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Килди авыл жирлеге, 16:15:070501:301 кадастр номеры булган жир участогы	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр	"Уланово-Каратун" ГУ Главтатдортрансы	1,6498
2	Татарстан Республикасы, Югары Ослан муниципаль районы, Килди авыл жирлеге, 16:15:070501:301	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр,	"Уланово-Каратун" ГУ Главтатдортрансы	10,596

	кадастр номеры булган жир участогы 16:15:000000:468	оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр		
	Барлығы			12,2458

Килди авыл жирлеге территориясендә башка төр һәм милек хокукларында жир кишәрлекләре барлығы турында мәгълүмат юк.

Демографик потенциал

Демографик фактор территорияне хужалык ягыннан үзләштерү һәм жәмгыятьне икътисадый үстерү дәрәжәсенә иң зур йогынты ясый.

Килди авыл жирлегенең Башкарма комитеты биргән мәгълүматларга караганда, 2022 ел башына халык саны 396 кешегә житкән.

Килди авыл жирлегенең демографик структурасы торак пунктлар киселешендә 3.3.1 нче таблицада күрсәтелгән.

Таблица 3.3.1

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге халкының демографик структурасы
2022 ел башына, кеше

№ т/б	Күрсәткечләр	Килди авылы	Федяево авылы	Уланово авылы	Харино авылы	Барлығы Килди авыл жирлеге буенча
1	Халык саны, барлығы	219	18	89	70	396
Шул исәптән:						
1.1	Балалар яшендә:	11	0	4	4	19
1.1.1	0-7 яшь	1	0	2	1	4
1.1.2	7-18 яшь	10	0	2	3	15
1.1.3	5-18 яшь	10	0	3	4	17
1.2	Эшкә яраклы:	133	13	46	48	240
1.2.1	18-Хатын-кызлар өчен пенсия яше	56	2	18	21	97
1.2.2	18-Ирләр өчен пенсия яше	77	11	28	27	143
1.3	Эшкә сәләтле яшьтән өлкәнрәк:	75	5	39	18	137
1.3.1	Хатын-кызлар өчен хезмәткә сәләтле яшьтән өлкәнрәк	42	4	24	10	80

№ т/б	Күрсәткечләр	Килди авылы	Федяево авылы	Уланово авылы	Харино авылы	Барлығы Килди авыл җирлеге буенча
1.3.2	Ирләр өчен хезмәткә сәләтле яшътән өлкәнрәк	33	1	15	8	57
2	Халыкның гомуми үсеше	-6	-1	3	0	-4
Шул исәптән:						
2.1	Табиғый үсеш	-4	-1	0	0	-5
2.1.1	Туды	1	0	2	1	4
2.1.2	Үлдә	5	1	2	1	9
2.2	Механик үсеш	-2	0	3	0	1
2.2.1	Килдә	1	0	3	1	5
2.2.2	Китте	3	0	0	1	4

Игътибар итәргә кирәк, Килди авыл җирлегендә хезмәткә сәләтле яшътәге халык саны (240 кеше) хезмәткә сәләтле яшътән өлкәнрәк кешедән (137 кеше) күбрәк, бу уңай тенденция булып тора. Шулай итеп, гамәлдәге торак пунктларның яш структурасы хезмәткә сәләтле яшътәге халыкның шактый өлеше, хезмәткә сәләтле яшътән өлкәнрәк төркемнең кечерәк өлеше һәм хезмәткә сәләтле яшътән кечерәк булган төркемнең югары булмаган өлеше белән характерлана.

Югарыда китерелгән мәгълүматлардан күренгәнчә, 2022 ел башына җирлектә туучылар саныннан үлүчеләр күбрәк. Шунның нәтижәсе буларак, халыкның табиғый артуы тискәре әһәмияткә ия. Халыкның миграция үсеше уңай әһәмияткә ия, килүчеләр саны Килди авыл җирлегеннән китүчеләр саныннан күбрәк.

Нәтижәдә, җирлектә халык санының аз гына кимүе күзәтелә.

Житештерү территорияләре

Килди авыл җирлегендә асфальт-бетон заводы бар.

Агросәнәгать комплексы

Агросәнәгать комплексы азык-төлек продуктлары житештерү һәм халыкны тәэмин итү, авыл хужалыгы өчен житештерү чаралары житештерү һәм авыл хужалыгына хезмәт күрсәтү белән шөгыльләнүче макроикътисад тармаклары җыелмасыннан гыйбарәт.

Килди авыл җирлегенә төп авыл хужалыгы белгечлеге - терлекчелек һәм үсемлекчелек.

Үсемлекчелек культуралы үсемлекләрнең билгеле бер төркемнәрен үстерү белән бәйле ярдәмче хужалыкларга бүленә. Бөртекле хужалык, техник культуралар үстерү, азык житештерү (азык культураларын үстерү) һәм бакчачылык төп юнәлешләр булып тора.

Терлекчелекнең төп тармагы булып дуңгызчылык тора.

Килди авыл җирлеге территориясендә түбәндәгеләр эшли:

- 500 башка исәпләнгән дуңгызчылык фермасы, 3 ашлык склады, катнаш азык житештерү һәм саклау өчен биналар, Килди авылы янындагы житештерүдән калдыклар җыю өчен лагуна;

-Килди авылында урнашкан машина-трактор паркы, склад бүлмәләре һәм а/х техникасыннан ремонт ясау остаханәсе.

Шулай ук Харино авылы янындагы авыл җирлеге территориясендә агросәнәгать комплексының кулланылмый торган объектлары: эре мөгезле терлекләр фермасы, бөртөкләләр склады, бәрәңге саклау урыны һәм машина-трактор паркы урнашкан.

Урман комплексы

Россия Федерациясе Урман кодексы, шулай ук Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә урман фонды җирләренә урман белән капланган һәм капланмаган җирләргә кертәләр.

Россия Федерациясе Җир кодексы нигезендә урман фонды җирләренә урман җирләре (урман үсемлекләре белән капланган һәм аны торгызу өчен билгеләнгән җирләр - киселүләр, гари, рединнар һәм башкалар) һәм урман хужалыгын алып бару өчен билгеләнгән урмансыз җирләр (урман юллары, сазлыктар һәм башкалар) керә. Оборона җирләрендә һәм торак пунктлар җирләрендә урнашкан урманнардан, шулай ук урман фондына кермәгән урман утыртмаларыннан тыш, барлык урманнар урман фондын барлыкка китерә.

Урман фонды җирләре 1382,7296 га майданны били, бу авыл җирлегенең барлык майданының 15,4%ын тәшкил итә.

Килди авыл җирлеге территориясендә Чулпан һәм Шеланга участок урманчылыкларының “Идел бие урманчылыгы” ДКУ урманнары урнашкан.

Җирлек территориясендә урман фондына кермәгән, гомуми майданы 496,9347 га булган урман җирләре һәм урман утыртмалары (агач-куак үсемлекләре) бар. Әлеге урман утыртмалары авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдә, сәнәгать, энергетика, транспорт, элемент, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләрендә, космик эшчәнлеккә тәэмин итү өчен җирләрдә, оборона җирләрендә, башка махсус билгеләнештәге җирләрдә урнашкан һәм җирләргә тискәре табигый, антропоген һәм техноген күренешләрдән яклауны тәэмин итү өчен билгеләнгән.

Урман фондын максатчан билгеләнеше һәм яклау категорияләре буенча бүлү

Урман фонды җирләрендә урнашкан урманнар максатчан билгеләнеш буенча яклау, эксплуатацияләү һәм резерв урманнарына бүленә.

Килди авыл җирлеге территориясендә бары тик саклаучы урманнар гына урнашкан, алар категорияләргә белән күрсәтелгән:

1) су саклау зонасында урнашкан урманнар;

Кыйммәтле урманнар:

- чүл, ярымчүл, урман-дала, урман-тундра зоналарында, далаларда, тауларда урнашкан урманнар;

- эрозиягә каршы урманнар.

3) Табигать һәм башка объектларны саклау функцияләрен үтәүче урманнар:

- яшел зоналар;

- Урманнарның гомуми файдаланудагы тимер юллар, гомуми файдаланудагы федераль автомобиль юллары, Россия Федерациясе субъектлары милкендәге гомуми файдаланудагы автомобиль юллары буйлап урнашкан саклау полосалары.

Торак фонды

01.01.2022 елга Килди авыл җирлегенең торак фонды күләме гомуми торак майданы 10,921 мең кв.м тәшкил итә. Хәзерге вакытта Килди авыл җирлегенең торак фонды шәхси төзелеш белән тәкъдим ителгән.

3.7.1 нче таблица

2022 ел башына Килди авыл жирлегенең гамәлдәге торак фондының үзенчәлеге

№ т/б	Исеме	Жиһазлык, кв.м/кеше.	Күпфатирлы (күпкатлы) торак фонды, мең кв.м.	Шәхси торак фонды, мең кв. м.
1	Килди авылы	25,2	-	5,512
2	Федяево авылы	20,1	-	0,361
3	Уланово авылы	33,3	-	2,965
4	Харино авылы	29,7	-	2,083
Барлығы жирлек буенча:		27,6	-	10,921

Халыкның торак белән тәмин ителеш күрсәткече (бер кешегә гомуми мәйданның квадрат метры) тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын характерлаучы күрсәткечләрнең берсе булып тора. Килди авыл жирлеге буенча 2022 ел башына торакның гомуми мәйданы бер кешегә 27,6 кв.м туры килә.

Авыл жирлеге Башкарма комитеты биргән мәгълүматларга караганда, соңгы 5 елда Килди авыл жирлегендә 90,8 кв.м мәйданлы бер шәхси торак йорт файдалануга тапшырылган.

Халыкка социаль һәм мәдәни-көнүреш хезмәт күрсәтү объектлары

Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары

Хәзерге вакытта Килди авыл жирлегендә Килди авылында гамәлдә булмаган башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе бинасында урнашкан 10 проект урынлы балалар бакчасы эшләп килә. Бакчага йөрүче балалар саны 2 кешедән тора. Димәк, балалар бакчасы проект сыйдырышлылыгының 20%ына тулган. Балалар бакчасында урнашкан урыннар белән халыкның тәмин ителеше норматив ихтыяжның 500%ын тәшкит итә.

Бина капиталы ремонт таләп итә торган канәгатьләнәрлек хәлдә түгел.

Килди авылында шулай ук гамәлдә булмаган балалар бакчасы да бар.

Гомуми белем бирү оешмалары

Бүгенге көндә Килди авыл жирлегендә гамәлдә булмаган (укучылар булмау сәбәпле) Килди авылында башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе бар. Өлкән сыйныф укучылары өчен Карагужа авылы жирлегендә урнашкан Карагужа урта гомуми белем бирү мәктәбенә мәктәп автобусы илтә.

Шулай ук Харино авылында гамәлдә булмаган башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе бар.

Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру

Хәзерге вакытта жирлектә балаларга өстәмә белем бирү оешмалары юк.

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары

Югары Ослан районы халкына ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү өчен Югары Ослан авылында Үзәк район хастаханәсендә ашыгыч медицина ярдәме күрсәтү станциясе эшли. Аның карамагында 4 махсуслаштырылган автомобиль. Үзәк район хастаханәсе каршындагы ашыгыч медицина ярдәме станциясе бөтен районга тулаем хезмәт күрсәтә.

Ашыгыч медицина ярдәме станциясенә куәте 15 минутлык файдалану зонасы чикләрендә 10 мең кешегә исәпләнгән 1 махсус автомобиль нормасыннан чыгып

исәпләнә. Килди авыл җирлеге Югары Ослан авылында урнашкан станциягә хезмәт күрсәтү өчен норматив радиустан тыш урнашкан.

Килди авыл җирлегендә халыкка медицина хезмәте күрсәтүне Килди авылындагы күп функцияле үзәк бинасында урнашкан сменага 30 кеше килү куәте булган фельдшер-акушерлык пункты гамәлгә ашыра. Әлеге объект белән халыкның тәэмин ителеше норматив ихтыяжның 428%ын тәшkil итә.

Мәдәни-ял итү учреждениеләре

Килди авыл җирлегендә мәдәният учреждениеләреннән түбәндәгеләр эшли:

- Килди авылындагы күп функцияле үзәк бинасында урнашкан 100 урынлы авыл мәдәният йорты;

- Уланово авылында урнашкан 20 урынлы авыл клубы.

Әлеге объектлар белән тәэмин ителеш норматив дәрәжәнең 152%ын тәшkil итә.

Хәзерге вакытта җирлектә китап фондының куәте 5,484 мең данә булган авыл китапханәсе эшли, ул Килди авылындагы күп функцияле үзәк бинасында урнашкан. Халыкны китапханә белән тәэмин итү норматив ихтыяжның 173%ын тәшkil итә.

Күп функцияле үзәк бинасы яхшы хәлдә. Уланово авылында авыл клубы бинасы капитал ремонт таләп итә торган канәгатьләнерлек хәлдә түгел.

Шулай ук авыл җирлегендә Килди авылында һәм Улановода урнашкан эшләми торган ике авыл мәдәният йорты бар.

Спорт учреждениеләре

Килди авыл җирлегендә спорт учреждениеләре юк.

Яссылык спорт корылмалары

Килди авыл җирлегендә Килди авылында балалар өчен уен майданчыгы бар.

Халыкны ясси спорт корылмалары белән тәэмин итү норматив ихтыяжның 100%ын тәшkil итә.

Сәүдә предприятиеләре

Килди авыл җирлегендә гамәлдәге кибетләренең гомуми сәүдә майданы 119,9 кв.м тәшkil итә (Килди авылында - 57 кв.м, Улановода - 52,9 кв.м, Харинода - 10 кв.м). Бөтен авыл җирлеге кибетләренең сәүдә майданы норматив ихтыяжның 101%ына туры килә.

Жәмәгать туклануы объектлары

Килди авыл җирлегендә ел әйләнәсе эшләүче жәмәгать туклануы объектлары юк. Харино авылында жәйге ашханә бар.

Кредит-финанс учреждениеләре һәм элементә предприятиеләре

Килди авыл җирлегендә Килди авылында урнашкан почта элементәсе бүлеге бар.

Авыл җирлегендә банкларның бүлекләре юк.

Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре

Бүгенге көндә Килди авыл җирлегендә көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре юк.

Полиция

Килди авыл җирлегендә, авыл җирлеге Башкарма комитеты бинасында, Килди авылында полиция бүлеге урнашкан.

Мәдәният билгеләнешендәге объектлар

Авыл җирлегендә Уланово авылында Спас-Преображенск чиркәве һәм Килди авылында Иске обряд чиркәве бар.

Ял һәм туризм объектлары

Килди авыл җирлегендә Уланово авылыннан төньяк-көнчыгышка таба кунакханә урнашкан.

Административ-эшлекле билгеләнештәге объектлар

Килди авылында Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге Башкарма комитеты, «Пашков» КФХның административ бинасы урнашкан. Килди авылы янында ферманың административ бинасы урнашкан.

Хезмәт күрсәтү объектларында Килди авыл жирлегенең гамәлдәге халкына ихтыяж халыкның гамәлдәге демографик структурасы нигезендә, шулай ук СП 42.13330.2016 кагыйдәләр җыелмасы тарафыннан тәкъдим ителгән нормативлар нигезендә «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» ярдәмче программасы «СНиП 2.07.01-89 (Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгының 2016 елның 30 декабрендәге 1034/пр номерлы боерыгы нигезендә) (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән), Татарстан Республикасы шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары белән (Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрендәге 1071 номерлы карары белән расланган)(үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) һәм башка тармак нормалары белән исәпләнде.

Хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле куәтләрен исәпләү гамәлдәге нормативлар нигезендә 3.9.1 нче таблицада бирелгән.

3.9.1 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге халкын социаль һәм мәдәни-көнкуреш хезмәт күрсәтү объектлары белән тәэмин итү

№ т/б	Исеме	Үлчәү берәмлеге	Норма	Нормалар буенча барлыгы кирәк	Башлангыч елга гамәлдәге нигезләмә	Тәэмин ителеш, %
1	Мәктәпкәчә мәгариф оешмалары	урын	0-7 яшьлек 100 балага 45 урын	2	10	500
2	Гомуми белем бирү оешмалары	урын	7-18 яшьлек 100 балага 45 урын	7	юк	0
3	Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру	урын	5-18 яшьлек 100 балага 10 урын	2	юк	0
4	Хастаханәләр	койка	1000 кешегә 13,47 ятак.	5	юк	0*
5	Дәвалау-профилактика медицина оешмалары	килү/см.	1000 кешегә сменага 18,15 килү .	7	30	428
6	Ашыгыч ярдәм станцияләре	автомобиль	1 автомобиль 10 000 кешегә.	1	юк	0*
7	Аптеклар	объект	1 объект 6,2 мең кешегә.	1	юк	0
8	Гомуми кулланылыштагы спортзаллар	Идән майданы кв.м	1000 кешегә 300 кв.м.	119	юк	0
9	Яссылык корылмалары	объект	1 объект 1000 кешегә.	1	1	100
10	Бассейннар	объект	1 объект муниципаль районга	1	2	200*
11	Клублар, мәдәният йортлары	урын	100 кешегә 20 урын.	79	120	152
12	Китапханәләр	мең данә	1000 кешегә 8 мең данә.	3,168	5,484	173
13	Кибетләр	кв.м. торг.	1000 кешегә 300 кв.м.	119	119,9	101
14	Гомуми туклану	урын	1000 кешегә 40 урын.	16	юк	0

	предприятиеләре					
15	Көнкуреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	эш урыны	1000 кешегә 4 эш урыны	2	юк	0
16	Элемтә бүлекләре	объект	1 объект 0,5-6,0 мең кешегә	1	1	100
17	Банклар бүлекләре	объект	1000 кешегә 0,5 объект	1	юк	0
18	Полиция	объект	1 объект авыл жирлегенә	1	1	100
19	Ижтимагый уборные	прибор	1 прибор 1000 кешегә.	1	юк	0

*хастаханәләргә, ашыгыч медицина ярдәме станцияләренә һәм бассейннарга район хезмәт күрсәтү дәрәжәсенә ия, тәэмин ителеш тулаем район халкына исәпләнә.

Зиратлар

Килди авыл җирлегендә гомуми мәйданы 2,568 га булган өч гамәлдәге зират бар:

- Килди авылындагы кадастр номеры 16:15:070101:189 булган җир кишәрлегендә (җир кишәрлеге категориясе - «торак пунктлар җирләре») һәм 16:15:070101 кадастр кварталы өлешендә 1,285 га мәйданлы зират . Зиратның тулылыгы - 80%. Зиратның буш территорияләре 0,257 га тәшкил итә;

- Уланово авылында урнашкан 1,1185 га мәйданлы җир кишәрлегендә 16:15:070201:215 кадастр номерлы (җир кишәрлеге категориясе - «торак пунктлар җирләре») зират. Зиратның тулылыгы - 60%. Зиратның буш территорияләре 0,4474га тәшкил итә;

- Харино авылыннан көньякта урнашкан, кадастр номеры 16:15:070501:343 булган җир кишәрлегендә зират.(җир кишәрлеге категориясе - «сәнәгать, энергетика, транспорт, элементә, радиотапшыру, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр»). Зиратның тулылыгы - 70%. Зиратның буш территорияләре 0,0493га тәшкил итә.

Авыл җирлегендәге гамәлдәге зиратларның тутырылмаган территорияләре гомуми мәйданы 0,7537 га тәшкил итә.

Килди авыл җирлегенең гамәлдәге халкына зиратлар территорияләрендә ихтыяж халыкның гамәлдәге демографик структурасы нигезендә, шулай ук Татарстан Республикасының 27.12.2013 № 1071 (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары (1000 кешегә 0,28 га) нигезендә исәпләнде.

Шулай итеп, Килди авыл җирлегенең традицион җирләү зиратларында халыкның норматив ихтыяҗы 0,11 гектар тәшкил итә. Авыл җирлеген традицион күмү зиратлары белән халыкның норматив ихтыяҗыннан 685% тәшкил итә.

Туристлык-рекреацион потенциал

Килди авыл җирлегенең гидрографик челтәрен Сулица, Чангара елгалары, буалар һәм күлләр тәшкил итә.

Килди авыл җирлеге территориясендә төбәк әһәмиятендәге «Урман чишмәсе» дөүләт табигый зоологик (аучылык) тыюлыгының бер өлеше урнашкан. Тыюлык территориясе буйлап Сулица елгасы ага, ул төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле булып тора. Заказчы Татарстан Республикасының Идел-Зөя районында аучылык ресурсларының һәм аларның яшәү тирәлегенең төрлелеген саклау һәм торгызу максатларында төзелгән региональ әһәмияттәге махсус сакланучы табигать территориясе булып тора. Тыюлык территориясендә түбәндәге эшчәнлек төрләре рөхсәт ителә:

- һөвәскәр һәм спорт балыкчылыгы;
- урман патологиясе тикшеренүләре нәтиҗәләре нигезендә санитар кисү;
- печән чабуы, көтү һәм хайваннарга су эчertү;
- умарта һәм умарта ояларын урман фонды җирләрендә вакытлыча корылган корылмалар рәвешендә һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә башка категорияләр җирләрендә урнаштыру;

- файдалану шартнамәләрендә билгеләнгән шартлар нигезендә жир һәм урман кишәрлекләреннән файдалану.

Килди авыл жирлеге территориясендә Улановодан төньяк-көнбатышка таба урнашкан чишмә бар.

Уланово авылында 1,3175 гектар майданлы күл урнашкан.

Килди авыл жирлеге территориясендә агач-куаклык, болын һәм көтүлекләр белән капланган, шулай ук табигый-рекреацион үзлекләргә ия авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр майданнары бар.

Тарихи-мәдәни мирас

Россия Федерациясе халыкларының «Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында» 2002 елның 25 июнендәге 73-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә (2002 елның 24 маенда Дәүләт Думасы тарафыннан кабул ителде, 2002 елның 14 июнендә Федерация Советы тарафыннан хупланды), Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектларына (тарих һәм мәдәният ядкарьләренә) рәсем сәнгате, скульптуралар, декоратив-гамәли сәнгать объектлары, фән һәм техника объектлары һәм башка матди мәдәният предметлары белән бәйлә күчмәсез мөлкәт объектлары керә. Алар тарихи вакыйгалар нәтижәсендә тарих, археология, архитектура, шәһәр төзелеше, сәнгать, сәнгать, фән һәм техника, эстетика, этнология һәм социаль мәдәният объектлары, эпоцияләр һәм антропология чыганакалары барлыкка килү һәм барлыкка килү турында чын мөһүмат чыганакалары барлыкка килә.

Килди авыл жирлеге территориясендә түбәндәгеләр урнашкан:

Килди авылы янында урнашкан "Изге Троица чиркәве" төбәк әһәмиятендәге шәһәр төзелеше һәм архитектура һәйкәле;

- Уланово авылында урнашкан «Церковь нерукотворного образа Спаса» төбәк әһәмиятендәге шәһәр төзелеше һәм архитектура һәйкәле;

- Уланово авылынан көнчыгышта урнашкан «Уланово авылы» археологик мирас объекты (археология һәйкәле);

- Улановодан көньяктарак урнашкан «Улановское месторождение» археологик мирас объекты (археология һәйкәле);

- Килди, Уланово һәм Харино авылларында урнашкан өч һәйкәл.

Транспорт-коммуникация инфраструктурасы

Транспорт, башка инфраструктур тармаклар белән беррәттән, жәмгыятьнең тормыш эшчәнлегенә төп шартларын тәмин итә, социаль һәм икътисадый максатларга ирешүдә мөһим инструмент булып тора.

Килди авыл жирлегенә транспорт структурасы, үз чиратында, Татарстан Республикасы транспорт челтәренә интеграцияләнгән һәм автомобиль транспорты белән тәкъдим ителгән Югары Ослан муниципаль районы транспорт структурасының бер өлеше булып тора.

Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары

Килди авыл жирлегенә гомуми файдаланудагы автомобиль юллары милек рәвешендә буенча федераль әһәмияттәге автомобиль юлы, региональ яисә муниципальара һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юллары белән таныштырылды.

Гомуми файдаланудагы федераль әһәмияткә ия автомобиль юлы булып «Казан - Буа - Ульяновск» II категорияле автомобиль юлы тора, ул 4,53 км озынлыкта асфальт-бетон өслекле.

Гомуми файдаланудагы региональ яисә муниципальара әһәмиятле автомобиль юллары түбәндәгеләр була:

– «Уланово - Каратун» III категорияле автомобиль юлы 7,28 км озынлыктагы асфальт-бетон өслекле һәм күчеш өслеге булган 0,59 км;

– «Харино авылына килү» IV категорияле автомобиль юлы 3,56 км озынлыктагы асфальт-бетон өслекле;

– «Уланово - Каратун» IV категорияле автомобиль юлы - Килди озынлыгы 1,71 км, асфальт-бетон өслекле;

– 0,42 км озынлыктагы асфальт-бетон өслекле «Карагуҗа авылына килү» IV категорияле автомобиль юлы;

– «Уланово - Каратун» IV категорияле автомобиль юлы - күчеш өслекле 0,04 км озынлыктагы Коргуза.

Жирле әһәмияттәге автомобиль юллары түбәндәгеләр:

– асфальт-бетон өслекле 0,3 км озынлыктагы «Уланово авылына килү» автомобиль юлы;

– «Дуңгыз фермасына килү» автомобиль юлы 0,46 км озынлыктагы күчмә өслекле;

– грунт өслекле 0,12 км озынлыктагы «А/х предприятиесенә килү» автомобиль юлы;

– «Кильдеево авылы зиратына килү» автомобиль юлы жир асты өслекле 0,63 км озынлыкта;

– «Фермага килү» автомобиль юлы, грунт өслекле 0,48 км озынлыкта;

– «Уланово авылы зиратына килү» автомобиль юлы грунт өслекле 0,19 км озынлыкта;

– «Кильдеево - Федяево» автомобиль юлы 1,33 км озынлыктагы грунт өслекле;

– 1,73 км озынлыктагы грунт өслекле «Харино авылы зиратына килү» автомобиль юлы.

Килди авыл жирлеге чикләрендә федераль, региональ яисә муниципальара һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юллары исемлеге һәм аның озынлыгы 3.13.1 нче таблицادا күрсәтелгән.

3.13.1 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлеге чикләрендә автомобиль юллары исемлеге

№ т/б	Юлларның исеме	(җирлек чикләрендә), км	шул исәптән		
			асфальт-бетон	күчеш	грунт
Федераль әһәмияттәге автомобиль юллары					
1	«Казан - Буа - Ульяновск»	4,53	4,53	-	-
Барлыгы		4,53	4,53	-	-
Региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юллары					
1	«Уланово - Каратун»	7,87	7,28	0,59	-
2	"Харино авылына килү"	3,56	3,56	-	-
3	"Уланово - Каратун" - Кильдеево	1,71	1,71	-	-
4	«Карагуҗа авылына килү»	0,42	0,42	-	-
5	«Уланово - Каратун» - Карагуҗа	0,04	-	0,04	-
Барлыгы		13,6	12,97	0,63	-
Җирле әһәмияттәге автомобиль юллары (торақ пунктларның урам-юл челтәреннән тыш)					
1	"Уланово авылына килү"	0,3	0,3	-	-
2	«Дуңгыз фермасына керү»	0,46	-	0,46	-
3	«А/х предприятиесенә килү»	0,12	-	-	0,12
4	«Килди авылы зиратына килү»	0,63	-	-	0,63
5	«Фермага килү»	0,48	-	-	0,48
6	«Уланово авылы зиратына килү»	0,19	-	-	0,19
7	«Кильдеево - Федяево»	1,33	-	-	1,33
8	«Харино авылы зиратына килү»	1,73	-	-	1,73
Барлыгы		5,24	0,3	0,46	4,48
БАРЛЫГЫ		23,37	17,8	1,09	4,48

Ясалма корылмалар

Килди авыл җирлеге территориясендә түбәндәгеләр бар:

«Кильдеево - Федяево» җирле әһәмияттәге автомобиль юлындагы Чангара елгасы аша күпер . Күпер авария хәлендә;

- «Казан - Буа - Ульяновск» федераль әһәмияттәге автомобиль юлында Чангара елгасы аша автомобиль юлы күпере.

Торак пунктларның урам-юл челтәре

Торак пунктлар чикләрендә урнашкан автомобиль юллары төп урамга һәм торак төзелешендәгә урамга бүленә. Төп урам торак территорияләренә ижтимагый үзәк белән элементсен гамәлгә ашыра. Торак төзелештәгә урам торак территорияләре эчендә төп урам белән элемент алып бара.

Килди авыл җирлегенә административ үзәгә Килди авылы. Үзәк урам торак пунктның төп урамы булып Килди авылына керү урыны тора.

Торак пунктларның урам-юл челтәре турында мәгълүмат 3.13.2 нче таблицادا бирелгән.

3.13.2 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлеге составына керүче торак пунктларның урам-юл челтәре торышына характеристика

№ т/б	Урамнарның исеме	Озынлыгы, км	Шул исәптән:		
			асфальт-бетон өслек, км	күчеш катлам, км	грунт катламы, км
1	Килди авылы				
1.1	Үзәк ур.	1,99	-	1,4	0,59
1.2	Заречная ур.	0,24	-	-	0,24
Барлығы		2,23	-	1,4	0,83
2	Федяево авылы				
2.1	Заречная ур.	1,0	-	-	1,0
Барлығы		1,0	-	-	1,0
3	Уланово авылы				
3.1	Заозёрная ур.	2,78	1,26	0,73	0,79
Барлығы		2,78	1,26	0,73	0,79
4	Харино авылы				
4.1	Нагорная ур.	1,26	-	-	1,26
Барлығы		1,26	-	-	1,26
Барлығы җирлек буенча		7,27	1,26	2,13	3,88

Төп һәм ярдәмче урамнарның юл өлешен түшәүнең канәгатьләнерлек торышы урам-юл челтәре җитешмәве булып тора. Гамәлдәгә транспорт каркасын анализлау

хөл итүне таләп итә торган кайбер проблемаларны ачыклады. Килди авыл жирлегендә яшәүчеләрнең медицина оешмалары, мәдәният һәм сәнгать объектлары, мәгариф, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтүнең махсуслаштырылган предприятиеләре хезмәтләреннән файдалануын исәпкә алып, шәхси һәм ижтимагый транспорттан файдаланып, торак пунктлар чикләреннән һәм чикләреннән юллар сыйфатын яхшырту зарур.

Инженерлык инфраструктурасы

Су белән тәэмин итү

Килди авыл жирлеген су белән тәэмин итүнең төп чыганагы - жир асты сулары. Халык артезиан скважиналарыннан су куллана.

Килди авыл жирлеген су белән тәэмин итү системасы корылмалары турында гомуми мәгълүмат 3.14.1 нче таблицада бирелгән.

3.14.1 нче таблица

Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегендә су белән тәэмин итү системасы корылмаларына характеристика

№ т/б	Жирлек составына керүче торак пунктларның исемнәре	Су белән тәэмин итү чыганагы, берәмлек	Башнялар саны, берәмлек	су алу куәте тәүлеккә /М ³ тигез.	Санитария саклау зонасының беренче поясы үлчәме, м.	- Суүткәргеч челтәрләр озынлыгы, км
	Килди авыл жирлеге	3	3	222,08	-	5,19
1	Килди авылы	1	1	90,44	30x30	1,94
2	Уланово авылы	1	1	82,12	30x30	1,96
3	Харино авылы	1	1	49,52	30x30	1,29

Бүгенге көндә Килди авыл жирлегендә авыл жирлегенә хезмәт күрсәтү өчен 3 су башнясы бар. Килди авылы территориясендә кулланылмый торган су алу жайланмасы бар.

Авыл жирлегенә хезмәт күрсәтү өчен су асты манаралары искергән, аларны алыштыру таләп ителә.

Су алу торак пунктлар тирәсендә скважиналар белән тормышка ашырыла. 1 нче күтәртмә насос станциясе су кабул итү корылмалары белән берләштерелгән, скважиналар тамагы павильон белән капланган. Чистарту корылмалары, суну исәпкә алу төене юк, кулланучыларга табигый су бирелә. Су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зонасының беренче поясы су жыю скважиналарыннан 30 м радиуста кабул ителде.

«Шәһәр һәм авыл җирлекләре территорияләрен тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарына, җитештерү, иҗтимагый биналарны эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм үткөрүгә санитар-эпидемиологик таләпләр» СанПин 2.1.3684-21 таләпләренә туры килә.

Су белән тәэмин итү системасы, хужалык-эчә торган һәм янгынга каршы ихтыяҗларны канәгатьләндерүне исәпкә алып, түбән басым кабул итте. Су үткөрү челтәрләре янгын гидрантлары белән җиһазландырылган. Су башнялары торак пунктларны су белән тәэмин итүне җайга сала, челтәрдә кирәкле басым ясый, шулай ук 10 минутлык янгынга каршы су запасын саклый.

Жәйге чорда су үткөргеч торбаларның ерак участкаларында су кытлыгы күзәтелми.

Канализация

Хәзерге вакытта Килди авыл җирлегендә үзәкләштерелгән су чыгару системасы юк. Халык гидроизоляциянең җитәрлек дәрәжәдә булмавы сәбәпле, территориянең пычрануына китергән септик яки чүп ташлау чокырларыннан файдалана.

Җирлек территориясендә яңгыр сулары канализациясе юк. Яңгыр һәм кар суларын чыгару җайга салынмый һәм гамәлдәге рельефның түбән урыннарына җибәрелә.

Территорияне санитар чистарту

Өлеге бүлектә каты һәм сыек көнкүреш калдыкларын оештыру, жыю, бетерү, зарарсызландыру, шулай ук поселок территорияләрен җыештыру мәсьәләләре карала.

Атмосфера һавасын, су ресурсларын саклау, зарарлы йогынты чыганаclarын ачыклау, юкка чыгару, файдаланылмый торган сәнәгать калдыкларын зарарсызландыру мәсьәләләре «Әйләнә-тирә мохитне саклау» бүлегендә карала.

Килди авыл җирлеге территориясендә ККК төзү өчен контейнерлар юк. Авыл җирлегенең торак пунктлары халкы чүп-чарны шәхси йорт җыентыкларыннан чүп-чар ташу транспортының кабул итү бункерына (ТКО «капчыклы» жыю системасы) күчәрә.

Килди авыл җирлегенең коммуналь калдыклары Югары Ослан авылы каты көнкүреш калдыклары полигонына чыгарыла. ТКО алып чыгу турындагы шартнамә җирлекнең «УК ПЖКХ» ЖЧЖ белән төзелде. Җирлек территориясендә чүплекләр юк.

Җирлек территориясендә Харино авылыннан көньяк-көнбатышка таба биотермик чокыр урнашкан.

Жылылык белән тәэмин итү

Хәзерге вакытта йорт корылмаларын жылыту табигый газда түбән басым ясаучы 2 яки бер контурлы индивидуаль көнкүреш казаннарын жылылык белән тәэмин итүнең локаль чыганаclarыннан гамәлгә ашырыла.

Авыл җирлегенең иҗтимагый һәм административ-эшлекле учреждениеләре үзләренең жылылык чыганаclarыннан файдаланалар. Табигый газ жылылык

энергиясе һәм индивидуаль газ казаннары чыганаclarы өчен ягулык булып хезмәт итә.

Газ белән тәэмин итү

Хәзерге вакытта Килди авыл җирлеген газ белән тәэмин итү югары басымлы магистраль газүткәргечтән, бүлүче газүткәргечләр һәм газ бүлү станциясе (ГРС) аша гамәлгә ашырыла.

3.14.3 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлегенә хезмәт күрсәтүче газ бүлү станциясенә характеристика

№ т/б	ГРС, АГРС атамасы	Басым, Р керү урынында, МПа		Басым, Р чыкканда, МПа		Йөкләнеш (бирелгән күләме), м ³ /сәгать газ мең	
		проект	факт	проект	факт	проект	факт
1	«Макулово» ГРС	1,2	1,2	1,2	1,2	10,0	5,1

Килди авыл җирлегенә торак пунктларына табигый газ югары басымлы авылара газүткәргечләр буенча «Макулово» ГРСтан газ бүлү пунктларына кадәр (ГРП, ШРП) тапшырыла. Алга таба түбән басым челтәрләре буенча турыдан-туры кулланучыга.

3.14.4 нче таблица

Килди авыл җирлеге территориясендә урнашкан газ редуциясенә гамәлдәге пунктларына характеристикалар

№ т/б	Объект исеме	Житештерү, мең куб. м/сәг	Чыгу юлында газның басымы/керү юлында газның басымы (МПа)	Объектны фактта файдалану, %	Санитар-яклау зонасы күләме, м	Сак зонасы күләме, м
1	ШРП, Килди	-	0,6/0,3	100	10	10
2	ШРП, Федяево	-	0,6/0,3	100	10	10
3	ШРП, Харино	-	0,6/0,3	100	10	10
4	ГРП, Уланово	-	1,2/0,6	100	10	10

Килди авыл жирлеге башкарма комитеты биргән мәғлүматларга караганда, авыл жирлеге территориясе буенча 14,74 км озынлыктагы югары басымлы газүткәргечләр уза.

Электр белән тәэмин итү

Килди авыл жирлеген электр белән тәэмин итү 3.14.5 нче таблицادا күрсәтелгән югары вольтлы подстанциядән гамәлгә ашырыла.

3.14.5 нче таблица

Электр подстанциясе турында мәғлүмат

№ т/б	Электр челтәрләре н подстанцияләү урыны	Электр челтәрләрен подстанцияләү нең диспетчерлык номеры	Электр челтәрләрен, кВ подстанцияләрен киеренкеләндерү	трансформаторларның номиналь егәрлеге, МВА	Электр челтәрләре н, кВАны подстанцияләү үзәкләренең егәрлеге резервлары
1	«Макыл» ПС	-	110	10	-

Килди авыл жирлеге территориясендә 9 трансформатор подстанциясе урнашкан, шуларның икесе кулланышта(П), 3.14.6 таблица.

3.14.6 нчы таблица

Килди авыл жирлеге территориясендә урнашкан трансформатор подстанцияләре характеристикалары

№ т/б	Диспетчерлык трансформатор подстанция номеры	Киеренкелек, кВ	Трансформатор подстанциянең куәте, кВА	Трансформатор подстанция куәте резервлары, %
1	Килди авылы			
1.1	КТП-1212	10/0,4 кВ	1x630	80
1.2	КТП-1204	10/0,4 кВ	1x100	50
1.3	КТП-234П	10/0,4 кВ	1x160	-
1.4	КТП-1207	10/0,4 кВ	1x63	80
2	Федяево авылы			
2.1	КТП-1208	10/0,4 кВ	1x63	79
3	Уланово авылы			
3.1	КТП-1203	10/0,4 кВ	1x25	50
3.2	КТП-1202	10/0,4 кВ	1x100	70
4	Харино авылы			
4.1	КТП-37	10/0,4 кВ	1x160	78
4.2	КТП-70П	10/0,4 кВ	1x160	70

Торак пунктларның комплектлы трансформатор подстанцияләрен электр белән тәэмин итү ВКЛ 10 кВ ф.12 «Макыл» ПС һава линияләре белән башкарылган.

Тимер-бетон һәм ж/б өстәмәләр белән агач баганалар тибы. Физик халәте канәгатьләнәрлек. Таянуларны алыштыру таләп ителми. Электр энергиясен тапшыруның барлык линияләре дә үзара резервлана.

Электр челтәрләрен схемалы хәл итүнең гамәлдәге тибы - божра һәм радиаль. Өлеге схемалар торак пунктларны һәм сәнәгать производстволарын тиешле дәрәжәдә электр белән тәэмин итә һәм көчле үзгәртеп корулар таләп итми.

Россия Энергетика министрлығының 23.06.15г номерлы 380 номерлы боерыгы нигезендә, анда актив һәм реактив куәт нисбәте күрсәткечләрен исәпләү тәртибе расланган, өлеге әһәмияткә ирешү чараларын кулланучыда карарга кирәк. Актив һәм реактив куәт арасындагы нисбәт үзгәргән очракта, 0,94 чикләрендә φ косинусны саклау чараларын күздә тотарга.

Поданцияләрдә югары вольтлы жиһазларны саклау өчен төрле яклау һәм автоматика төрләре билгеләнгән: көч трансформаторларында - газ яклавы, дифференциаль токлы яклау, максималь токлы яклау, артык кыздырудан һәм арттырып жибәрүдән яклау, май дәрәжәсен төшерүдән яклау, киеренкелекне бетүдән яклау.

Өзтоклы челтәрләр

Хәзерге вакытта Килди авыл жирлеген телефонлаштыру Килди авылында урнашкан автоматлаштырылган телефон станциясеннән гамәлгә ашырыла.

3.14.7 нче таблица

Килди авыл жирлеге территориясендә урнашкан автоматик телефон станциясенң характеристикасы

№ т/б	Исе ме (тип)	Урна шу урын ы	Эксплуатация ләүче оешма	Куллан ыла торган сыешлы к, номерл ар саны	Проект сыешлы гы, номерл ар саны	Мәгълүмат лар тапшыру тизлеге, Гбит/с	Урнашт ыру елы	Тузу процен ты (%)
1	АТС	Килд и авыл ы	«Таттелеком» ПАО	-	-	-	2004	80

Элемтә туры туклану зонасы белән шкаф системасы буенча оештырылган. Сызыклы хужалык - кабель-һава, траншеяда һәм кабель канализациясендә кабельләр белән башкарылган. Утар төзелешендә бер йорт биләмәсенә бер телефон кабул ителде.

Телефон станцияләре Россиянең бөтен территориясә белән шәһәрәра элемтәләрне, шулай ук, БДБ илләрен дә кертеп, халыкара сөйләшүләрне тәэмин итә. Шәһәрәра элемтә жепселле-оптик һәм бакыр тапшыру линиясә белән оештырылган. Татарстан Республикасы буенча физик божра оештырылды, ул каналларны житәрлек күләмдә кулланырга мөмкинлек бирә. Абонентлар өчен шәһәрәра һәм халыкара элемтәнең 9 операторын сайлау мөмкинлегә бирелә.

Элемтә челтәрләренең үзенчәлегә 3.14.8 нче таблицада күрсәтелгән.

3.14.8 нче таблица

Килди авыл жирлегә территориясендә урнашкан электр элемтәсә линияләренең характеристикалары

№ т/б	Объект исеме	Эксплуатацияләүче оешма	Элемтә линиясә-кабель корылмасының күренеше	Элемтә линияләр типлары	Озынлыгы, км	Сак зонасы күләме, м	Төзелеш елы	Тузу проценты (%)
1	Килди авыл жирлегә	«Таттелеком» ПАО	жир асты	бакыр кабель элемтә линиясә	5,27	4,0	-	80

Шулай ук Килди авыл жирлегә территориясендә Уланово авылында база станциясә урнашкан.

Территорияне инженер әзерләү

Табиғый шартларны анализлау һәм бәяләү

Геоморфологик яктан караганда, Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегә территориясә Иделнең көнбатыш өлешендә, күбесенчә Зәя елгасы кушылдыгы булган Сулица елгасы бассейнында урнашкан (югары Идел бассейны Куйбышев сусаклагычына кадәр).

Ландшафт районының рельефы аз аерымланган полигенетик тигезлектән гыйбарәт. Карала торган территория рельефының максималь биеклегә жирлекнең төньяк өлешендә урнашкан, ул 180,9 м тәшкил итә, минималь биеклегә Чангар елгасы (95,0 м) киселешенә туры килә.

Урыннарның типлары елга тугайлары, Чангара, Секерка, Клянчейка, Лучевка елгаларының тау битләре һәм субүлекләреннән гыйбарәт. Склон ландшафтлары - өстенлек итүче.

Һаваның уртача еллык температурасы 4,6 0С тәшкил итә (1.7.1 нче таблица). Елның иң салкын ае - һава температурасы -10,6 С булган гыйнвар, иң жылы ае - 2°+0,3С температуралы июль. Иң эссе айның уртача айлык максималь

температурасы (июль) 25,6 0С ка тигез. Салкын чорның температурасы (жылылык чорының уртача температурасы - 16,3 0С ка тигез.

Явым-төшемнең уртача еллык күләме 568,5 мм тәшкит итә. Елның жылы чорында (IV-X) явым-төшемнең еллык суммасының 64 %ка якыны (363,9 мм га кадәр) төшә (1.7.2 таблицасы). Иң күп явым-төшем - 377 мм Меминка елгасы бассейнында (Түбән Күл) була, минималь явым-төшем - Идел елгасы бассейнында (Югары Ослан) 359 мм.

Эрозия эшчәнлегә, суффозия, карст

Жирлек территориясендә рельефның карст формалары очрый. Кагыйдә буларак, карстовые проваллар елга үзәннәре склоннарында барлыкка килә, бу жир асты һәм өслек суларының тектоник күтәрелгән һәм өслеккә якын урнашкан суда эрелә торган тамыр токимнары: известняклар, доломитлар һәм бигрәк тә гипсларга актив йогынтысы белән аңлатыла. Сулица елгасының уң як битендә карст чокырлары күп.

Жирлек территориясендә киң таралган процесс булып сөзәклек һәм чокыр эрозиясе тора, ул Чангара (кушылдыклар) һәм Сөлчә (кушылдыклар белән) елгаларына туры килә.

Елганың текә склоннарында ишелү процесслары үсеш алган, аларда жир асты сулары зур роль уйный.

Сейсмик куркыныч

ТР тектоник районлаштыру схемасы нигезендә (Войтович Д.Е., 2001), карала торган территория Токмовский гөмбәзе чикләрендә, Казан сейсмоглы зонасы чикләрендә, максимал 5,5 магнитудалы (1 нче рәсем). Югары Ослан районы территориясендә Алатыр-Казан-Арча тирәнтен ярылу уза (1.3.2 нче рәсем).

Карта нигезендә (В - сейсмик куркыныч дәрәжәсе, 5% ка тигез) СП 14.13330.2018 «Сейсмик районнардә төзелеш. СНиП II-7-81 " актуальләштерелгән редакциясе MSK-64 шкаласы буенча 5 балл интенсивлыгы булган зонага карый, Россия Федерациясе территориясен гомуми сейсмик районлаштыру с (1%) картасы нигезендә карала торган территория жир тетрәүләре интенсивлыгы 5 балл булган зонага карый.

Татарстан Республикасы территориясен сейсмик районлаштыру картасы буенча, инженер-геологик шартларны исәпкә алып (М 1:500 000), карала торган территориянең сейсмик баллы 6 балл тәшкит итә, Сулица елгасы тугаена - 7 балл.

Су басу (су басу) мөмкин зоналары

Килди авыл жирлегенең торак пунктлары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 29 августындагы 1625-р номерлы күрсәтмәсе (16.02.2019 № 301-р үзгәрешләре белән) белән расланган «Су басу мөмкин булган зоналарга элөгүче Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлегенә» кертелмәгән.

РФ Хөкүмәтенең 2014 елның 18 апрелендәге 360 номерлы карары белән расланган су басу зоналары чикләрен билгеләү кагыйдәләре нигезендә су басу һәм су басу зоналары чикләрен билгеләү Россия Федерациясе субъектының жирле

үзидарә органнары белән берлектә әзерләнгән башкарма хакимияте органы тәкъдимнәре һәм мондый зонаның чикләре турындагы белешмәләр нигезендә су ресурсларының федераль агентлыгы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш. Су басу зоналарының чикләре күчәмсез милек дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта Килди авыл җирлегендә су басу зоналары чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйләп рәвештә, зоналар картасында су басу зоналары чикләрен файдалануның махсус шартлары булган зоналар чагылыш тапмаган.

Җирле үзидарә органнары мәгълүматлары буенча, су басу чорында су басу зонасы юк.

Мелиорацияләнгән торган җирләр

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 23 декабрендәге 3056-р әмере белән расланган “Аеруча кыйммәтле продуктив авыл хужалыгы җирләре исемлегенә” нигезендә Килди авыл җирлеге территориясендә аеруча кыйммәтле продуктив авыл хужалыгы җирләре юк.

Табиғат процессларының куркыныч категориясе

Яңа төзелеш өчен территорияне үзләштерүнең максатка ярашлы булуы алдан ук Татарстан Республикасы муниципаль районы җирлеге тарафыннан расланган Табиғый процессларның куркынычлык категориясен билгеләү юлы белән бәяләнә, «СНИП 22-01-95 Куркыныч табиғат йогынтылары геофизикасы» 5.1 СП 115.13330.2016 таблицасы нигезендә.

Эрозиягә дучар булган территория Килди авыл җирлеге территориясенә 3%ка якынын тәшкил итә, җир тетрәү процесслары «уртача куркыныч» категориясенә керә. Киләсе этапта ранжирование ысулы белән табиғый процессларның гомумиләштерелгән куркыныч категориясен ачыклау үткәрелә. Моның өчен һәр куркыныч категориясенә 3.14.1 нче таблица нигезендә тиешле ранг бирелә.

3.14.1 нче таблица

Табиғый процессларның куркынычлык категорияләрен ранжиралау

Табиғат процессының куркыныч категориясе	Гадәттән тыш куркыныч (фажигале)	Бик куркыныч	Куркыныч	Уртача куркыныч
Ранг	4	3	2	1

Зарарланган территориянең мәйданына һәм интенсивлыгына (җир тетрәүләр өчен) карап, авыл җирлеге территориясенә табиғый процессларның куркынычлык дәрәжәсе 3.14.2 таблицасында китерелгән.

3.14.2 нче таблица

Табигать процесларының куркынычлылыгын бәяләү

	Куркыныч табигый процеслар			
	Сейсмичлылык	Су басу	Су басу (ташу нәтижәсендә)	Эрозия процеслары
Ранг	1	0	1	1

Капиталь төзелеш объектларын төзегәндә территориянең геологик шартларын бәяләү һәм уңайсыз кишәрлекләргә ачыклау максатында инженер-геологик тикшеренүләр үткөрү мөһүбүри.

**КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ 2046 ЕЛГА КАДӘР ҮСЕШ ЮНӨЛЭШЛӨРЕ.
ТЕРРИТОРИАЛЬ ПЛАНЛАШТЫРУ БУЕНЧА ЧАРАЛАРНЫ НИГЕЗЛӘУ**

Халык саны фаразы

Демографик сәясәтне, шул исәптән республика муниципаль районнарына һәм республика әһәмиятендәге шәһәрләргә карата халык санын фаразлауны Татарстан Республикасы Икътисад Министрлыгы билгели.

Югары Ослан муниципаль районының авыл жирлекләрендә халык санын фаразлау район халкының гомуми саны фаразын исәпкә алып башкарылды, ул Татарстан Республикасы Икътисад Министрлыгы тарафыннан бирелгән .

Килди авыл жирлегенең халык саны фаразы генераль план кысаларында үтәлдә. Килди авыл жирлеге составындагы һәр торак пунктның халык саны фаразы, 2017 елдан алып 2022 елга кадәр барлык халыкның, төп яшь төркемнәренең, балалар һәм яшүсмерләренең саны динамикасы турында белешмәләр нигезендә, шулай ук Килди авыл жирлегенең башкарма комитеты тарафыннан бирелгән елга туучылар, вафат булучылар һәм киткәннәр саны турында белешмәләр нигезендә экстраполяция методы белән башкарылды.

Демографик фаразга караганда, Килди авыл жирлегендә даими яшәүче халык саны беренче чиратта генераль планы (2031г) тормышка ашыру өчен 392 кеше тәшкил итәчәк.

Килди авыл жирлегенең генераль планы гамәлгә ашыруның исәп-хисап срогына даими халкы саны (2046г) 380 кеше тәшкил итәчәк.

4.1.1 нче таблица

Килди авыл жирлегенең халык саны фаразы, кеше

№ т/б	Исеме	2031 ел		2046 ел	
		Даими халык	Икенче торак төзүче халык	Даими халык	Икенче торак төзүче халык
1	Килди авылы	217	-	213	-

№ т/б	Исеме	2031 ел		2046 ел	
		Даими халык	Икенче торак төзүче халык	Даими халык	Икенче торак төзүче халык
2	Федяево авылы	16	-	13	-
3	Уланово авылы	90	-	88	-
4	Харино авылы	69	-	66	-
Барлыгы жирлек буенча		392	-	380	-

4.1.2 нче таблица

Килди авыл жирлегендә балалар һәм яшүсмерләрнең фаразланган саны, кеше

№ т/б	Исеме	2031 ел			2046 ел		
		0-7 яшь	7-18 яшь	5-18 яшь	0-7 яшь	7-18 яшь	5-18 яшь
1	Килди авылы	2	11	11	4	12	13
2	Федяево авылы	0	0	0	0	0	0
3	Уланово авылы	2	3	3	3	2	4
4	Харино авылы	3	2	5	2	3	3
Барлыгы жирлек буенча		7	16	19	9	17	20

Икътисадый үсеш

Килди авыл жирлегенең үсеш юнәлешен билгеләгәндә Татарстан Республикасының, Югары Ослан муниципаль районының социаль-икътисади үсеш программалары, төбәк һәм федераль тармак программалары исәпкә алынды.

2015нче елның 17нче июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы белән «2030нчы елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисади үстерү стратегиясе» расланды. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015елның 25 сентябрәндәге 707нче карары белән «2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисади үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру чаралары планы» расланды.

Казан агломерациясе составына керүче Югары Ослан муниципаль районы расланган Стратегия кысаларында түбәндәге программаларны һәм проектларны гамәлгә ашыру территориясе булып тора: «Урнаштыру Реновациясе» проекты, «Казан агломерациясенең инженерлык инфраструктурасын үстерү һәм модернизацияләү» проекты, «Казан шәһәр яны зонасы» проекты, «Сәнәгать зоналары редевелопменты» проекты, «Казан агломерациясенең транспорт инфраструктурасын үстерү» проекты, «Идел-Кама агымы» экозонасы» флагман проекты, «Чиста юл», «Казан икътисади зонасында калдыклар белән идарә итү» флагман проекты.

Сәнәгать житештерүен үстерү

Килди авыл жирлегенең генераль планы белән сәнәгать житештерүен үстерү буенча чаралар каралмаган.

Агросәнәгать комплексы үсеше

Килди авыл жирлегенең генераль планында беренче чиратта түбәндәге чаралар каралган:

- Харино авылы янында урнашкан гамәлдә булмаган ашлык склады һәм бәрәңге саклагычы территориясен алга таба куркынычлылык буенча IV класслы агросәнәгать комплексының перспективалы үсеше майданчыгын оештыру белән бергә (0,9669 га) реконструкцияләү;

- Харино авылы янында урнашкан эре мөгезле терлек фермасы территориясенең бер өлешен, алга таба III класслы куркынычлык класслы агросәнәгать комплексын үстерү майданчыгын оештыру белән реконструкцияләү (1,4137 га) һәм авыл хужалыгы жирләре зонасын оештыру өчен территориянең бер өлешен рекультивацияләү(5,9907 га);

- Харино авылы янәшәсендә урнашкан машина-трактор паркының кулланылмый торган территориясен, аннары IV класслы хәвефлелектәге агросәнәгать комплексын (0,4844 га) перспективалы үстерү майданчыгын оештыру белән реконструкцияләү.

4.4.1 нче таблица

Килди авыл жирлеге территориясендә агросәнәгать комплексын үстөрү чаралары исемлеге

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ ӘҺӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР (ЖИРЛЕК)									
1	Харино авылы янында	Гамәлгә яраксыз ашлык склады һәм бәрәңгесаклагыч	Куркынычның IV класслы агросәнәгать комплексының перспективалы үсеше мәйданчыгын оештыру белән территорияне реконструкцияләү.	га	0,9669	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
2	Харино авылы янында	Эре мөгезле терлекләрнең эшләмәүче фермасы	Куркынычның III класслы агросәнәгать комплексын (1,4137 га) перспектив үстерү майданчыгы территориянең бер өлешен реконструкцияләү һәм авыл хужалыгы жирләре зонасын оештыру өчен территориянең бер өлешен рекультивацияләү (5,9907 га)	га	7,4044	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп- хисап вакыты (2032- 2046 еллар.)	
3	Харино авылы янында	Эшләмәүче машина-трактор паркы	Куркынычның IV класслы агросәнәгать комплексының перспективалы үсеше мәйданчыгын оештыру белән территорияне реконструкцияләү.	га	0,4844	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

Урман комплексын үстерү

Килди авыл җирлегенең генераль планы, Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы һәм башка программалар, һәм исәп-хисап чорына кадәр документлар белән Урман һәм урман сәнәгате комплексын үстерү чаралары күздә тотылмый.

Торак инфраструктурасын үстерү

Торак зоналарын оештыру, гамәлдәге торак фондын реконструкцияләү һәм яңа торак төзелеше мәйданчыкларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр эшләү - генераль планның өстенлекле бурычларының берсе. Проект тәкъдимнәре шәһәр төзелеше анализы нәтижәләренә таяна: торак фондының техник халәте һәм төзелеш характеристикалары, торак төзелеше динамикасы һәм структурасы, территориянең экологик торышы.

Даими халык өчен яңа торак төзелеше күләмнәрен исәпләү халыкның фаразланган саны һәм фаразланган торак белән тәмин ителеш (кешегә торак мәйданының квадрат метры саны) нигезендә башкарылды.

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы буенча 2020 елга Килди авыл җирлегендә торак белән тәмин ителешнең исәп-хисап күрсәткече 45,4 кв.м/кеше, 2035 елга - 56,88 кв.м/кеше (база сценарие буенча) тәшкил итәргә тиеш. Генераль планның барлык төп проект карарлары 2046 елга кадәр исәпләнгән булганга, бу датага торак белән тәмин ителешнең берничә зур исәп-хисап күрсәткече - 65,3 кв.м/кеше кабул ителде.

Генераль планда исәпләүләр өчен бер индивидуаль йортның уртача мәйданы күрсәткече 150 кв.м, бер участокның мәйданы 0,10 га тәшкил итә.

Югарыда әйтелгәннәрдән чыгып, Кильдеево авылы өчен генераль планны гамәлгә ашыру чорында 5,6 гектар тирәсе территория (56 участок) кирәк булачак, Федяев авылы өчен 0,3 гектар тирәсе территория (3 участок), Уланово авылы өчен 1,9 гектар тирәсе территория (19 участок) кирәк булачак, Харино авылы өчен даими халык өчен яңа шәхси торак төзелеше өчен 1,5 гектар тирәсе территория (15 участок) кирәк булачак.

Ирекле территорияләр саны чикләнгән булу сәбәпле, Кильди авылы, Федяев авылы, Уланово авылы һәм Харино авылы чикләрендәге заманча чик эчендә яңа индивидуаль торак төзелешен үстерү өчен, генераль план белән 3,3 гектар территория каралган, алар арасында:

Килди авылында - индивидуаль торак төзелеше өчен 0,9 га (торак пунктның заманча чиге эчендә);

Федяев авылында - индивидуаль торак төзелеше өчен 0,2 га (торак пунктның заманча чиге эчендә);

Уланово авылында - индивидуаль торак төзелеше өчен 1,1 га (торак пунктның заманча чиге эчендә);

Харино авылында - 1,1 га (торак пунктның заманча чиге эчендә) индивидуаль торак төзелеше өчен.

Генераль планы гамәлгә ашыруның беренче чиратта (2031 елга кадәр) жирлектә индивидуаль торак төзелеше өчен 3,3 гектар территория каралган, шулардан:

0,9 га - Кильди авылында индивидуаль торак төзелеше өчен, әлеге территорияләрдә торак фондының гомуми мәйданы яқынча 1,35 мең кв.м (9 участок) тәшкил итәчәк;

0,2 га - Федяево авылында индивидуаль торак төзелеше өчен, әлеге территорияләрдә торак фондының гомуми мәйданы яқынча 0,3 мең кв.м (2 участок) тәшкил итәчәк;

1,1 га - Уланово авылында индивидуаль торак төзелеше өчен, әлеге территорияләрдә торак фондының гомуми мәйданы яқынча 1,65 мең кв.м (11 участок) тәшкил итәчәк;

1,1 га - Харино авылындагы индивидуаль торак төзелеше өчен, әлеге территорияләрдә торак фондының гомуми мәйданы яқынча 1,65 мең кв.м (11 участок) тәшкил итәчәк.

Генераль планы гамәлгә ашыруның исәп-хисап срогына (2032-2046 еллар) жирлектә яңа торак төзелеше каралмаган.

Яңа торак төзелеше һәм тузган торакны алыштыру төзүчеләр көче белән, шул исәптән, финанслауның төрле схемаларын кулланып гамәлгә ашырылачак (төзүчеләр акчалары, ипотека акчалары, шул исәптән социаль ипотека, төзүчеләрнең ташламалы категорияләренә субсидияләр, яшъ белгечләрне авылда калдыру программалары һ.б.).

4.6.1 нче таблица

Килди авыл җирлеге территориясендә торак инфраструктурасын үстерүнең фаразлау күләме

Төзелеш төре	Гамәлдәге нигезләмә	Беренче чират (2031 елга кадәр)		Исәп-хисап срогы (2032 - 2046 еллар)	
	Торакның гомуми майданы, мең кв.м.	Торакның гомуми майданы, мең кв.м.	Яңа торак төзелеше чорында, мең кв.м.	Торакның гомуми майданы, мең кв.м.	Яңа торак төзелеше чорында, мең кв.м.
Килди авылы					
- даими халык өчен	5,512	6,862	1,35	6,862	-
- икенче торак төзүче халык өчен	-	-	-	-	-
Барлығы Килди авылы буенча	5,512	6,862	1,35	6,862	-
Федяево авылы					
- даими халык өчен	0,361	0,661	0,3	0,661	-
- икенче торак төзүче халык өчен	-	-	-	-	-
Федяево авылы буенча	0,361	0,661	0,3	0,661	-
Уланово авылы					
- даими халык өчен	2,965	4,615	1,65	4,615	-
- икенче торак төзүче халык өчен	-	-	-	-	-
Барлығы Уланово авылы буенча	2,965	4,615	1,65	4,615	-

Харино авылы					
- даими халык өчен	2,083	3,733	1,65	3,733	-
- икенче торак төзүче халык өчен	-	-	-	-	-
Харино авылы буенча барлыгы	2,083	3,733	1,65	3,733	-
Барлыгы жирлек буенча	10,921	15,871	4,95	15,871	-

4.6.2 нче таблица

Килди авыл жирлеге территориясендә торак инфраструктурасын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документның исеме)
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ ӨҺӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР (ЖИРЛЕК)									
1	Килди авылы	гамәлдәге торак пункт чикләрендә торак фонды	яңа төзелеш	га	-	0,9	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
				мең кв. м.	-	1,35			
2	Федяево	гамәлдәге торак	яңа төзелеш	га	-	0,2	+	-	Килди авыл

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вақыты		Чара чыганагы (документның исеме)
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вақыты (2032-2046 еллар.)	
	авылы	пункт чикләрендә торак фонды		мең кв. м.	-	0,3			жирлегенең генераль планы
3	Уланово авылы	гамәлдәге торак пункт чикләрендә торак фонды	яңа төзелеш	га	-	1,1	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
				мең кв. м.	-	1,65			
4	Харино авылы	гамәлдәге торак пункт чикләрендә торак фонды	яңа төзелеш	га	-	1,1	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
				мең кв. м.	-	1,65			

Халыкка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын үстерү

Килди авыл җирлегенең генераль планының төп максатларының берсе булып, фаразланган характеристикаларны һәм социаль нормаларны исәпкә алып, халыкның хезмәт күрсәтү объектларына булган ихтыяжларын канәгатьләндерү, шулай ук барлык халыкка хезмәт күрсәтү объектларыннан файдалану мөмкинлегенең тигез шартларын тәэмин итү тора.

Килди авыл җирлегендә хезмәт күрсәтү объектларын урнаштыру чаралары Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы чараларын, 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының социаль-иқътисади үсеш стратегиясен исәпкә алып билгеләнде.

Хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле куәтләрен исәпләү гамәлдәге нормативлар нигезендә 4.7.1 нче таблицада бирелгән.

Мәгариф оешмалары

Исәп-хисап буенча, 2031 елга мәктәпкәчә балалар оешмаларына һәм гомуми белем бирү мәктәпләренә ихтыяж халык өчен 3 һәм 7 урын тәшкит итәчәк, димәк, 2046 елга - 4 һәм 8 урын.

Килди авылындагы 10 урынлы гамәлдәге балалар бакчасы халыкның мәктәпкәчә мәгариф оешмаларына булган фараз ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерә.

Генераль план белән Карагуҗа авылында урнашкан Карагуҗа урта гомуми белем бирү мәктәбенә укучыларны мәктәп автобусы белән ташуны исәп-хисап срогына кадәр (2046) дәвам итәргә тәкъдим ителә.

Килди авыл җирлегенең генераль планында беренче чиратта Килди авылындагы башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе бинасында урнашкан балалар бакчасына капитал ремонт ясау каралган.

Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру

Килди авыл җирлегендә балаларга өстәмә белем бирү оешмаларында халыкның норматив ихтыяжы беренче чиратта, генераль планы гамәлгә ашыруның исәп-хисап срогына 2 урын тәшкит итәчәк.

Килди авыл җирлегенең генераль планы белән Килди авылы мәдәният йорты каршындагы балалар ижаты түгәрәкләре оештыру тәкъдим ителә.

Дәвалау-профилактика медицина оешмалары

Килди авыл җирлегендә яшәүчеләрнең дәвалау-профилактика медицина оешмаларына ихтыяжы беренче чиратта, генераль планы гамәлгә ашыруның исәп-хисап срогына сменага 7 кеше килү булачак.

Килди авылында сменага 30 кеше килүче гамәлдәге фельдшер-акушерлык пункты дөвалау-профилактика медицина оешмаларында халыкның фаразланган ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерә.

Мәдәни-ял итү учреждениеләре

Генераль план белән беренче чиратта Уланово авылындагы 20 урынлык авыл клубына капитал ремонт ясау каралган.

Килди авыл жирлегенең генераль планы, беренче чиратта, исәп-хисап чорына китапханәләрне үстерү буенча чаралар каралмаган, чөнки гамәлдәге китапханә (Кильди авылында күпфункцияле үзәк бинасында) халыкның фаразланган норматив ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерә.

Спорт учреждениеләре

Килди авыл жирлегенең гомуми файдаланудагы спорт залларында халыкның норматив ихтыяжы, беренче чиратта, генераль планын гамәлгә ашыру өчен, 118 кв.м, исәп-хисап срогына - 114 кв.м.

Яссылык спорт корылмалары

Килди авыл жирлегенең генераль планы, беренче чиратта, исәп-хисап чорына яссы спорт корылмаларын үстерү буенча чаралар каралмаган, ягъни гамәлдәге балалар уен мәйданчыгы халыкның фаразланган норматив ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерә.

Сәүдә предприятиеләре

Килди авыл жирлегенең генераль планы беренче чиратта һәм исәп-хисап чорына сәүдә предприятиеләрен үстерү буенча чаралар каралмаган, чөнки гамәлдәге кибетләр халыкның фаразланган норматив ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерә.

Элемтә бүлекләре

Генераль планда Килди авылындагы почта элемтәсе бүлегенә капитал ремонт каралган.

Килди авыл жирлегендә халык саны кимүгә бәйле рәвештә (фаразлауларга караганда, 2046 елга халык саны 380 кеше тәшкил итәчәк) спорт учреждениеләре, көнкүреш хезмәтә күрсәтү предприятиеләре, жәмәгать туклануы предприятиеләре, банк бүлекчәләре, жәмәгать урып-жыю оешмалары төзү күздә тотылмый.

4.7.1 нче таблица

Социаль-мәдәни һәм коммуналь-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектларының кирәкле куәтен исәпләү

Килди авыл җирлеге (халык өчен)

Исеме	Үлчәү берәмлеге	Норма	Гамәлдәге нигезләмә	Авыл җирлеге өчен ихтыяж		Гамәлдәге сакланучы	Кулланучылар өчен яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2046 елга объектлар куәтен арттыру.	2046г белән тәэмин ителеш. (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә аш
				Беренче чират (2031 ел.)	Исәп вакыты (2046 ел.)		Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп вакыты (2032 ел-2046 ел)	Барлығы 2046 ел		
Мәктәпкәчә мөғариф оешмалары	урын	0-7 яшьлек 100 балага 45 урын	10	3	4	10	0	0	0	0	2501
Гомуми белем бирү оешмалары	урын	7-18 яшьлек 100 балага 45	0	7	8	0	0	0	0	0	0

Исеме	Үлчәү берәмлеге	Норма	Гамәлдәге нигезләмә	Авыл жирлеге өчен ихтыяж		Гамәлдәге сакланучы	Кулланучылар өчен яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2046 елга объектлар куәтен арттыру.	2046г белән тәэмин ителеш. (хезмәт объектларын төзү чараларын гамәлгә аш
				Беренче чират (2031 ел.)	Исәп вакыты (2046 ел.)		Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп вакыты (2032 ел-2046 ел)	Барлығы 2046 ел		
		урын									
Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру	урын	5-18 яшьлек 100 балага 10 урын	юк	2	2	0	2	0	2	2	100
Хастаханәләр	койка	1000 кешегә 13,47 ятак	юк	5	5	0	5	0	5	0	03
Ашыгыч медицина ярдәме	автомобиль	1 автомобиль 10000	юк	1	1	0	1	0	1	0	03

Исеме	Үлчәү берәмлеге	Норма	Гамәлдәге нигезләмә	Авыл жирлеген өчен ихтыяж		Гамәлдәге саклануы	Кулланучылар өчен яңа төзелеш			Төхдәм ителә торган яңа төзелеш / 2046 елга объектлар куәтен арттыру.	2046г белән тәэмин ителеш. (хезмәт объектларын төзү чараларын гамәлгә аш
				Беренче чират (2031 ел.)	Исәп вакыты (2046 ел.)		Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп вакыты (2032 ел-2046 ел)	Барлығы 2046 ел		
станцияләре		кешегә.									
Дәвалау-профилактика медицина оешмалары	сменага килү	сменага 1000 кешегә 18,15 килү.	30	7	7	30	0	0	0	0	4281
Спорт заллары	Идән майданы кв.м	1000 кешегә 300 кв.м.	юк	118	114	0	118	0	118	0	02
Бассейннар	объект	1 объект муниципаль районга	2	1	1	2	0	0	0	0	2003

Исеме	Үлчәү берәмлеге	Норма	Гамәлдәге нигезләмә	Авыл жирлеге өчен ихтыяж		Гамәлдәге сакланушы	Кулланучылар өчен яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2046 елга объектлар куәтен арттыру.	2046г белән тәэмин ителеш. (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә аш
				Беренче чират (2031 ел.)	Исәп вакыты (2046 ел.)		Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп вакыты (2032 ел-2046 ел)	Барлығы 2046 ел		
Яссылык спорт корылмалары	объект	1 объект 1000 кешегә.	1	1	1	1	0	0	0	0	100
Клублар, мәдәният йортлары	урын	100 кешегә 20 урын.	120	78	76	120	0	0	0	0	1581
Китапханәләр	мең данә	1000 кешегә 8,0 мең данә.	5,484	3,136	3,04	5,484	0	0	0	0	1801
Кибетләр	кв.м. торг.	1000 кешегә 300 кв.м.	119,9	118	114	119,9	0	0	0	0	1051

Исеме	Үлчәү берәмлеге	Норма	Гамәлдәге нигезләмә	Авыл жирлеге өчен ихтыяж		Гамәлдәге сакланучы	Кулланучылар өчен яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2046 елга объектлар куәтен арттыру.	2046г белән тәэмин ителеш. (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә аш
				Беренче чират (2031 ел.)	Исәп вакыты (2046 ел.)		Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп вакыты (2032 ел-2046 ел)	Барлыгы 2046 ел		
Гомуми туклану предприятиеләре	урын	1000 кешегә 40 урын.	юк	16	16	0	16	0	16	0	02
Көн күреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре	эш урыны	1000 кешегә 4 эш урыны	юк	2	2	0	2	0	2	0	02
Полиция	объект	1 объект авыл жирлегенә	1	1	1	1	0	0	0	0	100

Исеме	Үлчәү берәмлеге	Норма	Гамәлдәге нигезләмә	Авил жирлеге өчен ихтыяж		Гамәлдәге сакланучы	Кулланучылар өчен яңа төзелеш			Тәкъдим ителә торган яңа төзелеш / 2046 елга объектлар куәтен арттыру.	2046г белән тәэмин ителеш. (хезмәт күрсәтү объектларын төзү чараларын гамәлгә аш
				Беренче чират (2031 ел.)	Исәп вакыты (2046 ел.)		Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп вакыты (2032 ел-2046 ел)	Барлыгы 2046 ел		
Бүлекләр, банк филиалы	объект	1000 кешегә 0,5 объект.	юк	1	1	0	1	0	1	0	02
Элемтә бүлекләре	объект	1 объект 0,5-6,0 мең кешегә.	1	1	1	1	0	0	0	0	100
Ижтимагый уборные	прибор	1 прибор 1000 кешегә.	юк	1	1	0	1	0	1	0	02

1Тәэмин ителешнең күрсәткече 100%тан артык, объектларның гамәлдәге егәрлеге куллану вакытына караганда артыграк булуы белән бәйлә;

2 Килди авыл жирлегендә халык саны кимүгә бәйлә рәвештә спорт учреждениеләре, көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, жәмәгать туклануы предприятиеләре, банк бүлекчәләре, жәмәгать жыештыру оешмалары төзү күздә тотылмый;

3 Больницалар, СМП, бассейннар район хезмәт күрсәтү дәрәжәсендә булганлыктан, аларны район үзәгендә урнаштыру күздә тотыла. Тулаем район халкыннан тәэмин ителеш исәпләнә;

4.7.2 нче таблица мәгълүматлары буенча Килди авыл жирлегендә хезмәт күрсәтү өлкәсен үстерү чаралары исемлеге.

4.7.2 нче таблица

Килди авыл жирлеге халкына социаль һәм мәдәни-көн күреш хезмәте күрсәтү объектларын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Жирлек составына керә торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренчә чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӘҢӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР									
Мәгариф оешмалары									
1	Килди авылы	Балалар бакчасы (башлангыч гомуми белем бирү мәктәбе бинасында)	Капиталь ремонт	урын	10	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

№ т/б	Жирлек составына керә торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вақыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вақыты (2032-2046 еллар.)	
Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру									
1	Килди авылы	Авыл мәдәният йорты каршындагы балалар ижат түгәрәкләре	Оештыру	урын	-	2	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
ЖИРЛЕ ӘҢӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР (ЖИРЛЕК)									
Мәдәният һәм ял итү учреждениеләре									
1	Уланово авылы	Авыл клубы	Капиталь ремонт	урын	20	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
Элемтә бүлекләре									
1	Килди авылы	Почта элемтәсе бүлеге	Капиталь ремонт	объект	1	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

Зиратлар территорияләрен үстерү

1000 кешегә 0,28 гектар норматив булган очракта, авыл җирлегендә яшәүче халыкның 2046 елга традицион җирләнү зиратларына ихтыяҗы 0,11 гектар тәшкил итә.

Гамәлдәге зиратларның ирекле территорияләре халыкның традицион каберлекләргә булган фараз ихтыяҗларын тулысынча тәмин итә.

Генераль план беренче чиратта тәкъдим ителә:

- Килди авылында су объектының су саклау зонасында урнашу сәбәпле зиратның бер өлешен ябу (кадастр номеры 16:15:070101:189 булган җир кишәрлегендә һәм 16:15:070101 кадастр кварталы өлешендә). Зиратның ябылган өлешенең мәйданы 0,237 га тәшкил итәчәк;

- Чангара елгасының су саклау зонасында урнашу сәбәпле, Уланово авылында урнашкан зиратның бер өлешен (кадастр номеры 16:15:070201:215 булган җир кишәрлегендә) ябу. Зиратның ябылган өлешенең мәйданы 0,3525 тәшкил итәчәк.

Ябылган зиратларның гомуми мәйданы 0,5895 га тәшкил итәчәк.

Килди авыл җирлегенең генераль планы территорияне функциональ файдалануга җирләр өчен җир төзелеше документларын зиратларга китерү, ә атап әйткәндә, зират астындагы җир кишәрлеге өчен “сәнәгать, энергетика, транспорт, элементә, радиотапшырулар, телевидение, мәгълүматлаштыру, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр” җирләре категориясен билгеләү белән тәкъдим ителә. Анда 12.1 рәхсәтле файдалану төрен билгеләү каралган. «Ритуаль эшчәнлек».

Туристлык-рекреация территорияләрен үстерү

Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасында “Югары Ослан районының тарихи урыннарында” тарихи-мәдәни маршрут оештыру каралган.

Су объектлары янында рекреацион зоналар булдыру максатыннан, жәмәгать рекреацион зоналарын булдырып, Уланово авылындагы яр бие полосасын һәм аның янындагы буаны төзекләндерү күздә тотыла.

Килди авыл җирлегенең генераль планында рекреация территорияләрен үстерү шулай ук җирле халыкның ялы зонасы һәм килүчеләрнең ял мәйданчыклары буларак яшел утыртмалар системасын оештыру чараларын да күздә тотыла.

Яшел үсентеләр системасын оештыру буенча кешеләр ялы өчен уңайлы шартлар булдыру, авыл торак пунктының йөзен яхшырту өчен кирәкле чаралар комплексы ике төп этапны күздә тотыла: гомуми кулланылыштагы яшелләндерүне оештыру һәм чикләнган кулланылыштагы яшелләндерүне оештыру.

Гомуми файдаланудагы яшел үсентеләр утыртуны оештыру буенча чаралар-административ һәм ижтимагый биналар янында скверлар булдыру, көндәлек хезмәт күрсәтү үзәкләре булдыру, төп урамда бульвар урнаштыру, урамнарны яшелләндерү, чөчәк түтәлләре һәм газоннар урнаштыру.

Чикләнган кулланылышта булган яшел үсентеләр утыртуны оештыру буенча чаралар-мәгариф һәм тәрбия объектлары территорияләрен һәм башка социаль һәм мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары территорияләрен яшелләндерү (үсентеләр утырту, җиләк-жимеш һәм декоратив агачлар, куаклар утырту, чөчәкләр утырту).

4.9.1 нче таблица

Килди авыл жирлегендә туристлык-рекреация территорияләрен үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ЖИРЛЕ (РАЙОН) ӨҺӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР									
1	Килди авылы	«Югары Ослан районының тарихи урыннары буенча» тарихи-мәдәни маршруты	Маршрутны оештыру	-	-	-	+	-	Югары Ослан муниципаль районы СТП
ЖИРЛЕ ӨҺӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР (ЖИРЛЕК)									

1	Уланово авылы	Күл	Ижтимагый рекреацион зоналар булдыру белән яр буйларын һәм якин-тирә территорияне төзекләндерү	га	1,3175	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
2	Килди авыл жирлеге (Килди авылы, Федяево авылы, Уланово авылы, Харино авылы)	Гомуми кулланылыштагы яшелләндерү	Яшел үсентеләр утырту системасын оештыру	-	-	-	+	+	Килди авыл жирлегенең генераль планы

Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү

“Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү” бүлегенең төп максаты - Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге генераль планы составында Килди авыл жирлегенең төп максаты - автомобиль юлларын халык ихтыяжлары нигезендә үстерү, жирлек икътисадының нәтижелелеген һәм конкуренциягә сәләтлелеген арттыру, таләп ителә торган техник халәтне, юл челтәренең үткәру сәләтен, куркынычсызлыгын һәм тыгызлыгын тәэмин итү.

Татарстан Республикасы территориясенең транспорт каркасы йогынтысында Югары Ослан муниципаль районының планировка структурасы һәм Килди авыл жирлеге территориясенең планировка структурасы формалаша.

Гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын үстерү

Федераль әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү юнәлешләре Россия Федерациясенең федераль транспорт (тимер юл, һава, диңгез, эчке су транспорты) һәм федераль әһәмияттәге автомобиль юллары өлкәсендә территориаль планлаштыру схемасында билгеләнде.

Килди авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясен территориаль планлаштыру схемасы беренче чиратта каралган:

- 4,53 км озынлыктагы «Казан - Буа - Ульяновск» федераль әһәмияттәге автомобиль юлын реконструкцияләү;
- «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан» М-12 автомобиль юлының 3,99 км озынлыктагы яңа төзелеше.

Региональ һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү юнәлешләре Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасында һәм Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасында билгеләнде, шуңа күрә Килди авыл жирлегенең генераль планы аларда билгеләнгән барлык чаралар исәпкә алынды.

Килди авыл жирлеге территориясендә Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы беренче чиратта түбәндәгеләр каралган:

- 0,59 км озынлыктагы «Уланово - Каратун» региональ яисә муниципальара әһәмияттәге автомобиль юлына капитал ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру);
- региональ яисә муниципальара әһәмияттәге «Уланово-Каратун» - 0,04 км озынлыктагы Коргузага капитал ремонт (асфальт-бетон өслек урнаштыру).

Килди авыл жирлеге территориясендә генераль план беренче чиратта каралган:

- 0,46 км озынлыктагы «Дуңгыз фермасына керү» жирле әһәмияттәге автомобиль юлын капитал ремонтлау (асфальт-бетон өслек урнаштыру);
- 0,12 км озынлыктагы «А/х предприятиясенә якин килү» жирле әһәмияттәге автомобиль юлы төзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру);

- 0,63 км озынлыктагы «Килди авылы зиратына керү» жирле әһәмияттәге автомобиль юлы тәзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру);
- 0,48 км озынлыктагы жирле әһәмияттәге «Фермага керү» автомобиль юлы тәзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру);
- 0,19 км озынлыктагы «Уланово авылы зиратына керү» жирле әһәмияттәге автомобиль юлы тәзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру);
- 1,33 км озынлыктагы жирле әһәмияттәге «Кильдеево - Федяево» автомобиль юлы тәзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру);
- 1,73 км озынлыктагы «Харино авылы зиратына керү» жирле әһәмияттәге автомобиль юлы төзелеше (асфальт-бетон өслек урнаштыру).

Урам-юл челтәрен үстерү

Генераль планда Килди авыл жирлегенең һәр торак пунктында урамнарны һәм юлларны капитал ремонтлау һәм тәзү (асфальт-бетон өслек урнаштыру) каралган. Торак пунктларның төп һәм ярдәмче урамнарының юл өлешенең торышы канәгатьләнерлек булмауны исәпкә алып, гамәлдәге урам-юл челтәрен реконструкцияләү күздә тотыла.

Шулай ук генераль план белән Килди авылында яңа урамнар тәзү каралган.

4.10.1 нче таблица

Транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү чаралары исемлеге

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чаралар төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Яңа (өстәмә)	Беренче чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап вакыты (2032-2046 еллар.)	
ФЕДЕРАЛЬ ӨНӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР									
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									
1	Килди авыл жирлеге	«Казан - Буа - Ульяновск»	Реконструкция	км	4,53	-	+	-	РФ СТП өлкәсендә федераль транспорт һәм федераль өнәмияттәге автомобиль юллары

2	Килди авыл жирлеге	М-12 «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан»	Яңа төзелеш	км	-	3,99	+	-	РФ СТП өлкәсендә федераль транспорт һәм федераль әһәмияттәге автомобиль юллары
Региональ әһәмияттәге чарлар									
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									
1	Килди авыл жирлеге	«Уланово - Каратун»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	км	0,59	-	+	-	Татарстан Республикасы СТП
2	Килди авыл жирлеге	«Уланово - Каратун» - Карагужа	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	км	0,04	-	+	-	Татарстан Республикасы СТП
Жирле (РАЙОН) әһәмияттәге чаралар									
Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары									

1	Килди авыл жирлеге	«Дуңгыз фермасына керу»	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	км	0,46	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
2	Килди авыл жирлеге	«А/х предприятиесенө килу»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,12	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
3	Килди авыл жирлеге	«Килди авылы зиратына килу»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,63	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
4	Килди авыл жирлеге	«Фермага килу»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,48	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
5	Килди авыл жирлеге	«Уланово авылы зиратына килу»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,19	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы
6	Килди авыл жирлеге	«Кильдеево - Федяево»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	1,33	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

7	Килди авыл жирлеге	«Харино авылы зиратына килү»	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	1,73	-	+	-	Килди авыл жирлегенен генераль планы
Жирле эһемияттәге (жирлек) чаралар									
Урам-юл челтәре									
1	Килди авылы	Үзәк ур.	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	км	1,4	-	+	-	Килди авыл жирлегенен генераль планы
		Үзәк ур., Заречная ур.	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,83	-	+	-	
		-	Яңа төзелеш	км	-	0,17	+	-	
2	Федяево авылы	Заречная ур.	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	1,0	-	+	-	Килди авыл жирлегенен генераль планы
3	Уланово авылы	Заозёрная ур.	Капиталь ремонт (асфальт-бетон өслеге урнаштыру)	км	0,73	-	+	-	Килди авыл жирлегенен генераль планы

			Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	0,79	-	+	-	
4	Харино авылы	Нагорная ур.	Төзелеш (асфальт-бетон каплау жайланмасы)	км	1,26	-	+	-	Килди авыл жирлегенең генераль планы

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегенең торак пунктлары чикләрен билгеләү

Россия Федерациясе Жир кодексының 84 статьясындагы 1 өлешенең 1 пункты нигезендә торак пунктларның чикләрен билгеләү, үзгәртү шәһәр төзелеше эшчәнлегенә турындагы Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашырыла.

"Жир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында" 2004нче елның 21нче декабреннән 172-ФЗ Федераль законның 8нче статьясындагы 1нче өлеше нигезендә (алга таба - күчерү турында Закон) торак пунктларның чикләрен билгеләү яисә үзгәртү, шулай ук жир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләренә кертү яки жир кишәрлекләрен торак пунктлар чикләреннән төшереп калдыру мондый жирләрне башка категориягә күчерү йә мондый жирләрне башка категорияләрдән торак пунктлар жирләренә күчерү булып тора.

Шулай итеп, 2010 елның 16 июнендәге 14-4692-ГЕ номерлы Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең хаты нигезендә, әгәр муниципаль берәмлекнең генераль планын раслау процедурасы бозылмаган булса, генераль планын раслау турындагы акт жирләрне яисә жир кишәрлекләрен күчерү турындагы акт булып тора.

Килди авылы, Федяево авылы, Уланово авылы һәм Харино авылы торак пунктлары өчен гамәлдәге чикләр буларак кадастр кварталлары чикләрен исәпкә алып, кадастр кварталлары чикләрен исәпкә алып, Татарстан Республикасы буенча Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча Идарәсе мәгълүматлары нигезендә торак пунктлар жирләре буйлап уздырылган чикләр кабул ителде.

Килди авыл жирлегенең генераль планы булып Килди, Федяево авылы, Уланово авылы чикләрен үзгәртү каралган. Харино авылы чикләрен үзгәртү каралмаган.

Генераль план нигезендә Килди авылы чигеннән 16:15:070101:189 кадастр номеры белән жир кишәрлеген һәм Олан авылыннан 16:15:070201:215 кадастр номеры белән жир кишәрлеген «торак пункт жирләре» категориясеннән «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемент, радио, телевидение, информатика, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр» категориясенә күчүгә тәкъдим ителә торган зиратларны урнаштыру белән бәйлә рәвештә, Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгының 2017 елның 22 августындагы №1-29/11295 хаты нигезендә чыгару каралган.

Килди авыл жирлегенең генераль планында шулай ук 16:15:070301:44, 16:15:070301:50, 16:15:070301:51, 16:15:070301:52, 16:15:070301:53, 16:15:070301:54, 16:15:070301:55 кадастр номерлары булган жир кишәрлекләрен «торак пункт жирләре» категориясеннән «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемент, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре» категориясенә күчүгә тәкъдим ителә торган Федяево авылы чикләреннән, космик эшчәнлекне тәэмин итү, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр " торак пункт чикләренең бердәм архитектура-планлаштыру структурасы нигезендә (әлеге жир кишәрлекләрендә инженерлык инфраструктурасы объектлары урнашкан) төшереп калдыру каралган.

4.11.1 нче таблица

Килди авыл җирлеге составына керүче торак пунктлар чикләреннән төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре исемлеге

Җир кишәрлегенең кадастр номеры	Җирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Җир кишәрлеген ең кадастры буенча мәйданы, га	Төшереп калдырыла торган җир участогының мәйданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану*	- җир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез
Килди авылы							
Төшереп калдырыла торган җир кишәрлекләре							
1. Торак пункт чикләрен үзгәртү							
16:15:070101:189	Торак пунктлар җирләре	Зират урнаштыру өчен	1,2113	1,2113	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика җирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен җирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр	Ритуаль хезмәт	Татарстан Республикасы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре Министрлыгының 2017 елның 22 августындагы 1-29/11295 номерлы

Жир кишәрлегенең кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлеген ең кадастры буенча майданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының майданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану*	- жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез хаты
Барлығы төшереп калдыруга				1,2113			
Уланово авылы							
Төшереп калдырыла торган жир кишәрлекләре							
1. Торак пункт чикләрен үзгәртү							
16:15:070201:215	Торак пунктлар жирләре	Зират урнаштыру өчен	1,1185	1,1185	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элементә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен	Ритуаль хезмәт	Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре Министрлыгы

Жир кишәрлегенен кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлегенен кадастры буенча мәйданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының мәйданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану*	- жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез
					жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр		ының 2017 елның 22 августындагы 1-29/11295 номерлы хаты
Барлығы төшереп калдыруга				1,1185			
Федяево авылы							
Төшереп калдырыла торган жир кишәрлекләре							
1. Торак пункт чикләрен үзгәртү							
16:15:070301:44	Торак пунктлар жирләре	Электр тапшыру линияләренен терәген урнаштыру өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне	Коммуналь хезмәт күрсәтү	Торак пункт чигенен бердәм архитектура-планлаштыру

Жир кишәрлегенен кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлегенен кадастры буенча мәйданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының мәйданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану*	- жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез структурасы
					тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр		
16:15:070301:50	Торак пунктлар жирләре	Электр тапшыру линияләренен терәген урнаштыру өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр	Коммуналь хезмәт күрсәтү	

Жир кишәрлегенең кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлеген ең кадастры буенча майданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының майданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану*	- жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез
16:15:070301:51	Торак пунктлар жирләре	Электр тапшыру линияләренең терәген урнаштыру өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр	Коммуналь хезмәт күрсәтү	
16:15:070301:52	Торак пунктлар жирләре	Электр тапшыру линияләренең терәген урнаштыру өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне	Коммуналь хезмәт күрсәтү	

Жир кишәрлегенен кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлегенен кадастры буенча мәйданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының мәйданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану*	- жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез
					тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр		
16:15:070301:53	Торак пунктлар жирләре	Электр белән тәэмин итү инженерлык объектлары өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр	Коммуналь хезмәт күрсәтү	

Жир кишәрлегенең кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлеген ең кадастры буенча майданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының майданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану*	- жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез
16:15:070301:54	Торак пунктлар жирләре	Электр белән тәмин итү инженерлык жиһазлары объектлары өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр	Коммуналь хезмәт күрсәтү	
16:15:070301:55	Торак пунктлар жирләре	Электр белән тәмин итү инженерлык жиһазлары объектлары өчен	0,0003	0,0003	Сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, информатика жирләре, космик эшчәнлекне	Коммуналь хезмәт күрсәтү	

Жир кишәрлегенен кадастр номеры	Жирләр категориясе	Рөхсәт ителгән куллану	Жир кишәрлегенен кадастры буенча майданы, га	Төшереп калдырыла торган жир участогының майданы, гектар	Планлаштырылган категория	Планлаштырылган рөхсәт ителгән куллану*	- жир кишәрлекләрен төшереп калдыру өчен нигез
					тәэмин итү өчен жирләр, оборона, куркынычсызлык һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр		
Барлығы төшереп калдыруга				0,0021			
Барлығы искәrmөгә				2,3319			

*Дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең «Жир кишәрлекләреннән рөхсәт ителгән файдалану төрләре классификаторын раслау турында» 2020 елның 10 ноябрендәге П/0412 номерлы боерыгы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) белән туры килүгә.

4.11.2 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлеге составына керүче торак пунктларның чикләрен билгеләү турындагы тәкъдимнәр

№ т/б	Җирлек составына керүче торак пунктларның чикләрен билгеләү юнәлешләре	Килди авылы	Федяево авылы	Уланово авылы	Харино авылы	Барлығы җирлек буенча
1	Торак пункт территориясенең гамәлдәге чиге чикләрендә җирләр	74,0356	24,252	71,4242	46,4473	216,1591
2	Торак пункт чикләреннән төшереп калдырырга тәкъдим ителә торган җирләр					
2.1	Кадастр исәбенә куелган торак пунктларның җирләре	1,2113	0,0021	1,1185	-	2,3319
2.2	Кадастр исәбенә куелган авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләр	-	-	-	-	-
2.3	Кадастр исәбенә куелган сәнәгать, энергетика, транспорт, элемент, радиотапшыру, телевидение, мәгълүмат җирләре, космик эшчәнлекне тәмин итү өчен җирләр, оборона җирләре, иминлек җирләре һәм башка махсус билгеләнештәге җирләр	-	-	-	-	-
2.4	Билгеләнмәгән җирләр категориясе белән кадастр исәбенә куелган җирләр	-	-	-	-	-
2.5	Кадастр исәбенә куелмаган җирләр	-	-	-	-	-
3	Торак пунктның проект чикләренә кергүгә тәкъдим ителә торган җирләр					
3.1	Кадастр исәбенә куелган торак пунктларның җирләре	-	-	-	-	-
3.2	Кадастр исәбенә куелган авыл хужалыгы	-	-	-	-	-

	билгеләнешендәге жирләр					
3.3	Кадастр исәбенә куелган сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшыру, телевидение, мәгълүмат жирләре, космик эшчәнлекне тәэмин итү өчен жирләр, оборона жирләре, иминлек жирләре һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр	-	-	-	-	-
3.4	Билгеләнмәгән жирләр категориясе белән кадастр исәбенә куелган жирләр	-	-	-	-	-
3.5	Кадастр исәбенә куелмаган жирләр	-	-	-	-	-
4	Торак пунктларның проект чикләрен формалаштыру					
4.1	Торак пунктның проект чикләре чикләрендә жирләр	72,8243	24,2499	70,3057	46,4473	213,8272
4.2	Торак пункт территориясенең гамәлдәге чиге чикләрендә жирләр	74,0356	24,252	71,4242	46,4473	216,1591
4.3	Торак пункт территориясенең гамәлдәге чигеннән төшереп калдырырга тәкъдим ителә торган жирләр	1,2113	0,0021	1,1185	-	2,3319
4.4	Проект чикләренә кертүгә тәкъдим ителә торган һәм торак пунктлар жирләренә күчерүне таләп итә торган жирләр	-	-	-	-	-

4.11.3 нче таблица

Составына керүче торак пунктларның чикләрен билгеләү чаралары исемлегенә

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмле ге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдә әге	Өстәмә	Беренч е чират (2031 елга кадәр)	Исәп- хисап срогы (2032 - 2046 еллар)	

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренчә чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2032 - 2046 еллар)	
1	Килди авылы	торак пункт территориясе	жир кишәрлегенең торак пункты чигеннән «торак пунктлар жирләре» категориясе белән төшереп калдыру һәм әлеге жир кишәрлеген «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, мәгълүмат, космик эшчәнлек тәэмин итү өчен жирләр, оборона жирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр» категориясенә күчерү	га	1,2113	-	+	-	Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре Министрлыгының 2017 елның 22 августындагы 1-29/11295 номерлы хаты

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Объект исеме	Чараның төре	Үлчәү берәмлеге	Егәрлек		Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
					Гамәлдәге	Өстәмә	Беренчә чират (2031 елга кадәр)	Исәп-хисап срогы (2032 - 2046 еллар)	
2	Уланово авылы	торак пункт территориясе	жир кишәрлегенең торак пункты чигеннән «торак пунктлар жирләре» категориясе белән төшереп калдыру һәм әлеге жир кишәрлеген «сәнәгать, энергетика, транспорт, элемтә, радиотапшырулар, телевидение, мәгълүмат, космик эшчәнлек тәэмин итү өчен жирләр, оборона жирләре, иминлек һәм башка махсус билгеләнештәге жирләр» категориясенә күчерү	га	1,1185	-	+	-	Татарстан Республикасы Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре Министрлыгының 2017 елның 22 августындагы 1-29/11295 номерлы хаты

Инженерлык инфраструктурасын үстерү чаралары
Су белән тәэмин итү
Исәп-хисап чыгымнары

Гомуми су куллану торак йортларда һәм жәмәгать биналарында хужалык-эчә торган ихтыяждарга су тотуны, тышкы янғын сүндерүгә, урамнарда һәм яшел үсентеләргә су тотуны үз эченә ала.

Халыкның хужалык-эчәргә яраклы ихтыяждарына исәпләнгән Су чыгымнары бер кешегә су куллану нормаларынан чыгып, биналарның (санитар-техник жиһазларның) төзеклеге дәрәжәсенә һәм су куллануның тәүлеклеклек һәм сәгать тигезсезлеге 31.13330.2012 п. 5.2 п. буенча кабул ителгән коэффициентна карап исәпләнә. Суны аерым куллану жәмәгать биналарында хужалык-эчә торган һәм көнкүреш кирәк-яракларына киткән чыгымнары үз эченә ала.

Су куллану нормалары 4.12.1 нче таблицада бирелгән.

4.12.1 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл
жирлеге территориясендә су куллану нормалары

№ т/б	Торак йортларны төзекләндерү дәрәжәсе	л/сут
1	Эчке суүткәргеч, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин итү белән жиһазландырылган биналар	250
2	Жирле су жылыткычлар белән дә шулай ук	190
3	Шулай ук ваннасыз	140
4	Су жыю колонкаларынан су куллану белән бәйле йортлар	40

Тышкы янғын сүндерүгә су тоту нормасы һәм торак пунктта бер үк вакытта янғыннар саны СП 31.13330.2012, шулай ук эчке һәм тышкы янғын сүндерү системаларын проектлау буенча кулланма нигезендә, П70.0010.09-90 катлаулы булмаган объектларны проектлау буенча кулланма нигезендә кабул ителгән. Халык 50 кешедән ким булганда янғын сүндерү каралмаган.

Урамнарда һәм яшел утыртмаларга су тоту нормасы, уртак предприятие нигезендә, 30.13330.2020 кабул ителгән һәм 1 кешегә 70 л/тәүлек тәшкит итә.

Гамәлдәге хәлгә исәпләүләр нәтижәләре, генераль планы гамәлгә ашыруның барлык срокларына 4.12.2 нче таблицада бирелгән.

4.12.2 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл җирлеге халкы тарафыннан су куллану буенча исәп-хисап, м3/тәүлек

№ т/б	Җирлек составына керә торган торак пункт исеме	Торак йортларны төзекләндерү дәрәжәсе Халык саны Уртача тәүлеклек чыгым, м3/тәүлек				Су куллануның уртача тәүлеклек чыгымнары, Qср	Тәүлеккә суны иң күп су куллануның исәп-хисап чыгымнары, Qmax	Билгелән мөгән чыгымнар	Поли в	Янгын сүндерү	Барлыгы
		Эчке суүткәргеч, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин итү белән җиһазландырылган биналар	Җирлек су жыю җылыткычлар белән өйләр	Ваннасыз өйләр	Су колонкаларыннан су куллану белән бәйлә йортлар						
Гамәлдәге нигезләмә											
1	Килди авылы	-	-	219 30,66	-	30,66	36,79	4,60	15,33	54,0	110,72
2	Федяево авылы	-	-	18 2,52	-	2,52	3,02	0,38	1,26	0	4,66
3	Уланово авылы	-	-	89 12,46	-	12,46	14,95	1,87	6,23	54,0	77,05
4	Харино авылы	-	-	70 9,8	-	9,8	11,76	1,47	4,9	54,0	72,13
Генераль планы гамәлгә ашыруның беренче чираты (2031 ел).											

1	Килди авылы	-	-	217 30,3 8	-	30,38	36,46	4,56	15,19	54	110,20
2	Федяево авылы	-	-	16 2,24	-	2,24	2,69	0,34	1,12	0	4,14
3	Уланово авылы	-	-	90 12,6	-	12,6	15,12	1,89	6,3	54	77,31
4	Харино авылы	-	-	69 9,66	-	9,66	11,59	1,45	4,83	54	71,87
Генераль планы гамәлгә ашыруның хисап срогы (2046 ел)											
1	Килди авылы	-	-	213 29,8 2	-	29,82	35,78	4,47	14,91	54	109,17
2	Федяево авылы	-	-	13 1,82	-	1,82	2,18	0,27	0,91	0	3,37
3	Уланово авылы	-	-	88 12,3 2	-	12,32	14,78	1,85	6,16	54	76,79
4	Харино авылы	-	-	66 9,24	-	9,24	11,09	1,39	4,62	54	71,09

Проект тәкъдиме

Яңа жир кишәрлекләре бүлеп бирүгә, торак биналарны төзекләндерүне яхшыртуга, шулай ук халыкның санитар-гигиена шартларын яхшырту максатларында түбәндәге чаралар каралган:

Беренче чиратта (2031 елга кадәр) һәм хисап срогына (2046г га кадәр):

- Килди авылында, Уланово авылында, Харино авылындагы тузу хәленә бәйлә рәвештә өч су жыю манарасын сүтеп кору һәм төзү;

Килди авылында, Уланово авылында, Харино авылында торак төзелешенә бәйлә рәвештә заманча технологияләр нигезендә заманча материаллардан торбалар кулланып су белән тәэмин итүнең яңа челтәрләрен төзү;

Уланово авылына су белән тәэмин итү челтәрләрен тузу белән бәйлә рәвештә алыштыру;

суүткәргеч челтәрләрендә аварияләр һәм агулар барлыкка килүне кисәтү һәм югалтулар күләмен киметү өчен, көйләү арматурасын һәм суүткәргеч челтәрләрен үз вакытында алыштырырга кирәк.. көйләү арматурасы су үткәргечнең авария хәлендәге участокларын локальләштерү һәм авария-торгызу эшләрен башкарганда кулланучыларның иң аз санын сүндерү өчен кирәк;

су башняларын һәм артезиан скважиналарын исәпкә алу приборлары белән жиһазлау, диспетчерлаштыру системасын гамәлгә кертү;

кулланучылар тарафыннан суны рациональ тоту һәм су белән тәэмин итү системасында су сыйфатына мониторинг системасын камилләштерү буенча контрольне көчәйтү.

Генераль план белән искергән һәм нәтижәсез технологияләрне файдаланудан баш тартуға һәм заманча инновацион технологияләр кертеп, иң яхшы файдалана алырлык технологияләр принципларына күчүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Канализация.

Исәп-хисап чыгымнары

Торак пунктларның канализация системасын проектлаганда торак һәм жәмәгать биналарынан көнкүреш суларын исәпләп чыгару буенча уртача тәүлеклек чагыштырмача су куллануны, территорияләргә су сибүгә һәм яшел утыртмаларга су тотуны исәпкә алмыйча гына кабул итәргә кирәк.

Су бүлеп бирү нормалары 4.12.3 нче таблицада бирелгән.

4.12.3 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге территориясендә тотылган су нормасы

№ т/б	Торак йортларны төзекләндерү дәрәжәсе	q _{жп} /сут
1	Эчке суүткәргеч, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин итү белән жиһазландырылган биналар	250

№ т/б	Торак йортларны төзеклөндөрү дәрәжәсе	q _ж л/сут
2	Жирле су жылыткычлар белән дә шулай ук	190
3	Шулай ук ваннасыз	140
4	Су жыю колонкаларыннан су куллану белән бәйле йортлар	25

Гамәлдәге хәлгә исәпләүләр нәтижәләре, генераль планы гамәлгә ашыруның барлык срокларына 4.12.4 нче таблицادا бирелгән.

4.12.4 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлегендә халык тарафыннан исәп-хисап су бүлү, м3/тәүлек

№ т/б	Жирлек составын а керә торган торак пункт исеме	Торак йортларны төзекләндерү дәрәжәсе				Су куллануны ң уртача тәүлеклек чыгымнар ы, Qср	Тәүлеккә суны иң күп су куллануны ң исәп-хисап чыгымнар ы, Qmax	Билгеләнмәгән чыгымнар	Барлыгы
		Халык саны	Уртача тәүлеклек чыгым, м3/тәүлек	Эчке суүткәргеч, канализация, үзәкләштерелгән кайнар су белән тәэмин итү белән жиһазландырылган биналар	Жирле су жылыткычлар белән өйләр				
Гамәлдәге нигезләмә									
1	Килди авылы	-	-	219 30,66	-	30,66	36,79	1,53	38,33
2	Федяево авылы	-	-	18 2,52	-	2,52	3,02	0,13	3,15
3	Уланово авылы	-	-	89 12,46	-	12,46	14,95	0,62	15,58
4	Харино авылы	-	-	70 9,8	-	9,8	11,76	0,49	12,25
Генераль планы гамәлгә ашыруның беренче чираты (2031 ел).									
1	Килди авылы	-	-	217 30,38	-	30,38	36,46	1,52	37,98
2	Федяево авылы	-	-	16 2,24	-	2,24	2,69	0,11	2,80
3	Уланово авылы	-	-	90 12,6	-	12,6	15,12	0,63	15,75
4	Харино авылы	-	-	69 9,66	-	9,66	11,59	0,48	12,08
Генераль планы гамәлгә ашыруның хисап срогы (2046 ел)									

1	Килди авылы	-	-	213 29,82	-	29,82	35,78	1,49	37,28
2	Федяево авылы	-	-	13 1,82	-	1,82	2,18	0,09	2,28
3	Уланово авылы	-	-	88 12,32	-	12,32	14,78	0,62	15,40
4	Харино авылы	-	-	66 9,24	-	9,24	11,09	0,46	11,55

Проект тәкъдиме

Торак төзелеше өчен яңа жиір кишәрлекләре бүлеп бирүгә, торак биналарны төзекләндерүне яхшыртуға, шулай ук халыкның санитар-гигиена шартларын яхшырту максатларында түбәндәге чаралар каралган:

Беренче чиратта (2031 елга кадәр) һәм хисап срогына (2046г га кадәр):

төзелеш тыгызлығы түбән булу һәм рельефның катлаулылығы аркасында йорт яны жиір кишәрлекләре булган шәхси йортларда яшәүче авыл жиірлеге халкы өчен канализациянең автоном системасын төзү.

Канализациянең автоном системасы агып төшүче суларны өйдән чыгарудан жыюны, аларны чистартыр өчен автоном корылмаларга илтүне, агып төшүче суларны муниципаль районда булган чистарту корылмаларына чыгаруны тәэмин итәргә тиеш.

Автономияле чистарту корылмаларын йорт биләмәләре территориясендә яки берничә бина өчен аерым чистарту корылмалары итеп (кагыйдә буларак, социаль-көнкүреш хезмәт күрсәтү объектлары) урнаштыру тәкъдим ителә.

Мондый сулар чистартылган суларның сыйфатын гамәлдәге нормативларга туры китереп, заводның төрле модификацияләрендә көнкүреш стокларын биологик һәм тирән чистарту жайланмалары (канализация объектыннан агып төшү күләменә карап, 1 алып 20 м³/тәүлеккә) чистарту тәкъдим ителә. Чистартылган суларны ультратавыш блокларында урнаштыруда зарарсызландыру белән биологик чистарту жайланмаларында чистарту технологиясе агып төшүче суны денитрификацияләү һәм дефосфацияләү процессларын күздә тотарга тиеш.

Чистартылган агып төшүче суларның туплау ешлығы чистартылган агып төшүче суларны агызу режимнары һәм аларның алдагы кирәк-яракларга (полив яки янгын сүндерүгә) тотылуы арасындагы пикларны жайга салу өчен кирәк.

Чистартылган агып төшүче сулар санын торак пункт территориясендә урнашкан утар янындагы кишәрлекләргә яисә яшел үсентеләргә кабат су сибү, эре мөгезле терлекләр фермаларының житештерү ихтыяжларына күчерү исәбенә киметергә мөмкин, бу исә суның гомуми кулланылышын киметүгә китерәчәк.

Рециклинг технологияләрен үстерү һәм агып төшүче суларны кабат куллану су агымнарында һәм сулыкларда суның сыйфатын яхшыртуға, шулай ук елга һәм күлләр бассейннарында тулаем экологик торышны яхшыртуға, шулай ук су алу һәм агынты сулар белән пычраткыч матдәләр ташлауны киметү хисабына су ресурстарын экономияләүгә ярдәм итәчәк.

Үзәкләштерелгән, шулай ук канализациянең автоном системасын эшләгәндә, үзәкнең ил һәм Россиягә керә торган чит ил жиһазлары номенклатурасын, шулай ук агып төшүче суларны чистарту буенча ИТС 10-2019 иң яхшы технологияләре буенча белешмәлекне исәпкә алырга кирәк. Технологияләрне дәрәс сайлау һәм рациональ файдалану локаль системаларның ышанычлы һәм нәтижәле эшен тәэмин итәчәк.

Генераль план белән искергән һәм нәтижәсез технологияләрне файдаланудан баш тартуға һәм заманча инновацион технологияләр кертәп, иң яхшы файдалана алырлык технологияләр принципларына күчүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Өске агымны оештыру

Планлаштырылган территорияне төзекләндерү, аның гомуми һәм санитария шартларын яхшырту максатларында проектта өстән-өстән агып төшүне оештыру һәм су агызу челтәрләрен урнаштыру күздә тотыла.

Беренче чиратта, проект белән яңгыр канализацияләре челтәренең ачык челтәре тәкъдим ителә. Ул катлаулы һәм кыйммәтле корылмаларны таләп итми торган иң гади система булып тора.

Авыл жирлегенең бөтен территориясендә, юлның ике ягында - торак пунктларда ачык лотоклар (кюветлар) буенча эшләр башкарыла.

Канау һәм кювет кисеменең төре һәм зурлыгы гидравлик исәпләү нигезендә билгеләнә. Аларның тирәнлегә 1,2 м дан артмаска тиеш. Кювет ярларының әйләнеше 1:1.5 Кюветлар буенча озынча уклоннар 0,003 (0.3%) дип билгеләләр.

Су үткәргеч лотокларның нигез тирәнлеген, озынлыгын һәм урнашу урынын юллар проектлаганда аерым эш проекты итеп билгеләргә.

Юлдан тимер-бетон торбалар һәм лотоклар буйлап кюветтан су агызырга кирәк. Аларның диаметрын, озынлыгын, тайпылышын эш проекты стадиясендә билгеләргә.

Су бассейнын саклауга һәм суның сыйфатына карата таләпләренең югары булуын исәпкә алып, торак пунктлар территориясеннән пычранган өске суларны чыгаруны, тиешле чистартылганнан соң, чистарту корылмалары аша су жыю жайланмалары аша башкарырга тәкъдим ителә.

Исәп-хисап срогына, территорияне төзекләндерү арткан очракта, проект тарафыннан ябык типтагы су агымы челтәре тәкъдим ителә. Ул иң камил һәм территорияләренә төзекләндерү таләпләренә җавап бирә. Жир асты су үткәргеч торбалар - коллекторлар челтәреннән тора, жир өсте суларын яңгыр сулары белән туендыру коелары аша кабул итеп һәм жыелган суларны су агымы челтәренә юнәлтә.

Яңгыр канализациясе челтәре (ябык тип) үтеп йөрү, түбә һәм мәйданнарда атмосфера суларын чыгару өчен билгеләнгән.

Торак пунктларның авыл территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган кишәрлекләрдән жир өсте сулары аларны сулыкларга ташлау алдыннан локаль чистарту корылмаларында яисә яңгыр канализациясе челтәрендә чистартылырга тиеш. Чистарту корылмаларына өске катлауның пычранган өлеше биреләргә тиеш, ул яңгырлар яуган, кар капламы эрегән һәм юл капламнары юылган чорда барлыкка килә.

Яңгырның аеруча интенсив өлешенә һәм иң күп агып төшә торган карлы суларга караган пик чыгымнар су өстенә чистартылмаган килеш төшә.

Чистарту корылмалары алдында аккумуляцияләү сыйдырышлыгын булдырырга кирәк. Су үткәрү линиясе буенча шартлыча-чиста яңгыр сулары агып төшә, сулар чистартылган сулар белән бергә, техник шартлар нигезендә, су кабул итү бүлмәсенә агып төшә.

Аккумуляцияле яңгыр агымын 1-2 тәүлек агызып торалар. Шулар ук вакытта 80-90%ка үлчәнгән матдәләр һәм ХПК күләме кимүенә ирешелә. Чистартылган суның күләме 1-2 тәүлек эчендә кабул ителә.

Зур территорияләрдән (сәнәгать предприятиеләре, склад хужалыклары, автохужалыклар һ.б.) өске агым сулары, шулай ук авыл территорияләрендә урнашкан аеруча пычранган кишәрлекләрдән (бензоаправка станцияләре, автомашиналар

стоянкалары, зур автобус станцияләре һ.б.) аларны сулыкларга ташлау алдыннан локаль яки куак чистарту корылмаларында яки яңгыр канализациясе челтәрендә чистартылырга тиеш.

Яңгыр канализациясе коллекторлары буенча чистарту корылмаларына шартлы-чиста сулар килә ала, аларны поселок яңгыр канализациясе челтәренә ташларга рөхсәт ителә:

- житештерү шартлы-чиста сулары;
- чистартуны таләп итми торган конденсацион җайланмалар һәм житештерү аппаратурасын суытудан;
- грунт (дренаж) сулары;
- локаль чистарту корылмаларында аларны чистартканнан соң, автомашиналар юздан су.

Өлеге суларның составын СанПиН 2.1.3684-21 «Шәһәр һәм авыл җирлекләре территорияләрен тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм халыкны эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарына, житештерү, жәмәгать биналарын эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм үткөрүгә санитар-эпидемиологик таләпләр канәгатьләндерергә һәм аларны чыгару Дәүләт санитария күзәтчелеге органнары тарафыннан расланьрга тиеш.

Бер һәм ике катлы төзелгән территорияләрдән яңгыр суларын агызу ачык су үткәргеч җайланмаларны (урам лоткалары, юл кюветлары, су үткәргеч канаулар) куллану юлы белән проектлана, күперләр яки торбалар урамнар, юллар һәм тротуарлар белән кисешкән урында торбалар яки торбалар салу юлы белән проектлана. Лотокларның алга таба тайпылышы 0,003 дән дә ким булырга тиеш түгел.

Яңгыр кабул итү коелары юлның озакка сузылган участкаларында (күтәрелү) юллар лотоклары буйлап, юл чатларында һәм җир өсте сулары кушылдыгы ягыннан жәяүле кичүләрдә, түбән урыннарда, түбән төшү урыннарында, өске сулары агып тормаган ишегалды һәм парк территорияләрендә юллар лотоклары буйлап урнаша. Төп коллектор булган ботаклар белән яңгыр сулары берләшә.

Су үткөрү коллекторының диаметры эш проекты стадиясендә исәпләү белән билгеләнергә тиеш.

Су асты коллекторларына нигез салуның нормаль тирәнлеге 2-3 м, чикле 5-6 м.

Яңгыр суларын алдан чистартканнан соң, су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зонасыннан читтә урнашкан су кабул итү бүлмәләренә озатырга тиеш.

Суүсемнәрнең ябык челтәре борт ташлары белән әйләндереп алынган юллар буенча төзелеш зонасында, һәм зур булмаган уклонлы территорияләрдә - 0,004 тән дә ким булмаган урыннарда, майданнарда, ачык типтагы су үткәргечне куллану уңайлырак булмаган жәмәгать биналары урнашкан урыннарда күздә тотыла.

Су объектларына агып төшә торган агып төшүче суларны чистарту дәрәжәсе СанПиН 2.1.3684-21 «Шәһәр һәм авыл җирлекләре территорияләрен тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм халыкны эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак биналарына, житештерү, иҗтимагый биналарны эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны

оештыруга һәм үткәругә санитар-эпидемиологик таләпләр»гә җавап бирергә тиеш. Техник максатларда, ашламалар һәм башка максатлар өчен зарарсызландырылган явым-төшемнәрне куллану өчен шартлыча чиста яңгыр суларын файдалану мөмкинлеген ачыкларга кирәк.

Чистарту корылмалары тибы һәм су бүлөп бирү системалары схемасы эш проектлары стадиясендә эшләнәргә тиеш.

Биналар, корылмалар төзөгәндә, асфальт юллар һәм тротуарлар салганда, спорт майданчыклары төзөгәндә, ял зоналарында жир өсте суларын филтрлау күләме кими һәм территорияләрдән чыгарыла торган су күләме артачак.

Өске суларны бүлөп чыгару буенча барлык чараларны катгый уздыру таләп ителә.

Алга таба, өске катлауны бүлөп бирү чараларының һәркайсы, территориянең инженер-геологик һәм гидрологик өйрәнелүен һәм проект чишелешләре вариантларын техник-икътисадый чагыштыруны исәпкә алып, мөстәкыйль проект рәвешендә эшләнәргә тиеш.

Авыл жирлеген тулысынча төзекләндерү өчен коммуналь-көнкүреш һәм жир өсте суларын агызу схемасы проектын эшләү тәкъдим ителә.

Су бүлөп чыгару схемасы су бүлөп бирү системасы буенча кабул ителгән карарларга нигезләнеп эшләнә һәм инженер корылмалары комплексын кабул итү, транспортировка, чистарту һәм чыгару өчен сайлап алу һәм урнаштыру, аларны сулыкта чистарту һәм чыгару, аннары авыл хужалыгында һәм сәнәгаттә файдалану өчен тапшыру буенча конкрет техник һәм икътисадый нигезләнгән карар булып тора.

Территорияне санитар чистарту

1 кешегә калдыклар туплау нормалары 2016 елның 12 декабрәндәге 922 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары буенча кабул ителә:

- каты коммуналь калдыклар - 0,27 т/ел - индивидуаль торак йортлар, 0,205 т/ел - күпфатирлы йортлар;

- эре габаритлы калдыклар - 0,079 т/ел - индивидуаль торак йортлар, 0,071 т/ел - күпфатирлы йортлар.

Авыл жирлеге территориясендә ТКО күләме, исәп-хисап чорларына 4.12.5 нче таблицада китерелгән.

4.12.5 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге территориясендә каты коммуналь калдыклар күләме, т/ ел

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Ел башына генераль план проектын эшләү гамәлгә ашырыла торган гамәлдәге нигезләмә					Беренче чират					Исәп-хисап чоры				
		ТКО	КГО	Барлығы халыктан	Барлығы юр. затлардан	Барлығы	ТКО	КГО	Барлығы халыктан	Барлығы юр. затлардан	Барлығы	ТКО	КГО	Барлығы халыктан	Барлығы юр. затлардан	Барлығы
1	Килди авылы	52,12	16,43	68,55	3,43	71,97	64,08	18,75	82,83	4,14	86,97	66,77	19,54	86,30	4,32	90,62
2	Федяево авылы	4,28	1,35	5,63	0,28	5,92	4,72	1,38	6,11	0,31	6,41	4,08	1,19	5,27	0,26	5,53
3	Уланово авылы	21,18	6,68	27,86	1,39	29,25	26,58	7,78	34,35	1,72	36,07	27,58	8,07	35,66	1,78	37,44
4	Харино авылы	16,66	5,25	21,91	1,10	23,01	20,38	5,96	26,34	1,32	27,65	20,69	6,05	26,74	1,34	28,08
Барлығы жирлек		94,25	29,7	123,95	6,2	130,15	115,76	33,87	149,62	7,48	157,11	119,12	34,85	153,97	7,7	161,67

№ т/б	Жирлек составына керә	Ел башына генераль план проектын эшләү гамәлгә ашырыла торган гамәлдәге нигезләмә	Беренче чират					Исәп-хисап чоры							
буенча															

Махсус техника (ә нәкъ менә транспорт һәм жыючы чүп ташу машиналарын) саны төбәк операторы һәм территорияне санитар чистарту схемасы белән билгеләнә.

Коммуналь калдыкларның тәүлеклек туплануын, аларны чыгару (тәүлек саен) һәм контейнерның сыйдырышлылыгын исәпкә алып (1,1 м3) ("Территорияне санитар чистарту һәм торак урыннарын жыештыру" белешмәлеге (Мәскәү, 1990г). Контейнерлар саны 4.12.6 таблицада бирелгән.

4.12.6 нчы таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге составына керүче торак пунктлар территориясендә урнаштырырга планлаштырыла торган контейнерлар саны, берәмлек

Исеме	Контейнерлар саны, шт	
	Беренче чират	Исәп-хисап вакыты
Килди авылы	3	3
Федяево авылы	1	1
Уланово авылы	2	2
Харино авылы	1	1
Авыл жирлеге буенча барысы	7	7

Шулай итеп, Килди авыл жирлеге территориясендә исәп-хисап срогына да ККК өчен контейнерлар саны 7 данә төшкел итәргә тиеш, контейнерларның 50%ы сортларга аерырга тиешле ТКО калдыклары өчен (икенчел чимал) кулланырга тәкъдим ителгән шарт белән. Куркыныч ККК (яктырту җайланмалары, терекөмеш, батарея һәм аккумуляторлары (автомобильдән тыш) булган электр лампалары, терекөмешле градусниклар, куллану үзенчәлекләрен югалткан терекөмешле градусниклар) махсус билгеләнгән контейнерларга (кызгылт сары төстәге) әйләнә-тирә мохиткә зыян китерми торган, вандалга каршы башкаруда тупланырга тиеш.

Контейнер майданчыкларын урнаштыру урыннары торак территорияләрдә ККны жыю, вакытлыча саклау буенча тәкъдимнәрне исәпкә алып территорияне санитар чистарту схемасы белән төгәлләштерелә ("Санитар чистарту һәм торак урыннарын жыештыру" белешмәлеге (Мәскәү, 1990г).

Халыкның санитар-гигиена шартларын яхшырту һәм авыл жирлеге территориясенә экологик иминлеген тәэмин итү максатларында түбәндәге чаралар каралган:

авыл жирлеге территориясен планлы-даими санитар чистарту;
КККны аерым (дуаль) жыюны оештыру;

ТКО жыю өчен су үткәрми торган контейнерлар урнаштыру белән каты өслекле махсус майданчыклар оештыру;

каты өслекле һәм эре габаритлы калдыкларны жыю һәм саклау өчен калдыкларны жиимерүгә комачаулаучы махсус майданчыклар оештыру;

Югары Ослан муниципаль районында барлыкка килгән каты коммуналь калдыкларны жирлэргә һәм утильләштерү (калдыклар белән эш итү өлкәсендә территориаль схема нигезендә, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә, Татарстан Республикасы (раслаулар). Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2018 елның 13 мартындагы 149 номерлы карары белән;

көнкүреш шартларында кулланыла торган энергия саклаучы лампалар кабул итү буенча кабул итү пункты оештыру һәм аларны агулы югары класслы калдыкларны утильләштерү урыннарына чыгару;

паяла савыт, паяла ватыклары, макулатура, металл банкалар, металл ватыклары, пластик шешәләр, кижә-мамык чүпрәк-чапрак, автомобиль шиннары кабул итү буенча кабул итү пункты оештыру;

санитар-эпидемиологик һәм табигатьне саклау законнарының заманча таләпләре нигезендә кар жыю өчен махсус майданчыклар оештыру;

табигатьне саклау һәм санитар-эпидемиологик законнар таләпләре нигезендә тирес (тизәк) туплануның вакытлы урыннарын төзекләндерү;

урамнан жир катлымын, изоляцияләүче катлам буларак куллану өчен, ККК полигонына илтү.

Жылылык белән тәэмин итү

Проект карары

Индивидуаль торак төзелешен жылыту өчен ягулыкның төп төре табигый газны күздә тоту.

Утар төзелешен жылылык белән тәэмин итү бер контурлы яки ике контурлы жылылык генераторларыннан (көнкүреш газ казаннарыннан) тормышка ашырылырга тәкъдим ителә.

Проект тарафыннан искергән һәм нәтижәсез технологияләрне файдаланудан баш тартуға һәм иң яхшы файдалана алырлык технологияләр принципнарына күчүгә һәм заманча инновацион технологияләр кертүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Газ белән тәэмин итү

Газның хисап чыгымнары

Планлаштырылган карарлар нигезендә халыкны газ белән тәэмин итүне күздә тотарга кирәк - (хужалык-көнкүреш һәм коммуналь ихтыяжлар).

Халыкның хужалык-көнкүреш һәм коммуналь-көнкүреш ихтыяжлары өчен газ чыгымнары газ куллануның 42-101-2003 п.3.12 п. нигезендә газ янганда төзекләндерү дәрәжәсенә бәйле рәвештә 34 МДж/м³ (8000 ккал/м³) билгеләнгән:

- газ жылыткычларыннан кайнар су белән тәэмин иткәндә - елына 300 м³;

- кайнар су белән тәэмин итүнең төрле төрләре булмаганда - 180 м³/ел (авыл жирлегендә 220).

Хужалык-көнкүрөш һәм житештерү ихтыяжларына 0,1 МПа (760 мм.рт.ст.) газ басымының 0,1 С булганда, газның максималъ исәп-хисап тоту чыгымнарын түбәндөгө формула буенча еллык чыгым өлөшө итеп билгеләргә кирәк:

$$V_{hmax} = V_y * K_{hmax};$$

Анда: K_{hmax} - сәгатьлек максимум коэффициенты (2,3,4 нче таблица 42-101-2003 ел)

- Еллык газ тотылу, м3/ел

Гомуми булмаган характердагы көнкүрөш хезмәтә күрсәтү предприятиеләре ихтыяжларына газ чыгымнары торак йортларга газ суммар чыгымының 5% күләмендә кабул ителгән.

Халыкның коммуналь-көнкүрөш ихтыяжларына газга ихтыяж беренче чиратта (2031г) һәм исәп-хисап срогына (2046г) 4.12.8 нче таблицада бирелгән.

4.12.8 нче таблица

Килди авыл жирлеге халкының коммуналь-көнкүрөш ихтыяжлары өчен газга ихтыяж, мең нм3/ел

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Газның еллык чыгымы		
		Ел башына булган гамәлдәге хәл	I чират (2031 ел)	Хисап срогы (2046 ел)
1	Килди авылы	48,18	47,74	46,86
2	Федяево авылы	3,96	3,52	2,86
3	Уланово авылы	19,58	19,8	19,36
4	Харино авылы	15,4	15,18	14,52
Авыл жирлеге буенча барысы		87,12	86,24	83,6

Гамәлдәге һәм проекланган сәнәгать предприятиеләренең газга ихтыяжын предприятиеләр проектлары нигезендә билгеләргә кирәк.

Проект карары

Проект газлаштырылган барлык объектларны тотрыклы газ белән тәэмин итүгә мөмкинлек бирә торган газүткәргечләрнең гамәлдәге системасын максималъ файдалану күздә тотыла.

"Газ бүлү һәм газ куллану челтәрләренең куркынычсызлык кагыйдәләре" таләпләре нигезендә корыч газүткәргечләр өчен техник диагностика эксплуатациягә кертелгәннән соң 40 ел узгач үткәреләргә тиеш.

Газүткөргөчлөрнөң техник торышы турында диагноз кую һәм аларны алга таба куллану ресурсын билгеләү буенча мәгълүматлар булмау сәбәпле, техник чишелешләрдә гамәлдәге газүткөргөчләрне максималь саклау һәм куллану күздә тотыла.

Торак-коммуналь секторны газ белән тәэмин итү ГРП яки ШРП дан соң түбән басымлы газүткөргөчләр системасыннан каралган.

Килди авылында, Федяево авылы, Уланово авылы, Харино авылы яңа территорияләр төзелә, шуңа күрә проект тарафыннан тәкъдим ителә:

Беренче чиратта хисап срогы да (2046 елга кадәр).

- гамәлдәге ГРПтан, ШРП дан Килди авылына, Федяево авылы, Уланово авылы, Харино авылына кадәр түбән басым газүткөргөчләре сузу.

Яңа ГРП, ШРП төзү чараларының генераль планы каралмаган, чөнки гамәлдәге АГРС һәм ГРПШ халыкның хисап чорына кадәр норматив ихтыяжын тулысынча канәгатьләндерәчәк.

Проект тарафыннан искергән һәм нәтижәсез технологияләрне файдаланудан баш тартуға һәм иң яхшы файдалана алырлык технологияләр принципларына күчүгә һәм заманча инновацион технологияләр кертүгә юнәлдерелгән оештыру чаралары тәкъдим ителә.

Электр белән тәэмин итү

Электр йөкләнешләрен исәпләү

Килди авыл җирлегенәң генераль планы буенча электр йөкләнеше ике срукта билгеләнде:

- беренче чират - 2031 ел;

- исәп-хисап срогы - 2046 ел.

Хужалык-көнкүреш һәм коммуналь ихтыяжларның электр йөкләнешен исәпләү РД нигезендә бер кешегә электр куллану нормалары буенча 34.20.185-94 (изм. 1999) «Шәһәр электр челтәрләрен проектлау инструментлары» буенча башкарылган.

Коммуналь-көнкүреш секторының еллык электр куллану РД нигезендә 34.20.185-94, 2.4.4 нче табл. "Коммуналь-көнкүреш кулланучыларының электр энергиясен тотуның зур күрсәткечләре һәм электр йөкләнешенең максимумын куллану сәгәтләренең еллык саны".

Урланган күрсәткечләр электр куллануны торак һәм ижтимагый биналар, коммуналь-көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре, транспорт хезмәте күрсәтү объектлары, тышкы яктырту белән күз алдында тота. Бу мәгълүматлар торак биналарда кондиционерлар, электр жылыткычлары һәм электр жылыткычлары куллануны исәпкә алмый.

Коммуналь-көнкүреш секторының исәп-хисап куәте РД 34.20.185-94 нигезендә, 2.4.3 табл. "Аерым исәпләү-коммуналь-көнкүреш йөкләнешенең зур күрсәткечләренә ирешкән" ("кече" шәһәрләренәң категорияләре, табигый газдагы плиталар белән). Таблицада китерелгән күрсәткечләр торак һәм ижтимагый биналарның (административ, уку, фәнни, дөвалау, сәүдә, тамаша кылу, спорт), коммуналь предприятиеләрнең, транспорт хезмәте күрсәтү объектларының (автомобильләренә саклау өчен гаражларның һәм ачык майданчыкларның), тышкы яктылыкның

йөкләнешен исәпкә ала. Шулай ук таблицада, кагыйдә буларак, поселок бүлү чөлтөрләре буенча тукланучы төрле вак сәнәгать кулланучылары исәпкә алынган.

Предприятиеләрнең электр йөкләнешен исәпләүне әлеге предприятиеләрне электр белән тәмин итү проектлары яисә тиешле аналоглар буенча башкарырга кирәк.

4.12.9 нчы таблица

Килди авыл җирлеге территориясендә урнашкан коммуналь-көнкүреш секторының һәм вак сәнәгать предприятиеләренең елына электр куллануы

№ т/б	Җирлек составына керә торган торак пункт исеме	Еллык электр куллану, мең кВт.ч/год		
		Башлангыч ел	Беренче чират 2031 ел	2014 елның хисап срогы
1	Килди авылы	475,23	470,89	462,21
2	Федяево авылы	39,06	34,72	28,21
3	Уланово авылы	193,13	195,3	190,96
4	Харино авылы	151,9	149,73	143,22
Барлығы җирлек буенча		859,32	850,64	824,6

4.12.10 нчы таблица

Килди авыл җирлеге, кВт территориясендә урнашкан коммуналь-көнкүреш секторының һәм вак сәнәгать предприятиеләренең исәп-хисап куәте

№ т/б	Җирлек составына керә торган торак пункт исеме	Исәп-хисап куәте, кВт		
		Башлангыч ел	Беренче чират 2031 ел	2014 елның хисап срогы
1	Килди авылы	90,21	107,12	107,23
2	Федяево авылы	5,91	10,80	10,79
3	Уланово авылы	48,44	75,47	75,37

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Исәп-хисап куәте, кВт		
		Башлангыч ел	Беренче чират 2031 ел	2014 елның хисап срогы
4	Харино авылы	33,98	61,02	61,06
Барлығы жирлек буенча		178,65	254,38	254,04

4.12.11 нче таблица

Килди авыл жирлегә, кВА территориясендә урнашкан коммуналь-көнкүреш секторының һәм вак сәнәгать предприятиеләренең трансформатор куәте

№ т/б	Жирлек составына керә торган торак пункт исеме	Исәп-хисап куәте		
		Ел башына булган гамәлдәге хәл	Беренче чират 2031 ел	2014 елның хисап срогы
1	Килди авылы	95,97	113,96	114,08
2	Федяево авылы	6,29	11,49	11,48
3	Уланово авылы	51,54	80,28	80,18
4	Харино авылы	36,15	64,91	64,96
Барлығы жирлек буенча		190,05	270,61	270,26

Коммуналь-көнкүреш секторының сроклары (I чират һәм исәп-хисап срогы) буенча электр куллануны, куәтен һәм трансформатор куәтен күрсәттеләр, шулай ук электр куллануны беренче чиратта һәм исәп-хисап чорына киметтеләр, халыкның кимүен исәпкә алып, 4.12.12 нче таблицада китерелде.

4.12.12 нче таблица

Килди авыл жирлегенең коммуналь-көнкүреш секторының электр куллану куэте һәм трансформатор куэте күрсәткечләре

№ т/б	Үлчәү берәмлеге	Чыгыш ел	Беренче чират 2031 ел	2014 елның хисап срогы	2046 елга үсеш башлангыч елны тәшкил итә	
1	Еллык электр куллану	мең кВт *час/год	859,32	850,64	824,6	-34,72
2	Исәп-хисап куэте	кВт	178,65	254,38	254,04	75,39
3	Трансформатор куэте	кВА	190,05	270,61	270,26	-0,35

Проект карары

Исәп-хисапка таянып, без авыл жирлегендә электр куллануның еллык электр куллануы кимүгә ия, шуңа күрә жирлекне электр белән тәмин итүнең гамәлдәге схемасын файдалану мөмкинлеге бар.

Килди авыл жирлегенең торак пунктларында яңа территорияләр төзелү сәбәпле, проект тәкъдим ителә:

Беренче чиратта хисап срогы да (2046 елга кадәр) тәкъдим ителә:

- 10 һәм 0,4 кВ көчәнешле (энергияне сак тоту технологияләрен гамәлгә кертп) электр тапшыру линияләрен яңа торак йортларга һәм ижтимагый-эшлекле билгеләнештәге объектларга кадәр төзү (кирәк булганда);

- электр линияләренең терәкләрен физик яктан тузган саен алмаштыру;

- трансформатор подстанцияләрен һәм 10/0,4 кВ трансформаторларын алмаштыру (реконструкцияләү), эксплуатацияләүнең норматив срогын хезмәт иткән һәм гамәлдәге норматив-техник таләпләргә җавап бирми торган трансформатор подстанцияләрен һәм трансформаторларын алмаштыру (реконструкцияләү), чөнки капитал ремонтка чыгымнар чагыштырмача, хәтта реконструкцияләү чыгымнарыннан артып китә. Трансформаторларны артык норматив сроклы эксплуатацияләү эчке элементларның техник характеристикаларын үзгәртүгә китерә һәм нәтижә буларак югалтуның 5-7% ка артуына китерә. Моннан тыш, кулланучылар куэте арту нәтижәсендә трансформаторларның бер өлеше куәтләре буенча йөкләнеш белән эшли, бу 0,38-10 кВ челтәрендәге киеренкелекнең кимүенә һәм электр энергиясен югалтуга китерә;

- урамнарны яктырту линияләрен төзү һәм реконструкцияләү.

Электр челтәре хужалыгы объектларының яңа төзелеше күләмнәре һәм корылмага һәм реконструкциягә планлаштырыла торган объектларның характеристикалары, 10 һәм 0,4 кВ линияләрен трассировкалары, гамәлдәге челтәрнең фаразлана торган йөкләнешеннән һәм урнашу урынына, техник параметрларыннан чыгып билгеләнәчәк һәм проектлауның алдагы стадияләрендә төгәлләштерелергә тиеш. Заманча таләпләргә туры китереп, электр челтәрләренә тәкъдим ителә:

ВЛны тиз эшли торган ВЧ саклау белән тәэмин итү;

Поданцияләренә механикалаштыру;

Торак пунктларның бүлү челтәрендә электр энергиясен исәпкә алуның автоматлаштырылган системаларын монтажлау. Барлык кулланучылар электр энергиясен исәпкә алу приборлары белән тәэмин ителергә тиеш. Электр энергиясен объектив һәм нәтижәле исәпкә алу проблемаларының берсе - искергән исәпкә алу приборларын югары дәрәжәдә ялгышлык белән эксплуатацияләү. Бу шарт электр энергиясен коммерциячел исәпкә алуның автоматлаштырылган системасын кертүне сизелерлек кыенлаштыра;

Энергияне сак тоту технологияләрен куллану һәм реактив куәтне компенсацияләү.

Өзтоклы челтәрләр

Телефонизация

Гомуми файдаланудагы телефон челтәрен үстерү өлеге элемент төренә заявкаларны канәгатьләндерүнең 100% шартларыннан алып барылырга тиеш.

Телефонизацияне авыл жирлеге территориясендә гамәлдә булган АТСтан тормышка ашыру планлаштырыла. Телефон элементсен үстерү заманча цифрлы жиһазлар базасында гамәлдәге телефон челтәрен реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә юнәлдереләчәк.

Проект белән тәкъдим ителә:

- Килди авылында заманча цифрлы технологияләренә кулланып, гамәлдәге АТСта 39 номерга куәтне арттырып реконструкцияләү;

- заманча цифрлы технологияләрдән файдаланып, АТСны модернизацияләү. АТСның аналог жиһазларын, мөмкин булганча, оптик-жөпселле сызыкча корылмалардан файдаланып, цифрлы станциягә күчерү;

- оптик-жөпселле элемент, кәрәзле элемент, IP-телефония, Internet челтәре үсеше;

- линияле элемент корылмалары төзү;

- спутник элементсен һәм цифрлы телерадиотапшыруларны да кертәп, элемент чаралары өлкәсендә яңа технологик казанышлар кертү.

Кабельле телефон каналын торак һәм ижтимагый төзелеш объектларына кадәр төзү «Таттелеком» ГАҖ көче белән гамәлгә ашыру тәкъдим ителә. Кабельле канализация төзелеше күзәтү жайланмалары куелган асбоцемент торбалардан тәкъдим ителә.

Муниципаль берәмлектә колачлау зонасын киңәйтү өчен GSM стандартының өстәмә база станцияләрен урнаштыру тәкъдим ителә.

Авыл җирлегенең торак районы өчен гаилә кору коэффициенты - 3,5 кеше. Көнкүреш-көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләре ихтыяжларын исәпкә алмау коэффициенты 1,25 тәшкил итә.

Яңа төзелгән территориядә телефон йөкләнешенең бүленеше 4.12.13 нче таблицادا китерелгән.

4.12.13 нче таблица

Килди авыл җирлегенең яңа төзелгән территориясенә телефон йөкләнешен бүлү

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Телефоннар саны		
		Гамәлдәге нигезләмә	Беренче чират	Исәп-хисап чоры
1	Проектлана торган торак төзелешенә телефон йөкләнеше	-	33	33
2	Көнкүреш хезмәте күрсәтү предприятиеләренә телефон йөкләнеше	-	8	8
3	Телефоннарның гомуми саны	-	41	41

Радиофикация

Авыл җирлеген радиофикацияләү өчен радиосигнал бирүне тәэмин итүче радиоузел төзелешен һәм гамәлдәге һәм проектлана торган торакны һәм социаль-мәдәни көнкүреш объектларын тоташтырып, су бие радиолиниясе буенча бүлү фидерлары төзүне карарга кирәк.

Телевидение

Татарстан Республикасында DVB-T цифрлы эфир тапшырулары стандартыннан файдаланып, цифрлы эфир-кабельле телевидение челтәре булдырылды. Транспорт челтәре сыйфатында «ВолгаТелеком» ААҖ зона җепселле-оптик челтәре кулланыла.

Цифрлы телевидение челтәре аналог челтәрләр алдында өстенлекләргә ия, тапшырыла торган программалар саны буенча да (кимендә 10), сурәтне, тавышны тапшыру, ТВ сигналлар кабул итү сыйфаты буенча да. Бу кабул итүне бер дециметрлы антеннага кимендә 10 программа кабул итәргә мөмкинлек бирә, аналог тапшыргычлар белән чагыштырганда кечерәк куәткә тапшыргычларны файдаланырга, шулай ук телетапшырулар челтәрләрен компьютер челтәрләре челтәрләре белән тоташтыру мөмкинлеген тәэмин итә.

Проектлана торган объектларны урнаштырганда һәм планлаштырыла торган чараларны гамәлгә ашырганда табигатьне саклау законнары һәм санитария нормалары таләпләре үтәлергә тиеш, шул исәптән:

- Россия Федерациясе Су кодексының 2006 елның 03 июнендәге 74-ФЗ номерлы таләпләре гомуми файдалану өчен билгеләнгән һәм төзелергә тиеш булмаган гомуми файдаланудагы су объектларының (яр бие полосасының) яр бие линиясе буйлап жир полосасын үтәү өлешендә, жир өсте су объектларының су саклау зоналарында урнашкан объектларны (яки проектлана торган) жиһазлау өлешендә, шул исәптән ИЖС, авыл хужалыгы объектлары һәм социаль-көнкүреш билгеләнешендәге объектлар өчен кишәрлекләр урнаштырганда, су объектларын пычранудан, чүплөнүдән, ләмләүдән һәм сулыкларны саегудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар (ст.65) төзү өлешендә, су басу зоналары чикләрендә тискәре йогынтыны булдырмый калу максатларында капитал төзелеш объектларын төзүне тыю өлешендә (Су кодексының 2.1 п., 2.67 п). Кирәк булган очракта, гидрологик режимны һәм жирлек территориясендә булган буаларның гидравлик бәйләнеше булуны исәпкә алып, су объектларын өйрәнү һәм яр сызыкларын, су объектларының (буаларның) чикләрен билгеләү чараларын Россия Федерациясе милкендәге башка сулыклар яисә башка су объектлары булган буаларны гидравлик бәйләнеш булмауны исәпкә алып үткәргә тәкъдим ителә;

- Россия Федерациясе Жир кодексының 25.10.2001 № 136ФЗ таләпләрен Су кодексы нигезендә билгеләнгән яр бие полосасы чикләрендә ЗУны хосусыйлаштыруны тыю өлешендә (27 ст.);

- Россия Федерациясе Урман кодексының 04.12.2006 № 200-ФЗ таләпләре, яшел утыртмаларны мөмкин кадәр күбрәк саклап калу өлешендә;

- калдыкларны урнаштыруга карата «Житештерү һәм куллану калдыклары турында» 1998 елның 24 июнендәге 89-ФЗ номерлы Федераль законның 12 статьясы таләпләре;

- «Жир асты байлыктары турында» 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы РФ Кануны таләпләре;

- «Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексына һәм Россия Федерациясенә аерым закон актларына үзгәрешләр керту турында» 2018 елның 03 августындагы 342-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре;

- СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 «Санитар яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» һәм Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2018 елның 03 мартындагы 222 номерлы карары белән расланган санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану һәм санитар-яклау зоналарын билгеләү кагыйдәләре, шул исәптән ИЖС өчен кишәрлекләр, социаль һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары (мәктәпләр, балалар бакчалары, хастаханәләр, ачык типтагы спорт объектлары) урнашканда;

- СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары (ЗСО)» таләпләре;

- 2.1.5.1059-01 «Жир асты суларын пычранудан саклауга карата гигиеник таләпләр»;

- жирләрне бер категориядән икенчесенә күчерү процедурасы таләпләре, шул исәптән «Жирләрне яисә жир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында» 2004 елның 21 декабрдәге 172-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре;

- Шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрдәге 1071 номерлы карары белән расланган) һәм 2018 елгы «Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар»;

- Кагыйдәләр жыелмасының 4.4.14 п. таләпләре 4.130.2013 "Янгынга каршы көрәш системалары. Яклау объектларында янгын таралуны чикләү. Күләмле-планлаштырылган һәм конструктив карарларга карата таләпләр» кагыйдәләр жыелмасы;

- линия корылмаларының саклау зоналарын үтәү: элемент линияләре, электр линияләре, суүткәргеч линияләре, элемент һәм торба үткәргечләр кабеле, автомобиль юлларының санитар аермалары.

Территорияне инженерлык әзерләүне үстерү чаралары

Өлеге бүлектә территорияне инженерлык әзерләү чаралары буенча гомуми тәкъдимнәр бирелгән. Гамәлдә билгеле бер участка хас конкрет проблемалардан чыгып эш итәргә кирәк. Капиталь төзелеш объектларын төзегәндә территориянең геологик шартларын, грунтларның током составын һәм физик үзлекләрен бәяләү, грунтларның эрозия тотрыклылыгын, грунт суларының ятуын билгеләү максатында инженер-геологик тикшеренүләр үткөрү мәжбүри. Шулай ук шундый ук инженер-геологик шартларда төзелешнең булган тәҗрибәсен кулланырга кирәк. Территориянең рельефын оештыруның ахыргы варианты, йөкләнеше һәм йогынтыны, инженерлык чараларына эксплуатацияләү чыгымнарын һәм аларның максатчанлыгын күздә тотып торган жир участогын эксплуатацияләүне катлауландыра торган кирәкмәгән табигать процессларының интенсивлыгыннан чыгып сайлана.

Эрозиягә каршы, ишелүгә каршы чаралар

Килди авыл жирлегендә чокыр-чокыр челтәре үсеш алган, елга үзәннәре террасалары һәм чокыр битләрен агроурманмелиорация юлы белән ныгытырга мөмкин. СП 116.13330.2012 нигезендә, күпеллек үләннәрне башка ярдәмчел саклану чараларынан башка чөчү тау битләрендә (откосаларда) 35°гә кадәр текә, ә зуррак текә булганда (45°гә кадәр) - сүтелә торган материаллар белән яисә яшел габионнар һәм биоматлар кулланып чөчү рөхсәт ителә.

Икътисади максатчанлык булганда грунт хәрәкәте процессларын кисәтү һәм тотрыкландыру өчен, аңа таләп ителгән крутизна бирү, склонны терраслау, су бүлү (тау канаулары) террасларында урнаштыру, тотрыксыз грунтларны бетерү яки алыштыру юлы белән, рациональ профил барлыкка китерү чараларына мөрәҗәгать итәргә мөмкин.

Сөзәклек рельефы үзгәрү мөмкин булмаганда, тотып торы корылмаларын алдан әзерләргә кирәк.

Карстка каршы чаралар

Карст процеслары торак пунктлар территорияләренә, авыл хужалыгы жирләренә кагылмый.

Кирәкле очракта, карст чокырлары белән көрәшү өчен 8.3 п. СП. 116.13330 карстка каршы түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

- планлаштыру чаралары (функциональ зоналарның махсус компокасы, карстокуркынычлы участокларны карап чыгу һәм аларга яшел утыртмалар урнаштыру мөмкин булган планировка структурасын эшләгәндә магистраль урамнарны һәм челтәрләргә трассировкалау; территорияләргә төзелешнең карст үсешенә техноген йогынтыдан инженерлык яклавын эшләү; I - II тотрыклылыгы категорияләргә кергән (СП 116.13330 кушымтасы), шулай ук уңышсызлыктар барлыкка килүнең азрак интенсивлыгы (ешлыгы) булган участоклардан чытпә, әмма аларның диаметрлары 20 м дан артык булган (А тотрыклылыгы категориясе)биналарның һәм корылмаларның урнашуы;

- су саклау һәм фильтрационга каршы чаралар (жир өслеген жентекләп вертикаль планлаштыру, төзелеш килә торган участоклар чикләреннән суларны агызу белән ышанычлы яңгыр канализациясе ясау, сәнәгать һәм хужалык-көнкүреш суларын агызу белән көрәш чаралары, бигрәк тә агрессив, төзелеш чорында казаннарда һәм майданчыктарда жир өсте суларының туплануына юл куймау, гидроизоляция эшләргә сыйфатын кырыс контрольдә тоту, жир асты суларын агызу күләмнәрен чикләү);

- технологик чаралар (технологик жиһазларның һәм коммуникацияләргә ышанычлылыгын арттыру, аларны кабатлау, коммуникацияләрдә һәм алардан чытпә булган басымны тикшереп тору, авария участкаларын вакытында сүндерү мөмкинлеген тәэмин итү һ.б.);

- эксплуатацияләү чаралары (жир өслегенә килеп чыгуын һәм биналарның һәм корылмаларның деформацияләнгән мониторинглау, геодезик контроль, карст күренешләрен, жир асты суларының торышын һәм химик составын күзәтү, биналарның, корылмаларның һәм аларның конструктив элементларының торышын периодик төзелеш тикшерүе, рөхсәт ителмәгән карст деформацияләргә барлыкка килү очрагына автоматлаштырылган сигнализация системасы).

Өске катлауны оештыру гамәлләре

Сулыктардан су чыгаруны ачык сулыктарга һәм елгаларга, шулай ук ерымнар тальвагына, «Канализация СП 32.13330.2018 СНиП 2.04.03-85 Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» (Россия Төзелеш Министрлыгының 25.12.2018 № 860/пр, 23.12.2019) эрозиягә каршы жайланмаларны һәм авыруларга һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерүнең башка төрләргә мөжбүри гамәлгә ашырганда һәм чистарту буенча таләпләргә үтәп күздә тотарга кирәк.

Су басудан, саклау чаралары

Жирлек территориясендә су басу процеслары күзәтелми. Су басудан көнбатышка таба Харино ав. һәм Килди авылыннан көньяктарак плотиналар төзелгән.

Сейсмик куркыныч

Биналар һәм корылмалар төзегәндә сейсмик куркыныч дәрәжәсен исәпкә алырга кирәк, корылмалар һәм корылмаларның конструкцияләрен һәм нигезләрен исәпләү 14.13330.2018 (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән), СП 20.13330.2016 (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш.

Табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары, гражданнар оборонасы чаралары исемлеге

«Гражданнар оборонасы буенча чаралар, табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү буенча чаралар исемлеге» пункты ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Гадәттән тыш хәлләрдә иминлек. Территориаль планлаштыру документларын эшләгәндә Гражданнар оборонасы чараларын, табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чараларын нигезләү һәм исәпкә алу тәртибе», СП 165.1325800.2014, «Гражданнар оборонасы буенча инженер-техник чаралар»(үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән), Гражданнар оборонасы һәм территорияләргә гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә, шулай ук Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр Министрлыгының 10.02.2022 ел № 512(алга таба – ТР ГХМ) биргән башлангыч мәгълүматлар һәм таләпләр нигезендә башка норматив документлар нигезендә эшләнә.

Территорияне кыскача тасвирлау

Геоморфологик яктан караганда, Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлеге территориясе Иделнең көнбатыш өлешендә, күбесенчә Зоя елгасы кушылдыгы булган Сулица елгасы бассейнында урнашкан (югары Идел бассейны Куйбышев сусаклагычына кадәр).

Табигать шартларының тулырак тасвирламасы генераль план проектын нигезләү материалларының «Әйләнә-тирә мохитне саклау» аңлатма язуында китерелгән.

Авыл җирлегенә Татарстан Республикасының башка җирлекләре һәм районнары белән транспорт элементсе хәзерге вакытта федераль әһәмияткә ия Казан - Буа - Ульяновск автомобиль юлы (ЗОУИТ 16.15.2.85); IV категорияле: Уланово - Каратун төбәк юлы белән тормышка ашырыла .

Килди авыл җирлегендә халыкны эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү максатларында өч скважина һәм бер чишмә кулланыла.

Харино, Федяево, Кильдеево, Уланово торак пунктларына газ үткәргеч аша газ бүлү пунктларына кадәр (ГРП) кадәр бирелә. Алга таба урта һәм түбән басым челтәрләре буенча газ турыдан-туры кулланучыга бирелә. Югары басымлы газүткәргечләр биналарга һәм корылмаларга кадәр минималь ераклык саклаган җирлек территориясе буйлап салынган.

Килди авыл җирлегенә торак пунктларын электр белән тәэмин итү 10 кВ электр тапшыру линиясе аша гамәлгә ашырыла. Җирлек территориясеннән транзит булып 110кВ Мәйдан-Макыл электр үткәргече линиясе тора.

Территорияне табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча гамәлдәге чаралар, гражданның оборонасы чаралары

Территория һәм оешмаларны гражданның оборонасы буенча төркемнәргә (булган хәлгә) кертү

ТР Гадәттән тыш хәлләр Министрлығы мәғлүматы буенча, гражданның оборонасы буенча төркемнәргә проектлана торган территория кағылмый.

Күчерү (гамәлдәге хәл)

Башка районга халык эвакуациясе каралмаган.

Халыкны инженер яктан яклау (гамәлдәге хәл)

Шәхси участокларда иң гади яшеренү (баз) бар.

Инженерлык инфраструктурасы (гамәлдәге хәл)

Су белән тәмин итү

Килди авыл җирлегендә Харино, Килди, Уланово торак пунктлары суүткәргеч челтәрләр белән тәмин ителгән.

Хәзерге вакытта скважиналардан су алу мөмкинлеге күләме эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүреш ихтыяжлары өчен суга ихтыяжы каплай. Скважиналар декадасы шулай ук кирәк булган очракта су жыю җайланмасы күләмен арттырырга мөмкинлек бирә.

Җирлекнең барлык торак пунктларында үзәкләштерелгән су агымы юк.

Газ белән тәмин итү

Авыл җирлегендә газүткәргеч-отвод уза, АГРС бар, аннан газ бүлү пунктларына (ГРП) кадәр торак пунктларны табиғый газ белән тәмин итүче бүлү газүткәргечләре китә. Алга таба түбән басым челтәрләре буенча газ турыдан-туры кулланучыга килә. Югары басымлы газүткәргечләр биналарга һәм корылмаларга кадәр минималь ераклык саклаган җирлек территориясе буйлап салынган.

Электр белән тәмин итү

Килди авыл җирлегенең торак пунктларын электр белән тәмин итү 10 кВ электр тапшыру линиясе аша гамәлгә ашырыла.

Гражданның оборонасы буенча хәбәр итү системасы (гамәлдәге хәл)

Килди торак пунктында халыкка гадәттән тыш хәлләр турында хәбәр итү һәм халыкка хәбәр итү объекты сыйфатында мәчеттә урнаштырылган тавыш көчәйтүчедән файдаланалар.

Потенциаль куркыныч объектлар, куркыныч җитештерү объектлары һәм мөмкин булган куркыныч зоналары (гамәлдәге урыны)

"Халыкны һәм территорияләргә табиғый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында" 1994 елның 21 декабрендәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) нигезендә потенциал куркыныч

объект - ул югары дәрәжәдәге җаваплылык биналары һәм корылмалары урнашкан объект, йә берьюлы биш меңнән артык кеше булырга мөмкин объект.

2009 елның 30 декабрендәге 384-ФЗ номерлы Федераль закон (02.07.2013 ред.) "Биналарның һәм корылмаларның куркынычсызлыгы турында Техник регламент" нигезендә, югары дәрәжәдәге биналарга һәм корылмаларга Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә аеруча куркыныч, техник яктан катлаулы яисә уникаль объектларга кертелгән, алар арасында куркынычлылык дәрәжәсендәге I һәм II класслы куркыныч җитештерү объектлары бүлеп бирелә, алар арасында куркыныч матдәләр кулланыла, эшкәртелә, төзелә, саклана, транспортлана, юк ителә, юкка чыгарыла торган биналар һәм корылмалар керә (РФ Шәһәр төзелеше кодексының 48 ст. 11 нче пункты).

Жирлек территориясендә «Куркыныч җитештерү объектларының сәнәгать иминлеге турында» 1997 елның 21 июлендәге 116-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - №116-ФЗ) белән билгеләнгән куркыныч җитештерү объектлары урнашкан. Шартлату куркынычы булган объектларга 0,005 Мпа югарырак басымлы газүткәргечләр керә, алар, №116-ФЗ 2 кушымтасының 4 пункты нигезендә, III куркыныч классына ия.

Һәлакәتلәре гадәттән тыш хәлләр зоналары барлыкка килүгә китерергә мөмкин Килди авыл җирлеге территориясендә потенциал куркыныч объектларга газ белән тәмин итү авылара чөлтәре карый.

Авыл җирлеге территориясендә 2 биотермик чокыр урнашкан.

Территорияне һәм халыкны куркыныч табигый процесслардан (гамәлдәге халәттән) яклау

Жирлек территориясендә киң таралган процесс булып сөзәклек һәм чокыр эрозиясе тора, ул Чангара (кушылдыклар) һәм Сөлчә (кушылдыклар белән) елгаларына туры килә.

Янғын куркынычсызлыгын тәмин итү системасы (гамәлдәге хәл)

Авыл җирлегендә үз янғын сүндерү бүлеге юк, янғын сүндерү машинасы башка авыл җирлегеннән килә.

Янғынга каршы тышкы су белән тәмин итү чыганакларына янғын гидрантлары һәм су башнясы керә, ул 10 минутлык янғынга каршы су запасын саклый.

СП 31.13330.2012 нигезендә, шулай ук П70.0010.09-90 катлаулы булмаган объектларында эчке һәм тышкы янғын сүндерү системаларын проектлау буенча Пособие нигезендә, тышкы янғын сүндерүгә су тоту нормасы һәр торак пункт өчен 5 л/с тәшкил итә (1000 кешедән азрак халкы булган торак пунктта 1 тапкыр янғыннар саны). Эчке янғын сүндерүгә суның хисап чыгышы 2,5 л/с. Янғынны сүндерү озынлыгы - 3 сәгать.

Территориянең тотрыклы эшләвен арттыру, хәрби вакытта һәм техноген һәм табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрдә халыкны саклау һәм тормыш белән тәмин итү буенча тәкъдимнәр

Территория һәм оешмаларны гражданныр оборонасы буенча төркемнәргә кертү (тәкъдим ителә торган чаралар)

Территориянең гражданныр оборонасы буенча категориясе булмау сәбәпле, гамәлдәге производство объектларының тотрыклылыгын арттыру чараларын эшләү таләп ителми.

Күчерү (тәкъдим ителә торган чаралар)

Гражданныр оборонасы буенча төркемнәргә кертелмәгән торак пунктлар территорияләре өчен ГОСТ Р 22.2.10-2016 ел, 6.2.2 п. нигезендә, эвакуацияләнергә һәм имин районга жиберелергә тиешле халык санын исәпләү таләп ителми.

Халыкны инженер яктан яклау (тәкъдим ителә торган чаралар)

Килди авыл жирилеге куркынычсыз район булып тора.

Жирик территориясендә гражданныр оборонасының яклау корылмаларын тәзу таләп ителми.

Инженерлык инфраструктурасы (тәкъдим ителә торган чаралар)

Су белән тәэмин итү

Су куллану исәпләүләре буенча чыганақлардан мөмкин булган су алу күләмнәренә тәзәтмәләр кертергә кирәк. Кирәкле күләмнәргә ирешү насосларны көчлерәк су белән тәэмин итү чыганақлары санын арттыру юлы белән гамәлгә ашырылырга мөмкин. Кирәк булганда торак пунктларны су белән тәэмин итү схемасына яисә яңа проектка үзгәрешләр кертүне күздә тотарга кирәк.

скважиналарның яртысыннан да ким булмаган өлеше электр кабул итү жайланмаларын автоном резерв туклану чыганақларына тоташтырырга һәм насосларны күчмә электр станцияләренә тоташтыру жайланмаларына ия булырга тиеш.

Шулай ук 165.1325800.2014 "Гражданныр оборонасы буенча инженер-техник чаралар" таләпләренә ярашлы рәвештә, су алу корылмаларының бер төркеме сафтан чыккан очракта, калган корылмаларның куәте объектларның житештерү-техник ихтыяжларына, шулай ук тыныч вакытта халык саныннан чыгып, авария режимы буенча су бирүне тәэмин итәргә тиеш.

Радиоактив пычранудан һәм (яисә) су белән тәэмин итү объектларын электр энергиясе белән үзәкләштерелгән тәэмин итү шартларында су белән тәэмин итә торган имин зонада су белән тәэмин итүдән саклаучы суммар проект житештерүчәнлеге халыкның ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен житәрлек булырга тиеш, шул исәптән эвакуацияләнгән, шулай ук барлык милек рәвешендәге предприятиеләрдә, крестьян (фермер) һәм шәхси ярдәмче хужалықларда, эчәр суларда булган авыл хужалыгы хайваннары һәм кошлары; халык өчен - бер кешегә кимендә 25 л исәбенән; авыл хужалыгы хайваннары һәм кошлары өчен - Россия Авыл хужалыгы Министрлығы билгели торган нормалар буенча (п. 5.23 СП 165.1325800.2014).

Газ белән тәэмин итү

Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2000 елның 20 ноябрәндәге 878 номерлы карары белән расланган «газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре» нигезендә, 62.13330.2011 СПДА 62.1330.2011 кушымта белән расланган биналарга һәм корылмаларга кадәр минималь ара һәм саклау зоналары режимын сакларга кирәк.

Авыл җирлеге территориясендә магистраль газүткәргечләр узду сәбәпле, газүткәргеч-үткәргечләр торак пунктлар, биналар, корылмалар чикләренә кадәр минималь ераклыктагы саклау зоналары һәм зоналары режимын СП 36.13330.2012 «СНиП 2.05.06-85* Магистраль торба үткәргечләр» һәм СП 284.1325800.2016 "Кагыйдәләр җыйнагы. Нефть һәм газ өчен промысел үткәргечләре. Проектлау һәм эшләр җитештерү кагыйдәләре" нигезендә сакларга кирәк.

Электр белән тәэмин итү

Проектлана торган территория граждандар оборонасы буенча төркемнәргә карамый, электр белән тәэмин итү системасын урнаштыруга махсус таләпләр юк.

Хәбәрләү системасы (тәкъдим ителә торган чаралар)

Хәбәрнең җирле системасы СП 165.1325800.2014 ел таләпләренә туры килергә тиеш.

Килди авыл җирлегенең торак пунктлары куркыныч табигать күренешләре турында халыкка экстрен хәбәр итү зонасына эләкмиләр. ("Халыкка экстрен хәбәр итү зоналары исемлеген раслау турында" андагы кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә турыдан-туры куркыныч янаучы тиз үсә торган куркыныч табигый күренешләр һәм техноген процесслар барлыкка килү куркынычы яңый торган территорияләр)" ТР Министрлар Кабинетының 21.11.2013 ел, № 899 карары нигезендә). Халыкка экстрен хәбәр итүнең комплексы системасын булдыру зарурлыгы (КСЭОН) алга таба куркыныч табигый һәм техноген процессларның тиешле территорияләре булу белән билгеләнәчәк.

Районның ЕДДС тоташтырып, 500 м га хәбәр итү радиусы булган РСУ-300 сөйләм сирена җайланмаларының эшкә яраклылыгын тәэмин итәргә кирәк. Сөйләм сирена җайланмасы эшен тәэмин итү өчен Интернет-кушылмалар яисә стационар телефон элементәсе булу кирәк.

РСУ урнаштыру график материалда күрсәтелгән.

Потенциаль куркыныч объектлар, куркыныч җитештерү объектлары һәм мөмкин булган зоналар (тәкъдим ителә торган чаралар)

Җирлек территориясе буйлап бара торган кечкенә бүлү газүткәргечләренең саклану зоналары һәм зоналары режимын үтәргә кирәк.

Территорияне һәм халыкны куркыныч табигый процесслардан саклау (тәкъдим ителә торган чаралар)

Авыл җирлегендә сөзәк эрозия үсеш алган, һәм аның белән көрәшү өчен, агроурманмелиорация юлы белән елга үзәннәренең һәм чокыр битләренең терраса битләрен тагын да ныгыту зарур. Чокырларның тар өлешен күмү дә мөмкин.

Территорияне табиғый характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чаралары жентекләбрәк Килди авыл жирлегенең генераль планын нигезләү материалларының аңлатма язуы “Территорияне инженерлык эзерләү чаралары” 4.13 пунктында каралган.

Куркыныч табиғый процессларны һәм күренешләрне инженер-геологик тикшеренүләр нәтижәләре буенча билгеләргә, инженер-геологик тикшеренүләр башкару мәжбүри.

Янғын куркынычсызлыгын тәмин итү системасы (тәкъдим ителә торган чаралар)

«Янғын куркынычсызлыгы турында» 21.12.1994 ел, №69-ФЗ Федераль законның 19 статьясы (22.12.2020 ел редакциясендә) нигезендә, авыл торак пунктлары чикләрендә беренчел янғын куркынычсызлыгы чараларын тәмин итү буенча жирлекләренәң жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә керә:

–янғыннан ирекле саклауны оештыру өчен шартлар тудыру, шулай ук гражданның янғын куркынычсызлыгын тәмин итүдә башка рәвешләрдә катнашуы өчен;

–авыл торак пунктларында һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә урнашкан тышкы су белән тәмин итү чыганакларынан елның теләсә кайсы вакытында су жыю өчен шартлар тудыру;

–янғынны сүндерүнең беренчел чаралары һәм янғынга каршы инвентарь белән гомуми файдалану территорияләрен жиһазлау;

–янғынга каршы дәүләт хезмәтенең халыкка һәм бүлекчәләренә янғын турында хәбәр итү чараларын оештыру һәм кабул итү;

–янғынны локальләштерү, янғынга каршы дәүләт хезмәте бүлекчәләре килеп житкәнче кешеләрне һәм мөлкәтне коткару чараларын күрү;

–жирлекләр һәм шәһәр округлары территорияләрен үстерү планнарына, схемаларына һәм программаларына янғын куркынычсызлыгын тәмин итү чараларын керту;

–янғын куркынычсызлыгы чаралары турында халыкка мәгълүмат житкерүдә, шул исәптән халык жыелышларын оештыру һәм уздыру юлы белән, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт хакимияте органнарына ярдәм күрсәтү;

–янғын куркынычы арткан очракта махсус янғынга каршы режим билгеләү.

Янғыннарны профилактикалау, аларның таралуын чикләү өчен, 22.07.2008 №123-ФЗ (2018 елның 27 декабрәндәге 123-ФЗ) “Янғын куркынычсызлыгы таләпләре турында техник регламент” (алга таба - №123-ФЗ) Федераль законның 63 ст. нигезендә янғын куркынычсызлыгы буенча беренчел чараларны гамәлгә ашырырга кирәк.

Бина һәм корылмалардан алып урманчылыктарга, газүткәргечләргә кадәр янғынга каршы араны сакларга кирәк.

4.14 СП 4.13130 пункты нигезендә «Янғынга каршы тору системалары. Яклау объектларында янғын таралуны чикләү. Күләмле-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр» 4.14 СП 4.13130 нигезендә, индивидуаль аз катлы торак төзелеше булган шәһәр торак пунктлары биналарынан, корылмаларынан, шулай ук

утар янындагы, бакча кишәрлекләрендәге торак йортлардан урман утыртмалары чикләренә кадәр 30 метрдан да ким булмаган ара булырга тиеш. Бакчадагы жир кишәрлекләрендә бакча йортларыннан һәм хужалык корылмаларыннан урманнарға кадәр ераклыктар кимендә 15 м булырга тиеш.

123-ФЗ 74 ст. нигезендә, жир асты газ үткәргечләренең күчәреннән торак пунктларга, аерым сәнәгать һәм авыл хужалыгы оешмаларына, биналарга һәм корылмаларга кадәр янгынга каршы ераклыктар «Техник жайга салу турында» Федераль закон нигезендә кабул ителгән техник регламентлар билгеләгән, бу объектлар өчен, эш басымы дәрәжәсенә, диаметрына, объектларның жаваплылык дәрәжәсенә карап, минималь таләпләргә туры килергә тиеш. Урман массивлары һәм яшел утыртмалары буенча уза торган кабельләр һәм һава элемент линияләре һәм радиофикация линияләре өчен чыбык-чабык линияләре һәм радиофикация линияләре алып баручы предприятиеләр көчә белән янғын ягыннан хәвефсез халәттә булырга тиеш.

Торак пунктларда һәр йортка янғын сүндерү техникасының подъезды тәэмин ителергә тиеш.

Янғын сүндерү максатларында пирсны сулык (су агымы) ярында төзекләндерүне күздә тотарга кирәк, анда суның тирәнлеген, кышкы чорда туңуны исәпкә алып, кимендә 1 метр тәшкит итә, янғын баклары (резервуарлары) жирлек территориясендә су запасын урнаштыруны күздә тотарга кирәк. Янғын сүндерү сулыктары сыйфатында буаларны кулланырга мөмкин. Су башняларын су алу жайланмалары белән жиһазландырырга.

Янғын гидрантларын урнаштыруны 8.13130 СП "Янғын саклау системасы. Янгынга каршы тышкы су белән тәэмин итү. Янғын куркынычсызлыгы таләпләре" нигезендә башкарырга кирәк. (Россия Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 30.03.2020 № 225 боерыгы белән расланган). Су үткәргеч челтәрдә янғын гидрантларын урнаштыру, янғын сүндерү жиңсәләре озынлыгын исәпкә алып, әлеге челтәр аша хезмәт күрсәтүче теләсә кайсы бинаның, корылманың яисә аның бер өлешенең янғынны сүндерүне тәэмин итәргә тиеш.

"Янғыннан ирекле саклау турында" 2011 елның 6 маендагы 100-ФЗ номерлы Федераль закон (22.02.2017 ел) нигезендә ирекле янғын сагы булдыруны күздә тотарга кирәк.

Коры үсемлекләренең януын профилактикалау буенча халык белән эш алып барылырга тиеш, чөнки ландшафт (табигый) янғыннарның 90 проценты кеше эшчәнлегенә яисә аның гамьсезлегенә бәйлә рәвештә барлыкка килә.

Жирле үзидарә органнары Урман кодексы нигезендә билгеләнгән үз вәкаләтләре чикләрендә гражданның урманнарда булуын һәм аларга транспорт чаралары керүен чикли, урманнарда янғын куркынычсызлыгын тәэмин итү максатларында федераль башкарма хакимиятнең вәкаләтле органы билгеләгән тәртиптә аерым эш төрләре уздыруны чикли.

Урман фонды урманнары чикләрендә янгынга каршы төзекләндерү буенча түбәндәге чаралар тәэмин ителергә тиеш:

- кисәтү чаралары буларак: стендлар, кисәтү аншлаубаумнары урнаштыру, гражданның ял итү зоналарын төзекләндерү;

- янгыннарның таралуын чикләү чаралары сыйфатында: минераллаштырылган полосаларны урнаштыру, аларны ел саен яңарту;

- янгынга каршы билгеләнгән юлларны реконструкцияләү, су белән тәэмин итү чыганаclarына керү юлларын төзү, янгын сүндерү сулыкларын урнаштыру;

- янгынга каршы жиһазлар сатып алу.

Авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә янгын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәүне тәэмин итүгә юнәлдерелгән түбәндәге чаралар гамәлгә ашырылырга тиеш:

- авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә, шулай ук агач-куак үсемлекләрендә корыган үләнне яндыруны, корыган һәм сарган калдыкларны яндыруны булдырмау;

- авыл хужалыгы житештерүе территориясенең чиста булуын, урман һәм торфлы массивларга якин булуын, аларны чүп-чардан һәм корыган агачлардан чистартуны.

ТЕХНИК-ИКЪТИСАДЫЙ КҮРСӘТКЕЧЛӘР

5.1 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлеге территориясеннән файдалану балансы

№ т/б	Территориянең исеме	Гамәлдәге нигезләмә		Исәп-хисап вакыты (2046 ел)	
		га	%	га	%
	Килди авыл җирлегенең гомуми майданы, шул исәптән:	8946,5452	100	8946,5452	100
1	Торак пунктлар территорияләре, шул исәптән:	216,1591	2,42	213,8272	2,39
1.1	Килди авылы	74,0356	0,83	72,8243	0,81
1.2	Федяево авылы	24,252	0,27	24,2499	0,27
1.3	Уланово авылы	71,4242	0,80	70,3057	0,79
1.4	Харино авылы	46,4473	0,52	46,4473	0,52
2	Житештерү зоналары, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы зоналары, шул исәптән:	37,5069	0,42	177,8899	1,99
2.1	- транспорт инфраструктурасы зонасы	34,953	0,39	102,066	1,14
2.2	- инженерлык инфраструктурасы зонасы	0,0009	0,00001	0,0009	0,00001
2.3	- житештерү зонасы	2,553	0,029	2,553	0,029
2.4	- инженерлык һәм транспорт инфраструктурасының	-	-	73,27	0,819

	житештерү зоналары				
3	Авыл хужалыгы куллану зонасы, шул исәптән:	6796,2548	75,97	6657,6552	74,42
3.1	- авыл хужалыгы жирләре зонасы	6776,5879	75,75	6643,9790	74,26
3.2	- авыл хужалыгы билгеләнешендәге житештерү зонасы	19,6669	0,22	13,67621	0,15
4	Урманнар зонасы	1866,4669	20,86	1864,8606	20,84
5	Махсус билгеләнештәге зоналар, шул исәптән:	0,3173	0,004	2,6471	0,030
5.1	- зиратлар зонасы	0,2382	0,003	2,568	0,029
5.2	- калдыкларны жыю һәм күмү зонасы	0,0791	0,001	0,0791	0,001
6	Акваторияләр зонасы	29,8402	0,33	29,6631	0,33
7	Башка зоналар	-	-	0,0021	0,00002

Авыл хужалыгы предприятиеләренең житештерү зонасын кыскарту (5,9907 га) авыл хужалыгы жирләре зонасын оештырганда кулланыла торган эре мөгезле терлекләр фермасы территориясенең бер өлешен рекультивацияләүгә бәйле.

5.2 нче таблица

Генераль план проектының төп техник-икътисадый күрсәткечләре

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират (2031 ел)	Исәп-хисап вакыты (2046 ел)
1.	Халык				
1.1	Даими халык саны-барлыгы, шул	кеше	396	392	380

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират (2031 ел)	Исәп-хисап вақыты (2046 ел)
	исәптән:				
	Килди авылы	кеше	219	217	213
	Федяево авылы	кеше	18	16	13
	Уланово авылы	кеше	89	90	88
	Харино авылы	кеше	70	69	66
1.2	Икенче торак төзүче халык саны - барлығы, шул исәптән	кеше	-	-	-
	Килди авылы	кеше	-	-	-
	Федяево авылы	кеше	-	-	-
	Уланово авылы	кеше	-	-	-
	Харино авылы	кеше	-	-	-
2.	Торак фонды				
2.1	Даими халык өчен торак фонды - барлығы, шул исәптән:	мең кв. м.	10,921	15,871	15,871
	Килди авылы	мең кв. м.	5,512	6,862	6,862
	Федяево авылы	мең кв. м.	0,361	0,661	0,661
	Уланово авылы	мең кв. м.	2,965	4,615	4,615
	Харино авылы	мең кв. м.	2,083	3,733	3,733
2.2	Халыкның торак фонды, икенче торак төзүче - барлығы, шул исәптән:	мең кв. м.	-	-	-
	Килди авылы	мең кв. м.	-	-	-
	Федяево авылы	мең кв. м.	-	-	-
	Уланово авылы	мең кв. м.	-	-	-

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират (2031 ел)	Исәп-хисап вақыты (2046 ел)
	Харино авылы	мең кв. м.	-	-	-
2.3	Даими халык өчен яңа торак төзелеше - барлыгы, шул исәптән.	мең кв. м.	-	4,95	-
	Килди авылы	мең кв. м.	-	1,35	-
	Федяево авылы	мең кв. м.	-	0,3	-
	Уланово авылы	мең кв. м.	-	1,65	-
	Харино авылы	мең кв. м.	-	1,65	-
2.4	Халык өчен икенче торак төзелеше - барлыгы шул исәптән.	мең кв. м.	-	-	-
	Килди авылы	мең кв. м.	-	-	-
	Федяево авылы	мең кв. м.	-	-	-
	Уланово авылы	мең кв. м.	-	-	-
	Харино авылы	мең кв. м.	-	-	-
3.	Халыкка социаль һәм мәдәни-көнүреш хезмәте күрсәтү объектлары				
3.1	Мәктәпкәчә белем бирү оешмалары, шул исәптән	урын	10	10	10
	- гамәлдәге саклана торган		-	10	10
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.2	Гомуми белем бирү оешмалары, шул исәптән	урын	-	-	-
	- гамәлдәге саклана торган		-	-	-
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.3	Балаларга өстәмә белем бирүне оештыру, шул исәптән	урын	0	2	2

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренч е чират (2031 ел)	Исәп-хисап вақыты (2046 ел)
	- гамәлдәге саклана торган		-	0	2
	- яңа төзелеш		-	2	-
3.4	Дәвалау-профилактика медицина оешмалары, шул исәптән	сменага килү -	30	30	30
	- гамәлдәге саклана торган		-	30	30
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.5	Мәдәният йортлары, авыл клублары, шул исәптән	урын	120	120	120
	- гамәлдәге саклана торган		-	120	120
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.6	Китапханәләр, шул исәптән	мең экз.	5,484	5,484	5,484
	- гамәлдәге саклана торган		-	5,484	5,484
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.7	Спорт заллары, шул исәптән	Идән майданы кв.м	-	-	-
	- гамәлдәге саклана торган		-	-	-
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.8	Яссы спорт корылмалары, шул исәптән.	объект	1	1	1
	- гамәлдәге саклана торган		-	1	1
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.9	Сәүдә предприятиеләре, шул исәптән	кв.м. торг.	119,9	119,9	119,9

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират (2031 ел)	Исәп-хисап вакыты (2046 ел)
	- гамәлдәге саклана торган		-	119,9	119,9
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.10	Көн күрешкә хезмәт күрсәтү предприятиеләре, шул исәптән	эш урыны	-	-	-
	- гамәлдәге саклана торган		-	-	-
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.11	Жәмәгать туклануы предприятиеләре, шул исәптән	утырту урыннары	-	-	-
	- гамәлдәге саклана торган		-	-	-
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.12	Элементә бүлекләре, шул исәптән	объект	1	1	1
	- гамәлдәге саклана торган		-	1	1
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.13	Отделениеләр, банк филиаллары, шул исәптән	объект	-	-	-
	- гамәлдәге саклана торган		-	-	-
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.14	Полиция, шул исәптән	объект	1	1	1
	- гамәлдәге саклана торган		-	1	1
	- яңа төзелеш		-	-	-
3.15	Ижтимагый уборные, шул исәптән	прибор	-	-	-

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират (2031 ел)	Исәп-хисап вақыты (2046 ел)
	- гамәлдәге саклана торган		-	-	-
	- яңа төзелеш		-	-	-
4.	Халыкка ритуаль хезмәт күрсәтү				
4.1	Зиратларның гомуми мәйданы	га	2,568	1,9785	1,9785
5.	Транспорт инфраструктурасы				
5.1	Гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының озынлыгы - барлыгы, шул исәптән:	км	23,37	27,36	27,36
5.1.1	Федераль әһәмияттәге	км	4,53	8,52	8,52
5.1.2	Төбәк яисә муниципальара әһәмияттәге	км	13,6	13,6	13,6
5.1.3	Жирле әһәмияттәге	км	5,24	5,24	5,24
6	Инженерлык инфраструктурасы				
6.1	Су белән тәэмин итү				
	- Су куллану	куб. м./тәүлеккә	264,56	263,52	260,42
6.2	Канализация				
	- агып төшүче суларның гомуми керүе	куб. м./тәүлеккә	69,31	68,61	66,51
6.3	Санитар чистарту				
	- ККК күләме	т/ел	94,25	115,76	119,12
	- ККК өчен контейнерлар	берәмлек	-	7	7

№ т/б	Күрсәткеч атамасы	Үлчәү берәмлеге	Башлангыч ел	Беренче чират (2031 ел)	Исәп-хисап вақыты (2046 ел)
6.4.	Жылылык белән тәэмин итү				
	- Котельныйларның гомуми саны	берәмлек	-	-	-
6.5.	Газ белән тәэмин итү				
	- Еллык газ тоту	елга	87,12	86,24	83,6
6.6.	Электр белән тәэмин итү				
	- еллык электр куллану	мең кВт.ч/ел	859,32	850,64	824,6
	- исәп-хисап куәте	кВт	178,65	254,38	254,04
	- трансформатор подстанцияләренең гомуми куәте	кВА	190,05	270,61	270,26
6.7.	Өзтөклү челтәрләр				
	- телефоннар саны	берәмлек	-	41	41

ФАЙДАЛАНЫЛГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ

Норматив-хокукий актлар

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 2004 елның 29 декабрэндәге 190-ФЗ номерлы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Россия Федерациясенәң 2001 елның 25 октябрэндәге 136-ФЗ номерлы жир кодексы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Су кодексы 3.06.2006 ел №74-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

4.12.2006 ел №200-ФЗ урман кодексы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Гражданлык кодексы 30.11.1994 ел. №51-ФЗ (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2014 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Россия Федерациясе халыкларының мәдәни мирас объектлары (тарих һәм мәдәният ядкарьләре) турында» 25.06.2002, № 73-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Жирләрне яисә жир кишәрлекләрен бер категориядән икенчесенә күчерү турында» 2014 елның 21 декабрэндәге 172-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Дәүләт һәм муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру турында» 2007 елның 21 декабрэндәге 178-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Дәүләт реестрлары белешмәләрендәге каршылыкларны бетерү һәм жир кишәрлегенәң билгеле бер жирләр категориясенә каравын билгеләү максатларында Россия Федерациясенәң аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турында» 2017 елның 29 июлендәге 280-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

22.07.2008 № 123-ФЗ “Янгын куркынычсызлыгы таләпләре турындагы техник регламент” (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Янгыннан ирекле саклау турында» 06.05.2011 № 100-ФЗ Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Житештерү объектларының сәнәгать иминлеге турында» 1997 елның 21 июлендәге 116-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Халыкны һәм территорияләренә табигий һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 1994 елның 21 декабрэндәге 68-ФЗ номерлы Федераль закон (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

30.12.2009 № 384-ФЗ “Биналар һәм корылмаларның иминлеге турында техник регламент” (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Ижтимагий инфраструктура, социаль хезмәт күрсәтүләр белән 2024 елга кадәр тәмин ителешнең социаль гарантияләре дәрәжәсен билгеләү турында» 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Эре янгыннарны сүндерү өчен көчләренә һәм чараларны жәлеп итү планын раслау, Татарстан Республикасы территориясендә һәлакәтләренәң гадәттән тыш хәлләрен бетерү турында» 2004 елның 11 октябрэндәге 447 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.

«Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2003 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Югары Ослан муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында» 2005 елның 31 гыйнварындагы 19-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Кагыйдәләр жыентыгы СП 42.13330.2016 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү " СНИПның актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89* (утв. РФ төзелеш һәм торак - коммуналь хужалык министрлыгының 2016 елның 30 декабрдәге 1034/пр номерлы боерыгы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары (Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрдәге 1071 номерлы карары белән расланган)(үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

СП 2.1.3678-20 «Оешмаларга, биналарны, корылмаларны, жиһазларны һәм транспортны эксплуатацияләүгә, шулай ук товарларны сатуны, эшләр башкаруны яисә хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы хужалык субъектлары эшчәнлеген шартларына санитар-эпидемиологик таләпләр» (РФ Баш санитар табибының 24.12.2020 № 44 карары белән расланган).

Кагыйдәләр жыелмасы 62.13330.2011 "Газ-спределитель системалары". СНИП 42-01-2002 актуаль редакциясе (РФ Төбәк үсеше Министрлыгының 27.12.2010 ел N 780 боерыгы нигезендә расланган). (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«Металл һәм полиэтилен торбалардан газ бүлү системаларын проектлау һәм төзү буенча гомуми нигезләмәләр» СП 42-101-2003.

СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе» - яңа редакция (РФ Баш дәүләт санитария табибының 2007 елның 25 сентябрдәге N 74 карары белән расланган). (2014 елның 25 апреленнән үзгәрешләр белән).

СП 30.13330.2020 "Эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү" (РФ Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгының 30.12.2020 № 920/пр боерыгы белән расланган).

СП 124.13330.2012 "Жылылык челтәрләре". СНИП 41-02-2003 актуаль редакциясе (РФ Төбәк үсеше министрлыгының 2012 елның 30 июнендәге 280 номерлы боерыгы белән расланган).

РД 34.20.185-94 "Шәһәр электр челтәрләрен проектлау инструкциясе".

СО 153-34.48.519-2002 «0,4-35 кВ көчәнеше һәм электр линияләрендә элементләрне оптика-линияләрен проектлау, төзү һәм эксплуатацияләү кагыйдәләре.

Россия Федерациясе Энергетика министрлыгының 2015 елның 23 июнендәге 380 номерлы «Электр энергиясен кулланучыларның аерым энергия кабул итүче жайланмалары (энергия кабул итүче жайланмалар төркемнәре) өчен актив һәм реактив куәтне куллану нисбәтен исәпләү тәртібе турында» боерыгы (Россия Юстиция министрлыгы тарафыннан 2015 елның 22 июлендәге 38151 номерлы теркәлгән).

«Каты коммуналь калдыкларны туплау нормативларын раслау турында» 2016 елның 12 декабрдәге 922 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Калдыклар, шул исәптән каты коммуналь калдыклар белән эш итү өлкәсендә Татарстан Республикасы территория схемасы (Министрлар Кабинетының 2018 елның 13 мартындагы 149 номерлы карары белән расланган) (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

2018 елның 14.13330.2018 "Сейсмик районнарда төзелеш" кагыйдәләре жыелмасы. СНИП II-7-81 актуаль редакциясе (РФ Төзелеш һәм торак-коммуналь

хужалыгы министрлыгының 2018 елның 24 маендагы 309/пр номерлы боерыгы белән расланды).

115.13330.2016 кагыйдәләр жыелмасы "Куркыныч табигый йогынты геофизикасы". СНИП 22-01-95 актуаль редакциясе (Россия Федерациясе Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгының 2016 елның 16 декабрдәгә 956/пр номерлы боерыгы белән расланды).

31.13330.2012 кагыйдәләр жыелмасы "Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар». СНИП 2.04.02-84 (РФ Төбәк үсеше министрлыгының 2011 елның 29 декабрдәгә 635/14 номерлы боерыгы белән расланган) актуаль редакциясе (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

П 70.0010.09-90 Эчке һәм тышкы янғын сүндерү системаларын проектлау буенча пособие гади булмаган объектлар.

116.13330.2012 кагыйдәләр жыелмасы "Территорияләрне, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженер яклау. Төп нигезләмәләр». СНИП 22-02-2003 актуаль редакциясе (РФ Төбәк үсеше министрлыгының 2012 елның 30 июндәгә 274 номерлы боерыгы белән расланган).

20.13330.2016 кагыйдәләр жыелмасы «Йөкләнешләр һәм йогынты». СНИП 2.01.07-85 актуаль редакциясе (РФ Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалыгы министрлыгының 2016 елның 3 декабрдәгә 891/пр номерлы боерыгы белән раслап) (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

ГОСТ 22.2.10-2016 «Гадәттән тыш хәлләрдә куркынычсызлык. Территориаль планлаштыру документларын эзерләгәндә гражданнар оборонасы чараларын, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә кисәтү чараларын нигезләү һәм исәпкә алу тәртибе». (Техник җайга салу һәм метрология буенча Федераль агентлыкның 2016 елның 29 июндәгә 727-ст номерлы боерыгы белән расланды).

165.1325800.2014 кагыйдәләр жыелмасы "Гражданнар оборонасы буенча инженер-техник чаралар". СНИП 2.01.51-90 (РФ Төзелеш һәм торак-коммуналь хужалык министрлыгының 2014 елның 12 ноябрдәгә 705/пр номерлы боерыгы белән расланган) актуаль редакциясе (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

4.13130.2013 кагыйдәләр жыелмасы "Янғынга каршы тору системалары. Яклау объектларында янғын таралуны чикләү. Күләмле-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр" (Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы эшләре, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижеләрен бетерү министрлыгының 2013 елның 24 апрелдәгә N 288 боерыгы белән расланган). (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Су басу куркынычы булган зоналарга элгүче Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлегә (Министрлар Кабинетының 2013 елның 29 августындагы 1625-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган). (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Аеруча кыйммәтле продуктив авыл хужалыгы җирләре исемлегә (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 23 декабрдәгә 3056-р номерлы күрсәтмәсе белән расланган). (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

ИТС 10-2019 Иң яхшы мөмкин булган технологияләр буенча мәгълүмати-техник белешмәлек. Җирлекләргә, шәһәр округларын үзәкләштерелгән су чыгару системаларын кулланып, агып төшүче суларны чистарту.

СанПиН 2.1.3684-21 «Шәһәр һәм авыл җирлекләре территорияләрен тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм халыкны эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарына, житештерү, ижтимагый биналарны эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм үткөрүгә санитар-эпидемиологик таләпләр» (Россия Федерациясе

Баш дәүләт санитария табибының 2021 елның 28 гыйнварындагы 3 номерлы карары белән расланган).

Халыкка (андагы кешеләрнең гомеренә һәм сәламәтлегенә турыдан-туры куркыныч янауы тиз үсүче табигать күренешләре һәм техноген процесслар барлыкка килү куркынычына дучар булган территорияләр) экстрен хәбәр итү зоналары исемлегенә (Министрлар Кабинетының 2013 елның 21 декабрендәге 899 номерлы карары белән расланган).

Федераль программалар

Россия Федерациясенең Хөкүмәтенен 2019 елның 13 февралендәге күрсәтмәсе белән расланган 2025 елга кадәр чорга Россия Федерациясенең пространстволы үсеш стратегиясенең N 207-р (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

РФ Президентының 2017 елның 13 маендагы 208 номерлы Указы белән расланган 2030 елга кадәр чорга Россия Федерациясенең икътисады куркынычсызлык стратегиясенең.

Россия Федерациясенең Хөкүмәтенен 19.03.2013 ел, № 384-р күрсәтмәсе белән расланган федераль транспорт (тимер юл, һава, диңгез, эчке су, торбаүткәргеч транспорт), федераль эһәмияттәге автомобиль юллары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) өлкәсендә Россия Федерациясенең территорияль планлаштыру схемасы.

Россия Федерациясенең Хөкүмәтенен 2016 елның 01 августындагы 1634-р номерлы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән) күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең энергетика өлкәсендә территорияль планлаштыру схемасы.

Россия Федерациясенең Хөкүмәтенен 2012 елның 28 декабрендәге 2607-р күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең сәламәтлек саклау өлкәсендә территорияль планлаштыру схемасы.

Россия Федерациясенең Хөкүмәтенен 2013 елның 26 февралендәге 247-р күрсәтмәсе белән расланган Россия Федерациясенең югары һөнәри белем өлкәсендә территорияль планлаштыру схемасы.

Республика программалары

«2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисады үстерү стратегиясен раслау турында» 2015 елның 17 июнендәге 40-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

«2030 елга кадәр Татарстан Республикасын социаль-икътисады үстерү стратегиясен гамәлгә ашыру чаралары планын раслау турында» 2015 елның 25 сентябрендәге 707 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

"2020 елга кадәр һәм 2030 елга кадәр чорга кластерлы якин килү нигезендә Татарстан Республикасының житештерү көчләрен үстерү һәм урнаштыру" программасы (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 22.10.2008 ел, №763 карары (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2015 елның 26 сентябрендәге 711 номерлы карары редакциясендә) -

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2011 елның 21 февралендәге 134 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән).

Муниципаль программалар

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Советының 2020 елның 21 октябрендәге 2-23 номерлы карары белән расланган Татарстан

Республикасы Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы.

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр план чорына Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының 14.09.2016нчы елның 14-136 номерлы карары белән расланган социаль-иқтисади үсеш стратегиясе.

Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлеге башкарма комитетының 03.07.2018нче елгы 13 нче карары белән расланган "2018-2030 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү" программасы .

Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлеге башкарма комитетының 03.11.2017ел карары белән расланган 2015-2030 елларга Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлегенең коммуналь инфраструктура системаларын комплекслы үстерү программасы.

Башка әдәбият

Татарстан Республикасы тарихи һәм мәдәни һәйкәлләр җыентыгы . - Т.І. - Административ районнар. - Казан: «Мастер Лайн», 1999 - 460 с.

ТР муниципаль берәмлекләренең торак пунктларында гамәлдәге мәдәният һәм сәнгать объектлары исемлеге, Татарстан Республикасының ачыкланган мәдәни мирас объектлары исемлеге, Татарстан Республикасының мәдәни мирас объекты билгеләренә ия булган, Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгы тарафыннан 2014 елның 12 апрелдә бирелгән объектлар исемлеге.

Татарстан Республикасында тарихи һәм мәдәни күчемсез һәйкәлләрне өйрәнү, саклау, реставрацияләү һәм куллану: Мәгълүмат җыентыгы. Үт. 2-3. Тарих һәм мәдәният һәйкәлләре. Тарихи-мәдәни территорияләр. Тарихи шәһәрләр - Казан: «Карпол», 2001 - 335 бит

“Торак урыннарын санитар чистарту һәм җыештыру” белешмәсе (Мәскәү, 1990 ел).

Фонд материаллары

Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлеге Башкарма комитеты биргән анкета мәгълүматлары.

КУШЫМТАЛАР

1 кушымта

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Килди авыл җирлегенең генераль планын эшләү турында №1013 08.10.2019 ел хаты.

2 кушымта

Гражданнар оборонасы, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү чаралары исемлеген эшләү өчен Исәпкә алу мәгълүматлары һәм таләпләр Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл җирлегенең генераль планы проекты составында 09.02.2022 ел №690/ТЗ-3-5 номерлы хат.

3 кушымта

Килди авыл җирлегенең зират чикләре буенча мәгълүмат бирү турында Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетының 28.03.2022ел №536-исх. хаты.

4 кушымта

Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитетының 29.04.2022 елгы №825-исх. җир участоклары категориясен үзгәртү турындагы хаты

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

с. Верхний Услон

КАРАР

О разработке Генерального плана
Кильдеевского сельского
поселения Верхнеуслонского
муниципального района
Республики Татарстан

Руководствуясь Градостроительным кодексом Российской Федерации, Федеральным законом от 06.10.2003 года № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации», Исполнительный комитет Верхнеуслонского муниципального района Республики Татарстан **ПОСТАНОВЛЯЕТ:**

1. Приступить к разработке Генерального плана Кильдеевского сельского поселения Верхнеуслонского муниципального района Республики Татарстан;
2. Разместить настоящее постановление на официальном сайте Верхнеуслонского муниципального района, на официальном портале правовой информации Республики Татарстан, на информационных стендах Кильдеевского сельского поселения.
3. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на начальника отдела архитектуры и градостроительства Исполнительного комитета Верхнеуслонского муниципального района.

**Врио руководителя
Исполнительного комитета**

Р.Г. Мунасипов

Основные положения планов гражданской обороны отраслей промышленности, размещенных и размещаемых на территории поселения:

размещение новых промышленных предприятий планировать в соответствии с требованиями «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне».

Расселение:

требования к формированию систем расселения, групповых систем населенных мест районов рассредоточения и эвакуации населения предусмотреть в соответствии с «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне»;

численность рассредоточиваемого, эвакуируемого населения, расселяемого в безопасном районе, согласно Плану гражданской обороны и защиты населения Верхнеуслонского муниципального района Республики Татарстан;

размещение сборно-эвакуационных (приемно-эвакуационных) пунктов – в соответствии с Планом гражданской обороны и защиты населения Верхнеуслонского муниципального района Республики Татарстан.

Инженерные коммуникации:

требования по системе водоснабжения – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне»;

требования к устойчивому электроснабжению – согласно «СП 165.1325800.2014 Актуализированная редакция «СНиП 2.01.51-90 «Инженерно-технические мероприятия по гражданской обороне»;

населенные пункты необходимо оборудовать системами оповещения населения в соответствии с требованиями Федерального закона от 21.12.1994 года № 68-ФЗ «О защите населения и территории от чрезвычайны ситуаций природного и техногенного характера».

2. Для разработки перечня мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера необходимо учесть следующее:

опасные природные процессы и явления определить с учетом использования нормативных документов и фондовых материалов министерств и ведомств;

опасные явления метеорологического характера определить по результатам инженерно-гидрометеорологических изысканий, выполнение инженерно-гидрометеорологических изысканий обязательно;

сведения о существующих и намечаемых к строительству потенциально опасных объектах, транспортных коммуникациях, аварии на которых могут привести к образованию зон чрезвычайных ситуаций в Верхнеуслонском муниципальном районе – согласно выписки из Распоряжения КЧС и ОПБ Республики Татарстан от 09.07.2020 года № 17-20р дсп;

сведения о возможных зонах чрезвычайных ситуаций потенциально-опасных объектов отражены в плане действий по предупреждению и ликвидации и чрезвычайных ситуаций на территории Верхнеуслонского муниципального района.

3. Основные нормативные и методические документы, рекомендуемые для использования при разработке перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций:

Перечень основных нормативных и методических документов, рекомендуемых для использования при проектировании перечня мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера, приведен в ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Безопасность в чрезвычайных ситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования».

Дополнительные требования:

Перечень мероприятий проекта строительства должен быть разработан в строгом соответствии с требованиями ГОСТ Р 22.2.10-2016 «Безопасность в чрезвычайных ситуациях. Порядок обоснования и учета мероприятий по гражданской обороне, мероприятий по предупреждению чрезвычайных ситуаций природного и техногенного характера при разработке документов территориального планирования» с обязательным представлением текстового и графического материала.

В соответствии с требованием п. 6.3 ГОСТ Р 22.2.10-2016 графические материалы по мероприятиям ГОЧС в составе проектов планировок территории разрабатываются и оформляются с учетом требований ГОСТ Р 42.0.03-2016 и ГОСТ Р 21.1101-2013.

Настоящие исходные данные действительны в течение 3-х лет с момента выдачи.

Заместитель министра

Н.В. Суржко

Т.Ю. Родионова
8(843)221-62-49

3 кушымта

ГЛАВА ВЕРХНЕУСЛОНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

Ул. Чехова, д.18, с. Верхний Услон,
422570

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ БАШЛЫГЫ

Чехов ур., 18 нче йорт, Югары ослан авылы,
422570

Тел.: (84379) 2-13-38, факс: (84379) 2-18-39. E-mail: sovet.uslon@tatar.ru, verhniy-uslon.tatarstan.ru

№ _____
На № _____ от _____

Директору
государственного
бюджетного учреждения
«Фонд пространственных
данных Республики Татарстан»
А.Н. Усманову

Уважаемый Айрат Нагимович!

На Ваше обращение №425/07 от 15.03.2022 о направлении информации по фактическим границам кладбищ (Кильдеевского и Октябрьского сельских поселений Верхнеуслонского муниципального района Республики Татарстан в соответствии с ограждением кладбища с указанием поворотных точек в виде таблиц координат в системе МСК-16 сообщая, что согласно информации, полученной от глав Кильдеевского и Октябрьского сельских поселений с 2019 по 2021 годы границы кладбищ уточнены и поставлены на кадастровый учет по фактическим границам.

С уважением,

М.Г. Зиятдинов

З.З. Мингазов
8(84379) 2-16-59

4 қушыпта

Тел.: (84379) 2-13-38, факс: (84379) 2-18-39. E-mail: sovets.uslon@tatar.ru, verhniy-uslon.tatarstan.ru

№ _____
На № _____ от _____

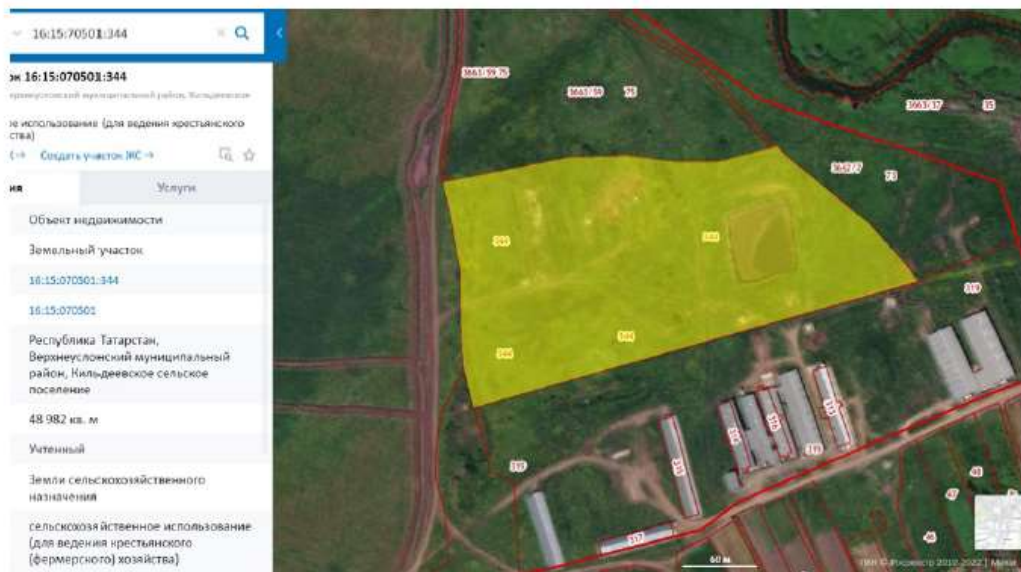
Директору государственного
бюджетного учреждения «Фонд
пространственных данных
Республики Татарстан»
А.Н. Усманову

Уважаемый Айрат Нагимович!

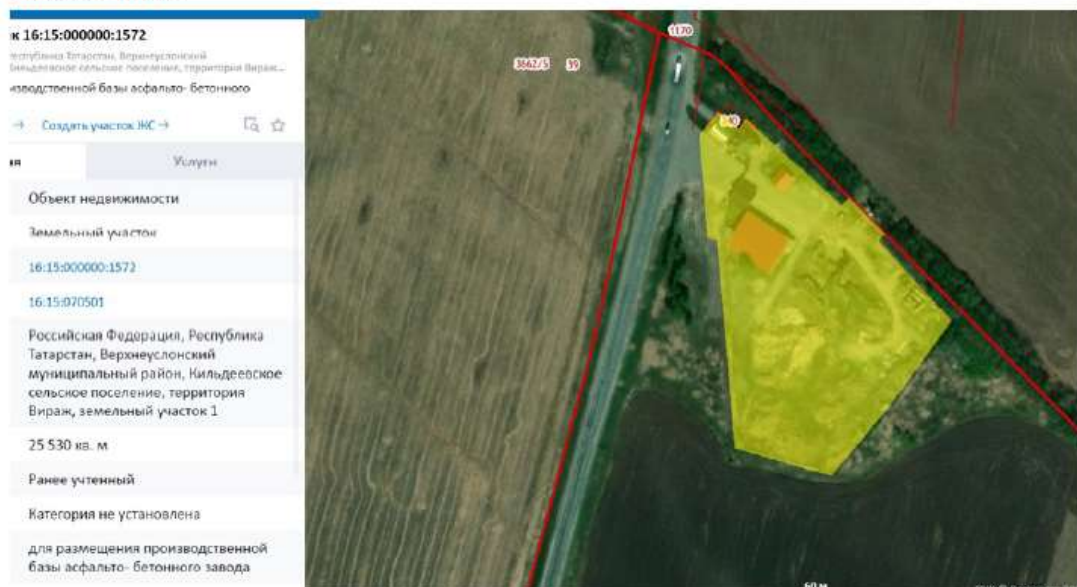
Прошу Вас на картах функционального зонирования и картах планируемого размещения объектов Генерального плана Кильдеевского сельского поселения отобразить участок сельскохозяйственного назначения с кадастровым номером 16:15:070501:225 как производственную зону, с возможностью перевода в категорию «Земли промышленности, энергетики, транспорта, связи, радиовещания, телевидения, информатики, земли для обеспечения космической деятельности, земли обороны, безопасности и земли иного специального назначения».

Отнести земельный участок сельскохозяйственного назначения с кадастровым номером 16:15:070501:344 площадью 4,8 га в зону объектов сельскохозяйственного производства для расширения производства по обращению ИП Евдокимов Е.В.

Отнести земельный участок сельскохозяйственного назначения с кадастровым номером 16:15:000000:1572 площадью 2,53 га в производственную зону, с возможностью перевода в категорию «Земли промышленности, энергетики, транспорта, связи, радиовещания, телевидения, информатики, земли для обеспечения космической деятельности, земли обороны, безопасности и земли иного специального назначения».

Указанный земельный участок ранее было предоставлено ЗАО «Виразж» по государственному акту №РТ-16-07-082 в бессрочное (постоянное) пользование для размещения производственной базы асфальто – бетонного завода. Фактически на земельном участке размещен асфальто – бетонный завод, а так же складироваться инертные материалы.

Отнести земельные участки с кадастровыми номерами 16:15:070601:119, 16:15:070601:117, 16:15:070601:118, 16:15:070501:319, 16:15:070501:313, 16:15:070501:316, 16:15:070501:314, 16:15:070501:315, 16:15:070501:317, 16:15:070701:469, 16:15:070701:466, 16:15:070701:468, расположенные на землях, не используемых под сельскохозяйственные угодья, в зону объектов сельскохозяйственного производства для дальнейшего развития фермерских хозяйств на данных территориях;

С уважением,
 Глава Верхнеуслонского
 муниципального района

М.Г. Зиятдинов

Югары Ослан муниципаль районы
Советының 2022 елның 4 июленнән
24-331 номерлы карарына
3 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ

Генераль план проектын нигезләү материаллары
Әйләнә-тирә мохитны саклау
Аңлатма язуы

Казан 2022

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл
жирлегенең генераль планы СОСТАВЫ

№ т/б	Исеме	№ бит/бит
1 том Генераль план		
Текст материаллары		
1	Территориаль планлаштыру турында нигезләмә	46
График материаллар		
2	Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектларын планлаштырып урнаштыру картасы М1:10000	1/1
3	М1:10000 жирлек составына керүче торак пунктларның чикләре картасы (шул исәптән төзелә торган торак пунктларның чикләре)	2/1
4	М1:10000 жирлекнең функциональ зоналары	3/1
Кушымта		
5	Торак пунктлар чикләре турында белешмәләр	17
Том 2 Генераль планын нигезләү буенча материаллар		
Текст материаллары		
1	Аңлатма язуы	108
2	Әйләнә-тирә мохитне саклау. Аңлатма язуы	71
График материаллар		
3	М1:10000 жирлек территориясен заманча файдалануның картасы	1/1
4	М1:10000 табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы янаган территорияләр картасы, гражданнар оборонасы чаралары буенча	2/1
5	Инженерлык инфраструктурасы картасы М1:10000	3/1
6	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы (гамәлдәге урыны) М1:10000	4/1
7	Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналар картасы (проект тәкъдиме) М1:10000	5/1

ЭЧТӨЛЕК

ЭЧТӨЛЕК	4
КЕРЕШ	6
ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ТУРЫНДА ГОМУМИ МӨГЪЛУМАТ	8
ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КИЛДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ГЕНЕРАЛЬ ПЛАНЫ БУЕНЧА ФЕДЕРАЛЬ, РЕГИОНАЛЬ НӘМ ЖИРЛЕ ӨНӘМИЯТТӨГЕ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ	9
3.1. ГОМУМИ ОЕШТЫРУ ЧАРАЛАРЫ.....	9
3.2. СӨНӨГАТЬ ЖИТЕШТЕРҮЕН ҮСТЕРҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР	9
3.3. АГРОСӨНӨГАТЬ КОМПЛЕКСЫН ҮСТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ	9
3.4 . УРМАН КОМПЛЕКСЫН ҮСТЕРҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР.....	13
3.5 . ТОРАК ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР.....	13
3.6 . ХАЛЫККА ХЕЗМӨТ КҮРСӨТҮ СИСТЕМАСЫН ҮСТЕРҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР	15
3.7 . ЗИРАТЛАР ТЕРРИТОРИЯЛӨРЕН ҮСТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ.....	18
3.8 . ТУРИСТЛЫК-РЕКРЕАЦИЯ ТЕРРИТОРИЯЛӨРЕН ҮСТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ.....	18
3.9 . ТРАНСПОРТ-КОММУНИКАЦИЯ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН СТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ	21
3.10. ТОРАК ПУНКТЛАРНЫҢ ЧИКЛӨРЕН БИЛГЕЛӨҮ ЧАРАЛАРЫ.....	26
3.11. ӨЙЛӨНӨ-ТИРӨ МОХИТНЕ САКЛАУ ГАМӨЛЛӨРЕ	36
3.12. ИНЖЕНЕРЛЫК ИНФРАСТРУКТУРАСЫН ҮСТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ	47
3.13. ТЕРРИТОРИЯНЕ ИНЖЕНЕРЛЫК ӨЗЕРЛӨҮНЕ ҮСТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ	52
3.14. ГРАЖДАННАР ОБОРОНАСЫ, ТАБИГЫЙ НӘМ ТЕХНОГЕН ХАРАКТЕРДАГЫ ГАДӨТТӨН ТЫШ ХӨЛЛӨРНЕ КИСӨТҮ ЧАРАЛАРЫ.....	52
4. ФУНКЦИОНАЛЬ ЗОНАЛАРНЫҢ ПАРАМЕТРЛАРЫ	54
1. ТЕРРИТОРИЯНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ.....	26
1.1 Рельеф нәм геоморфология	26
1.2 Геологик төзелеш	27
2.ӨЙЛӨНӨ-ТИРӨ МОХИТНЕҢ ХӨЗЕРГЕ ТОРЫШЫН БӨЯЛӨҮ.....	35
2.1 АТМОСФЕРА НАВАСЫНЫҢ ТОРЫШЫН БӨЯЛӨҮ	35
2.2 Су ресурсларының торышын бөялөү	35
2.3 ЖИР ресурсларының торышын бөялөү	36
2.4 ЖИТЕШТЕРҮ НӘМ КУЛЛАНУ КАЛДЫКЛАРЫ БЕЛӨН ЭШ ИТҮ	36
2.5 ЗИРАТЛАР БЕЛӨН ВӨЗГЫЯТЬ	37
• 2.6 Акустик режим. РАДИАЦИОН-ГИГИЕНА ТОРЫШЫ НӘМ ЭЛЕКТР МАГНИТ НУРЛАНЫШЫ	37
• 2.7 ЯШЕЛЛӨНДЕРЕЛГӨН ТЕРРИТОРИЯЛӨРНЕҢ ТОРЫШЫН БӨЯЛӨҮ	37
2.8 Хайваннар нәм үсемлекләр дөнъясының торышын бөялөү	37
2.9 Халык сәламәтлеге өчен куркынычлыкны бөялөү.	38
3.УРМАН ФОНДЫ ЖИРЛӨРЕ.....	38
4. ФАЙДАЛЫ КАЗЫЛМА ЯТМАЛАРЫ, ЖИР АСТЫ БАЙЛЫКЛАРЫ КИШӨРЛЕКЛӨРЕ, ТАУ БҮЛЕКЛӨРЕ	42
5. АЕРУЧА САКЛАНА ТОРГАН ТАБИГЫЙ ТЕРРИТОРИЯЛӨР	42
6. ТЕРРИТОРИЯНЕ МАХСУС КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР	44

6.1	ЖИТЕШТЕРҮ ҺӘМ БАШКА ОБЪЕКТЛАРНЫҢ САНИТАР-ЯКЛАУ ЗОНАЛАРЫ.....	44
6.2	АВТОМОБИЛЬ ЮЛЛАРЫНЫҢ ЮЛ БУЕ ПОЛОСАЛАРЫ, ТИМЕР ЮЛЛАРНЫҢ САКЛАУ ЗОНАСЫ, АЭРОДРОМ ЯНИ ТЕРРИТОРИЯСЕ.....	51
6.3	МАГИСТРАЛЬ ЯИСӘ СӘНӘГАТЬ ТОРБАҮТКӨРГЕЧЛӘРЕНӘ (ГАЗҮТКӨРГЕЧЛӘР, НЕФТЬ ҮТКӨРГЕЧЛӘР ҺӘМ НЕФТЬ ПРОДУКТЛАРЫ ҮТКӨРГЕЧЛӘР, АММИАКОПРОВОДЛАРГА) КАДӘР ИҢ АЗ ЕРАКЛЫКТАГЫ ЗОНАЛАР	51
6.4	ТОРБА ҮТКӨРГЕЧЛӘРНЕҢ (ГАЗҮТКӨРГЕЧЛӘРНЕҢ, НЕФТЬ ҮТКӨРГЕЧЛӘРНЕҢ ҺӘМ НЕФТЬ ПРОДУКТЛАРЫ ҮТКӨРГЕЧЛӘРНЕҢ, АММИАКОПРОВОДЛАРНЫҢ) САК ЗОНАЛАРЫ	52
6.6	ЛИНИЯЛӘРНЕҢ ҺӘМ ЭЛЕМТӘ КОРЫЛМАЛАРЫНЫҢ САК ЗОНАСЫ	57
6.7	КАПИТАЛЬ ТӨЗЕЛеш ОБЪЕКТИ БУЛГАН РАДИОТЕХНИК ОБЪЕКТНЫ ТАПШЫРУЧИ ЧИКЛӘҮЛӘР ЗОНАСЫ	58
6.8	СУ САКЛАУ ЗОНАЛАРЫ, ЯР БУЕ ЯКЛАУ ПОЛОСАЛАРЫ ҺӘМ ЯР БУЕ ПОЛОСАЛАРЫ, БАЛЫК ХУЖАЛЫГИ ТЫЮЛЫКЛАРЫ ЗОНАЛАРЫ.....	58
6.9	СУ БАСУ ЗОНАЛАРЫ.....	64
6.10	ЭЧӨ ТОРГАН ҺӘМ ХУЖАЛЫК-КӨНКҮРЕШНЕ СУ БЕЛӘН ТӨЭМИН ИТҮ ЧЫГАНАКЛАРЫН САНИТАР САКЛАУ ЗОНАЛАРЫ	65
6.11	ДӨВАЛАУ-САВЫКТЫРУ УРЫННАРЫН, КУРОРТЛАРНЫ ҺӘМ ТАБИГЫЙ ДӨВАЛАУ РЕСУРСЛАРЫН САКЛАУНЫ САНИТАР (ТАУ-САНИТАРИЯ) ОКРУГЛАРЫ.....	67
6.12	САКЛАНА ТОРГАН ОБЪЕКТЛАР ЗОНАЛАРЫ, САКЛАНА ТОРГАН ХӘРБИ ОБЪЕКТЛАР ЗОНАЛАРЫ, ХӘРБИ ОБЪЕКТЛАРНЫҢ САКЛАУ ЗОНАЛАРЫ.....	67
6.13	ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘ МОХИТНЕҢ ТОРЫШЫН СТАЦИОНАР КҮЗӘТҮЛӘРНЕҢ САК ЗОНАЛАРЫ, ДӨҮЛӘТ ГЕОДЕЗИЯ ЧЕЛТӨРЕ, ДӨҮЛӘТ НИВЕЛИРЛЫК ЧЕЛТӨРЕ ҺӘМ ДӨҮЛӘТ ЧИКТӨШ ЧЕЛТӨРЕН САКЛАУ ЗОНАЛАРЫ	67
6.14	МАХСУС САКЛАНЫЛУЧИ ТАБИГАТЬ ТЕРРИТОРИЯЛӘРЕНЕҢ (ДӨҮЛӘТ ТАБИГАТЬ ТЫЮЛЫГИ, МИЛЛИ ПАРК, ТАБИГАТЬ ПАРКИ, ТАБИГАТЬ ҺӘЙКӨЛЕНЕҢ) САКЛАУ ЗОНАЛАРЫ	67
7.	ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ ТОТРЫКЛЫ ҮСТЕРҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР	68
7.1	АТМОСФЕРА ҺАВАСЫН САКЛАУ ГАМӘЛЛӘРЕ	68
7.2	ЖИР ӨСТЕ СУЛАРЫН САКЛАУ ҺӘМ АЛАРДАН НӘТИЖӘЛЕ ФАЙДАЛАНУ ЧАРАЛАРЫ	75
7.3	ЖИР РЕСУРСЛАРЫН САКЛАУ ҺӘМ АЛАРДАН НӘТИЖӘЛЕ ФАЙДАЛАНУ ГАМӘЛЛӘРЕ	82
7.4	ЖИТЕШТЕРҮ ҺӘМ КУЛЛАНУ КАЛДЫКЛАРЫ БЕЛӘН ЭШ ИТҮ СИСТЕМАСЫН ОПТИМАЛЬЛӘШТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ	84
7.5	ХАЛЫКНЫ ФИЗИК ЙОГЫНТЫЛАРДАН ЯКЛАУ ЧАРАЛАРЫ.....	88
7.6	ОБЪЕКТЛАРНЫ ЖИТЕШТЕРҮНЕ ҺӘМ УРНАШТЫРУНЫ ОПТИМАЛЬЛӘШТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ..	88
7.7	ТЕРРИТОРИЯДӘН ФАЙДАЛАНУНЫҢ МАХСУС ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАРНЫ ОЕШТЫРУ ҺӘМ АЛАРДАН ФАЙДАЛАНУ РЕЖИМЫН ҮТӨҮ ЧАРАЛАРЫ	90
7.8	ТЕРРИТОРИЯНЕҢ ТАБИГЫЙ-ЭКОЛОГИК КАРКАСЫН БУЛДЫРУ ЧАРАЛАРЫ	94
7.9	ХАЙВАННАР ҺӘМ ҮСЕМЛЕКЛӘР ДӨНЬЯСЫН САКЛАУ ГАМӘЛЛӘРЕ	94
7.10	ХАЛЫКНЫ ТАБИГЫЙ ХАРАКТЕРДАГЫ ГАДӘТТӨН ТЫШ ХӘЛЛӘРДӘН ЯКЛАУ ЧАРАЛАРЫ .	97
7.11	ТЕРРИТОРИЯНЕҢ САНИТАР-ЭПИДЕМИОЛОГИК ТОРЫШЫН ҺӘМ ХАЛЫКНЫҢ СӘЛАМӘТЛЕГЕН ОПТИМАЛЬЛӘШТЕРҮ ЧАРАЛАРЫ	97
8.	ФАЙДАЛАНГАН ӘДӘБИЯТ ИСЕМЛЕГЕ	98

1. ТЕРРИТОРИЯНЫҢ ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

1.1 Рельеф һәм геоморфология

Геоморфологик яктан караганда, Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге территориясе, Иделнең көнбатыш өлешендә, Зоя елгасы кушылдыгы булган Сулица елгасы бассейнында урнашкан.

Ландшафт районының рельефы аз аерымланган полигенетик тигезлектән гыйбарәт. Карала торган территориянең рельефының максималь биекlege жирлекнең төньяк өлешенә туры китерелгән, һәм ул 180,9 м тәшkil итә, минималь биекlege Чангара елгасы киселешенә туры китерелгән (95,0 м).

Урыннарның типлары елга тугайлары, Чангара, Секерка, Клянчейка, Лучевка елгаларының тау битләре һәм субүлекләреннән гыйбарәт. Склон ландшафтлары - өстенлек итүче.

1.2 Геологик төзелеш

«А.П. Карпинский исемендәге бөтенроссия фәнни-тикшеренү геология институты» ФДБУ әзерләгән Татарстан Республикасының геологик картасы нигезендә, 2019 елның 01 сентябренә карап, карала торган территориянең геологик төзелешендә түбәндәгеләр катнаша:

- Татар ярусының, уржум офыгының, уржум сериясенәң (P2ur) аскы күтәрелешендә балчык, известьташ, доломит, мергель, алевролит, комташ катламнары бар.

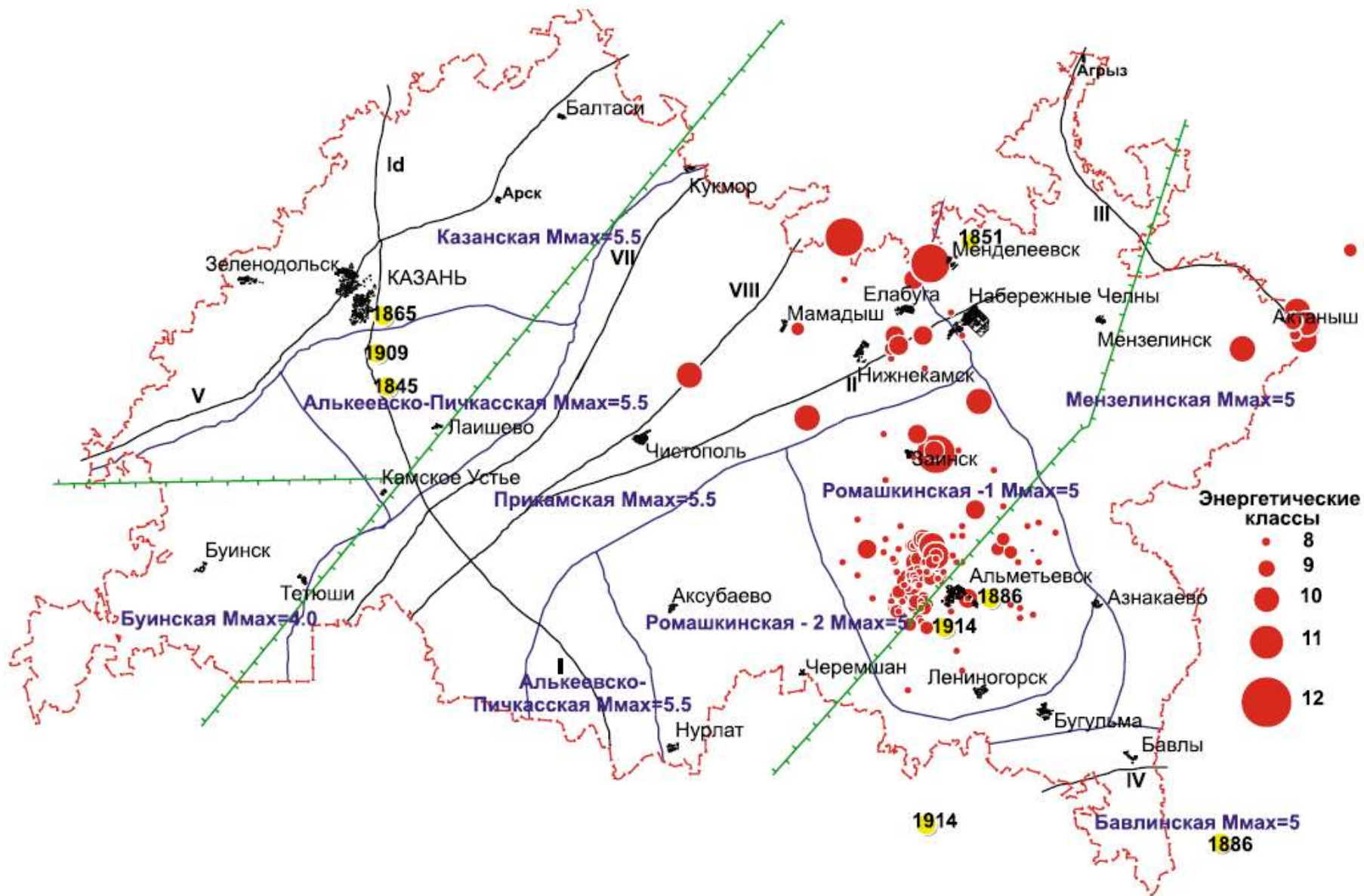
- Татар ярусының өске күтәрелеше, Төньяк Осетия горизонты, котельник серия (P2kt) катламнары балчык, алевролит, мергель известь, конгломерат буларак тәкъдим ителгән.

1.3 Тектоника һәм сейсмиклык

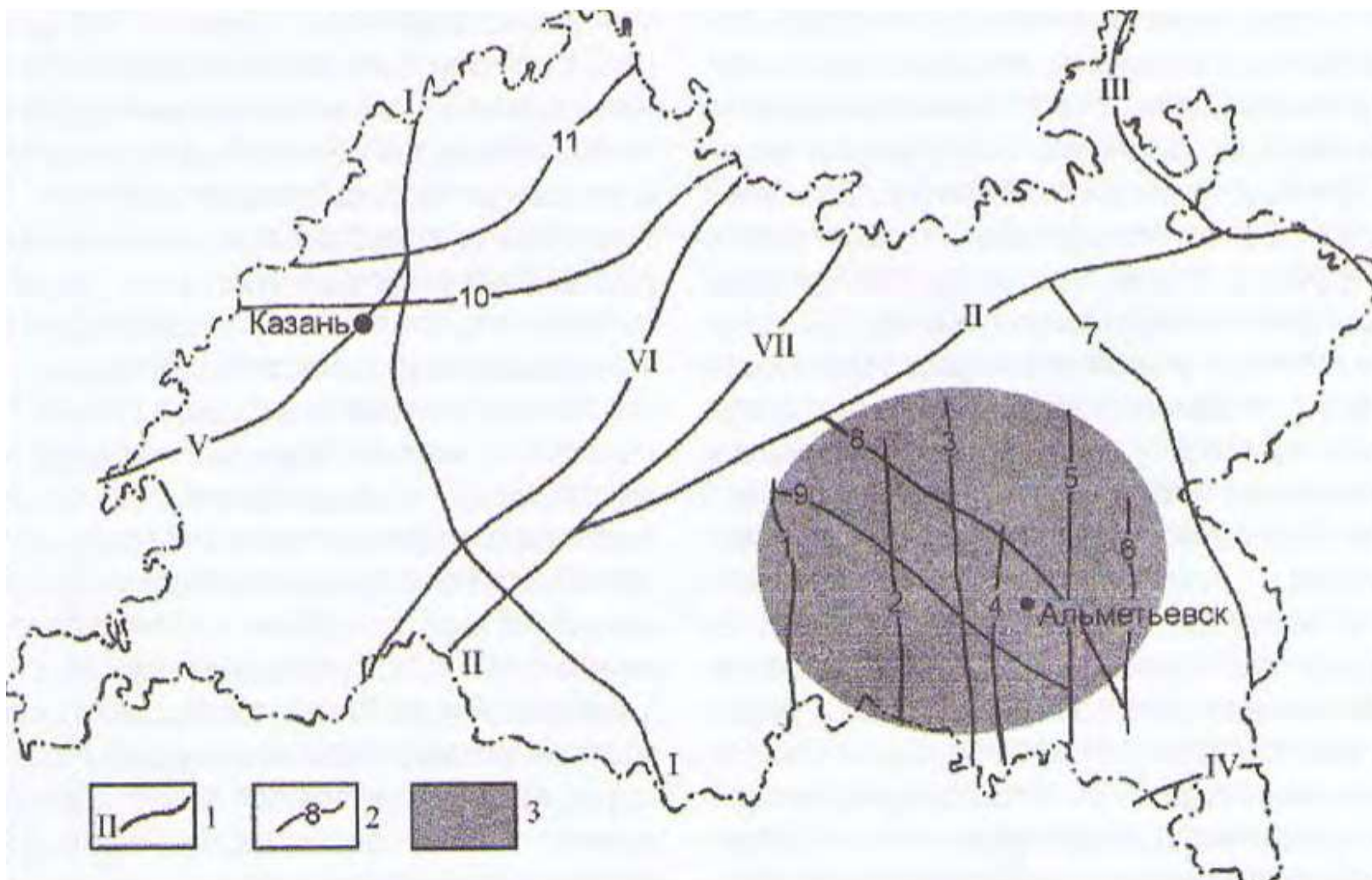
ТР тектоник районлаштыру схемасы нигезендә (Войтович Д.Е., 2001), карала торган территория Токмовский гөмбәзе чикләрендә, Казан сейсмоглы зонасы чикләрендә, максималь 5,5 магнитудалы (1 нче рәсем). Югары Ослан районы территориясендә Алатыр-Казан-Арча тирәнтен ярылу уза (1.3.2 нче рәсем).

Карта нигезендә (В - сейсмик куркыныч дәрәжәсе, 5% ка тигез) СП 14.13330.2018 «Сейсмик районнарда төзелеш. СНиП II-7-81 " актуальләштерелгән редакциясе MSK-64 шкаласы буенча 5 балл интенсивлыгы булган зонага карый, Россия Федерациясе территориясен гомуми сейсмик районлаштыру с (1%) картасы нигезендә карала торган территория жир тетрәүләр интенсивлыгы 5 балл булган зонага карый.

Татарстан Республикасы территориясен сейсмик районлаштыру картасы буенча, инженер-геологик шартларны исәпкә алып (М 1:500 000), карала торган территориянең сейсмик баллы 6 балл тәшkil итә, Сулица елгасы тугаена - 7 балл.

1.3.1 нче рәсем. Татарстан Республикасының тарихи (1845 елдан) һәм хәзерге (1982-2003 еллар) жир тетрәүләрнең төп ярылулары һәм эпицүзәкләре картасы. М 1:500000 ((Мирзоев К.М., Степанов В.П., Гатиятуллин Р.Н.).

1.3.2 нче рәсем. Степанов В.П. һәм башкалар буенча сейсмоактив ярылулар.

- 1- тирән ярылулар: I - Әлки-Пичкас; II - Кама буе; III - Төп Удмурт; IV - Исаклин-Баулы - Серафим; V - Алатыр-Казан-Арча; VI - Ульяновск-Ижевск-Пермь; VII - Дигитлинск-Можгин;
- 2- региональ таркалулар: 1-Баганинский; 2 - Кузайкин; 3 - Алтунино-Шунак; 4 - Миңнебай; 5 - Сулюково-Шигаевский; 6 - Нуркәй-Саклау; 7 - Шалтинск-Азнакай; 8 - Зайский; 9 - Кичуй; 10 - Казан; 11 - Яшел Үзән;
- 3- хәзерге вакытта Ромашкино ятмасы туры китерелгән район.

1.4 Файдалы казылмалар

Файдалы казылма запасларының дәүләт балансы, Татарстан Республикасы буенча жир асты байлыктарынан файдалануга лицензияләр реестры, Татарстан Республикасы буенча жирле әһәмияттәге жир асты байлыктары кишәрлекләре исемлегенә (ТР Экология Министрлыгының 15.09.2014 ел, №637-п боерыгы белән расланган) Килди авыл жирлегенәң көнбатыш читендә төзелеш чималы күренеше билгеләнде.

Жир асты сулары эчә торган һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганақлары сыйфатында файдаланыла.

1.5 Гидрогеологик шартлар

Гидрогеологик яктан караганда, карала торган территория Идел-Сурск артезиан бассейнына (<https://geomonitoring.ru:13158/>) туры китерелгән.

Су үткөрүчәнлегенә тиби һәм зурлыгы буенча, карала торган территориядә су йөртүчәнлегенә характеры буенча, киселешнең өске өлешендә түбәндәге гидростратиграфик бүлекчәләр аерылып чыга:

су китерүче локаль көчсез Уржум терриген комплексы. (P2ur)

- аз су йөртүчән локаль котельный терриген комплекс (P2kt).

Бүлөп бирелгән гидростратиграфик бүлекчәләр актив су алмашы зонасында урнашкан. Бу зонада жир асты агымнарының хәрәкәте Идел елгасының йогынтысында урнашкан.

1.6 Өске сулар

Авыл жирлегенәң гидрографик челтәре Сөнге елгасы белән, Чангара елгасының I рәт кушылдыклары, Чангара елгасының II кушылдыклары, Клянча елгасы кушылдыклары, Лучевка елгасы кушылдыклары белән тәкъдим ителгән.

Сулица елгасы - Куйбышев сусаклагычының (Зөя култыгы) уң яры буенча 5,9 км. Су объектының коды дәүләт су реестрында 08010400712112100003122. Елганың озынлыгы 43,1 км тәшкил итә.

Чангара елгасы Сулица елгасының суляк яры буйлап 25,1 км ераклыкта. Су объектының коды дәүләт су реестрында 08010400712112100003146. Елганың озынлыгы 15 км тәшкил итә.

Калган су агымнарының озынлыгы (елганың исемсез кушылдыклары) - 10 км га кадәр.

1.7 Климат характеристикасы

Тикшерелә торган территория II В климат районына керә, ул уртача континенталь климат белән жылы жәй һәм уртача салкын кыш белән характерлана.

1.7.1 нче таблицада атмосфера һавасының уртача айлык һәм уртача еллык температурасы күрсәткечләре күрсәтелгән.

1.7.1 Таблица

Һаваның уртача айлык һәм уртача еллык температурасын бүлү (С)°

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ел
-10,6	-10,4	-3,9	5,7	13,6	18,4	20,3	17,8	11,8	5,0	-3,2	-8,8	4,6

Һаваның уртача еллык температурасы 4,6 0С тәшкит итә (1.7.1 нче таблица).
 °+°Елның иң салкын ае - һава температурасы -10,6 С булган гыйнвар, иң жылы ае -
 20,3С температуралы июль. Иң эссе айның уртача айлык максималъ температурасы
 (июль) 25,6 0С ка тигез. Салкын чорның температурасы (жылылык чорының уртача
 температурасы - 16,3 0С ка тигез.

Явым-төшемнең уртача еллык күләме 568,5 мм тәшкит итә. Елның жылы
 чорында (IV-X) явым-төшемнең еллык суммасының 64 %ка якыны (363,9 мм га кадәр)
 төшә (1.7.2 таблица). Иң күп явым-төшем - 377 мм Меминка елгасы бассейнында
 (Түбән Күл) була, минималъ явым-төшем - Идел елгасы бассейнында (Югары Ослан)
 359 мм.

1.7.2 нче таблица

Уртача айлык һәм еллык явым-төшем күләме, мм

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ел
41,5	32,3	36,6	28,4	38,3	62,0	68,3	57,6	55,0	54,3	46,9	47,3	568,5

1.7.3 нче таблицада явым-төшемнәр саны буенча күрсәткечләр 1 мм дан артык,
 1.7.4 нче таблицада - томанлы көннәр саны турындагы белешмәләр китерелде.

1.7.3 нче таблица

Явым-төшемнәр саны 1,0 мм

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ел
11	9	7	6	7	9	8	9	9	10	10	10	105

1.7.4 нче таблица

Томанлы көннәр саны

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ел
1	1	2	1	0	0	0	0	1	1	3	1	11

Жилнең уртача еллык тизлеге 2,5 м/с тәшкит итә (1.7.5 нче таблица). Карала
 торган территориядә көньяк һәм көньяк-көнчыгыш жылләрә өстенлек итә (1.7.6 нчы
 таблица).

1.7.5 нче таблица

Жилнең уртача айлык һәм еллык тизлеге, м/с

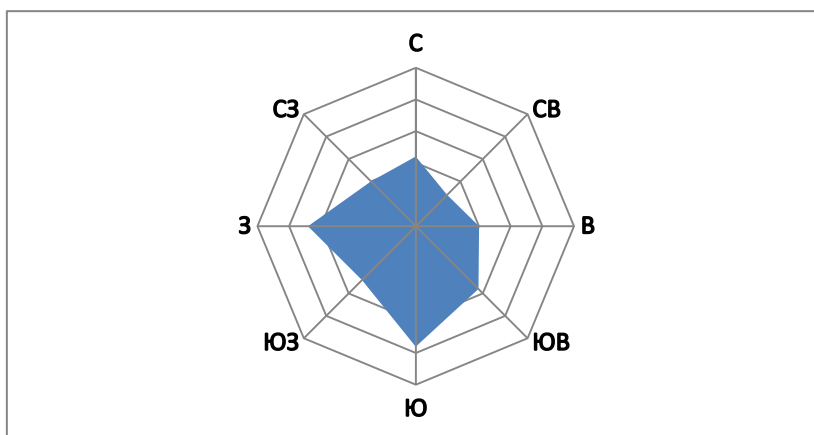
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	ел
2,8	2,8	2,6	2,6	2,5	2,3	2,0	2,1	2,3	2,7	2,8	2,7	2,5

1.7.6 нчы таблица

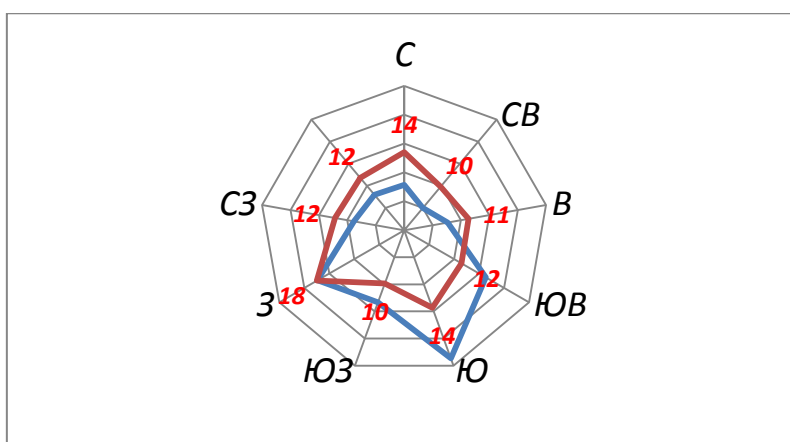
Жил һәм штиль юнәлешләренең кабатлануы, %

ай	С	СВ	В	ЮВ	Ю	ЯЗ	З	СЗ	штиль
I	7	4	7	19	27	12	16	8	9
II	8	6	11	19	21	12	15	8	9
III	7	6	9	18	25	13	16	6	10
IV	10	10	12	15	19	10	17	7	9
V	14	10	10	11	15	10	17	13	11

VI	13	11	11	12	13	10	18	12	11
VII	16	12	14	9	10	8	16	15	15
VIII	16	10	11	10	12	10	18	13	14
IX	12	6	10	12	17	11	19	13	11
X	11	5	4	11	20	15	21	13	7
XI	8	5	7	14	24	14	18	10	5
XII	6	4	8	17	25	14	18	8	8
ел	11	7	10	14	19	12	17	10	10

1.7.1 нче рәсем. Территориянең жылләр розасы

1.7.2 нче рәсем. Ел чорлары буенча жыл юнәлешләренең кабатлануы, %
Өйрәнелә торган территориядә жыл тизлегенең төрле градацияләренең кабатлануы 1.7.7 нче таблицادا күрсәтелгән

1.7.7 нче таблица

Жыл тизлегенең елга төрле градацияләренең кабатлануы, %

0-1	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	12-13	14-15	16-17	18-20	21-24
26,4	42,8	21,7	6,7	1,8	0,4	0,1	0,1	0	0	0

Тискәре атмосфера күренешләре:

- көчле жыл белән 15 м/сек артык көннәр саны - яқынча 20 м;
- томан - гомуми озынлыгы 81 сәгатътә елына 18 көн;
- бураннар - елына 44 көн.

1.8 Ландшафтлар, туфрак катламы, хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы

Ландшафтлар

Идел-Зөя районы Урта рус-Идел киң яфраклы (юкә-имән) соры һәм ачык соры урман туфракларында юеш үләннәр белән капланган.

Район су асты ландшафтлы, киң яфраклы төньяк ландшафт зонасына карый.

Жирлек чикләрендә ландшафтның түбәндәге типлары таралган: су аерымлыгы, сөзөклөк (авышлыкларның урта, аскы өлешләре), тотылган.

Туфрак япмасы

Карала торган территория чикләрендә ачык соры урман туфраклары, соры урман туфраклары һәм ачык соры урман төсле туфраклар [1] үсеш алды.

Хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы

Тикшерелә торган территория Югары Ослан муниципаль районының Идел алды өлешендә урнашкан, бу элекке территориядәге хайваннар дөньясының күптөрлелеген билгели. Фаунаның урман вәкилләре нигездә төбәк әһәмиятендәге “Урман ачкычы” дәүләти табигый зоологик (аучылык) тыюлыгы территориясендә сакланып калган.

Югары Ослан муниципаль районы территориясендә Татарстан Республикасының Кызыл китабына кертелгән сирәк һәм юкка чыгу куркынычы яный торган хайваннар (115 төр) очрый, атап әйткәндә:

Имезүчеләр классы - 14 төр: кутора обыкновенная, ночница водяная, ночница Наттерера, ночница прудовая, ушан бурый, вечерница гигантская*, кожан северный, кожан двухцветный, суслик крапчатый, полчок, мышовка лесная, хомячок серый, тушканчик большой, куница каменная;

Кошлар классы - 25 төр: гусь серый, лебедь-шипун, скопа*, лунь полевой, лунь степной*, лунь луговой, осоед обыкновенный, орел-карлик, подорлик большой*, орлан-белохвост*, балобан*, сапсан*, дербник, кобчик, пустельга обыкновенная, хохотун черноголовый*, клинтух, горлица обыкновенная, сова белая, филин*, неясыть серая, неясыть длиннохвостая, зимородок обыкновенный, дятел седой, дятел зеленый;

Рептилия классы - 2 төрле: веретеница ломкая, гадь медянка;

Балыклар классы - 2 төр: горчак европейский обыкновенный, подуст волжский;

Умырткасызлар - 27 төр: тарантул русский, пилохвост восточный, скакун лесной, красотел бронзовый, жужелица таёжная, жужелица фиолетовая, жужелица Шонхерри, жужелица-улитковод, оленек обыкновенный, рогачик березовый (скромный), бронзовка большая зеленая, восковик-отшельник пахучий, майка синяя, усач дубовый большой, златоглазка перламутровая, мнемозина*, голубянка дафнис, прозерпина, медведица-хозяйка, медведица-госпожа, медведица желтоватая, орденская лента голубая, бражник сиреневый, медведица сельская, медведица Геба, шмель моховой, шмель йонеллюс.

Үсемлекләр, барлығы 38 төр:

Ябыкорлыклылар бүлегенә - 32 төрле: василек русский, пупочник завитой, гулявник прямой, осока большехвостая, осока горная, астрагал серпоплодный, золототысячник обыкновенный, горчавочка горьковатая, касатик сибирский, пузырчатка малая, алтей лекарственный, болотоцветник щитовидный, кувшинка белоснежная, пыльцеголовник красный, венерин башмачок настоящий, пальчатокоренник Фукса, пальчатокоренник мясокрасный, дремлик темно-красный,

дремлик болотный, кокушник длиннорогий, тайник яйцевидный, гнездовка настоящая (обыкновенная), ятрышник шлемоносный, любка двулистная, белозор болотный, подорожник наибольший, ковыль перистый, ковыль красивейший, рдест туполистный, воронец красноплодный, ветреничка алтайская, лапчатка прямостоячая;

Абагасыманнар бүлөгө - 2 төрлө: голокучник Роберта, многорядник Брауна;

Мүксыманнар бүлөгө - 4 төрлө: энкалипта обыкновенная, алоина жесткая, тортула остроконечная, зелигерия согнутоножковая;

Гөмбөлөр, барлыгы 7 төр: нефромопсис Лаурера, рамалина Трауста, полубелый гриб, грифола курчавая, пиптопорус дубовый, звездовик черноголовый, трутовик смолистый.

Искәрмә: *билгесе белән Россия Федерациясенең Кызыл китабына кертелгән төрлөрө билгеләнгән.

1.9 Куркыныч инженер-геологик процесслар һәм күренешләр

Жирлек территориясендә рельефның карст формалары очрый. Кагыйдә буларак, карстовые проваллар елга үзәннәре склоннарында барлыкка килә, бу жир асты һәм өслек суларының тектоник күтәрелгән һәм өслеккә якин урнашкан суда эрелә торган тамыр токымнары: известняклар, доломитлар һәм бигрәк тә гипсларга актив йогынтысы белән аңлатыла. Сулица елгасының уң як битендә карст чокырлары күп.

Жирлек территориясендә киң таралган процесс булып сөзәклек һәм чокыр эрозиясе тора, ул Чангара (кушылдыклар) һәм Сөлчә (кушылдыклар белән) елгаларына туры килә.

Елганың текә склоннарында ишелү процесслары үсеш алган, аларда жир асты сулары зур роль уйный.

2. ӘЙЛӘНӘ-ТИРӘ МОХИТНЕН ХӘЗЕРГЕ ТОРЫШЫН БӘЯЛӘУ

2.1 Атмосфера һавасының торышын бәяләү

Авыл хужалыгы предприятиеләре авыл жирлегенә атмосфера һавасын пычратуның төп чыганаclarы булып тора.

Килди авыл жирлегендә 500 баш дуңгыз үрчетү предприятиесе; остаханәле склад биналары булган машина-трактор паркы (автогараж, санпропускник, үлчәү) ; терлек азыгы, азык өстәмәләре саклау өчен ярдәмче бина; ашлык складлары; катнаш азык әзерләү һәм саклау урыннары; житештерүдән калдыклар жыю өчен лагуна урнашкан.

Терлекчелек комплекслары эшчәнлегә барышында атмосфера һавасының аммиак, сероводород, меркаптаннар һәм башка пычраткыч матдәләр, шулай ук микроорганизмнар белән пычрануы күзәтелә.

Автотранспорт атмосфера һавасының торышына сизелерлек йогынты ясый. Жирлек территориясен федераль, региональ һәм жирле әһәмияттәге автомобиль юллары кисеп үтә.

Күчмә чыганаclarдан атмосферага керә торган пычраткыч матдәләр - 1,3-бутадиен, формальдегид, бензол, акролеин һәм азот диоксиды.

Гомуми файдаланудагы федераль әһәмияттәге автомобиль юллары - Казан - Буа - Ульяновск (ЗООИТ 16.15.2.85); IV категорияле региональ юл: Уланово - Каратун, жирле әһәмияттәге юллар атмосфера һавасы торышына сизелерлек йогынты ясый. Күчмә чыганаclarдан атмосферага керә торган пычраткыч матдәләр - 1,3-бутадиен, формальдегид, бензол, акролеин һәм азот диоксиды.

2.2 Су ресурсларының торышын бәяләү

Жир өсте һәм жир асты су объектларының торышын бәяләү

Су объектларында суның сыйфатына торақ пунктлар һәм авыл хужалыгы жирләреннән чистартылмаган өслек агымы тискәре йогынты ясый. Яңгырлы ташулар һәм ташулар чорында туфрак, тирес массасы, шул исәптән кырларга чыгарылган су басулар, ягулык-майлау материаллары, канализация сулары юыла, шуңа күрә алар чүп үләннәренә тиешенчә төзек булмаган яки тиешенчә төзекләндерелмәгән очракта, бу авыл жирлегә территориясә аша агып уза торган елга һәм су агымнарының тискәре торышын күрсәтә.

Торақ секторның көнкүрештәге көнчыгыш сулары герметик тупланма рәвешендә төзекләндерелергә мөмкин булган индивидуаль чүп-чар чокырларына

жыела, ул вакытта мондый чокырлар даими откачка вакытында пычрану чыганагы булып тормый, ләкин аларны филтрлау төбе булган коены йота торган хәлдә төзекләндерү очрагында грунтларны пычрату куркынычы барлыкка килә.

Авыл жирлегендә өске суларны саклау өлкәсендә төп проблема - су саклау зоналары режимнарын үтәмәү, фермалардан чистартылмаган агып төшүче суларны агызу, шулай ук кырларга зарарсыз тирес чыгару.

Хужалык-эчә торган су белән тәмин итүнең гамәлдәге чыганакларының торышын бәяләү

Килди авыл жирлеге территориясендә торак пунктларны эчә торган һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәмин итү су алу скважиналарын, чишмәләрне эксплуатацияләү юлы белән жир асты сулары базасында гамәлгә ашырыла. Халыкны эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәмин итү максатларында һәм фермалар ихтыяжлары өчен.

Килди авыл жирлегендә халыкны эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәмин итү максатларында өч скважина һәм бер чишмә кулланыла.

Скважиналар өчен санитар саклау зоналары проектлары эшләнмәгән.

СанПиН 2.1.4.1110-02 таләпләре нигезендә, су алу скважиналары өч пояс составында санитар саклау зонасы белән тәмин ителергә тиеш.

СанПиН 2.1.4.1110-02 (2.2.1.1.1 пункты) нигезендә, беренче пояс чиге су алу скважинасыннан 30м ераклыкта - яхшы сакланган жир асты суларын файдаланганда, һәм 50м дан да ким булмаган күләмдә якланган жир асты суларын файдаланганда, ЗСО су башнясы кимендә 10 м ераклыкта урнаштырылырга тиеш.

2.3 Жир ресурсларының торышын бәяләү

Жирлек территориясенә күпчелек өлешен авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр били. Туфракның торышына ешлык һәм кертелә торган минераль ашламалар һәм агулы химикатлар саны да йогынты ясый.

Чокыр-балка челтәре су агымнары үзәннәре битләренә терәлгән, торак пунктлар территорияләренә кагыла.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 23 декабрендәге 3056-р эмере белән расланган "Аеруча кыйммәтле продуктив авыл хужалыгы жирләре исемлегенә" нигезендә Килди авыл жирлеге территориясендә аеруча кыйммәтле продуктив авыл хужалыгы жирләре юк.

Туфракта авыр металлларны һәм аларның тозларын тоту мөһим әһәмияткә ия, аларның чыганаклары агулы химикатлар, автотранспорттан ташлаулар булырга мөмкин. Техноген йөкләнеше автомобиль юллары янында туфрак катламы кичерә.

Автотранспорт двигательләре эшләгәндә аэрозоль һәм тузанлы кисәкчеләрдән торган "шартлы каты" чыгарылмалар барлыкка килә. Иң күп санда кургаш һәм корым кушылмалары барлыкка килә. Гомуми санның 20% ка якыны аэрозольләр рәвешендә газлар белән тарала, 80% ы юлга якын жирләр өстендә каты кисәкчеләр һәм су белән эрегән кушылмалар рәвешендә туры килә, туфракта сөрү катламы тирәнлегендә яисә атмосфера явым-төшемнәренә суларын филтрлау тирәнлегендә туплана. Туфракта кургаш кушылмаларының туплану куркынычы аның үсемлекләренә һәм азык-төлек чылбыры звенолары: хайваннар, кошлар һәм кешеләргә югары дәрәжәдә күчүенә бәйле.

2.4 Житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү

Карала торган жирлек территориясендә житештерү һәм куллану калдыкларын барлыкка китерү чыганакалары булып торак сектор, социаль инфраструктура объектлары, авыл хужалыгы объектлары тора.

Каты коммуналь калдыкларны (алга таба - ТКО) жыюны "УК "ПЖКХ" ЖЧЖ башкара.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2020 елның 09 июлендәге 569 номерлы карары белән расланган «Татарстан Республикасын территорияль планлаштыру схемасы» һәм «Татарстан Республикасы милке булган Себер түләмәсендәге терлек зиратлары һәм биотермик чокырлар исемлегенә» нигезендә (ТР МЗИО ның 07.05.2021 елның 1-30/6558 номерлы хаты), авыл жирлеге территориясендә түбәндәге биологик калдыкларны күмү урыннары урнашкан:

- Татарстан Республикасының биотермик чокыры, Югары Ослан районы, Килди авыл жирлеге, Харино авылы, 1,2 км төньякка, ОКС 16:15:0701:465;

- Татарстан Республикасының биотермик чокыры, Югары Ослан районы, Макыл авылы, Рус Макыл авылы, 2 км көньяк-көнбатышка таба, ОКС 16:15:111001:204.

2.5 Зиратлар белән вәзгыять

Килди авыл жирлегендә 3 гамәлдәге зират урнашкан.

- 2.6 Акустик режим. Радиацион-гигиена торышы һәм электр магнит нурланышы Килди авыл жирлеге территориясендә радиация шартлары табигый (табигый) һәм ясалма радиация чыганакалары йогынтысында формалаша. Авыл жирлеге территориясендә радиация-гигиена вәзгыятьте тотрыклы дип характерлана.

Килди авыл жирлегенә торак пунктларын электр белән тәэмин итү 10 кВ электр тапшыру линиясе аша гамәлгә ашырыла. Жирлек территориясе буйлап транзит булып 110кВ көчәнеше ВЛ Майданы-Макулово (Мәйдан-Макыл) электр үткәргече линияләре тора.

Тавыш белән пычрану чыганакалары булып федераль әһәмияттәге юллар Казан - Буа - Ульяновск (ЗОУИТ 16.15.2.85); IV категорияле региональ юл: Уланово - Каратун һәм жирле әһәмияттәге юллар хезмәт итә.

- 2.7 Яшелләнделерелгән территорияләрнең торышын бәяләү

Махсус билгеләнештәге яшел территорияләр региональ юллар буенда, авыл хужалыгы жирләрендә һәм су саклау зоналары чикләрендә өлешчә урнашкан жир саклау, су һәм туфрак саклау әһәмиятендәге үсентеләр тарафыннан тәкъдим ителгән.

Елның жылы вакытында елгалар һәм күлләр ярлары буйлап яшелләнделерелгән территорияләр зур рекреацион йөкләнеш кичерә, бу яшелләнделерелгән территорияләрнең торышына тискәре йогынты ясый.

9.8 п. буенча СП 42.13330.2016 «СНиП 2.07.01-89* Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү», гомуми файдаланудагы яшелләнделерү - парклар, бакчалар, бульварлар авыл жирлегендә 12 м²/кеше булырга тиеш. Урманнар әйләнәсендә урнашкан авыл жирлекләрендә, эре елгаларның һәм сулыкларның яр буе зоналарында урнашкан, гомуми файдаланудагы яшелләнделерелгән территорияләр мәйданын кечерәйтү рәхсәт ителә, әмма ул 20 %тан артмый.

2.8 Хайваннар һәм үсемлекләр дөньясының торышын бәяләү

Аучылык ресурсларына кертелгән хайваннар саны Татарстан Республикасы Югары Ослан районы буенча (Дәүләт аучылык реестрыннан өзөмтә) 2.8.1 нче таблицада китерелгән.

2.8.1 нче таблица

Татарстан Республикасы Югары Ослан районы буенча аучылык ресурсларына кертелгән хайваннар саны (Дәүләт аучылык реестрыннан өзөмтә)

Хайваннар	Саны
Тояклы хайваннар*	
Кабан	592
Поши	204
Косуля	
Кыйммәтле хайваннар*	
Төлке	131
Бүре	1
Бурсык	108
Урман куницасы	34
Ак- куян	8
Куян-русак	381
Европа кондызы	370
Ондатра	580
Кошлар**	
Вальдшнеп	58
Соры көртлек	6915
Гади көртлек	2679
Чирок-свистунок	9620
Чирок-трескунок	
Кряква	19408
Гади свиязь	70
Үрдәкләрнең төре күрсәтелмәгән	174

*Тояклы, йонлы хайваннарның баш саны 2019елның 31 августына китерелде.

** Кош хайваннарының саны 2019 елның 31 мартына китерелде.

2.9 Халык сәламәтлеге өчен куркынычлыкны бәяләү.

Халык сәламәтлеге өчен куркынычлыкны бәяләү I һәм II класс объектларына карата үткәрелә. 4.2 п. СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләре өчен, шулай ук зиратларга карата халыкның сәламәтлеге өчен куркынычлык бәяләнми.

Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсе мәгълүматы буенча, Килди авыл жирлегенең торак пунктлары «Себер түләмәсе буенча имин булмаган стационар мәгълүматлар базасы»на кертелмәгән.

Санитар саклау зоналарының өченче пояслары чикләрендә ягулык-майлау материалларын аерганда жир асты суларының скважиналарда химик пычрануы куркынычы бар.

3.УРМАН ФОНДЫ ЖИРЛӘРЕ

Килди авыл жирлеге чикләрендә Идел буе урманчылыгының Чулпан участок

урманчылыгының һәм Идел буе урманчылыгының Шеланга участок урманчылыгының урман фонды жирләре бар. Алар буенча мәгълүмат 3.1.1.1 һәм 3.1.2 нче таблицаларда китерелгән.

3.1.1 нче таблица

Килди авыл жирлеге урман фонды жирләре территориядә урнашкан

Участок исеме	ЕГРН белешмәләре	Участоктан файдалану режимын фактта үтәү
Идел буе урманчылыгының Чулпаниха һәм Шеланга участок урманчылыгы	16.00.2.3606	Үтәлә

3.1.2 нче таблица

Килди авыл жирлеге территориясендә урнашкан урман фонды жирләрәнән
файдалануның хокукый режимы

Зона исеме	Участоктан файдалануның хокукый режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
Идел буе урманчылыгының Шеланга участок урманчылыгының саклау урманнары Идел буе урманчылыгының Чулпаниха участок урманчылыгының саклау урманнары	Яклаучы урманнарда аларның максатчан билгеләнеше һәм файдалы функцияләре белән ярашмый торган эшчәнлекне гамәлгә ашыру тыела. Урман фонды жирләрәндә урнашкан яклау урманнарында гамәлгә ашырылырга мөмкин булган урманнардан файдалану төрләре урманчылыкларның урман хужалыгы регламентлары белән билгеләнә.	Урман кодексы, Идел буе урманчылыгының Урман хужалыгы регламенты, раслаулар. ТР Урман хужалыгы Министрлыгының 2019 елның 12 февралендәге 89-осн номерлы боерыгы белән
Саклау урманнары, категориясе - кыйммәтле урманнар, Идел буе урманчылыгының Шеланга кишәрлеге урманчылыгының эрозиягә каршы урманнары	Кыйммәтле урманнарда, линия объектларыннан һәм гидротехник корылмалардан тыш, капитал төзелеш объектларын төзү һәм эксплуатацияләү тыела.	Урман кодексы, 115 ст.
Саклау урманнары, категориясе - кыйммәтле урманнар, Идел буе урманчылыгының эрозиягә каршы Чулпаниха кишәрлеге урманчылыгы урманнары		
Саклау урманнары, категориясе - кыйммәтле урманнар, су саклау зоналарында урнашкан урманнар, Идел буе урманчылыгының Чулпан участок урманчылыгында	Су законнары нигезендә билгеләнгән су саклау зоналарында урнашкан урманнарда түбәндәгеләр тыела: 1) агулы химик препаратлардан файдалану; 2) печәнлекләрдән һәм умартачылыктан тыш, авыл хужалыгын алып бару; 3) урман плантацияләрен булдыру һәм эксплуатацияләү;	Урман кодексы, 113 статья

Зона исеме	Участоктан файдалануның хокукий режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
	4) капиталъ төзелеш объектларын, линия объектларыннан, гидротехник корылмалардан һәм нефть һәм табиғый газны геологик өйрәнү, разведкалау һәм чыгару өчен кирәкле объектларны төзү һәм эксплуатацияләү.	
Кыйммәтле урманнар - Идел буе урманчылыгының чүл, ярымчүл, урман-тундра зоналарында, далаларда, Чулпаниха участок урманчылыгы тауларында урнашкан урманнар	Кыйммәтле урманнарда, линия объектларыннан һәм гидротехник корылмалардан тыш, капиталъ төзелеш объектларын төзү һәм эксплуатацияләү тыела.	Урман кодексы, 115 статья
Эксплуатация урманнары	<p>Урманнарда урман кодексының 25 статьясында каралган урманнардан файдалануның барлык төрләрен гамәлгә ашыру рөхсәт ителә.</p> <p>Рөхсәт ителә:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) агач әзерләү; 2) живица әзерләү; 3) жир асты урман ресурсларын әзерләү һәм жыю; 4) азык-төлек урман ресурсларын әзерләү һәм дару үләннәрен жыю; 5) аучылык хужалыгы өлкәсендә эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру; (5 п. 2009 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон редакциясендә) 6) авыл хужалыгын алып бару; 7) фәнни-тикшеренү эшчәнлеген, белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру; 8) рекреация эшчәнлеген гамәлгә ашыру; 9) урман плантацияләре булдыру һәм аларны эксплуатацияләү; 10) урман культуралары, жиләк-жимеш, декоратив үсемлекләр, дару үләннәре үстерү; 10.1) урман үсемлекләренең (үсентеләр, чөчкәннәр) утырту материалын үстерү; 	"Россия Федерациясе Урман кодексы" 04.12.2006 № 200-ФЗ (31.07.2020 ред.), 117 статья

Зона исеме	Участоктан файдалануның хокукий режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
	<p>(10.1 п. 29.12.2010 N 442-ФЗ Федераль закон тарафыннан кертелде)</p> <p>11) жир асты байлыкларын геологик өйрәнүне, разведканы һәм файдалы казылмалар чыгаруны гамәлгә ашыру;</p> <p>(11 п. Федераль законның 18.12.2018 N 471-ФЗ редакциясендә)</p> <p>12) сусаклагычлар һәм башка ясалма су объектлары, шулай ук гидротехник корылмалар, диңгез портлары, диңгез терминаллары, елга портлары, причаллар төзү һәм эксплуатацияләү;</p> <p>(Федераль законның 28.06.2014 № 180-ФЗ редакциясендә)</p> <p>13) линия объектларын төзү, реконструкцияләү, эксплуатацияләү;</p> <p>(Федераль законның 29.12.2010 № 442-ФЗ редакциясендә)</p> <p>14) агач материалын һәм башка урман ресурсларын эшкөртү;</p> <p>15) дини эшчәнлекне гамәлгә ашыру;</p> <p>16) әлеге Кодексның 6 статьясындагы 2 өлеше нигезендә билгеләнгән башка төрләре.</p>	

4. ФАЙДАЛЫ КАЗЫЛМА ЯТМАЛАРЫ, ЖИР АСТЫ БАЙЛЫКЛАРЫ КИШӨРЛЕКЛӨРЕ, ТАУ БҮЛЕКЛӨРЕ

Файдалы казылмалар запасларының дөүлэт балансы, Татарстан Республикасы буенча жир асты байлыкларыннан файдалануга лицензияләр реестры, Татарстан Республикасы буенча жирле әһәмияттәге жир асты байлыклары исемлегә (ТР Экология министрлыгының 2014 елның 15 сентябрэндәге 637-п номерлы боерыгы нигезендә), Килди авыл жирлегә территориясендә жир асты байлыкларының лицензияле участкалары юк.

Су жыю скважиналарын эксплуатацияләү юлы белән халыкны һәм фермаларны су белән тәмин итү өчен жир асты суларын чыгару алып барыла.

5. АЕРУЧА САКЛАНА ТОРГАН ТАБИГЫЙ ТЕРРИТОРИЯЛӘР

Килди авыл жирлегә территориясендә урнашкан махсус сакланылучы табигать территорияләренә төбәк әһәмиятендәге “Урман ачкычы” дөүлэт табигый зоология (аучылык) заказнигы керә (ТР Министрлар Кабинетының 2013 елның 06 июнендәге 390 номерлы карары белән расланган; ТР Министрлар Кабинетының 2014 елның 17 октябрэндәге 767 номерлы карары редакциясендә) һәм “Сулица елгасы” төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле (ТАССР ның 1978 елның 10 гыйнварындагы 25 номерлы карары, ТР Министрлар Кабинетының 2005 елның 29 декабрэндәге 644

номерлы карары белән расланган).

Тыюлык территориясе Идел-Зөя калкулыгында, Идел буеның калку-тигезлекле төбәгендә киң яфраклы, урта рус-Идел киң яфраклы (юкә-имән) урманнары белән урнашкан. Төбәк Идел буе калкулыгының төньяк-көнчыгыш өлешен тәшкил итә. Тыюлыкның өстенлекле ландшафтлары коры битләрдә киң яфраклы юкә-имән урманнарын һәм төрле үләннәр һәм урман-әрем далалары кишәрлекләрен тәшкил итә.

Тыюлык территориясенә Ландшафт төрлелегеннән сулыш елгасы елгасы яры, ерганак-чокыр системалары һәм сөзәк өслек тармаклары керә. Экологларның төрлелеге үсемлекләр һәм хайваннар дөньясы объектларының күптөрлелеген билгели.

Тыюлыкның үсемлек капламы өрәңге, каен, нарат катнаш юкә-имән урманнарыннан гыйбарәт. Урман асты куакларның үзенчәлекле булмаган һәм үзенчәлекле булмаган - бореаль төрләре: лещина, миләш, бересклет бородавчатый, урман жимолосте, баланнан тора. Үлән үсентесендә үсемлекләрнең мораль булмаган, шулай ук урман-дала төрләренең, шул исәптән Татарстан Республикасының Кызыл китабына кертелгән сирәк төрләрнең, белозор болотный, василек русский, василистник водосборолистный һ.б. төрләренең күп булуы билгеләп үтелде. Тыюлык флорасын өстәмә өйрәнү таләп итә.

Имезүчеләрнең һәм кошларның күп төрләре бар. Урманнарда ак- куян, кусяца, кара хорь, барсук, америка чәшкесе, крот, рысь, бүре яши. Поши, кабан, кыр кәжәсе, төлке, куян-русак, куян-беляк, аксым, сусар, крот-промысел әһәмиятенә ия.

Кошларның түбәндәге төрләре киң таралган: зяблик, иволга, жырчы дрозд, дрозд-деряба, вертишейка, Сандугач, горлинка, вяхирь, ястреб-бытбылдык, көртлек, көртлек, көртлек, суер. Сусаклагыч ярлары буйлап биек агачларда кара тилгән, пустельга, копчик, соры челән оя кора. Ачык кичлекләрдә даими яшәүчеләрдән соры кыр тычканы, кыр тычканы, соры хомяк, гади хомяк тора. Дала пеструшкасы, куян-русак, дала хорегы очрый.

Жәйге чорда фауна төрле кошларга бай: тургай, бытбылдык, болын чеканы, кыр һәм дала луны, сизоворонка, пустельга. Су белән тәэмин итүче төрләр - чирок-трескунок, обыкновенная кряква, серая утка, красноголовый нырок, гоголь, кулики, чайки, болотный лунь, различные камышовки, лысухи, погонки, белолобые гуси, серые цапли.

Су кичлекләре имезүчеләре су күсесе, ондатра, елга кондызы, америка чәшкесе белән тәкъдим ителгән. Гомумән алганда, тыюлыкның хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы объектларының төрлелеге умырткалы хайваннарның 214 төрен, үсемлекләрнең һәм гөмбәләренең 1 300 төрен үз эченә ала.

Тыюлык территориясе Татарстан Республикасы территориясендә аучылык ресурсларының һәм аларның яшәү тирәлегенә төр төрлелеген саклау һәм торгызу өчен аерым кыйммәткә ия.

Тыюлык территориясендә Сулица елгасы, елганың озынлыгы 43,1 км. Су жыю майданы 0,5 мең кв. км. Чокыр һәм балкалар белән кисешкән асимметрик биек дулкынлы тигезлектән ага. Асимметрияле үзәннең уң як бите уйсулыклар, балкалар һәм карст проваллар һәм оползнен булуы белән аерылып тора. Территориянең урманлыгы 16,5% тәшкил итә. Елга үзәне бормалы, тармакланмаган тар (5 - 6 м). Куйбышев сусаклагычын тутырганнан соң, Зөя елгасының элекке кушылдыгы Идел елгасының агымына әверелә, шуңа бәйле рәвештә елганың озынлыгы һәм аның кушылдыклары саны үзгәрә. Сулица 17 кушылдыкны кабул итә, шуларның 2 е 10 км дан артык озынлыкта. Бассейнда елга челтәренең куелыгы 0,40 км/кв. км тәшкил итә.

Елга аз сулы, көйләнгән (гомуми күләме 1,1 млн куб. м булган 4 буа),

республиканың халык урнашкан территориясе, шактый ярлы өске сулар буйлап ага. Катнаш, күбесенчә кар кушылган (88% ка кадәр). Гидрология режимы биек язгы ташу һәм бик түбән дәвамлы ара белән характерлана. Режим артыннан даими күзәтүләр алып барылмый.

Елгадагы су гидрокарбонат-сульфатно-кальцийлы, язын уртача каты - 3,0 - 6,0 мг-экв/л) һәм меженьда каты (6,0 - 9,0 мг-экв/л) , ташуда уртача минерализацияле (200 - 300 мг/л) һәм меженьда югары (500 - 700 мг/л).

Елгада ТР Кызыл китабына кертелгән сары кубышкалар үсә. Сусаклагыч суларының терәгеннән тыш, 4 төрле коловратка, 4 - ветвистоус һәм 5 - ишкәкле кысласыманнар, шулай ук ТР Кызыл китабына кертелгән гольяннар яши. Үз-үзеңне пассив чистарту.

Елга әлеге төбәк өчен зур хужалык әһәмиятенә ия, авыл хужалыгы предприятиеләре тарафыннан файдаланыла, аларда терлекчелек фермалары, эре мөгезле терлекләрнең һәм яшь терлекләрнең жәйге лагерьлары, терлекләр каберлекләре, зиратлар, минераль ашламалар һәм агулы химикатлар складлары бар (еш кына су саклау зонасында). Бассейнның су ресурслары сәнәгать житештерүендә дә файдаланыла: Макыл май заводы һәм Куралово спирт заводында, алар агым суларны турыдан-туры елгага житәрлек дәрәжәдә чистартылмаган итеп ыргыта.

Заказникны, табигать һәйкәле территориясен саклау режимнарын, шулай ук Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән су саклау зоналарынан файдалану режимын үтәү таләп ителә.

“Урман ачкычы” төбәк әһәмиятендәге дөүләт табигый зоологик (аучылык) заказнигы территориясендә вакытлыча файдаланылмый торган асфальт-бетон заводы урнашкан, эшчәнлекне яңарткан очракта объектларның проект документациясен дөүләт экология экспертизасына бирергә кирәк. Махсус саклау режимы нигезендә, хайваннар дөнъясы объектлары һәм аларның яшәү тирәлегенә өчен куркыныч агулы химикатлар, ашламалар, химик реагентлар һәм материалларны саклау тыела.

6. ТЕРРИТОРИЯНЕ МАХСУС КУЛЛАНУ ШАРТЛАРЫ БУЛГАН ЗОНАЛАР

6.1 Житештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары

Жирлек территориясендә I, III, V класслы куркыныч объектлар урнашкан. Булган объектларның санитар-яклау зоналары турындагы мәгълүматлар һәм санитар-яклау зоналары режимын үтәү турындагы мәгълүмат 6.1.1 нче таблицада китерелгән. Объектларның санитар-яклау зонасын куллану регламентлары 6.1.2 нче таблицада китерелгән.

Үзенең функциональ билгеләнеше буенча санитар-яклау зонасы штат режимында объектны эксплуатацияләгәндә халыкның иминлегенә дәрәжәсен тәэмин итүче саклагыч киртә булып тора.

Килди авыл жирлегенең кенчыгыш читендә гамәлдә булмаган асфальт-бетон заводы һәм гамәлдә булмаган ферма урнашкан.

7.1.12 п. буенча СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 биологик камералы үлэт базлары (биотермик чокырлар) куркыныч II класслы объектларга карый һәм якынча 500 м санитар-яклау зонасына ия. Шулай ук вакытта биологик камера жайланмасы тышкы тирәлек объектларыннан (туфрактан, судан) күмелә торган биологик калдыкларны изоляцияләүне һәм аларга чит физик затларны һәм хайваннарны кертмәүне гарантияләргә тиеш. Биологик камера конструкциясе бозылган очракта, санитар-яклау зонасы күләме 1000 м га кадәр артырга мөмкин.

Авил зиратлары (шулай икәптән ябык) 7.1.12 СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 (3 п.)

нигезендә V класслы куркыныч объектларга карыйлар, алар өчен санитар-яклау зонасы 50 м күләмендә билгеләнә.

СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә санитар аермалар автомагистральләргә карата билгеләнә. Жирлек территориясендә автомагистральләр юк.

6.1.1 нче таблица

Килди авыл жирлеге территориясендә урнашкан житештерү һәм башка объектларның санитар-яклау зоналары

Объект исеме	СЗЗ төре (якынча исәп- хисап, ачыкланган)	СЗЗ күләм е, м	Объект, СЗЗ турында БДКМРна белешмә ләр	Нигезләү: (норматив документла р)	Объектның СЗЗ режимын үтәү
Житештерү һәм эшкәртү сәнәгате һәм куллану предприятиеләре һәм объектлары					
Вақытлыча гамәлдә булмаган Асфальт-бетон заводы	Якынча	1000	16:15:000 000:1572	СанПиН 2.2.1/2.1.12 00-03 сәг.7.1.4 класс II, б.	Үтәлә
Авыл хужалыгы житештерүе объектлары					
Гамәлдәге					
Житештерүдән калдыклар жыю лагунасы	Якынча	1000	16:15:070 501:344	СанПиН 2.2.1/2.1.12 00-03 сәг.7.1.11, кл.- I, 4 п.	Үтәлми. СЗЗ торак йортлар, артезиан скважиналары, су башнясы эләгә. «Килди НОШ» МБОУ - «Карагжа урта мәктәбе» МБОУ, филиалы, «Килди балалар бакчасы» МББМУ, балалар өчен уен майданчыгы
500 баш дуңгыз үрчетү предприятиесе	Якынча	300	16:15:070 501:319 КН белән жир кишәрлег ендә 16:15:070 501:315 16:15:070 501:317	СанПиН 2.2.1/2.1.12 00-03 сәг.7.1.11, кл. III, 1 п.	Үтәлми. СЗЗ торак йортлар, артезиан скважиналары, су башнясы эләгә. «Килди НОШ» МБОУ - «Карагжа урта мәктәбе» МБОУ, филиалы,

Объект исеме	СЗЗ төре (якынча исәп- хисап, ачыкланган)	СЗЗ күләм е, м	Объект, СЗЗ турында БДКМРна белешмә ләр	Нигезләү: (норматив документла р)	Объектның СЗЗ режимын үтәү
					«Килди балалар бакчасы» МББМУ
Машина-трактор паркы (автогараж, санпропускник, үлчәү) остаханәле склад биналары белән	Якынча	300	16:15:070 101:62 КН белән жир кишәрле гәндә	СанПин 2.2.1/2.1.12 00-03 сәг.7.1.11, кл. III, 9 п.	Үтәлми. СЗЗ торак төзелешләре эләгә
Азык саклау, азык өстәмәләре өчен бирелгән бүлмә	Якынча	50	16:15:070 501:344 КН белән жир кишәрле гәндә	СанПин 2.2.1/2.1.12 00-03 сәг.7.1.11, кл. V, 1 п.	Үтәлә
Ашлык складлары	Якынча	50	16:15:070 501:319 КН белән жир кишәрле кәрендә 16:15:070 501:315 16:15:070 501:317	СанПин 2.2.1/2.1.12 00-03 сәг.7.1.11, кл. V, 1 п.	Үтәлми. СЗЗ торак төзелешләре эләгә
Катнаш азык өзерләү һәм саклау өчен бина	Якынча	50	16:15:070 601:119 КН Жир кишәрле гәндә	СанПин 2.2.1/2.1.12 00-03 сәг.7.1.11, кл. V, 1 п.	Үтәлми. СЗЗ торак төзелешләре эләгә
Планлаштырыла					
IV класслы куркыныч агросәнгәт комплексның перспектив үсеш мәйданы	Якынча	100	16:15:070 701:467	СанПин 2.2.1/2.1.12 00-03 сәг.7.1.11	Үтәлә
III класслы хкуркыныч АПК перспективалы үстөрү мәйданчыгы	Якынча	300	16:15:070 701:466	СанПин 2.2.1/2.1.12 00-03 сәг.7.1.11	Үтәлә
III класслы хкуркыныч АПК перспективалы	Якынча	300	16:15:070 701:468	СанПин 2.2.1/2.1.12 00-03	Үтәлә

Объект исеме	СЗЗ төре (якынча исәп- хисап, ачыкланган)	СЗЗ күләм е, м	Объект, СЗЗ турында БДКМРна белешмә ләр	Нигезләү: (норматив документла р)	Объектның СЗЗ режимын үтәү
үстерү майданчыгы				сәг.7.1.11	
IV класслы куркыныч агросәнәгать комплексның перспектив үсеше мәйданы	Якынча	100	16:15:070 701:469	СанПин 2.2.1/2.1.12 00-03 сәг.7.1.11	Үтәлә
Биологик калдыкларны утильләштерү, юкка чыгару объектлары					
Татарстан Республикасы, Югары Ослан районы, Килди авыл җирлеге, Харино авылы, 1,2 км төньякка биотермик чокыры	Якынча	1000	ОКС 16:15:070 1:465	СанПин 2.2.1/2.1.12 00-03, Татарстан Республика сын территория ль	Үтәлә
Татарстан Республикасы, Югары Ослан районы, Макыл авыл җирлеге, Рус Макыл авылы, 2 км көнъяк-көнбатышка таба биотермик чокыры	Якынча	1000	ОКС 16:15:111 001:204	планлашты ру схемасы, Татарстан Республика сы Министрлар Кабинетын ың 13.08.2021 номерлы карары белән раслап,	Үтәлә
Күмү урыннары					
Уланово торак пунктыннан К-К-б таба зират	Якынча	50	16:15:070 201:215	СанПин 2.2.1/2.1.12 00-03 сәг.7.1.12	Үтәлә
Килди торак пунктыннан көнчыгышка таба зират			16:15:070 101:189		Үтәлә
Харино торак пунктының К-К-б таба зират			16:15:070 501:343		Үтәлә

6.1.2 нче таблица

Санитар-яклау зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалануның хокукий режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
Санитар-саклау зонасы	<p>Санитар-яклау зонасы чикләрендә жир кишәрлекләрен түбәндәге максатларда файдалану рөхсәт ителми:</p> <p>а) торак төзелеше, мәгариф һәм медицина билгеләнешендәге объектлар, ачык типтагы спорт корылмалары, балаларның ялы оешмалары һәм аларны савыктыру оешмалары, рекреацион билгеләнештәге зоналар һәм бакчачылык алып бару өчен урнаштыру; (РФ Хөкүмәтенең 2018 елның 21 декабрендәге № 1622 карары редакциясендә)</p> <p>б) әгәр санитар-саклау зонасы билгеләнгән объектның химик, физик һәм (яки) биологик йогынтысы мондый чараларның, чимал, су һәм продукциянең сыйфаты һәм куркынычсызлыгы аларга карата билгеләнгән таләпләр нигезендә бозылуга китерсә, дару чараларын житештерү һәм саклау өчен объектларны, сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектларын, азык-төлек чималының һәм азык-төлек продукциясенең күпләп сату складларын, эчә торган суны эзерләү һәм саклау өчен суүткәргеч корылмалар комплексларын, азык-төлек продукциясе сыйфатында алга таба файдалану өчен билгеләнгән авыл хужалыгы продукциясен житештерү, саклау һәм эшкәртү максатларында жир кишәрлекләрен куллану өчен урнаштыру</p>	<p>- - Санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләре санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм алардан файдалану кагыйдәләре (РФ Хөкүмәтенең 03.03.2018 № 222 карары белән расланган).</p>
Санитар-саклау зонасы	<p>Урнаштыру рөхсәт ителми:</p> <p>торак йортлар, аерым торак йортларны, ландшафт-рекреация зоналарын, ял итү зоналарын, курортлар, шифаханәләр һәм ял йортлары территорияләрен, бакчачылык ширкәтләре һәм коттедж төзелешләре территорияләрен, күмәк яисә индивидуаль дача һәм бакча-бакча участкаларын, шулай ук яшәү тирәлегә сыйфатын нормалаштыра торган башка территорияләрне дә кертеп;</p> <p>спорт корылмалары, балалар майданчыклары, мәгариф һәм балалар учреждениеләре, гомуми файдаланудагы</p>	<p>СанПИН 2.2.1/2.1.1.1200-03</p>

Зона исеме	Зонадан файдалануның хокукый режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
	<p>дөвалау-профилактика һәм савыктыру учреждениеләре; дарулар, дару чаралары һәм (яисә) дару рәвешләре, фармацевтика предприятиеләре өчен чимал складлары һәм ярымпродуктлар житештерү объектлары; сәнәгатьнең азык-төлек тармаклары объектлары, азык-төлек чималы һәм азык-төлек продуктларының күпләп складлары объектлары, эчәр суларны әзерләү һәм саклау өчен суүткәргеч корылмалар комплекслары.</p> <p>Авария хәлендәге дежур персонал өчен торак булмаган биналар, вахта ысулы буенча эшләүчеләр өчен биналар, идарә итү биналары, конструктор бюролары, административ билгеләнештәге биналар, фәнни-тикшеренү лабораторияләре, поликлиникалар, ябык типтагы спорт-савыктыру корылмалары, мунчалар, кер юу корылмалары, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектлары, мотельләр, кунакханәләр, гаражлар, жәмәгать һәм индивидуаль транспортны саклау өчен майданчыклар һәм корылмалар, янгын деполары, жирле һәм транзит коммуникацияләр, ЛЭП, электр подстанцияләре, нефть һәм газ үткәргечләре, техник су белән тәэмин итү өчен артезиан скважиналары, техник су белән тәэмин итү өчен су суыту корылмалары, техник канализация канализация станцияләре, су белән тәэмин итү станцияләре, АЗС,СТО - урнаштыру.</p>	
Биотермик чокырның санитар-яклау зонасы	Үлэт базы һәм биотермик чокыр территориясендә мал көтү, үлән чабу, жир һәм калдыкны үлэт базыннан һәм аерым торучы биотермик чокырдан читкә күчерү тыела.	Биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкәртү һәм утильләштерүнең ветеринария кагыйдәләре, Россия Федерациясе Авыл хужалыгы министрлыгының 26.10.2020 № 626 боерыгы белән расланган.

Зона исеме	Зонадан файдалануның хокукый режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
Зиратларның санитар-яклау зонасы	<p>Зиратлар, күмү билгеләнешендәге биналар һәм корылмалар санитар-яклау зоналары территорияләрендә күрсәтелгән объектларга хезмәт күрсәтүгә бәйлә булмаган биналар һәм корылмалар төзү рөхсәт ителми, моңа гыйбадәт кылу һәм йола объектлары керми.</p> <p>Санитар-яклау зоналары территориясе планлаштырылырга, төзекләндерелергә һәм яшелләндерелергә, транспорт һәм инженерлык коридорлары булырга тиеш.</p>	<p>СанПиН 2.1.2882-11 «Жирләү билгеләнешендәге зиратларны, биналарны һәм корылмаларны урнаштыру, урнаштыру һәм карап тотуга гигиеник таләпләр» (РФ Баш дәүләт санитария табибының 2011 елның 28 июнендәге 84 номерлы карары белән расланды)</p>

6.2 Автомобиль юлларының юл буге полосалары, тимер юлларның саклау зонасы, аэродром яны территориясе

Килди авыл жирлеге территориясе буенча гомуми кулланыштагы федераль өһемияттәге автомобиль юлы участогы - Казан - Буа - Ульяновск (ЗОУИТ 16.15.2.85); IV категорияле региональ юл: Уланово - Каратун уза.

Россия Федерациясенең Килди авыл жирлеге территориясендә территориаль планлаштыру схемасында тизйөрешле автомобиль юлының яңа төзелеше каралган: «Мәскәү - Түбән Новгород - Казан».

Беренче категориядәге автомобиль юллары өчен юл буге полосасы, «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрәндәге 257-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә 75 м тәшкил итә.

Дүртенче категориядәге автомобиль юллары өчен юл буге полосасы, гомуми файдаланудагы, региональ яисә муниципальара өһемиятле автомобиль юлларының бүленгән полосаларын һәм юл буге полосаларын билгеләү һәм куллану кагыйдәләре нигезендә 50 м тәшкил итә (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2008 елның 1 декабрәндәге 841 номерлы карары белән расланган).

Гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының юл буге полосаларында капитал корылмалар төзү тыелуны күздә тоткан Федераль һәм төбәк өһемиятендәге автомобиль юлларының юл буге полосалары чикләрендә жир кишәрлекләрен (жир кишәрлекләрен) файдалануның аерым режимы түбәндәгеләрдән тыш билгеләнә:

- мондый автомобиль юлларына хезмәт күрсәтү, аларны төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, ремонтлау һәм тоту өчен билгеләнгән объектлар;

- Россия Федерациясе Эчке эшләр министрлығының Юл хәрәкәте иминлеге дәүләт инспекциясе объектлары;

- юл сервисы объектлары, реклама конструкцияләре, мәгълүмати щитлар һәм күрсәткечләр;

- инженерлык коммуникацияләре .

"Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында" 2007 елның 08 декабрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль законның 26 статьясындагы 8 өлеше (20.07.2020 нче редакциясендә) нигезендә автомобиль юлының юл буге полосалары чикләрендә капитал төзелеш объектларын, юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен билгеләнгән объектларны, юл сервисы объектларын төзү, реконструкцияләү, реклама конструкцияләрен, мәгълүмати щитларны һәм күрсәткечләрен урнаштыру автомобиль юлы хужасының язма ризалыгы булганда рөхсәт ителә. Бу ризалыкта автомобиль юлының юл буге полосалары чикләрендә мондый объектлар төзүне, реконструкцияләүне, реклама конструкцияләре, мәгълүмат такталары һәм күрсәткечләр урнаштыруны гамәлгә ашыручы затлар тарафыннан үтәлүе мәжбүри булган техник таләпләр һәм шартлар булырга тиеш.

СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03 нигезендә санитар аермалар автомагистральләргә карата билгеләнә. Жирлек территориясендә автомагистральләр юк.

6.3 Магистраль яисә сәнәгать торбаүткәргечләренә (газүткәргечләр, нефть үткәргечләр һәм нефть продуктлары үткәргечләр, аммиакопроводларга) кадәр иң аз ераклыктагы зоналар

Килди авыл жирлеге территориясендә магистраль яисә сәнәгать торбаүткәргечләренә (газүткәргечләр, нефть үткәргечләр һәм нефть продуктары үткәргечләр, аммиакүткәргечләр) кадәр минималь ара зонасы юк.

Харино, Федяево, Кильдеево, Уланово торак пунктларына газ үткәргеч аша газ бүлү пунктларына кадәр (ГРП) кадәр бирелә. Алга таба урта һәм түбән басым челтәrlәре буенча газ турыдан-туры кулланучыга бирелә. Югары басымлы газүткәргечләр биналарга һәм корылмаларга кадәр минималь ераклык саклаган жирлек территориясе буйлап салынган.

Бүлүче газүткәргечләргә кадәр минималь ара зоналары СП 62.13330.2011 "Кагыйдәләр жыелмасы. Газ-бүлү системалары. СНиП 42-01-2002 актуаль редакция»

Магистраль нефть үткәргечләрнең һәм газүткәргечләрнең минималь ераклыгы зоналары, бүлүче газүткәргечләр кадастр исәбенә куелмаган.

Килди авыл жирлеге территориясендә урнашкан кечкенә арадагы зоналар турында мәгълүматлар 6.3.5 нче таблицада китерелгән.

6.3.5 нче таблица

Килди авыл жирлеге территориясендә урнашкан бүлү газүткәргечләренә кадәр минималь ара зоналары

Объект исеме	МР зонасы күләме биналар һәм корылмаларның фундаментларына кадәр, м	Нигезләү: (норматив документлар)	Саклау зонасы режимын үтәү
I категориядәге югары басымлы газүткәргечләр	10	СП 62.13330.2011 "Кагыйдәләр жыелмасы. Газ-бүлү системалары. СНиП 42-01-2002 актуаль редакция»	Үтәлә

6.4 Торба үткәргечләрнең (газүткәргечләрнең, нефть үткәргечләрнең һәм нефть продуктары үткәргечләрнең, аммиакопроводларның) сак зоналары

Килди авыл жирлеге территориясендә магистраль яисә сәнәгать торба үткәргечләренә (газүткәргечләрнең, нефть үткәргечләрнең һәм нефть продуктары үткәргечләрнең, аммиакопроводларның) сак зоналары юк.

Бүлүче газүткәргечләрнең саклау зоналары турындагы мәгълүматлар һәм саклау зонасы режимын үтәү турындагы мәгълүмат 6.4.1 нче таблицада китерелгән. Объектның саклау зонасыннан файдалану регламентлары 6.4.2 нче таблицада китерелгән.

6.4.1 нче таблица

Килди авыл жирлеге территориясендә урнашкан магистраль һәм бүлү торбаүткәргечләренә сак зоналары

Объект исеме	Сак зонасы күләме, м	Саклау зонасы турында БДКМР белешмәләр	Нигезләү: (норматив документлар)	Саклау зонасы режимын үтәү
Газ-бүлү	Газүткәргечләрнең	ЗОУИТ	Россия	

Объект исеме	Сак зонасы күләме, м	Саклау зонасы турында БДКМР белешмә ләр	Нигезләү: (норматив документлар)	Саклау зонасы режимын үтәү
челтәрләре	<p>сак зоналарын билгеләгәндә ераклыктар исәпләп чыгару газүткәргеч күчәреннән - бер жепле газүткәргеч һәм газүткәргечләрнең кырый жепләре күчәрдәреннән - күпжеплеләр өчен башкарыла.</p> <p>а) тышкы газүткәргечләр трассасы буйлап - газүткәргечнең һәр ягыннан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыктар белән чикләнгән территория рәвешендә;</p> <p>б) полиэтилен торбалардан жир асты газүткәргечләре трассалары буйлап, газүткәргеч трассасын билгеләү өчен, бакыр үткәргеч торбалардан 3 метр ераклыкта һәм капмакаршы яктан 2 метр ераклыкта уза торган шартлы сызыктар белән чикләнгән территория рәвешендә;</p> <p>в) аерым газ көйләү пунктлары тирәсендә - әлеге объектлар чикләреннән 10 метр ераклыкта үткәрелгән йомык линия белән чикләнгән территория</p>	<p>16:15-6.404 16:15-6.502 16:15-6.74 16:15-6.1092</p>	<p>Федерациясе Хөкүмәтенен 2000 елның 20 ноябрәндәге 878 номерлы карары белән расланган газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре</p>	<p>Үтәлә</p>

Объект исеме	Сак зонасы күләме, м	Саклау зонасы турында БДКМР белешмәләр	Нигезләү: (норматив документлар)	Саклау зонасы режимын үтәү
	<p>рәвешендә. Биналарга төзелгән газ көйләү пунктлары өчен саклау зонасы регламентланмый; г) газүткәргечләрнең су асты кичүләре буйлап суднолар йөри торган һәм эретеп ябыштырылган елгалар, күлләр, сусаклагычлар, каналлар - су өслегеннән су өслегенә кадәр 100 м ераклыктагы параллель ясылыклар арасында газүткәргечнең һәр ягыннан 100 м га тигез булган су пространствосы участогы рәвешендә; д) урманнар һәм агач-куак үсемлекләре буйлап уза торган бистәара газүткәргечләр трассасы буйлап - 6 метр киңлектәге просек рәвешендә, газүткәргечнең һәр ягыннан 3 метр. Газүткәргечләрнең жир өсте участоклары өчен агачлардан торбаүткәргечкә кадәр ераклык газүткәргечне эксплуатацияләү срогы дәвамында агачларның</p>			

Объект исеме	Сак зонасы күләме, м	Саклау зонасы турында БДКМР белешмәләр	Нигезләү: (норматив документлар)	Саклау зонасы режимын үтәү
	биеклегеннән дә ким булмаска тиеш.			

6.4.2 нче таблица

Саклау зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалануның хокукый режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
Газ бүлү челтәрләренә сак зоналары	<p>Газ бүлү челтәрләренә саклау зоналарына керә торган жир кишәрлекләренә аларның зарарлануын кисәтү яисә аларны нормаль эксплуатацияләү шартларын бозу максатларында түбәндәге чикләүләр кертелә:</p> <p>а) торак-граждан һәм житештерү билгеләнешендәге объектлар төзүгә;</p> <p>б) эксплуатация оешмалары белән килештереп, күперләрен, коллекторларны, аларда урнашкан газ бүлү челтәрләре белән автомобиль һәм тимер юлларны шушы газүткәргечләренә алдан алып чыкмыйча жимерергә һәм реконструкцияләргә;</p> <p>в) газ бүлү челтәрләрен жимерүдән саклай торган яр ныгыту корылмаларын, су үткөрү жайланмаларын, жир һәм башка корылмаларны жимерергә;</p> <p>г) танып белү билгеләрен, контроль-үлчәү пунктларын һәм газ бүлү челтәрләренә башка жайланмаларын күчерергә, зарарларга, күмәргә һәм юкка чыгарырга;</p> <p>д) чүплекләр һәм складлар корырга, кислота, тоз, селте һәм башка химик актив матдәләр эремәләрен аерырга;</p> <p>е) сак зоналарын киртәләү, эксплуатация оешмалары персоналының газ бүлү челтәрләренә керүенә, газ бүлү челтәрләренә хезмәт күрсәтүне үткөрүгә һәм зыяннарны бетерүгә каршы тору;</p> <p>ж) ут кабызырга һәм ут чыганакларын урнаштырырга;</p> <p>з) авыл хужалыгы һәм мелиорация кораллары һәм 0,3 метрдан артык тирәнлектә механизмнар белән баз казырга, туфрак казырга һәм эшкәртүгә;</p>	<p>Россия Федерациясе Хөкүмәтенә 2000 елның 20 ноябрәндәге 878 номерлы карары белән расланган газ бүлү челтәрләрен саклау кагыйдәләре</p>

	<p>и) газ көйләү пунктларының, катода һәм дренаж саклау станцияләренең, жир асты коелары люкларының капкаларын һәм ишекләрен ачарга, телемеханика системаларын һәм электр белән тәэмин итүне кертәргә яисә сүндерәргә;</p> <p>к) газ бүлү челтәрләре биналарына, жир өсте газүткәргечләре киртәләренә чит әйберләр, баскычлар бәйләргә һәм беркетергә, аларга менергә;</p> <p>л) мөстәкыйль рәвештә газ бүлүче челтәрләргә тоташырга.</p> <p>Жир кишәрлеге өслеген бозып, 0,3 м тирәнлеккә жир эшкәртү башкарыла торган газ бүлү челтәрләренең сак зоналарында хужалык эшчәнлегенә газ бүлү челтәрләренең эксплуатация оешмасына язмача рәхсәт нигезендә гамәлгә ашырыла.</p>	
--	---	--

6.5. 6кВ көчәнешле һәм аннан да күбрәк көчәнешле һава электр линияләренең сак зоналары

Килди авыл жирлегенә торак пунктларын электр белән тәэмин итү 10 кВ электр тапшыру линиясе аша гамәлгә ашырыла. Жирлек территориясеннән транзит булып 110кВ Мәйдан-Макыл электр үткәргече линиясе тора.

Саклау зоналары буенча мәгълүмат һәм электр үткәргечләрнең һава зоналарыннан файдалану регламентлары 6.5.1 һәм 6.5.2 нче таблицаларда бирелгән.

6.5.1 нче таблица

Килди авыл жирлеге территориясендә урнашкан электр үткәргечләрнең һава линияләренең сак зоналары

Объект исеме	Сак зонасы күләме, м	ЕГРН белешмәләре	Нигезләү: (норматив документлар)	Зонадан файдалану режимын фактта үтәү
110 кВ ВЛ Мәйдан-Макыл	20	16:15-6.787	«Электр челтәре хужалыгы объектларының сак зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан	Үтәлә.
ВКЛ 10 кВ ф.12 ф.	10	16:15-6.102	кишәрлекләрдән файдалануның махсус шартлары турында» 2009 елның 24 февралендәге 160нчы карары	Үтәлә

Электр үткөргөчлөрнөң һава зоналарыннан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалануның хокукий режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
Саклау зоналары	<p>Электр тапшыру линияләренең сак зонасында эксплуатацияләүнең куркынычсызлыгын һәм өзлексез булуын боза алырлык яки алар барышында кешеләргә карата куркыныч туарга мөмкин булган гамәлләр уздыру тыела. Аерым алганда, тыела:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ягулык-майлау материаллары саклагычларын урнаштырырга; – чүплекләр ясарга; – шартлату эшләрен башкарырга; – ут кабызырга; – ачы һәм коррозия матдәләрен һәм ягулык-майлау материалларын ыргытырга һәм аларны агызырга; – чыбыкларга терәкләр салырга һәм аларга чит предметларны якынайтырга, шулай ук терәкләргә күтәрелергә; – эшләр башкарырга һәм давыл вакытында яки экстремаль һава шартларында электр тапшыру һава линияләренең сак зонасында булырга. <p>Һава электр линияләренең саклау зонасы чикләрендә бу линияләрен кулланучы оешма ризалыгыннан башка төзелеш, монтаж һәм су сиптерү эшләрен башкару, агач утырту һәм кисү, азык, ашламалар, ягулык һәм башка материаллар туплау, йөк төялгән яисә юл өслегеннән йөксез гомуми биеккә 4 м дан артык булган машиналар һәм механизмнар өчен йөрү тыела.</p>	«Электр чөлгәре хужалыгы объектларының сак зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан кишәрлекләрдән файдалануның махсус шартлары турында» 2009 елның 24 февралендәге 160нчы карары

6.6 Линияләренң һәм элемент корылмаларының сак зонасы

Жирлек территориясендә «Вымпел-Коммуникация» ААЖнең Медведково-Буа участогында зона ВОЛС уза (ЗОУИТ 16.15.2.85).

Россия Федерациясендә элемент линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләре нигезендә, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 1995 елның 9 июнендәге 578 номерлы карары белән расланган, элемент һәм элемент линияләре һәм корылмалары өчен түбәндәге саклау зоналары билгеләнә:

- жирасты кабельләре өчен һәм урман кишәрлекләрендә торак пунктлардан читтә урнашкан элемент линияләре һәм радиофикация линияләре өчен, жир асты

элементтә кабеле трассасыннан яисә элементтә линияләренең һәм радиофикация линияләренең һәр яктан кимендә 2 метр озынлыгында параллель туры сызыклар белән билгеләнгән жир кишәрлекләре рәвешендә жир асты кабельләре өчен.

Россия Федерациясә Хөкүмәтенең 1995елның 9 июнендәге 578 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясә элементтә линияләрен һәм корылмаларын саклау кагыйдәләренең 48 п., 49 п. нигезендә күчемсез милек объектларыннан файдалануның түбәндәге чикләүләре билгеләнгән. Саклау зонасы территориясендә элементтә һәм радиофикация линияләренең нормаль эшен бозарга, шулай ук элементтә корылмаларына зыян китерергә мөмкин булган башка гамәлләр кылырга мөмкин булган һәртөрле гамәлләр башкару тыела.

Автомобиль юлларының бүленгән полосасында кабельле һәм һава элементтә линияләре трассаларында һәм радиофикация линияләрендә сак зоналары, элементтә линияләре корылмаларына механик һәм электр тәсире белән бәйлә булмаса, элементтә линияләренең һәм радиофикация линияләренең сакланышын мәжбүри тәмин итү шарты белән, алар карамагында булган предприятиеләр белән килештермичә, автомобиль транспорты предприятиеләре тарафыннан файдаланылырга мөмкин.

Элементтә һәм радиофикация корылмаларының сак зоналарында урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану тәртибе Россия Федерациясенең жир законнары белән җайга салына.

Элементтә һәм радиофикация корылмалары саклау зоналарында урнашкан жирләрне авыл хужалыгы жирләре, яшелчә һәм бакча участкалары һәм башка авыл хужалыгы максатларында жирле үзидарә органнары тарафыннан тапшырганда элементтә һәм радиофикация корылмалары урнашкан предприятиеләрнең жир кишәрлекләренә хокуклар турында бирелә торган документларда махсус файдалану шартлары булган зоналар кишәрлекләрендә булу турында мәжбүри тәртиптә тамга салына.

Элементтә һәм радиофикация корылмалары һәм башка корылмалар арасындагы минималь мөмкин булган ераклыklar (шартлау) тиешле корылмаларны торгызу кагыйдәләре белән билгеләнә һәм элементтә корылмаларына механик һәм электр тәсире җибәрмәскә тиеш.

6.7 Капиталь төзелеш объекты булган радиотехник объектны тапшыручы чикләүләр зонасы

Уланово шт.п. көнчыгыш читендә (кадастр номеры 16:15:070201:432 булган жир кишәрлегендә) кәрәзле һәм радиотелефон элементтәсе база станциясә урнашкан.

Кәрәзле радиотелефон элементтәсенең база станциясә өчен санитар-эпидемиологик нәтижә проекты эшләнмәгән.

6.8 Су саклау зоналары, яр буге яклау полосалары һәм яр буге полосалары, балык хужалыгы тыюлыклары зоналары

Авыл жирлегә чикләренә керә торган су агымнарын саклау зоналары турындагы белешмәләр 6.9.1 нче таблицада китерелгән.

6.9.1 нче таблица

Килди авыл жирлегә территориясендә урнашкан су саклау зоналары, яр буге яклау полосалары һәм яр буге полосалары

Объект исеме	Саклау зонасы төре	Зона күләме, м	ЕГРН белешмәләр	Нигезләү: (норматив документлар)	Зонадан файдалану режимын фактта үтәү
Сулица елгасы (елганың озынлыгы 43,1 км)	Яр буе полосасы	20	-	Су кодексы 6 ст.	Үтәлә
	Яр буе саклау полосасы	50	16:15-6.699	ЕГРН	Яр буе саклау полосасы чикләренә жирләрне сөрү алып барыла торган жирләр/х жирләреннән кишәрлекләр элөгә.
	Су саклау зонасы	100	16.15.2.727	ЕГРН	
Чангара елгасы (елганың озынлыгы 15 км)	Яр буе полосасы	20	-	Су кодексы 6 ст.	Үтәлә
	Яр буе саклау полосасы	50	-	Су кодексы 65 ст.	Яр буе саклау полосасы чикләренә жирләрне, яшелчә бакчаларын сөрү алып барыла торган жирләр, кишәрлекләр, Кильдеево, Федяево, Харино а.ж., зират, житештерүдән калдыклар жыю өчен лагуна элөгә.
	Су саклау зонасы	100	-	Су кодексы 65 ст.	
Чангара елгасының 1 нче кушылдыгы (озынлыгы 10 км дан кимрәк)	Яр буе полосасы	5	-	Су кодексы 6 ст.	Үтәлә
	Яр буе саклау полосасы	50	-	Су кодексы 65 ст.	Яр буе саклау полосасы чикләренә жирләрне, яшелчә бакчаларын сөрү алып барыла торган жирләр, кишәрлекләр, Кильдеево, Федяево,
	Су саклау зонасы	50	-	Су кодексы 65 ст.	

Объект исеме	Саклау зонасы төре	Зона күләме, м	ЕГРН белешмәләр	Нигезләү: (норматив документлар)	Зонадан файдалану режимын фактта үтәү
					Харино, Уланово а.ж. зират, житештерүдән калдыклар жыю өчен лагуна
Чангара елгасының 2нче кушылдыгы (озынлыгы 10 км дан ким)	Яр буе полосасы	5	-	Су кодексы 6 ст.	Үтәлә
	Яр буе саклау полосасы	50	-	Су кодексы 65 ст.	Яр буе саклау полосасы чикләренә жирләренә, яшелчә бакчаларын сөрү алып барыла торган жирләр, кишәрлекләр, Кильдеево, Федяево, Харино, Уланово а.ж. зират, житештерүдән калдыклар жыю өчен лагуна
	Су саклау зонасы	50	-	Су кодексы 65 ст.	
Клянчейка елгасы кушылдыгы (озынлыгы 10 км дан кимрәк)	Яр буе полосасы	5	-	Су кодексы 6 ст.	Үтәлә
	Яр буе саклау полосасы	50	-	Су кодексы 65 ст.	Үтәлә
	Су саклау зонасы	50	-	Су кодексы 65 ст.	
Лучевка елгасы кушылдыклары (озынлыгы 10 км дан ким)	Яр буе полосасы	5	-	Су кодексы 65 ст.	Үтәлә
	Яр буе саклау полосасы	50	-		Үтәлә

Объект исеме	Саклау зонасы төре	Зона күләме, м	ЕГРН белешмэләр	Нигезләү: (норматив документлар)	Зонадан файдалану режимын фактта үтәү
	Су саклау зонасы	50	-		
Акваториясе 0,5 км ² дан да ким булган көзгә	Яр буе полосасы	20	-	Су кодексы 6 ст.	Үтәлә
	Яр буе саклау полосасы	50	-	Су кодексы 65 ст.	Яр буе яклау полосасы һәм су саклау зонасы чикләренә өлешчә, анда сөрү алып барыла торган жир өлешләре элгә.

Су саклау зоналарыннан, яр бую саклау полосаларыннан һәм яр бую полосаларыннан
файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалануның хокукый режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
Яр бую полосасы	Һәр гражданин алар янында йөрү һәм булу өчен гомуми файдаланудагы су объектларының яр бую полосасыннан (механик транспорт чараларыннан файдаланмыйча), шул исәптән һәвәскәр һәм спорт балыкчылыгын гамәлгә ашыру һәм йөзү чараларын причал ясау өчен файдаланырга хокуклы.	РФ Су кодексы 6 ст.
	Яр бую полосасы чикләрендә жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру тыела.	РФ Жир кодексы 27 ст.
Яр бую саклау полосасы	Яр бую яклау полосалары чикләрендә су саклау зонасы өчен билгеләнгән чикләүләр белән беррәттән түбәндәгеләр тыела: -жирләрне сөрү; -юыла торган грунтларның өемнәрен урнаштыру; - авыл хужалыгы терлекләрен көтү һәм алар өчен жәйге лагерьлар, ванналар оештыру	РФ Су кодексы 65 ст.
Су саклау зонасы	Су саклау зоналары чикләрендә түбәндәгеләр тыела: - туфракның уңдырышлылыгын көйләү максатларында агып төшүче сулардан файдалану; - зиратларны, үләр базларын, житештерү һәм куллану калдыкларын, химик, шартлаткыч, агулы матдәләрне, агуланучы һәм агулы матдәләрне урнаштыру объектларын, радиоактив калдыкларны күмү пунктларын, шулай ук пычраткыч матдәләр территорияләрен пычрату, балыкчылык әһәмиятендәге су объектларында ачыкланмаган иң чик мөмкин булган концентрацияләрне урнаштыру; - зарарлы организмнарга каршы көрәш буенча авиация чараларын гамәлгә ашыру; - транспорт чараларының (махсус транспорт чараларыннан тыш) хәрәкәте һәм туктап торыуы, моңа юлларда һәм юлларда каты өслекле махсус жиһазландырылган урыннарда аларның хәрәкәте һәм туктап торыулары керми; - автомобильләргә ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары төзү һәм реконструкцияләү (моңа автомобильләргә ягулык салу станцияләре, ягулык-майлау материаллары складлары портлар, эчке су юллары	РФ Су кодексы 65 ст.

Зона исеме	Зонадан файдалануның хокукий режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
	<p>инфраструктурасы территорияләрендә, шул исәптән аз үлчәмле судноларны, федераль иминлек хезмәте объектларын урнаштыру өчен базалар (корылмалар) транспорт чараларын техник карау һәм ремонтлау өчен файдаланыла торган техник хезмәт күрсәтү станцияләре, транспорт чараларын юу;</p> <ul style="list-style-type: none"> - пестицидлар һәм агрохимикатлар саклау (яр буе яклау полосалары чикләреннән тыш диңгез портлары территорияләрендә махсуслаштырылган саклагычларда агрохимикатлар сакланудан тыш), пестицидлар һәм агрохимикатлар куллану; - агым суларны, шул исәптән дренаж суларны ағызу; - гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару (гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару файдалы казылмаларның башка төрләрен разведкалау һәм чыгаруны гамәлгә ашыручы жир асты байлыкларыннан файдаланучылар тарафыннан "Жир асты байлыклары турында" Россия Федерациясә законнары нигезендә бирелгән тау бүлемтекләренең жир асты байлыклары һәм (яисә) геологик бүлемтекләр чикләрендә "Жир асты байлыклары турында" 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы Россия Федерациясә Законының 19.1 статьясы нигезендә расланган техник проект нигезендә гамәлгә ашырылган очраклардан тыш). <p>Су саклау зоналары чикләрендә, су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм сулыкларны саегудан саклауны тәэмин итә торган корылмалар белән су кануннарына һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннарға ярашлы рәвештә, мондый объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, эксплуатациягә кертү, хужалык һәм башка объектларны эксплуатацияләү рөхсәт ителә. Су объектын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны ярлыландырудан саклауны тәэмин итә торган корылма төрен сайлау әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге кануннар нигезендә билгеләнгән пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнарны ташлауның мөмкин нормативларын үтәү зарурлыгын исәпкә алып гамәлгә ашырыла.</p>	

Зона исеме	Зонадан файдалануның хокукий режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
	<p>Су объектларын пычратудан, чүплектән, куудан һәм су бетүдән саклауны тәэмин итә торган корылмалар астында аңлашыла:</p> <p>үзәкләштерелгән су бүлү системалары (канализация), үзәкләштерелгән су бүлү системалары;</p> <p>агынты суларны үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системаларына (шул исәптән яңгыр, кар, инфильтрация, су сиптерү һәм дренажлы суларны агызу) бүлеп бирү (агызу) өчен корылмалар һәм системалар, әгәр алар шундый суларны кабул итү өчен билгеләнсә;</p> <p>агынты суларны (шул исәптән яңгыр, кар, инфильтрацион, су сиптерү һәм дренаж суларын чистарту өчен локаль чистарту корылмалары, аларны әйләнә-тирә мохитне саклау һәм Су кодексы таләпләре нигезендә билгеләнгән нормативлардан чыгып чистартуны тәэмин итә;</p> <p>житештерү һәм куллану калдыкларын жыю өчен корылмалар, шулай ук агынты суларны (шул исәптән яңгыр, кар, инфильтрация, су сиптерү һәм дренаж суларын) бүлеп бирү (агызу) өчен Корылмалар һәм системалар, су үткәрә торган материаллардан эзерләнгән приемниклар.</p> <p>Гражданның су саклау зоналары чикләрендә урнашкан һәм агынты суларны чистарту корылмалары белән жиһазландырылмаган бакчачылык, яшелчәчелек яки дача коммерцияле булмаган берләшмәләре территорияләренә карата, аларны үзәкләштерелгән системаларга тоташтырганчы һәм (яки) жайланмалар белән жиһазландырганчыга кадәр, әйләнә-тирә мохиткә пычраткыч матдәләр, башка матдәләр һәм микроорганизмнар килүне булдырмый торган су үткәрә торган материаллардан эзерләнгән приемникларны куллану рөхсәт ителә.</p>	

6.9 Су басу зоналары

Килди авыл жирлегенең торак пунктлары Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 29 августындагы 1625-р номерлы күрсәтмәсе (16.02.2019 № 301-р үзгәрешләре белән) белән расланган «Су басу мөмкин булган зоналарга элгүче Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлегенә» кертелмәгән.

РФ Хөкүмәтенең 2014 елның 18 апрелендәге 360 номерлы карары белән расланган су басу зоналары чикләрен билгеләү кагыйдәләре нигезендә су басу һәм су басу зоналары чикләрен билгеләү Россия Федерациясе субъектының жирле үзидарә органнары белән берлектә эзерләнгән башкарма хакимияте органы

тәкъдимнәре һәм мондый зонаның чикләре турындагы белешмәләр нигезендә су ресурсларының федераль агентлығы тарафыннан гамәлгә ашырылырга тиеш. Су басу зоналарының чикләре күчәмсез милек дәүләт кадастрына һәм дәүләт су реестрына кертелергә тиеш.

Хәзерге вакытта Килди авыл җирлегендә су басу зоналары чикләре күрсәтелгән Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә билгеләнмәгән. Шуңа бәйле рәвештә, зоналар картасында су басу зоналары чикләрен файдалануның махсус шартлары булган зоналар чагылыш тапмаган.

Җирле үзидарә органнары мәгълүматлары буенча, су басу чорында су басу зонасы юк.

6.10 Эчә торган һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары

Халыкның хужалык-эчә торган максатларда кулланыла торган скважиналар өчен санитария саклау зоналары проектлары эшләнмәгән.

Су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары турында мәгълүмат беренче пояс, аларны куллану регламентлары һәм фактик торышы 6.11.1 һәм 6.11.2 нче таблицаларда бирелгән.

6.11.1 нче таблица

Килди авыл җирлеге территориясендә урнашкан эчәргә яраклы һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналары

Зона билгеләнә торган объект исеме	Санитария саклау зоналары,			Мәгълүматлар чыганагы	ЕГРН белешмәләр	Зонадан файдалану режимын фактта үтәү
	1 пояс	2 пояс	3 пояс			
Харино ав. көнбатыш читендәге скважина	50	-	-	СанПиН 2.1.4.1110-02 2.2.1.1.	16:15:070401:117	ЗСО I поясы чикләрендә җирле эһәмияттәге юл урнашкан
Килди авылының көнбатыш читендәге скважина	50	-	-	СанПиН 2.1.4.1110-02 2.2.1.1.	16:15:070101:1	ЗСО I поясы чикләрендә яшелчә бакчалары урнашкан
Улановодан К-К.ч. ка скважина	50	-	-	СанПиН 2.1.4.1110-02 2.2.1.1.	16:15:070601:121	Үтәлә
Килди бистәсендә гамәлдә булмаган су алу җайланмасы	50	-	-	СанПиН 2.1.4.1110-02 2.2.1.1.	16:15:070101:146	ЗСОның I, II поясы чикләрендә торак корылмалары урнашкан.
Су	10	-	-	СанПиН	16:15:070401:	Үтәлә

манаралары				2.1.4.1110-02	117 16:15:070101: 1 16:15:070601: 121	
Уланово а.ж.нән Т.Я-КБ ка төзекләндерелгән чишмәсе	50	-	-	СанПиН 2.1.4.1110-02	16:15:070601: 127 КН белән жир кишәрлегендә	ЗСО I поясы чикләрендә жирләр сөрелә

Грунт сулары булмаганда, иң кырый линияләрдән ике якка да суүткәргечнең санитар-яклау полосасының киңлеге сулыкларның диаметры 1000 мм га кадәр кимендә 10 метр тәшкил итә.

6.11.2 нче таблица

Эчә торган һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганакларын санитар саклау зоналарынан файдалану регламентлары

Зона исеме	Зонадан файдалануның хокукый режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
Санитария саклау зонасы	<p>I пояс чикләрендә югары көпшәле агачлар утырту рөхсәт ителми, суүткәргеч корылмаларны эксплуатацияләүгә, реконструкцияләүгә һәм киңәйтүгә турыдан-туры катнашы булмаган барлык төзелеш төрләре, шул исәптән төрле билгеләнештәге торба үткәргечләр салу, торак һәм хужалык-көнкүреш биналарын урнаштыру, кешеләр яшәве, агулы химикатлар һәм ашламалар куллану рөхсәт ителми.</p> <p>Биналар агып төшүче суларны яқындагы көнкүреш яки житештерү канализациясе системасына, яки, икенче пояс территориясендә санитар режимны исәпкә алып, ЗСО 1 нче поясыннан читтә урнашкан чистарту корылмаларының жирле станцияләренә жибәрү белән жиһазландырылган булырга тиеш.</p> <p>Санитария саклау зоналары 2 нче һәм 3 нче пояслар чикләрендә тыела: туфрак капламын бозуга бәйлә яңа скважиналар бораулау һәм яңа төзелеш (Роспотребнадзор Идарәсенең ТО белән мәжбүри килештергәндә башкарыла); эшкәртелгән суларны жир асты горизонтларына кертү һәм каты калдыкларны жир асты кишәрлекләренә күчерү, жир асты байлыкларын эшкәртү; ягулык-майлау материаллары, агу химикатлары һәм минераль ашламалар складларын,</p>	<p>СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су һәм суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары», 2002 ел</p>

Зона исеме	Зонадан файдалануның хокукий режимы	Нигезләү: (норматив документлар)
	промстокларны, шлам саклау урыннарын һәм башка объектларны урнаштыру. Санитар саклау зонасының 3нче поясы чикләрендә мондый объектларны урнаштыру, геологик контроль органнары бәяләмәсен исәпкә алып бирелгән Роспотребнадзор органнарының санитар-эпидемиологик бәяләмәсе булганда, су горизонтын пычратудан саклау буенча махсус чараларны үтәгәндә генә рөхсәт ителә.	
	Шулай ук II пояс чикләрендә жир асты суларын микроб пычрату куркынычын китереп чыгара торган зиратларны, үлэт базларын, ассенизация кырларын, фильтрлау кырларын, тирес саклагычларны, силос траншеяларын, терлекчелек һәм кошчылык предприятиеләрен һәм башка объектларны урнаштыру; ашламалар һәм агулы химикатлар куллану; төп файдаланудагы урманнарны кисү тыела.	

6.11 Дәвалау-савыктыру урыннарын, курортларны һәм табигый дәвалау ресурсларын саклауны санитар (тау-санитария) округлары

Жирлек территориясендә әлеге объектларның төрләре юк.

6.12 Саклана торган объектлар зоналары, саклана торган хәрби объектлар зоналары, хәрби объектларның саклау зоналары

Мәгълүматларның ачык чыганаclarына караганда, Килди авыл жирлегә территориясендә саклана торган объектлар, саклана торган хәрби объектлар юк.

6.13 Әйләнә-тирә мохитнең торышын стационар күзәтүләрнең сак зоналары, дәүләт геодезия челтәре, дәүләт нивелирлык челтәре һәм дәүләт чиктәш челтәрен саклау зоналары

Килди авыл жирлегә территориясендә әйләнә-тирә мохитнең торышын стационар күзәтү пунктлары юк.

6.14 Махсус сакланылучы табигать территорияләренең (дәүләт табигать тыюлыгы, милли парк, табигать паркы, табигать һәйкәленең) саклау зоналары

Килди авыл жирлегә территориясендә урнашкан махсус сакланылучы табигать территорияләренә төбәк әһәмиятендәге “Урман ачкычы” дәүләт табигый зоология (аучылык) заказнигы һәм “Сулица елгасы” төбәк әһәмиятендәге табигать һәйкәле керә. МСТТ мәгълүматларының сак зоналары ачыкланмаган.

6.16 Мәдәни мирас объектларын саклау зоналары, саклау зоналары

Килди авыл жирлеге территориясендә «Изге Троица чиркәве» төбәк өһәмиятендәге архитектура һәйкәле урнашкан, 1792 ел (1837 ел), ул ТАССР Министрлар Кабинетының 1991 елның 31 июлендәге 337 номерлы карары белән расланган.

7. ТЕРРИТОРИЯЛӘРНЕ ТОТРЫКЛЫ ҮСТЕРҮ БУЕНЧА ЧАРАЛАР

Жирлектә килеп туган хәлне анализлау йомгаклары буенча, жирлекнең югарыда телгә алынган проблемаларын хәл итүгә юнәлдерелгән түбәндәге объектлы-юнәлешле чаралар эшләнде, шулай ук территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналардан файдалану режимын тәртипкә китерү, гомумән һәм тулаем алганда, экологик хәлне савыктыруга, халыкның экологик иминлеген тәмин итүгә, территориянең табигатьтән нәтижәле файдалануын һәм экологик тотрыклы үсешен тәмин итүгә юнәлдерелгән чаралар эшләнде.

2027 елның 1 мартына кадәр яшәү тирәлеге факторлары сыйфатын тәмин итүгә санитар-эпидемиологик таләпләр «Шәһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм халыкны эчә торган су белән тәмин итүгә, атмосфера һавасына, туфрактарга, торак урыннарына, житештерү, ижтимагый биналарны эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм үткөрүгә санитар-эпидемиологик таләпләр» СанПиН 2.1.3684-21 регламентлаштырыла.

7.1 Атмосфера һавасын саклау гамәлләре

Атмосфера һавасы гигиена нормативларына (СанПиН 1.2.3685-21 «Яшәү тирәлеге факторларының кеше өчен куркынычсызлыгын һәм (яисә) зарарсызлыгын тәмин итүгә карата таләпләр) җавап бирергә тиеш (алга таба - ПДК) пычраткыч матдәләрнең иң чик мөмкин булган концентрацияләре (максималь яисә минималь мәгънәләре) буенча, йогынты ясауның якинча имин дәрәжәләренә (алга таба - ОБУВ), физик йогынтының иң чик мөмкин булган дәрәжәләренә (алга таба - ПДУ), шулай ук аларның кеше сәламәтлегенә өчен иминлеген тәмин итә торган биологик факторлар буенча.

Атмосфера һавасын саклау чаралары хужалык субъектлары тарафыннан, фонны исәпкә алып, атмосфера һавасында пычраткыч матдәләр эчтәлегенә гигиена нормативларын арттырмау белән тәмин итүгә кайтып кала:

– ≤ торак зонада - 1,0 ПДК (ОБУВ);

– ≤ шәһәр төзелешен зоналаштыру документларында бүлөп бирелгән территориядә, жирле үзидарә органнарының курорт зоналарын оештыру, шифаханәләр, ял йортлары, пансионатлар, халыкның ялын оештыру базалары, шул исәптән пляжлар, парклар, спорт базалары һәм ачык һавада, шулай ук дөвәләү-профилактика учреждениеләрен һәм тернәкләндерү үзәкләрен урнаштыру территорияләрендә - 0,8 ПДК (ОБУВ) урнаштыру өчен карарларында.

Санитар-яклау зонасы, торак төзелеше һәм башка килештерелә торган территорияләр чигендә гигиена нормативлары арттырылган очракта, объектларны алга таба эксплуатацияләү, ПДК (ОБУВ), ПДУга йогынты дәрәжәләрен киметүгә юнәлдерелгән санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны эшләү һәм гамәлгә ашыру шартларында гамәлгә ашырыла.

Атмосфера һавасын саклау чаралары санитар-яклау зоналары чикләрен билгеләү һәм ЕГРН кертүне үз эченә ала.

Санитар-яклау зоналарынан файдалану режимын гамәлдәге бозуларны бетерү өчен (6.1.1 нче таблица), атмосфера һавасына керә торган пычраткыч матдәләрнең нормалаштырыла торган территорияләргә тискәре йогынтысын

күрсөтүдөн качу өчен, 7.1.1 нче таблицасы нигезендө, чаралар исемлеген үтөү таләп ителә.

Лагуналар (житештерү калдыкларын жыю урыннары), 500 баш дуңгыз үрчетү предприятеләре, машина-трактор паркы (автогараж, санпропускник, үлчөү, склад бүлмәләре, остаханә), азык саклау өчен ярдәмче биналар, азык өстәмәләре, ашлык складлары, катнаш азык әзерләү һәм саклау өчен урыннар билгеләргә кирәк.

Юлларны төзегәндә һәм реконструкцияләгәндә атмосфера һавасына пычраткыч матдәләр чыгарып ташлау чыганакларын гидрозарарсызландыру технологиясен кулланырга, аз тузган юл өслекләрен кулланырга тәкъдим ителде.

Атмосфера һавасын саклау чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Атмосфера һавасын саклау чараларының төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп-хисап чоры	

1	Житештерү калдыкларын жыю лагунасы	С3289.1325800.2017 п. 6.4, С33 нигезендә урнаштыру		+	Килди авыл жирлегенең генераль планы, санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләре (раслаулар). РФ Хөкүмәтенең 03.03.2018 № 222 карары белән расланган).
2	500 баш дуңгыз үрчетү предприяиесе	С33 урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. С33 чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	
3	Машина-трактор паркы (автогараж, санүткәргеч, үлчәү, склад биналары, остаханәләр).	С33 урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. С33 чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	
4	Азык саклау, азык өстәмәләре өчен бирелгән бүлмә	С33 урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. С33 чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	

5	Ашлык складлары	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшеллөндөрү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	
6	Катнаш азык эзерләү һәм саклау өчен бина	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшеллөндөрү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	
7	Вакытлыча гамәлдә булмаган Асфальт-бетон заводы	Алга таба кулланылган очракта СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшеллөндөрү таләп ителә. СЗЗ чигендә гигиена нормативларын үтәү буенча житештерү контроле.		+	Кильди авыл жирлегенә Генераль планы.

8	IV класслы куркыныч агросәнәгать комплексының перспектив үсеше майданы (16:15:0701:467 КН белән жир кишәрлегенә)	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларның үтәлешен житештерү контроле		+	
9	III класслы куркыныч АПК үсешенә перспектив майданчыгы (16:15:0701:466 КН белән жир кишәрлегендә)	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларның үтәлешен житештерү контроле		+	
10	III класслы куркыныч АПК үсешенә перспектив майданчыгы (КН белән 16:15:0701:468 жир кишәрлегендә)	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшелләндерү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларның үтәлешен житештерү контроле		+	

11	IV класслы куркыныч АПК перспективалы үсеше майданчыгы (КН белән 16:15:0701:469 жир кишәрлегендә)	СЗЗ урнаштыру, НДТ кертү, объект периметры буенча махсус билгеләнештәге яшеллөндөрү. СЗЗ чигендә гигиена нормативларның үтөлешен житештерү контроле		+	
12	Автомобиль юллары	Юл буйлап махсус билгеләнештәге яшеллөндөрү		+	

7.2 Жир өсте суларын саклау һәм алардан нәтижәле файдалану чаралары

Өске су объектларын саклау гамәлләре

Халык файдалана торган жир өсте һәм жир асты су объектларының суының сыйфаты су объектларынан яисә аларның участокларынан файдалану төренә бәйле рәвештә гигиена нормативларына туры килергә тиеш.

Жир өсте суларын саклау чаралары яр буе полосалары, яр буе яклау полосалары, РФ Су кодексының 6 һәм 65 маддәләре регламентлаштырылган су саклау зоналары чикләрендә эшчәнлек режимын үтәүгә кайтып кала һәм БДКМРна су саклау зоналары һәм яр буе яклау полосалары чикләрен билгеләүне һәм кертүне таләп итә.

Су объектларын саклау зоналарынан файдалану режимын гамәлдәге бозуларны бетерү өчен (6.9.1 нче таблица), жирлек чикләрендә ага торган су объектларының пычрануын, чүпләнүен, ләм утыруын, ярлылануын булдырмау, шулай ук үз суларын китерә торган зуррак елгаларның калдыкларын бетерү өчен, 7.2.1 нче таблица нигезендә, чаралар исемлеген үтәү таләп ителә.

Беренче чиратта, Чангара елгасының яр буе яклау полосасы һәм су саклау зонасы чикләрендә урнашкан торак төзелешендә чүп үләннәренә герметиклыгын тикшерү үткәрү.

Россия Федерациясе Су кодексының 65 маддәсенә 16 ст. нигезендә, су саклау зоналары чикләрендә хужалык объектларын һәм башка объектларны проектлау, төзү, реконструкцияләү, файдалануга кертү, эксплуатациягә кертү, эксплуатацияләү, мондый объектларны су объектларын пычранудан, чүпләнүдән, ләм утырудан һәм суларны саегудан саклауны тәмин итә торган корылмалар белән жиһазландыру шарты белән, су законнары һәм әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә рәхсәт ителә.

РФ Су кодексының 65 ст.15 өләше нигезендә су саклау зоналары чикләрендә зиратларны урнаштыру тыела. Чангара елгасының яр буе саклау полосасы һәм аның кушылдыгы чикләренә гамәлдәге зиратлар элгә, аларга карата, 2006 елның 3 июнендәге 74-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Су кодексының 65 статьясы нигезендә, өләшчә ябу тәкъдим ителде.

Автомобиль юлларын төзү һәм реконструкцияләү эшләрен башкарганда өслек һәм грунт суларын юл тузаны белән пычранудан, ягулык-майлау материалларынан, янган, бозга каршы һәм төзелеш вакытында файдаланыла торган башка химик матдәләрдән яклауны гамәлгә ашырырга кирәк. Төзелеш технологик жиһазларын көйләгәндә ком яки вак таш белән поддоннар кулланырга кирәк. Төзелеш материаллары урынын тулы күләмдә урнаштыру зарур.

Яр буе яклау полосалары чикләренә керә торган авыл хужалыгы жирләре Полосаларын, жирләрне сөрүне һәм авыл хужалыгы хайваннарын яр буе яклау полосалары чикләрендә коеп төшүне булдырмау максатында, махсус билгеләнгән территорияләрне яшелләндерү зонасы белән аерырга кирәк. Су саклау зонасында пестицидлар һәм агрохимикатлар саклагычларын урнаштыруны булдырмау кирәк.

Өске су объектларын саклау чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Өске су объектларын саклау чаралары төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп-хисап чоры	
1	Су саклау зоналары чикләрендәге территория	<p>Рельефка, су объектларына чистартылмаган юынты суларны агызуга юл куймау.</p> <p>ВОЗ чикләрендә транспорт чараларын юуны тыярга.</p> <p>Су саклау зоналары чикләрендә житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштыруга юл куймаска.</p> <p>Елгаларның су саклау зоналарын жирле үзидарә органнары, жирле халык һәм хужалык итүче субъектлар көчләре белән даими рәвештә чистартырга.</p> <p>зоналар режимын күрсәтеп, су саклау зоналары чикләре буенча мәгълүмати табличкалар билгеләргә.</p>	+		<p>РФ Су кодексы,</p> <p>СанПиН 2.1.3684-21 "Шөһәр һәм авыл жирлекләре территорияләрен тотуга, су объектларына, эчә торган суга һәм халыкны эчә торган су белән тәэмин итүгә, атмосфера һавасына, туфракка, торак урыннарына, житештерү, ижтимагый биналарны эксплуатацияләүгә, санитар-эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыруга һәм үткөрүгә санитар-эпидемиологик таләпләр".</p>

2	Чангара елгасының су саклау зоналары һәм яр буе яклау полосалары чикләрендә гамәлдәге торак төзелеше	ВОЗ, ПЗП чикләрендә торак төзелешендә чүп-чарга яраклы чокырларның герметиклыгын тикшерү.	+	+	Килди авыл җирлеге генераль планы, РФ Су кодексы
3	Уланово торак пунктының К-К.б. таба зират (КН 16:15:070201:215 булган җир кишәрлегендә)	Чангара елгасының су саклау зонасында урнашуга бәйле рәвештә өлешчә ябылу	+		
4	Кильди торак пунктнан көнчыгышка таба зират (16:15:070101:189 КН белән җир кишәрлегендә)	Су саклау зонасында һәм Чангар елгасы кушылдыгының яр буе саклау полосасында урнашуга бәйле рәвештә өлешчә ябылу	+		
5	Авил хужалыгы җирләренең яр буе саклау полосалары һәм су саклау зоналары чикләренә керә торган полосалары	Төрлекләренә көтүгә чыгармау һәм җирләренә сөрү максатларында яр буе саклау полосасы чиге буйлап махсус билгеләнештәге яшелләндерү, су саклау зоналары чикләрендә пестицидлар кулландан баш тарту	+		
6	ВОЗ чикләрендә юллар һәм	Юлларның каты катламын ясау	+		

	стоянкалар				
--	------------	--	--	--	--

Эчэ торган су белән тээмин итү чыганаclarын саклау гамәлләре

Эчэ торган эчэ торган суның, техник суның, өске су объекtlарының суларының гигиеник нормативлары «Яшәу тирәлеге факторларының кеше өчен иминлеген һәм (яисә) зарарсызлыгын тээмин итүгә карата гигиеник нормативлар һәм таләпләр» 1.2.3685-21 СанПиН га китерелгән (Россия Федерациясе Баш дәүләт санитария табибының 2021 елның 28 гыйнварындагы 2 номерлы карары белән расланган).

Эчэ торган су белән тээмин итү чыганаclarын саклау чаралары СанПиН 2.1.4.1110-02 “Эчү билгеләнешендәге су белән тээмин итү һәм суүткәргечләрнең санитар саклау зоналары” билгеләгән санитария саклау зоналары чикләрендә эшчәнлек режимын үтәүгә кайтып кала һәм санитария саклау зоналары чикләрен билгеләүне һәм ЕГРНга кертүне таләп итә.

Су объекtlарын саклау режимын боза торган теләсә нинди эшчәнлек су сыйфатына тискәре йогынты ясый, ул су объекtlарыннан һәм аларның участокларыннан файдалану төренә карап гигиена нормативларына туры килергә тиеш: эчәр сулар һәм хужалык-көнкүрештә су куллану чыганагы буларак, шулай ук азык-төлек сәнәгәте предприятиеләрен (судан файдалануның беренче категориясе) су белән тээмин итү яисә рекреацион судан файдалану, шулай ук торак урыннар чикләрендәге су объекtlары участокларыннан файдалану (алга таба - судан файдалануның икенче категориясе) өчен.

Су объекtlарын саклау зоналарыннан файдалану режимын гамәлдәге бозуларны бетерү өчен (6.10.1нче таблица), жирлек чикләрендә аккан су объекtlарының, шулай ук үз суларын ташучы эре елгаларның пычрануын, чүпләнүен, ләм юылуын булдырмау өчен, чаралар исемлеген үтәү таләп ителә, 7.2 нче таблица нигезендә.

Санитар чаралар башкарылырга тиеш:

а) ЗСОның беренче поясы чикләрендә - коммуналь хужалык органнары яисә суүткәргечләрнең башка хужалары тарафыннан;

б) ЗСОның икенче һәм өченче пояслары чикләрендә - су белән тээмин итү чыганаclarының сыйфатына тискәре йогынты ясаучы (яки көчле булу) объекtlар хужалары тарафыннан.

Эчэ торган су белән тээмин итү чыганакларын саклау чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Чараның төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп-хисап чоры	
1	Харино ав. көнбатыш читендәге скважина (16:15:070401:117 КН белән жир кишәрлегендә)	3 пояс составында санитария саклау зоналарын билгеләргә. Беренче пояс тоташ киртәсен тәзергә. ЗСО режимын үтәргә.	+		Килди бистәсенәң генераль планы, СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тээмин итү һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрнең санитар саклау зоналары», ЗСО проектлары
2	Килди авылының көнбатыш читендәге скважина (16:15:070101:1 КН белән жир кишәрлегендә)	Татарстан Республикасы Экология Министрлыгы белән скважинаны санитар саклау зоналары проектын килештерәргә Беренче пояс тоташ киртәсен тәзергә. ЗСО режимын үтәргә	+		
3	Скважина К.Я-К.Б. Улановодан (16:15:070601:121 КН жир кишәрлегендә)	Беренче пояс тоташ койма белән әйләндереп алырга, сак сигнализациясе һәм сак яктырту белән тээмин итәргә, өске суларны скважина тамагыннан бүлеп бирү өчен территорияне планлаштырырга. Эчэ торган суның сыйфатына житештерү контролен тээмин итәргә.	+		

5	Килди бистәсендә (16:15:070101:146 КН белән җир кишәрлегендә)	Скважинаны тампонлаштыру буенча эшләр башкару		+	Килди авыл җирлеге Генераль планы.
6	Уланово ав. яныннан Т-К.б. таба төзекләндерелгән чишмә (16:15:070601:127 КН белән җир кишәрлегендә)	3 пояс составында санитария саклау зоналарын билгеләргә. Беренче пояс тоташ киртәсен төзәргә. ЗСО режимын үтәргә.		+	Килди авыл җирлеге Генераль планы.

7.3 Жир ресурстарын саклау һәм алардан нәтижәле файдалану гамәлләре

Чокыр-балка челтәре үсешен булдырмас өчен, чокырларны, бигрәк тә авыл хужалыгы жирләренең майданын киметергә ярдәм итә торган урыннарны яшелләндерергә кирәк.

Кирәк булганда, жирләр территориясендә жил саклагыч һәм туфрак саклагыч утыртмаларның майданнары арту мөмкин.

Биотермик чокырларга һәм файдаланылмый торган асфальт-бетон завод һәм фермага карата чаралар уздырырга кирәк, 7.3.1 нче таблица буенча.

Азкатлы төзелешләренә проектлаганда, авыл хужалыгы продукциясен үстерү өчен жир кишәрлекләрен куллануны күздә тоткан вакытта, туфрак катламын, анда агулы матдәләр һәм кушылмалар булу, шулай ук аннан соң дезактивация, реабилитация һ. б. булган радиоактивлыкны тикшерү буенча чаралар үткәрергә кирәк. Югары дәрәжәдә пычранган участкаларны яшел фонд объектларын төзү белән консервациягә чыгарырга кирәк. Туфрак капламының теркәлгән яисә потенциал пычрануы булган зоналарда торак төзелешенә һәм мәктәпкәчә һәм мәктәп учреждениеләрен төзүгә кишәрлекләренә туфракның экологик иминлеге турында бәяләмәдә яисә аны рекультивацияләү буенча программалар булганда гына читләштерергә.

Жир ресурсларын саклау чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Чараның төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп- хисап чоры	
1	Татарстан Республикасы, Югары Ослан районы, Килди авыл жирлеге, Харино авылы, 1,2 км төньякка биотермик чокыры	Файдаланмаган очракта, юкка чыгару процедурасын үткөрү, яки СЗЗ урнаштыру	+		Татарстан Республикасы территориясендә файдаланылмый торган үлэт базларын (биотермик чокырларны) бетерү тәртибе (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 06 маендагы 263 номерлы карары белән расланган)
2	Татарстан Республикасы, Югары Ослан районы, Макыл авыл жирлеге, Рус Макыл авылы, 2 км көнъяк-көнбатышка таба биотермик чокыры				

7.4 Житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү системасын оптимальләштерү чаралары

"Житештерү һәм куллану калдыклары турында" 1998 елның 24 июнендәге 89-ФЗ номерлы Федераль законның 11 маддәсе нигезендә, калдыклар белән эш итүгә бәйлә биналарны, корылмаларны һәм башка объектларны эксплуатацияләгәндә юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар иң яңа фәнни-техник казанышлар нигезендә аз калдыклы технологияләрне кертергә, шулай ук иң яхшы файдалана алырлык технологияләрне кертергә, калдыклар белән эш итүгә бәйлә аварияләрне кисәтү таләпләрен үтәргә һәм аларны бетерү буенча кичектергесез чаралар күрергә тиеш.

Куллану калдыклары

Жирлектә контейнер майданчыкларын төзү һәм карап тоту тәртібе СанПиН 2.1.3684-21 таләпләренә туры килергә тиеш.

Авыл жирлегендә калдыкларны селектив җыюны оештырырга кирәк. Шулай ук халыктан терекөмеш белән капланган калдыкларны (шул исәптән энергияне сак тотучы лампаларны) җыюны оештырырга кирәк. Халык ягыннан калдыкларны туплау кагыйдәләрен үтәү таләп ителә.

Территорияне, аеруча су саклау зоналарын һәм куллану калдыкларыннан яр буе яклау полосаларын даими рәвештә чистартырга, аларны алга таба чүпләмәүгә юл куймаска; массакүләм шимбә өмәләре оештырырга, халыкны экологик агарту өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашырырга кирәк.

Житештерү һәм төзелеш калдыклары

Житештерү калдыклары белән мөрәҗәгать итү СанПиН 2.1.3684-21 таләпләре нигезендә башкарылырга тиеш.

Калдыкларны туплау бары тик яңгыр сулары канализациясе булганда гына махсус җиһазландырылган урыннарда, каты өслекле майданчыкларда гына рөхсәт ителә.

Автомобиль юлларын төзегән һәм реконструкцияләгән вакытта төзелеш материалларын, төзелеш калдыкларын вакытлыча саклау урынының бүленгән полосасы чикләрендә махсус җиһазландырылган, көнкүреш чүп-чарын җыюны тәэмин итәргә кирәк. Тирә-юньдәге территорияләрнең эш урыннарында пычрануын булдырмас өчен төзелеш материаллары шымчыларын саклау урыннарын булдырырга кирәк.

Терлекчелек (тирес) һәм кошчылык (тизәк) калдыклары

Терлекчелек яки кошчылык комплексыннан файдаланучы хужалык итүче субъектларның терлекчелек яки кошчылык комплексында тиресне (тизәк) зарарсызландыру гамәлгә ашырылырга тиеш, ул тирестә (тизәк) йогышлы һәм паразитар авыруларны кузгатучыларның булмавын тәэмин итә.

Су җыю майданнары чикләрендә тирес яисә тизәк каты фракциясе урнаштырылганда су үткәргич торган каты өслекле су үткәргич канаулар ягына авышлыклары булган су үткәргич торган майданчыклар булырга тиеш.

СП 289.1325800.2017 п. 6.4 п. нигезендә тирес саклагычны урнаштырырга һәм С33 билгеләргә кирәк.

Биологик калдыклар

Россия Федерациясе Авыл хужалыгы Министрлыгының 2020 елның 26 октябрдәге 626.10.2020 № 626 боерыгы белән расланган (01.01.2027) биологик калдыкларны күчерү, саклау, эшкәртү һәм утильләштерүнең ветеринария кагыйдәләрен уртача куркыныч һәм аеруча куркыныч биологик калдыклар белән эш

итүгә карата таләпләр.

Биотермик калдыклар конструкциясе, тышкы тирәлек (туфрак, су) объектларыннан зарарлы биологик калдыкларны изоляцияләүне һәм аларга чит физик затларны һәм хайваннарны кертмәүне тәэмин итәргә тиеш.

Аеруча куркыныч биологик калдыклар жирләнәргә тиеш түгел, ветеринария өлкәсендә белгеч күзәтүе астында яндыру юлы белән утильләштереләргә тиеш.

«Чаллы шәһәре» муниципаль районнарының һәм шәһәр округының жирле үзидарә органнарына хайваннар чирләрен кисәтү һәм бетерү, аларны дөвалау, кеше һәм хайваннар өчен уртак чирләрдән халыкны яклау чараларын үткөрүне оештыру өлкәсендә Татарстан Республикасының аерым дөүләт вәкаләтләрен бирү турында» 13.01.12, №9-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә муниципаль районнарның жирле үзидарә органнарына биотермик чокырларны тоту, шул исәптән аларны төзекләндерү, гамәлдәге законнар нигезендә тиешле санитар халәткә китерү вәкаләтләре бирелде.

Биотермик чокырларны карау буенча муниципаль районнарның жирле үзидарә органнарының дөүләт вәкаләтләре түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) биотермик чокырның территориясен һәм конструкциясен дезинфекцияләү;

2) биотермик чокырга хезмәт күрсәтү, эксплуатация һәм консервация, конструкциянең агымдагы ремонтын һәм биотермик чокыр территориясен жыештыруны да кертәп.

Үләт базы һәм биотермик чокыр территориясендә мал көтү, үлән чабу, жир һәм калдыкны үләт базыннан һәм аерым торучы биотермик чокырдан читкә күчерү тыела.

Биотермик чокырлар кулланылмаган очракта, юкка чыгару процедурасын үткәргә кирәк, Татарстан Республикасы территориясендә файдаланылмый торган үләт базларын (биотермик чокырларны) бетерү Тәртибе нигезендә (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 06 маендагы 263 номерлы карары белән расланды).

Житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү системасын оптимальләштерү чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Чараның төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп-хисап чоры	
1	Жирлек территориясендә контейнер һәм махсус майданчыклар	Жирлек территориясендә зур габаритлы калдыкларны жыю өчен махсус майданчыклар булдыруны күздә тоту. Контейнер һәм махсус майданчыкларны эксплуатацияләгәндә санитар-эпидемиологик чаралар уздыруны тәэмин итәргә	+		СанПин 2.1.3684-21
2	А/х житештерү объектлары	Тирес (тизэк) туплау өчен каты өслекле су үткәрми торган майданчыкларны төзекләндерергә.	+		
3	Планлаштырылган житештерү объектлары территорияләре	Калдыкларны планлаштырган һәм туплау очрагында каты өслекле һәм яңгыр канализациясе белән жиһазландырылган майданчыкларда жыюны башкарырга.	+		
4	Татарстан Республикасы, Югары Ослан районы, Килди авыл жирлегә, Харино авылы, 1,2 км төньякка биотермик чокыры ОКС 16:15:0701:465	СЗЗ урнаштыру, яки, файдаланылмаган очракта, бетерү процедурасын үткөрү	+		Татарстан Республикасы территориясендә файдаланылмый торган үлөт базларын

№ т/б	Объект исеме	Чараның төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп- хисап чоры	
5	Татарстан Республикасы, Югары Ослан районы, Макыл авыл җирлеге, Рус Макыл авылы, 2 км көньяк- көнбатышка таба биотермик чокыры ОКС 16:15:111001:204				(биотермик чокырларны) бетерү тәртибе (Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2017 елның 06 маендагы 263 номерлы карары белән расланган)

7.5 Халыкны физик йогынтылардан яклау чаралары

Халыкны электр магнит кырлары йогынтысыннан яклау максатларында электр үткөргөчлөрнең һава зоналары режимын, база станцияләреннән төзелешне чикләү режимын үтөргө кирәк. Шулай ук гамәлдәге торак төзелеш янында урнашкан электр магнит нурланышы чыганаclarына инвентарьлаштыру һәм комплекслы тикшеренүләр үткөрү зарур.

Шау-шулы характеристикаларның югары күрсәткечләрендә автомобиль юллары буйлап шау-шулы яшел үсентеләр утыртуны оештырырга, йә рөхсәтләр, туфрак өемнәре, грунт өемнәре рәвешендәге акустик экраннарны урнаштырырга, тавышны изоляцияләү тәрәзәләрен урнаштырырга кирәк. Әйләнә-тирә мохитне саклау чараларының бер өлеше булган шаярту чаралары проектлауның алдагы стадияләрендә 276.1325800.2016 һәм 218.2.013-2011 уртақ һөнәри белем биру учреждениеләренә китерелгән нигезләмәләр нигезендә башкарыла торган акустик исәпләүләр нигезендә билгеләнә.

Төзелеш һәм инженерлык эшләрен үткөрү технологиясе радиоактив материаллар куллану каралмаганлыктан, радиация хәлен үзгөртү өчен сәбәпләр көтелми.

Торак йортлар һәм әйләнә-тирә мохит сыйфатының нормалаштырылган күрсәткечләре булган башка объектлар төзү өчен участкалар сайлаганда, фаразланган төзелеш территориясендә гамма-фонга бәя бирергә кирәк.

Проектта 80 мБк/м²с радон агымы тыгызлыгы булган участок төзелеш өчен бүленгән очракта радоннан саклану системасы каралырга тиеш. Грунт өстеннән радон агымы тыгызлыгы кимендә 80 мБк/м²с булганда радон саклау чараларының кирәклегә Роспотребнадзор органнары белән килештереп һәр аерым очракта ачыклана.

Житештерү радиация контроле, гамәлдәге нормативларга туры килүен тикшерү максатыннан, торак йортларны һәм социаль-көнкүреш билгеләнешендәге биналарны төзүнең, реконструкцияләүнең, капитал ремонтлауның һәм эксплуатацияләүнең барлык стадияләрендә гамәлгә ашырылырга тиеш. Норматив мәгънәләрне арттыру ачыкланган очракта, мөмкин булган сәбәпләргә анализ үткөрелергә тиеш.

7.6 Объектларны житештерүне һәм урнаштыруны оптимальләштерү чаралары

Житештерү объектларын, транспортны төзекләндерүне оптимальләштерү

Санитар-яклау зонасы тирес саклагычтан халык торак төзелешен каплай, 289.1325800.2017 СП. 6.4 п. нигезендә тирес саклагычны урнаштырырга һәм СЗЗ урнаштырырга кирәк.

Килди авыл жирлегенең хужалык эшчәнлегендә агып төшүче суларны (житештерү, хужалык-көнкүреш һәм яңгыр суларын) чистарту, житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштыру, хужалык һәм башка эшчәнлек башкарганда энергетика нәтижәлеген күтөрү, пычраткыч матдәләр чыгарып ташлауларны, товарларны (йөкләрне) саклаганда һәм складлаганда пычраткыч матдәләр чыгарып ташлауларны, өслекләрне, предметларны яисә продукцияне органик зрәткечләр белән эшкөрткөндә иң яхшы мөмкин булган технологияләр кулланылырга мөмкин. Файдалану мөмкинлеген булган иң яхшы технологияләрне куллану өлкәләренең тулы исемлеген РФ Хөкүмәтенең 24.12.2014 № 2674-р күрсәтмәсе белән расланды. Мәгълүмат-техник белешмәлекләрне һәркем файдалана алырлык иң яхшы технологияләрнең <http://burondt.ru/> сылтаамасы буенча алырга мөмкин.

Капиталь төзелеш объектларын проектлаганда әйләнә-тирә мохитне пычратуны кисәтү һәм бетерү чаралары каралырга, әйләнә-тирә мохитне пычратуны кисәтүгә һәм бетерүгә, әйләнә-тирә мохитне саклауга ярдәм итә торган ресурсларны сак тотучы, аз калдыклы, калдыксыз һәм башка технологияләр кулланылырга тиеш. Тармак мөгълүматы-техник белешмәләре булган очракта, һәркем файдалана алырлык иң яхшы технологияләргә кулланырга киңәш ителә.

7-ФЗ номерлы 36 ст. буенча, әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган объектлар булган һәм иң яхшы арзан технологияләргә куллану өлкәләренә караган капитал төзелеш объектларын архитектур-төзелеш проектка, төзү һәм реконструкцияләү, халыкның сәламәтлеге өчен кулай хәвеф-хәтәр белән тәэмин ителгәндә иң яхшы технологияләргә технологик күрсәткечләрен исәпкә алып, шулай ук пычраткыч матдәләр һәм (яисә) пычраткыч матдәләр чыгарып ташлауларны автомат контрольдә тоту системасын булдыру зарурлыгын исәпкә алып, гамәлгә ашырылырга тиеш.

№7-ФЗ 38 статьясы нигезендә, әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган объект булган капитал төзелеш объектын файдалануга тапшыруга рөхсәт бирү рөхсәт ителми һәм, әгәр дә әлеге объектта иң яхшы технологияләргә технологик күрсәткечләрен узып киткән технологик процесслар кулланыла икән, иң яхшы үтемле технологияләргә куллану өлкәләренә керә.

Генераль план нигезендә, жир кишәрлегеннән нәтижәле файдалану максатыннан, сәнәгать жирләренә 16:15:070501:225 кадастр номеры белән жир категорияләрен күчерү каралган, участок М-12 «Мәскәү – Түбән Новгород — Казан» тиз йөрешле автомобиль юлының «Казан-Буа — Ульяновск " Р — 241 федераль автомобиль юлы белән киселешендә урнашкан.

Яңа торак төзелеше объектларын, социаль инфраструктура объектларын урнаштыруны оптимальләштерү

Жилнең өстенлек итүче юнәлешен һәм гамәлдәге һәм планлаштырыла торган санитар-яклау зоналарын исәпкә алып, яңа торак төзелеше объектларын дәрәжә урнаштырырга тәкъдим ителә.

Гамәлдәге һәм төзелә торган барлык объектларны, шул исәптән ИЖСның яңа участкалары объектларын инженерлык инфраструктурасы челтәрләре белән тәэмин итүнең комплексы схемасын эшләргә кирәк. Әлеге схема, шулай ук аны гамәлгә ашыру чаралары яңа ИЖС участкаларын үзләштерә башлаганчы башкарылырга тиеш.

7.7 Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны оештыру һәм алардан файдалану режимын үтәү чаралары

Санитар-яклау зоналарын билгеләү

Дуңгызлар үрчетү предприятиеләре, машина-трактор паркы (автогараж, санпропускник, үлчәү, склад бүлмәләре, остаханәләр), житештерүдән калдыклар жыю өчен лагуналар, азык саклау өчен ярдәмче биналар, катнаш азык житештерү һәм саклау өчен урыннар урнаштыру таләп ителә.

Шулай ук биотермик чокырларның санитар-яклау зоналарын билгеләргә кирәк.

Санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм куллану режимы «Санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләре»ндә (раслаулар) билгеләнгән. РФ Хөкүмәтенәң 03.03.2018 нче карары белән, СанПиН 2.2.1/2.1.1.1200-03.

Санитар-яклау зоналарын билгеләү һәм санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану кагыйдәләре таләпләре нигезендә (РФ Хөкүмәтенәң 2018 елның 3 мартындагы 222 номерлы карары белән расланган), объектны төзүне планлаштырганда, төзүче, Россия Федерациясә Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә, төзелешкә рөхсәт бирү турындагы гаризаны Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенә санитар-яклау зонасын билгеләү турында гариза тапшыра. Санитар-яклау зонасын билгеләү турындагы гаризага санитар-яклау зонасы проекты, санитар-яклау зонасы проектына карата санитар-эпидемиологик экспертиза уздыру турында эксперт бәяләмәсе теркәлә. Санитар-яклау зонасын билгеләү, төзелешкә рөхсәт алу турында карар кабул ителгәннән соң Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсә санитар-яклау зонасы һәм аның чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү турында белешмәләрне күчәмсез мөлкәтнең бердәм дөүләт реестрына кертү өчен жибәрә (алга таба - ЕГРН). ЕГРНга белешмәләр кертелгән көннән алып санитар-яклау зонасы һәм аның чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалануны чикләү билгеләнгән дип санала.

Планлаштырылган житештерү объекты файдалануга тапшырылган көннән алып бер елдан да артык булмаган вакыт эчендә әлегә объектка хокук иясә атмосфера һавасын, объект контурларыннан атмосфера һавасына физик һәм (яисә) биологик йогынты дәрәжәләрен тикшерүләр (үлчәүләр) уздыруны тәэмин итәргә һәм, әгәр дә объектның яшәү тирәлегенә химик, физик һәм (яисә) биологик йогынтысы дәрәжәсенәң исәп күрсәткелләреннән чыгып билгеләнгән санитар-яклау зонасын үзгәртү зарурлыгы ачыкланса, Татарстан Республикасы буенча Роспотребнадзор идарәсенә санитар-яклау зонасын үзгәртү турындагы гаризаны тапшырырга тиеш.

Юл буе полосаларын билгеләү

Федераль һәм региональ әһәмияттәге автомобиль юлларының бүленгән полосалары чикләрен һәм бүленгән полосалар чикләреннән юл буе полосаларын билгеләргә, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2008 елның 1 декабрәндәге 841 номерлы карары нигезендә “Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегә турында һәм Россия Федерациясенәң аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында” 2007 елның 8 декабрәндәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләрендә билгеләнгән бүлеп бирелгән полосалар һәм юл буе полосалары режимын үтәргә кирәк.

Муниципаль районның жирле әһәмияттәге автомобиль юллары категориясен, бүленгән полосалар чикләрен һәм юл буе полосаларын билгеләргә кирәк. Жирле

әһәмияттәге автомобиль юлларының юл бие полосаларын билгеләү турындагы карар жирле үзидарә органы тарафыннан кабул ителә.

Су саклау зоналарын, яр бие яклау полосаларын билгеләү

Урында Сулица елгасының, Чангара елгасының су саклау зоналары чикләрен мәгълүмати билгеләр белән билгеләргә кирәк. Әлеге зоналар чикләрендә территорияләрдән файдалану режимы РФ Су кодексында билгеләнгән.

Эчә торган һәм хужалык-көнкүрешне су белән тәэмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналарын билгеләү

Су белән тәэмин итүнең барлык кулланыла торган чыганаclarы өчен ЗСО проектларын эшләргә һәм үтәлгән проектлар нигезендә санитария саклау зонасына кертергә кирәк. Чаралар планы белән ЗСО проектына ТР Экология һәм табигый ресурслар министрлыгы, дәүләт санитар-эпидемиологик күзәтчелек үзәге һәм башка кызыксынган оешмалар бәяләмәсе булырга тиеш, шуннан соң билгеләнгән тәртиптә раслана.

Санитария саклау зоналары чикләрендә территорияләрдән файдалану режимы СанПиН 2.1.4.1110-02 «Су белән тәэмин итү чыганаclarын һәм эчәргә яраклы суүткәргечләрне санитар саклау зоналары» таләпләренә ярашлы рәвештә билгеләнә.

Территориядән файдалануның махсус шартлары булган зоналарны оештыру чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	ЗОУИТ оештыру буенча чара төре	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп- хисап чоры	
1	500 баш дуңгыз үрчетү предприятиесе, машина-трактор паркы (автогараж, санпропускник, үлчәү) остаханәле склад биналары, житештерү калдыкларын жыю өчен лагуна, терлек азыгы, азык өстәмәләре саклау өчен ярдәмче бүлмә, катнаш азык житештерү һәм саклау урыны, биотермик чокырлар	СЗЗ билгеләргә	+		Санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану һәм санитар-яклау зоналарын билгеләү кагыйдәләре (РФ Хөкүмәтенең 03.03.2018 № 222 карары белән расланган).
2	IV категорияле региональ юл: Уланово - Каратун	Бүлөп бирелгән полосаны һәм юл буе полосасын билгеләргә	+		«Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегенә турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 декабрдәгә 257-ФЗ номерлы РФ Су кодексы
5	Сулица елгасы, Чангара елгасы	Урында яр буе яклау полосалары һәм су саклау зоналары чикләренең мәгълүмати билгеләре белән билгеләргә	+		

6	Су жыю скважиналары һәм чишмөләр	Санитария саклау зонасы чикләрен билгеләргә һәм ЕГРНга кертергә	+		СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү һәм суүткәргечләр чыганакларын санитар саклау зоналары»
7	Житештерү объектларын, транспорт өлкәсен кадастр номеры 16:15:070501:225 булган участокны төзекләндерү	СЗЗ билгеләргә			Санитар-яклау зоналары чикләрендә урнашкан жир кишәрлекләреннән файдалану һәм санитар-яклау зоналарын билгеләү кагыйдәләре (РФ Хөкүмәтенең 03.03.2018 № 222 карары белән расланган).

7.8 Территориянең табигий-экологик каркасын булдыру чаралары

Су агымнарының яр буе яклау полосалары буйлап махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештырырга кирәк, ул авыл хужалыгы кырларыннан үлчәнгән кисәкчәкләр агышын киметүгә ярдәм итәчәк.

Шулай ук кар, газ һәм тузан саклау максатларында федераль һәм региональ эһәмияттәге автомобиль юллары буйлап яклау полосалары оештыру да тәкъдим ителә.

Яшелләндерү эшләрен башкарганда, туфрак-климат шартларына җайлашкан утыртмаларның җирле токымнарын кулланырга тәкъдим ителә. Ылыслы һәм яфраклы токымнардан катнаш үсентеләр булдыру тәкъдим ителә, алар киң һәм төрле декоратив мөмкинлекләргә ия һәм шул ук вакытта әйләнә-тирә мохитне пычратуга ныклырак.

7.9 Хайваннар һәм үсемлекләр дөньясын саклау гамәлләре

“Урман ачкычы” төбәк эһәмиятендәге дөүләт табигий зоологик (аучылык) заказнигына һәм “Сулица елгасы” төбәк эһәмиятендәге табигать һәйкәленә тискәре антропоген йогынтыны булдырмау максатларында.

Тыюлык территориясендә хайваннар дөньясы объектларының популяцияләрен яшәтүгә янауы теләсә нинди эшчәнлек тыела, шул исәптән:

-автомототранспорт тукталышы һәм гомуми файдаланудагы юллардан читтә йөрү;

- торак пунктлардан читтә һәм махсус каралган урыннан читтә приваллар, туристлык стоянкалары, лагерьлар урнаштыру.

Төзелеше һәм реконструкцияләве тыюлык территориясендә күздә тотыла торган объектларның проект документациясе билгеләнгән тәртиптә дөүләт экология экспертизасына тапшырылырга тиеш.

Тыюлык территориясендә Татарстан Республикасы хайваннар дөньясы объектларын саклау һәм алардан файдалану идарәсе белән килештермичә зоологик, ботаника һәм минералогия коллекцияләрен һәм палеонтология объектларын җыю тыела.

Тыюлык территориясендә тулысынча тыела:

промысел аучылыгы;

аучылык ресурсларының барлык төрләренә аучылык һәм спорт аучылыгы, аларны аулау лимиты нигезендә гамәлгә ашырыла торган аучылык ресурсларыннан тыш;

-хайваннар дөньясы объектлары һәм аларның яшәү тирәлегә өчен куркыныч үсемлекләренә яндыру, агулы химикатларны, ашламаларны, химик реагентларны һәм материалларны саклау.

Табигать һәйкәле территориясендә елга экосистемасына янауы теләсә нинди эшчәнлек, су биологик ресурслары популяциясе булу тыелган, шул исәптән:

- Татарстан Республикасының биологик ресурслар буенча Дөүләт комитеты (алга таба - Комитет) белән килештермичә, зоологик, ботаника һәм минералогия объектларын һәм палеонтология объектларын җыю, юлүткәргечләр, электр тапшыру линияләре һәм башка коммуникацияләр төзү (төзелешнең углеводород чималын җир асты байлыктары кишәрлегенән файдалануга лицензия хужалары тарафыннан чыгару максатларында башкарылган очрактардан тыш), геологик разведка эшләре, файдалы казылмалар, эш-лекләр һәм шартлату эшләре, объектның гидрологик режимын үзгәртү (руслны яшерү, балык тоту корылмаларыннан башка плотиналар төзү);

- сәнәгый балыкчылык;
- су объекты ярларында автотранспорт чараларын һәм авыл хужалыгы техникасын юу;
- гомумтаралган файдалы казылмаларны разведкалау һәм чыгару;
- яр буйларында агулы химикатлар, минераль ашламалар, үсемлекләрне яклауның химик һәм биологик чаралары һәм үсеш стимуляторлары куллану;
- житештерү һәм куллану калдыкларын, радиоактив, химик, шартлаткыч, токсик, агулаучы һәм агулы матдәләрне, минераль ашламаларны, тирес һәм ягулык-майлау материалларын урнаштыру объектларын төзү;
- агулы химикатлар, минераль ашламалар, үсемлекләрне химик яклау чаралары һәм үсеш стимуляторларын саклау һәм куллану, шулай ук агулы химикатлар, минераль ашламалар, тирес һәм ягулык-майлау материаллары урнаштыру һәм аларны берләштерү;
- Табигать һәйкәлләре территориясенә турыдан-туры чыгучы терлекләр өчен жәйге лагерьлар төзү;
- махсус билгеләнгән урыннардан тыш, терлекләрне көтү.

Үсемлекләрнең һәм хайваннарның урман төрләре яшәү урыны шартларының төрлелеген саклап калу өчен, урманнарны эшкәрткәндә төп биотоплар - зур булмаган майдан участкалары саклана, алар кисүләргә кагылмый һәм биотөрлелекне саклау өчен мөһим. Аларның булуы урман тирәлеген кисүләрдә торгызуга ярдәм итә. Бу объектлар тере организмнарның сирәк очрый торган һәм зәгыйфь төрләрнең потенциалы яшәү урыннары булып тора. Төп биотоплар исемлеге урман хужалыгы регламентларында билгеләнгән.

«Мәскәү - Түбән Новгород - Казан» М-12 тизйөрешле автомобиль юлын яңа төзегәндә Татарстан Республикасының биологик ресурслар буенча Дәүләт комитеты юл төзүне килештергә.

Сәнәгать, су хужалыгы, авыл хужалыгы, урман хужалыгы, житештерү процессларын гамәлгә ашырганда, транспорт магистральләрен һәм объектларын, торбаүткәргечләрне эксплуатацияләгәндә, шулай ук жирлек территориясендә элемент һәм электр тапшыру линияләрен проектлаганда, төзегәндә һәм эксплуатацияләгәндә объектның үсемлекләр һәм хайваннар дөньясына йогынтысын бәяләүне башкарырга, хайваннар дөньясы объектларының һәлак булу куркынычын булдырмау һәм киметү буенча чаралар күрергә, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Житештерү процессларын башкарганда хайваннар дөньясы объектларының, шулай ук транспорт магистральләрен, торбаларны, торбаларны, электр линияләрен эксплуатацияләгәндә, шулай ук торбаларны эксплуатацияләгәндә, шулай ук транспорт магистральләрен, торбаларын һәм электр чыбыкларын эксплуатацияләгәндә таләпләрне раслау турында» 1996 елның 13 августындагы 997 номерлы карары нигезләмәләренә таянып, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2000 елның 09 июнендәге 669 номерлы карары нигезендә хайваннар дөньясы һәлак булу куркынычын булдырмау һәм киметүне таләп итәргә.

Хайваннар һәм үсемлекләр дөньясын саклау чаралары исемлеге

№ т/б	Объект исеме	Чараның эчтәлеге	Тормышка ашыру вакыты		Чара чыганагы (документ исеме)
			Беренче чират	Исәп- хисап чоры	
1	Урман утыртмалары	Торак йортлардан урман утыртмалары чикләренә кадәр янгынга каршы ераклыklarны саклау	+		СП 4.13130 «Янгынга каршы көрәш системалары. Яклау объектларында янгын таралуны чикләү. Күләмле-планлаштыру һәм конструктив чишелешләргә таләпләр»
2	«Мәскәү - Түбән Новгород - Казан» М- 12 тизйөрешле автомобиль юлы төзелеше	Юл төзелешен биологик ресурслар буенча Татарстан Республикасы Дәүләт комитеты белән килештерергә.	+		Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 06 июнендәге 390 номерлы карары белән; Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2014 елның 17 октябрәндәге 767 номерлы карары редакциясендә

7.10 Халыкны табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чаралары

Сөзәклек эрозиясенә һәм ишелгән урыннарда каршы көрөшү өчен елга үзәннәре террасалары һәм ерганак битләре битләрен агроурманмелиорация юлы белән ныгытырга кирәк. Чокырларның тар өлешен күмү дә мөмкин.

Янгын куркынычсызлыгын тәмин итү буенча превентив чараларга аерым игътибар бирергә кирәк.

Территорияне табигый характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чаралары «Территориянең инженер эзерлеге чаралары» 4.13 пункттында жентекләбрәк каралган, ә урман янгыннарын кисәтү чаралары «Гражданнар оборонасы буенча чаралар исемлеге, табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә кисәтү чаралары» 4.14 пункттында Татарстан Республикасы Югары Ослан районының Килди авыл җирлеге генераль планын нигезләү материалларының аңлатма язуы белән язылган.

7.11 Территориянең санитар-эпидемиологик торышын һәм халыкның сәламәтлеген оптимальләштерү чаралары

Санитар-яклау зоналары чикләрендә жир кишәрлекләреннән файдалану режимын саклау, гамәлдәге һәм планлаштырыла торган житештерү предприятиеләре өчен санитар-яклау зоналарын билгеләү; эчә торган су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналары режимын үтәү һәм эчә торган суларның сыйфатын лаборатор тикшереп торыу; федераль һәм региональ әһәмияттәге юллар буйлап махсус билгеләнештәге яшелләндерүне оештыру; су саклау чараларын үткөрү, шул исәптән локаль чистарту корылмаларын урнаштыру; калдыклар һәм агып төшү сулары белән дәрәс эш итү; атмосфера һавасы, жир өсте һәм жир асты сулары сыйфатын, туфракны житештерү контроле; файдаланылмый торган биотермик суларны бетерү территориянең санитар-эпидемиологик торышын яхшыртуга һәм халыкның сәламәтлегенә уңай йогынты ясарга ярдәм итәчәк.

8. Файдаланган әдәбият исемлеге

1. Татарстан Республикасы Ландшафтлары. Региональ ландшафт-экология анализы / Ермолаев О.П., Игонин М.Е., Бубнов А.Ю., Павлова С.В. - Казан: «Слово». - 2007. - 411 с.

2. Татарстан Республикасының Кызыл китабы: хайваннар, үсемлекләр, гөмбәләр/ ред. А. И. Щеповских.-Казан: Табигать: Стар, 1995. - 454 б.

3. «Татарстан Республикасының биологик төрлелеге һәм махсус сакланылучы табигать территорияләре» белешмә пособиесе, Казан,2018г.

Фонд материаллары

4. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге биргән башлангыч мәгълүматлар

5. Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр кергү), Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2021 елның 13 августындагы 709 номерлы карары белән расланды.

6. Югары Ослан муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы.

Башлангыч мәгълүматлар

7. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының жирле үзидарә органнары һәм Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Килди авыл жирлеге биргән башлангыч мәгълүматлар

Норматив документлар исемлеге

8. "Шөһәр төзелеше кодексы" 2004 елның 29 декабрәндәге 190 номерлы федераль закон.

9. 03.06.2006 № 74 "Су кодексы" Федераль законы.

10. «Урман кодексы» 04.12.2006 № 200 федераль законы.

11. "Хайваннар дөньясы турында" 24.04.95 №52 Федераль закон.

12. "Жир кодексы" 27.12.2019 № 136 Федераль закон.

13. «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7 номерлы Федераль закон.

14. "Жир асты байлыклары турында" 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы федераль закон.

15. «Халыкның санитар-эпидемиологик иминлеге турында» 1999 елның 30 мартындагы 52 номерлы Федераль закон.

16. Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2009 елның 24 февралендәге 160нчы номерлы «Электр челтәре хужалыгы объектларының саклау зоналарын билгеләү һәм мондый зоналар чикләрендә урнашкан кишәрлекләрдән файдалануның махсус шартларын билгеләү тәртибе турында» карары.

17. «Урында су саклау зоналары чикләрен һәм су объектларының яр биеклекләре» 2009 елның 10 гыйнварындагы 17 номерлы Россия Федерациясе Хөкүмәтенең карары.

18. РФ Хөкүмәтенең 10.01.2009 елдагы карары №17 "магистраль газүткәргечләрен саклау кагыйдәләрен раслау һәм башкарма хакимиятнең федераль органына (аның территориаль органнарына), Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан дәүләт кадастр исәбен, хокукларны дәүләт теркәвенә алу, күчмәсез милекнең Бердәм дәүләт реестрын алып бару һәм күчмәсез милекнең Бердәм дәүләт реестрындагы белешмәләр бирү турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кергү хакында", дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан ачык кадастр карталарында торгызыла торган өстәмә белешмәләр» («Магистраль

газүткәргечләрне саклау кагыйдәләрен раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенәң 2009 елның 10 гыйнварындагы 17 номерлы карары).

19. «Су объектларын табигать ядкарьләре дип тану турында» 1978 елның 10 гыйнварындагы 25 номерлы ТАССР Министрлар Советы карары (2012 елның 29 декабрәндәге үзгәрешләр белән).

20. «Татарстан АССР Министрлар Советының, Татарстан ССР Министрлар Кабинетының һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының махсус сакланылучы табигать территорияләре мәсьәләләре буенча аерым норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү турында» 2005 елның 29 декабрәндәге 644 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.

21. «Татарстан Республикасында махсус сакланылучы табигать территорияләренәң дәүләт реестрын раслау һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының махсус сакланылучы табигать территорияләре мәсьәләләре буенча аерым карарларына үзгәрешләр кертү турында» 2009 елның 24 июлендәге 520 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.

22. «Гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының бүленгән полосалары һәм юл буе полосалары турында» 2008 елның 1 декабрәндәге 841 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары.

23. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 29 августындагы 1625-р номерлы (2019 елның 16 февралендәге 301-р номерлы үзгәрешләре белән), "Су басу (су басу) мөмкин булган зоналарга элгүче Татарстан Республикасы торак пунктлары исемлеге".

24. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 елның 23 декабрәндәге 3056-р номерлы «Татарстан Республикасы территориясендә аеруча кыйммәтле продуктив авыл хужалыгы жирләре исемлеге, федераль законнарда билгеләнгән очраклардан тыш, башка максатлар өчен рөхсәт ителми».

25. ГОСТ 17.5.1.01-83 «Табигатьне саклау (ССОП). Жирләренә төзекләндерү. Терминнар һәм билгеләмәләр».

26. 2011 елның 28 декабрәндәге 820 номерлы проект №42.13330. «СНИП 2.07.01-89*. Шәһәр төзелеше. Россия Федерациясе Региональ үсеш министрлыгының 2010 елның 28 декабрәндәге 820 номерлы боерыгы белән расланган шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү.

27. СП 131.13330.2018 «СНИП 23-01-99*. Төзелеш климатологиясе»

28. СП 14.13330.2018 "СНИП II-7-81. Төзелеш сейсмик районнарда. Актуальләштерелгән редакция".

29. СНИП 116.13330.2012 " СНИП 22-02-2003. Территорияләренә, биналарны һәм корылмаларны куркыныч геологик процесслардан инженерлык ягыннан яклау. Төп нигезләмәләр».

30. СП 1.2.1170-02 «Гигиена, токсикология, санитария. Агрохимикатларның иминлегенә гигиена таләпләре».

31. СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәр өчен билгеләнгән су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары».

32. СанПиН 2.2.1/2.1.1200-03 «Санитар-яклау зоналары һәм предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка объектларның санитар классификациясе»

33. СНИП 2.07.01-89 Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү.

34. Биологик калдыкларны жыю, утильләштерү һәм юкка чыгару буенча ветеринария-санитария кагыйдәләре, раслаулар. РФ баш дәүләт ветеринария инспекторы 04.12.1995 ел

35. Магистраль торбаүткөргөчләрне саклау кагыйдәләре, раслаулар. 1992 елның 22 апрелендәге Дәүләт шәһәр техник күзәтчеләге карары белән.

36. Арча урманчылыгының урман хужалыгы регламенты. Татарстан Республикасы Урман хужалыгы министрлыгының 19.02.2019 № 114-осн боерыгы белән расланды

37. «Татарстан Республикасының биологик төрлеләге һәм махсус сакланылучы табигать территорияләре» белешмә пособиесе, Казан, 2018г.

Табигатьне саклау документлары исемлегә

38. Гидрогеологик нәтижә. «Казангеология» фәнни-житештерү предприятиесенең җаваплылыгы чикләнгән җәмгыяте тарафыннан 2010 ел бирелгән нәтижәләр.

Интернет-ресурслар

39. «Россия федераль геология фонды» ФДБУ файдалы казылмалар ятмалары майданнарының цифрлаштырылган чикләре картасы <https://rfgf.ru>

40. Татарстан Республикасы Экология һәм табигый ресурслар министрлыгының <https://ecokarta.tatar.ru> сайтында бастырылган Татарстан Республикасы Экология һәм табигый байлыктар министрлыгының экологик картасы

41. <https://pkk.rosreestr.ru> сайтында бастырылган ачык кадастр картасы

42. <https://geobridge.ru> сайтында бастырылган топографик карта

43. <http://www.tatarmeteo.ru> сайтында бастырылган гидрологик күзәтүләр чөптәре

44. <http://fp.crc.ru> сайтында бастырылган проект документациясенә санитар-эпидемиологик бәяләмәләр реестры

45. Кулланучылар һәм кеше иминлегә өлкәсендә күзәтчелек федераль хезмәтенең Татарстан Республикасы буенча идарәсенәң рәсми сайты <http://16.rospotrebнадzor.ru>

46. Әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый торган объектларны исәпкә алуны программа-техник тәэмин итү <https://onv.fsrpn.ru/#/login>

47. Мәгълүмати-техник белешмәлекләр түбәндәге тармактар буенча иң яхшы файдалана алырлык технологияләр <http://burondt.ru/>.